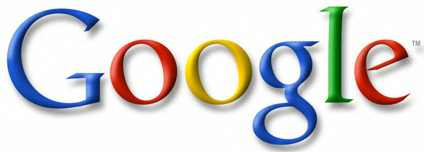

HIERONYMUS
ANDOVER-HARVARD
THEOLOGICAL LIBRARY

Text $ 0.75 ; paper about 1.25 ; binding 1.00 = $3.00

Ezra Abbot, Jr.

April, 1851.

Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

NOVUM TESTAMENTUM GRAECE

EX RECENSIONE

JO. JAC. GRIESBACHII

CUM

SELECTA LECTIONUM VARIETATE

TOMUS PRIMUS.

LIPSIÆ, G. J. GÖSCHEN. 1805.

CANTABRIGIÆ NOV-ANGLORUM

1809.

TYPIS ACADEMICIS;

SUMTIBUS W. WELLS ET W. HILLIARD.

V.V.

SPECTATISSIMIS

UNIVERSITATIS HARVARDIENSIS

PRAESIDI ET SOCIIS

HANC

ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

EDITIONEM,

EORVM

HORTATU ET AUXILIO

EXCUSAM,

SUMMA CUM OBSERVANTIA

D. D. D.

W. W.
W. H.

CUM Novi Testamenti græci editio mea secunda, textum denuo recognitum et posterioribus curis a me pro virili emendatum exhibens locupletissimoque apparatu critico instructa, (Halæ et Londini 1796.) utpote duobus voluminibus spissis et grandibus constans, iuvenum, lectiones sive scholasticorum sive academicorum doctorum frequentantium, usibus parum adaptata esse multis videretur; ac præterea viri docti nonnulli textus a me formati editionem, quam commodius manibus quotidie tractare ac secum portare possent, desiderarent, meque, ut eiusmodi editionis manualis, quæ modico minoris formae volumine (pro cuiusque tamen lubitu in duos tomulos facile dispertiendo) omnes Novi Test. libros cum selecta lectionis varietate complecteretur, curam in me susciperem, hortarentur: hisce monitis obtemperandum esse putavi. Nec, quo minus istorum virorum desiderium expleri ac iuventutis studiosae commodis consuli posset, obstitit Vir clarissimus et humanissimus, bibliopola Halensis, cuius sumtibus grandior ista editio critica prodierat. Huius igitur Viri pace Goeschenius, suis in rem librariam et in typographiam elegantiorem meritis celebratissimus, parandae talis editionis negotium alacri, ut solet, animo aggressus est, novosque typos, minutos quidem sed luculentos et nitidos, efformari iussit, iisque tempore eodem, quo maiorem illam, ditiorum et delicatiorum hominum gustui accommodatam Novi Test. editionem, chartarum et literarum splendore omnes typis adhuc expressas antecellentem, prelo (Lips. 1803) subiiceret, hanc, quam Tuis, L. B. manibus tenes, simul excudere coepit, acerrimoque studio id egit, ut ea quotidiano usui adaptata esset, ac, quamquam mediocri pretio parabilis, externa tamen specie sua ad legendum alliceret potius quam ab eo absterreret, ac, quod prim-

um omnium esse recte iudicabat, emaculata et ab operarum sphalmatibus purgata prodiret. Etsi vero ad finem ea nondum perducta est, sed in recensendo et formando Epistolarum catholicarum et Apocalypseos textu adhuc desudo, tamen, quoniam cum aliorum negotiorum multitudine districtus, tum valetudinis ac praesertim oculorum imbecillitate impeditus, ante plurium mensium decursum laborem hunc valde molestum perficere non potero, visum est, interea tomum priorem, quatuor Evangelia complectentem, et posterioris tomi sectionem priorem, Acta Apostolorum ac Epistolas Pauli omnes continentem, in publicam lucem emittere; quæ vero restat sectiuncula posterior, una cum Halensis editionis criticæ volumine secundo et splendidioris Goeschenianæ partibus reliquis, ut primum fieri id poterit, sequetur.

Textus in hac editione expressus idem est, quem Goescheniana maior exhibet, hoc est, idem ille, quem in Halensi secunda excudi curavi. Nam ab hoc, si perpaucos et nullius fere momenti locos excipias, non erat cur recederem. Quæ enim contra crisin nostram eiusque fundamenta, in primis contra doctrinam de diversis sacri textus recensionibus vetustis, a non nemine prolata fuere, tam vana sunt et inania, ut me, quamquam omnia denuo curatissime et absque studio aut ira expendentem, a sententia mea dimovere nequaquam potuerint. Causas autem et rationes criseos meae in Prolegomenorum ad editionem criticam Halensem Sectione tertia breviter exposui, easdemque ad calcem huius praefationis in gratiam eorum, quibus illa editio praesto non est, repetendas esse duxi.

Ubicunque in textu vulgari, ab Elsevirio anno 1624 primum edito, quicquam mutavi, vulgarem lectionem in ora paginae inferiore adnotavi, quo cuique liberum esset, suo iudicio et arbitrio uti; neque enim adeo vanus sum, ut meam sententiam cuiquam obtrudere velim. Eas tamen textus mei a vulgo recepto discrepantias, quae vel ad seriem ac ordinem vocabulorum, absque sensus discrimine

saepe in codicibus differentem, vel ad orthographiae potius rationem quam ad lectionis varietatem pertinent, intactas in margine praetermittere me posse, existimavi; caeteras omnes, quamtumvis leves, religiossime indicavi. Praeterea in marginem conieci potiores lectiones, a meo textu aeque ac a vulgari discrepantes, in quibus seligendis id potissimum egi, ut juvenes academici non facile frustra in ora libelli nostri quaererent lectionem, cuius mentionem fortasse iniicere possent magistri, libros Novi Test. stataria praelectione uberius explicantes. Sed nec aliis lectoribus ingrata erit haecce editio manualis, e qua primo obtutu perspicere poterunt, utrum immensus apparatus criticus, tot doctorum virorum indefesso studio congestus, quidquam ad loci eius, quem quisque tunc tractat, sive crisin sive interpretationem spectans offerat, quod ad curatiorem indagationem et ad evolvendos copiosiores criticorum commentarios quasi invitare ipsos queat. Quid? quod ne coniecturas quidem eruditorum virorum, neque interpunctionis varietates penitus in margine neglexi, ut ampliorem magistris tirones in ferendo de rebus criticis iudicio exercendi campum aperirem. Testes autem, ex quorum auctoritate lectionem aliquam vel firmam, vel probabilem, vel minus probabilem, vel prorsus repudiandam esse censemus, hos quaeso testes petas ex editione critica maiore Halensi.

Tandem de lectionis variantis cuiuslibet in margine allegatae pretio, pro diversis probabilitatis gradibus subtiliter definiendo, iudicium meum qualecunque, ratione qua potui brevissima, nimirum siglis quibusdam declarare studui, quarum vis ac potestas haec est:

IN TEXTU.

ʹ lineola ad perpendiculum ducta monet lectorem, marginem esse inspiciendum.

IN NOTIS.

r. praemissum est lectionibus vulgo receptis, a nobis e textu in marginem amandatis.

† praefiximus verbis spuriis in textu a nobis iugulatis.

⇉ indicat probabilem omissionem, neque tamen adeo certam, ut verba dubia e textu expellere ausi simus.

→ adpinximus vocabulis, quae a nonnullis quidem codicibus etc. absunt, quorum autem omissio minus probabilis nobis videtur.

om. notat omissa a nonnullis, sed nostro iudicio non omittenda.

add. indicat additamenta, quae in libris nonnullis in textum irrepsere, ex nostra autem sententia neutiquam admittenda sunt.

♃ significat additamenta non omni quidem specie destituta, at nobis tamen minus probata.

≈ docet, lectionem marginis supparem, aut aequalem, immo forsitan praeferendam esse vulgari lectioni, licet hanc in textu retinere maluerimus.

∾ indicat, lectionem marginis non spernendam quidem et ulteriore examine dignam, verum vulgari tamen inferiorem nobis visam esse.

r. ≈ et

r. ∾ docent, lectionem vulgarem, e textu a nobis in marginem reiectam, defendi posse argumentis nonnullis plus minusve speciosis, sed nostro iudicio, non sufficientibus.

r. → adscripsimus vocabulis ad vulgarem textum a nobis additis, neque tamen extra omnem dubitationem positis.

Nullam harum siglarum adiectam quae habent, vel ad diversam interpunctionis rationem spectant, vel lectiones sunt variantes, quas repudiandas, at notandas tamen esse putavimus.

Dab. Jenae
mense Aprili 1805.

D. JO. JAC. GRIESBACH.

CONSPECTVS

POTIORVM OBSERVATIONVM CRITICARVM ET REGVLARVM, AD QVAS NOSTRVM DISCREPANTIBVS LECTIONIBVS JVDICIVM CONFORMAVIMVS.

IN ponderandis lectionibus inter se discrepantibus, cum lectionis cujusque bonitas interna, tum testium, qui pro lectione quaque producuntur, et gravitas et consensus spectari debet.

Insita sua BONITATE commendatur lectio, quae *vel* auctoris cogitandi sentiendique modo, stylo, scopo, caeterisque περιστάσεσι sive exegeticis, ut contextui, adjunctis, oppositis etc. sive historicis omnium convenientissima, *vel* ita comparata est, ut ea, velut primitiva, posita, facile intelligi queat, quomodo caeterae lectiones omnes sive librariorum errore, sive scribarum, grammaticorum, commentatorum aut criticorum inepta sedulitate, progenitae ex illa fuerint. Posterius genuinae lectionis criterium ut in aestimandis textus Novi Test. lectionibus recte applicare possimus, ante oculos ponere nobis debemus, cum causas, quibus librarii quilibet in transscribendis exemplaribus quibuscunque in errores abripi poterant, tum scopulos, quibus prae aliis librarii apographa textus Novi Test. conficientes facile adhaerescebant, tum in primis etiam ingens discrimen, quo Evangelistarum Apostolorumque stylus ab optimorum auctorum graecorum scribendi genere distat. Haec qui sedulo expendere voluerit, deprehendet, ex lege critica, quae lectionem caeteris praeferre jubet, e qua caeterarum ortus facillime explicetur, sequentes regulas derivari posse:

1) Brevior lectio, nisi testium vetustorum et gravium auctoritate penitus destituatur, praeferenda est verbosiori. Librarii enim multo proniores ad addendum fuerunt, quam ad omittendum. Consulto vix unquam praetermiserunt quicquam, addiderunt quamplurima; casu vero nonnulla quidem exciderunt, sed haud pauca etiam oculorum, aurium, memoriae, phantasiae ac judicii errore a scribis admisso, adiecta sunt textui. In primis vero brevior lectio, etiamsi testium auctoritate inferior sit altera, praeferenda est, a) si simul durior, obscurior, ambigua, elliptica, hebraizans aut soloeca est, b) si eadem res variis phrasibus in diversis codicibus expressa legitur, c) si vocabulorum ordo inconstans est et instabilis,

d) in pericoparum initiis, e) si plenior lectio glossam seu interpretamentum sapit, vel parallelis locis ad verbum consonat, vel e lectionariis immigrasse videtur. Contra vero pleniorem lectionem breviori, (nisi hanc multi ac insignes tueantur testes,) anteponimus, α) si omissioni occasionem praebere potuit ὁμοιοτέλευτον, β) si id, quod omissum est, librariis videri potuit obscurum, durum, superfluum, insolens, paradoxum, pias aures offendens, erroneum, aut locis parallelis repugnans, γ) si, ea, quae absunt, salvo sensu salvaque verborum structura abesse poterant, e quo genere sunt propositiones, quas vocant, incidentes, praesertim breviores, et alia, quorum defectum librarius, relegens quae scripserat, haud facile animadvertebat, δ) si brevior lectio ingenio, stylo auctoris minus conveniens est, ε) si sensu prorsus caret, ζ) si e locis parallelis aut e lectionariis eam irrepsisse probabile est.

2) Difficilior et obscurior lectio anteponenda est*) ei, in qua omnia tam plana sunt et extricata, ut librarius quisque facile intelligere ea potuerit. Obscuritate vero et difficultate sua eae potissimum indoctos librarios vexarunt lectiones, a) quarum sensus absque penitiore graecismi, hebraismi, historiae, archaeologiae etc. cognitione perspici non facile poterat, b) quibus admissis vel sententia, varii generis difficultatibus obstructa, verbis inesse, vel aptus membrorum orationis nexus dissolvi, vel argumentorum ab auctore ad confirmandam suam thesin prolatorum nervus incidi videbatur.

3) Durior lectio praeferatur ei, qua posita, oratio suaviter leniterque fluit. Durior autem est lectio elliptica, hebraizans, soloeca, a loquendi usu graecis consueto abhorrens, aut verborum sono aures offendens.

4) Insolentior lectio potior est ea, qua nil insoliti continetur. Vocabula ergo rariora, aut hac saltim significatione, quae eo de quo quaeritur loco admittenda esset, rarius usurpata, phrasesque ac verborum constructiones usu minus tritae, praeferantur vulgatioribus. Pro exquisitioribus enim librarii usitatiora cupide arripere, et in illorum locum glossemata ac interpretamenta (praesertim, si margo aut loci paralleli talia suppeditarent,) substituere soliti sunt.

*) Opus non erit, ut saepe saepius repetamus, lectiones, quas in se spectatas potiores esse judicamus, tum demum caeteris esse praeferendas, si nonnullorum saltim testium vetustorum suffragiis commendentur. Quae enim nullo teste idoneo, sed recentibus tantum et diobolaribus nituntur, in censum non veniunt. Quo vero pluribus lectio quaeque nitet internis praestantiae indiciis, eo paucioribus ad eam vindicandam opus est testibus. Usu igitur venire potest, ut tot tamque manifestis suae bonitatis criteriis lectio aliqua praefulgeat, ut duobus testibus, dummodo ad diversas classes ac familias pertineant, immo unico, satis sit suffulta.

5) Locutiones minus emphaticae, nisi contextus et auctoris scopus emphasin postulent, propius ad genuinam scripturam accedunt, quam discrepantes ab ipsis lectiones, quibus maior vis inest aut inesse videtur. Eruditculi enim librarii, ut commentatores, emphases amabant ac captabant.

6) Lectio, prae aliis sensum pietati (praesertim monasticae) alendae aptum fundens, suspecta est.

7) Praeferatur aliis lectio, cui sensus subest apparenter quidem falsus, qui vero re penitius examinata verus esse deprehenditur.

8) Inter plures unius loci lectiones ea pro suspecta merito habetur, quae orthodoxorum dogmatibus manifesto prae caeteris favet. Cum enim codices hodie superstites plerique, ne dicam omnes, exarati sint a monachis aliisque hominibus catholicorum partibus addictis, credibile non est, hos lectionem in codice, quem quisque exscriberet, obviam neglexisse ullam, qua catholicorum dogma aliquod luculenter confirmari aut haeresis fortiter jugulari posse videretur. Scimus enim, lectiones quascunque, etiam manifesto falsas, dummodo orthodoxorum placitis patrocinarentur, inde a tertii seculi initiis mordicus defensas seduloque propagatas, caeteras autem ejusdem loci lectiones, quae dogmati ecclesiastico nil praesidii afferrent, haereticorum perfidiae attributas temere fuisse.

9) Cum scribae proclives sint ad iterandas alieno loco vocabulorum et sententiarum terminationes easdem, quas modo scripsissent aut mox scribendas esse, praecurrentibus calamum oculis, praeviderent, lectionis ex ejusmodi rhythmi fallacia facillime explicandae, nullius sunt pretii.

10) Hisce ad peccandum illecebris similes sunt aliae. Librarii, qui sententiam, antequam scribere eam inciperent, totam jam perlegissent, vel dum scriberent fugitivo oculo exemplum sibi propositum inspicerent, saepe ex antecedentibus vel consequentibus literam, syllabam aut vocabulum perperam arripuerunt, novasque sic lectiones procuderunt. Si v. c. duo vocabula vicina ab eadem syllaba vel litera inciperent, accidit haud raro, ut vel prius plane omitteretur, vel posteriori temere tribueretur, quod priori esset peculiare. Ejusmodi hallucinationes vix vitabit, qui libello paullo verbosiori exscribendo operam dat, nisi toto animo in hoc negotium incumbat; id quod pauci librarii fecisse videntur. Lectiones ergo, quae ex hoc errorum fonte promanarunt, quamtumvis vetustae ac consequenter in complures libros transfusae sint, recte reiiciuntur, praesertim si codices caeteroqui cognati ab huius labis contagio puri deprehendantur.

11) E pluribus ejusdem loci lectionibus ea praestat, quae velut media inter caeteras interjacet, hoc est ea, quae reliquarum omnium quasi stamina ita continet, ut hac tanquam primitiva admissa, facile appareat,

quanam ratione, seu potius quonam erroris genere, ex ipsa caeterae omnes propullularint.

12) Repudiantur lectiones glossam seu interpretamentum redolentes, cujus generis interpolationes nullo negotio emunctioris naris criticus subolfaciet.

13) Rejiciendas esse lectiones, e Patrum commentariis aut scholiis vetustis in textum invectas, magno consensu critici docent. Sed habet hoc praeceptum cautiones nonnullas, ad quas non satis attenti fuere, qui interpolationes tantum non omnes ex hoc potissimum fonte derivari debere pronuntiant, et non solum in codices graecos, etiam vetustissimos, nominatim in nostros ABCDL, verum in veterem quoque versionem latinam innumeras quavis pagina corruptiones e Patribus et scholiis graecis illatas esse contendunt. Equidem de universa hac causa quid sentiam, paucis exponam. a) Nullum codicem, quantumvis vetustum, ab interpretamentis et glossematibus immunem esse, largior. b) Fateor etiam, (quod dudum Millius aliique critici perspexerunt,) haud paucas hujus generis corruptiones e Patrum commentariis et catenis, codicum multorum margini adscriptis, fluxisse. c) Ejusmodi naevis juniores potissimum codices depravatos esse autumo; antiquissimos vero e Chrysostomo aut scholiis hodie superstitibus corruptos esse, negare licebit, donec (quod nemo adhuc praestitit,) invictis argumentis et exemplis sat multis nullamque exceptionem admittentibus contrarium probetur. Nam primo, non latent fontes alii, unde in antiquissimos illos corruptio manarit, nec ad declarandam horum librorum indolem hypothesi illa opus est. Deinde antiquissimi illi codices in his ipsis locis, ubi e Patribus corrupti esse perhibentur, plerumque consentientes sibi habent versiones vetustissimas, copticam, sahidicam, aethiopicam, armenam, italam, aliasque, quas omnes similiter e graecorum commentariis, catenis et scholiis interpolatas esse, nemo commonstrare poterit. Recentior quidem vulgata, quippe quae multis in locis ad juniores codices graecos reficta est, (quod syriacae etiam accidisse arbitror,) nonnulla fortasse e Patrum graecorum interpretamentis imbibit; sed prisca illa latina translatio, qua Tertullianus, Cyprianus, Irenaei interpres, Lucifer, et alii tertio et quarto seculo florentes Patres latini usi sunt, cujus fragmenta pretiosissima in codicibus extant vercellensi, veronensi, colbertino, cantabrigiensi etc. haec igitur vetus translatio latina, quamvis multifariam corrupta, ab hoc tamen corruptionis genere satis pura videtur, nec quisquam manifesta talis depravationis documenta protulit. Denique, veteres illi libri carent luculentissimis interpretamentis, quae Patrum commentaria et scholia, ad locos quam maxime difficiles utcunque illustrandos, larga manu offerunt. Quis vero sibi persuadeat, librarios interpretamentis nullius momenti, quae vix ullam lectori praestare possent utilitatem, textum interpolasse, neglectis aliis, notatu longe dignioribus, quibus revera nonnulli

nihil lucis potuisset obscuris locis afferri? Eandem hanc ob causam, ego nec ex Origenis commentariis, quae quidem novimus, vetustos illos codices consulto interpolatos esse arbitror; quamvis infitias ire nolim, ex hujus viri σημειώσεων, quae a veteribus laudantur et codic um marginibus olim allitae fuisse videntur, antiquissimis jam temporibus in textum passim quaedam irrepsisse. e) Codicum graecorum scholiis instructorum textum ex his ipsis scholiis hic/ibi vitiatum esse, largior. Librarius paullo negligentior, qui textum et scholia simul ante oculos posita habebat, et mox illum mox haec inspiciebat, facillime decipi potuit, ut lectionem scholiorum textui admisceret. Raro enim deliberato consilio hunc ex illis interpolatum fuisse censeo. Sed utut hoc est, manifestos hujus generis errores frustra in vetustissimis nostris codicibus aut in versionibus veteribus quaeres. f) Fateor, codices scholiis instructos saepe concinere inter se, eosdemque etiam consonare interdum cum vetustissimis nostris. Sed neutrius consensus causa posita est in consilio interpolatorum, qui simili ratione e scholiis omnes istos libros corruperint. Quod primo attinet ad codicum scholiis instructorum concentum inter se, tantus neutiquam is est, ut in omnibus textus lectionibus conveniant. Codices qui eadem scholia adjecta habent, aut quibus idem sive Chrysostomi sive Theophylacti sive Euthymii commentarius adjunctus est, haud raro discrepantes repraesentant textus lectiones. Lubens vero concedo, ad eandem omnino familiam hos libros pertinere. Quin codices fere omnes, quorum textui catenae seu scholia, tametsi inter se diversa, circumfusa sunt, satis propinqua cognatione sese attingunt, textumque exhibent, non plane quidem eundem, sed valde tamen similem et a librorum gregariorum juniorum textu multis locis dissidentem. Hujus vero rei ratio non est e longinquo petenda. Constat enim, scholiastas et catenarum auctores posteriores fere semper fundamenti loco posuisse vetustiores hujusmodi compilationes, hisque novas suas superstruxisse. Hinc factum est, ut eundem etiam textum plerumque retinerent, cui anteriores scholiastae sua scholia accommodassent; unde porro intelligitur, quid sit, quod codices scholiis exornati multas lectiones servarint vetustas et bonas, quae ex aliis ejusdem aevi codicibus iam evanuissent. Quanquam igitur vitiis nonnullis laborant, huic familiae fere propriis, ad quae, ut fit, nova etiam errata, librariorum sive incuria sive temeritate accesserunt, neutiquam tamen hi libri, quorum menda criticus facile tollet, spernendi, sed potius gregariis aliis anteponendi sunt. Quod vero attinet ad codicum scholiis instructorum cum vetustissimis nostris codicibus ac versionibus consensum, qui tamen non in universa textus conformatione, sed in singulis tantum locis conspicuus est, hujus concentus ratio ex iis, quae modo diximus, manifesta jam est. Codices enim, in quibus lectiones haud paucae supersunt vetustae, cum aliis vetustis testibus in multis non consentire non possunt. g) Errant igitur, qui e codicis v. c. cantabrigiensis cum scholiorum codi-

cibus consensu cogi posse putant, cantabrigiensem e scholiis esse interpolatum. Qui sic statuunt, docere deberent, lectiones utrisque communes non alibi quam in scholiis oriri, nec aliunde quam ex hisce scholiis in cantabrigiensem immigrare potuisse. Quod donec justis argumentis evincetur, sententiam isti contrariam tueri me non púdet, scilicet, hujus generis lectiones e libris vetustis, et ex parte similibus cantabrigiensi, scholiorum auctoribus innotuisse. Caeterum, si vel maxime exemplis idoneis, quod vix putem, effici posset, admixtas esse vetustissimis nostris codicibus lectiones nonnullas, e scholiis Patrumve commentariis invectas, parum novi subsidii ad discernendas genuinas lectiones inde esset exspectandum. Pleraque enim, quae e scholiis in istos libros irrepsisse perhibentur, sic comparata sunt, ut critico perito fraudi esse vix possint. Atque, ut dicam quod res est, qui tot lectiones e scholiis in textum invectas esse clamitant, non id praecipue agunt, üt sacro textui (cui periculum imminet nullum,) opem ferant, caveantque, ne istiusmodi interpretamentis (facile dignoscendis) vitietur; sed multo magis hoc, ut vetustissimorum et praestantissimorum codicum auctoritatem labefactent, gregariosque extollant libros, quos vel ipsi e pulvere protraxerunt ac contulerunt, vel quos propter ingentem eorum numerum superstitiose venerantur et ridicula affectatione κατ' ἐξοχὴν *graecos* codices appellitant, quasi alexandrinus, vaticanus, Ephremi rescriptus, rel. graeci non sint.

14) Respuimus lectiones ortas primum in lectionariis, quae saepissime in anagnosmatum initiis, ac interdum in clausulis etiam atque in medio contextu claritatis causa addunt, quod ex orationis serie supplendum esset, resecantque vel immutant, quod, sejunctum ab antecedentibus aut consequentibus, vix satis recte intelligi posse videretur. Verum in applicando hoc canone iisdem fere cautionibus opus est, quae in judicandis lectionibus e scholiis enatis locum habent. Nam non omnes lectiones discrepantes in lectionariis obviae ex ecclesiastico anagnosmatum usu prognatae sunt, sed multae ex antiquioribus codicibus, integrum contextum exhibentibus, in lectionaria transierunt; neque codices vetustissimi, sicubi lectionariis consonant, propter solum hunc consensum pro interpolatis haberi debent; sed loco quoque investigandum est, utrum causae adsint probabiles, ob quas lectio aliqua primitus in anagnosmate orta esse statuatur, an vero jure aequo attribui possit librariorum integros codices exarantium ingenio. Quae enim in anagnosmatis initio erant necessario supplenda, eadem, utpote perspicuitati inservientia, antiquioribus jam librariis in mentem venire, et ab his textui continuo interseri potuerant, praesertim, si ab iis verbis, quibus anagnosma incipit, novum quoque κεφάλαιον seu nova pericopa inchoaret.

15) Damnandae sunt lectiones, e latina versione in graecos libros invectae. Hac regula certissima ac verissima, cujus vero rarissimus

usus est in aestimandis graecorum codicum lectionibus, pessime olim abusi sunt viri docti ad elevandam fidem non solum codicum graecolatinorum, sed multorum etiam aliorum, et vetustate et praestantia maxime insignium librorum. Quotiescunque enim lectionem a gregariorum librorum lectione discrepantem in codice aliquo graeco reperissent, quæ cum latina versione consonaret, latinizare codicem illum ajebant. Sed consensus solus, nisi alia accedant indicia, nequaquam arguit interpolationem e latina versione factam. Verum nolo hic repetere, quae Semlerus, Woidius et Michaelis ad iniquas illas suspiciones amoliendas monuerunt, aut quae ipse alibi (Symbol. critic. tom. 1. p. 110.) hac de re disputavi. Jam enim satis, pro nostra brevitate nostroque consilio, illustratis iis, e quibus lectio in se spectata *bona* esse noscitur, progredi jam me oportet ad declarandum id, quo TESTIMONIORUM auctoritas potissimum nititur. Est autem fides testibus habenda, si sint non solum idonei et graves, verum etiam inter se consentientes.

Gravitas testium judicatur partim ex eorum aetate, partim ex aliis rebus, quae fidem et auctoritatem ipsis conciliare possunt. *Aetas* testium non unice nec praecipue judicanda est e membranarum vetustate; potuit enim seculo v. c. decimo quarto e codice longe antiquissimo apographum fieri, quod exemplar suum exactissime repraesentaret; sed contra etiam quinto jam seculo, quo e codicibus hodie superstitibus vix unus aut alter referri poterit, praeter textum priscum et genuinum extitit alius, in quo lectiones haud paucae juniores in primitivarum locum irrepserant. Itaque textus ipsius potius quam librarii aetas indaganda est. Haec vero judicatur e crebro consensu cum aliis testibus, (in primis cum versionibus et Patribus,) de quorum aetate nobis constat, et e copia talium lectionum, quae, velut nummi veteres, quadam quasi aerugine aetatem suam peritis arbitris produnt. Tenendum tamen est, dari non solum codices e partibus dissimilibus consutos seu ex ita consutis transscriptos, in quibus v. c. textus Epistolarum et vetustior et praestantior est textu Evangeliorum, sed inveniri etiam non raro codices, quorum textus in uno eodemque Novi Test. libro e vetustis et recentioribus lectionibus ita conflatus est, ut mox hæ mox illae praevaleant. Quod ubi usu venit, cautione opus est, ne e paucis lectionibus, sive fortuito sive consulto decerptis, de totius textus aetate judicium feratur. Quod porro attinet ad eas *res, quae testibus majorem afferunt auctoritatem*, referimus huc frequentem cum aliis probatae fidei testibus consensum, et lectionum nativa sua bonitate commendabilium copiam. Sed posterius hoc non ita est accipiendum, ac si codex, certo quodam vitiorum genere passim commaculatus, nullius plane sit auctoritatis. Potuit enim textus, caeteroqui praestantissimus et antiquissimus, in locis singulis e lectionariis, scholiis, immo etiam e latina versione, interpolari; neque tamen eam ob causam oppido spernere eum licet totumve abjicere. Hujusmodi codex nihil valet in eo lectionum genere, quod interpolationis

cibus consensu cogi posse putant, cantabrigiensem e scholiis esse interpolatum. Qui sic statuunt, docere deberent, lectiones utrisque communes non alibi quam in scholiis oriri, nec aliunde quam ex hisce scholiis in cantabrigiensem immigrare potuisse. Quod donec justis argumentis evincetur, sententiam isti contrariam tueri me non pudet, scilicet, hujus generis lectiones e libris vetustis, et ex parte similibus cantabrigiensi, scholiorum auctoribus innotuisse. Caeterum, si vel maxime exemplis idoneis, quod vix putem, effici posset, admixtas esse vetustissimis nostris codicibus lectiones nonnullas, e scholiis Patrumve commentariis invectas, parum novi subsidii ad discernendas genuinas lectiones inde esset exspectandum. Pleraque enim, quae e scholiis in istos libros irrepsisse perhibentur, sic comparata sunt, ut critico perito fraudi esse vix possint. Atque, ut dicam quod res est, qui tot lectiones e scholiis in textum invectas esse clamitant, non id praecipue agunt, ut sacro textui (cui periculum imminet nullum,) opem ferant, caveantque, ne istiusmodi interpretamentis (facile dignoscendis) vitietur; sed multo magis hoc, ut vetustissimorum et praestantissimorum codicum auctoritatem labefactent, gregariosque extollant libros, quos vel ipsi e pulvere protraxerunt ac contulerunt, vel quos propter ingentem eorum numerum superstitiose venerantur et ridicula affectatione κατ' ἐξοχὴν *graecos* codices appellitant, quasi alexandrinus, vaticanus, Ephremi rescriptus, rel. graeci non sint.

14) Respuimus lectiones ortas primum in lectionariis, quae saepissime in anagnosmatum initiis, ac interdum in clausulis etiam atque in medio contextu claritatis causa addunt, quod ex orationis serie supplendum esset, resecantque vel immutant, quod, sejunctum ab antecedentibus aut consequentibus, vix satis recte intelligi posse videretur. Verum in applicando hoc canone iisdem fere cautionibus opus est, quae in judicandis lectionibus e scholiis enatis locum habent. Nam non omnes lectiones discrepantes in lectionariis obviae ex ecclesiastico anagnosmatum usu prognatae sunt, sed multae ex antiquioribus codicibus, integrum contextum exhibentibus, in lectionaria transierunt; neque codices vetustissimi, sicubi lectionariis consonant, propter solum hunc consensum pro interpolatis haberi debent; sed loco quoque investigandum est, utrum causae adsint probabiles, ob quas lectio aliqua primitus in anagnosmate orta esse statuatur, an vero jure aequo attribui possit librariorum integros codices exarantium ingenio. Quae enim in anagnosmatis initio erant necessario supplenda, eadem, utpote perspicuitati inservientia, antiquioribus jam librariis in mentem venire, et ab his textui continuo interseri potuerant, praesertim, si ab iis verbis, quibus anagnosma incipit, novum quoque κεφάλαιον seu nova pericopa inchoaret.

15) Damnandae sunt lectiones, e latina versione in graecos libros invectae. Hac regula certissima ac verissima, cujus vero rarissimus

usus est in aestimandis graecorum codicum lectionibus, pessime olim abusi sunt viri docti ad elevandam fidem non solum codicum graecolatinorum, sed multorum etiam aliorum, et vetustate et praestantia maxime insignium librorum. Quotiescunque enim lectionem a gregariorum librorum lectione discrepantem in codice aliquo graeco reperissent, quæ cum latina versione consonaret, latinizare codicem illum ajebant. Sed consensus solus, nisi alia accedant indicia, nequaquam arguit interpolationem e latina versione factam. Verum nolo hic repetere, quae Semlerus, Woidius et Michaelis ad iniquas illas suspiciones amoliendas monuerunt, aut quae ipse alibi (Symbol. critic. tom. 1. p. 110.) hac de re disputavi. Jam enim satis, pro nostra brevitate nostroque consilio, illustratis iis, e quibus lectio in se spectata *bona* esse noscitur, progredi jam me oportet ad declarandum id, quo TESTIMONIORUM auctoritas potissimum nititur. Est autem fides testibus habenda, si sint non solum idonei et graves, verum etiam inter se consentientes.

Gravitas testium judicatur partim ex eorum aetate, partim ex aliis rebus, quae fidem et auctoritatem ipsis conciliare possunt. *Aetas* testium non unice nec praecipue judicanda est e membranarum vetustate; potuit enim seculo v. c. decimo quarto e codice longe antiquissimo apographum fieri, quod exemplar suum exactissime repraesentaret; sed contra etiam quinto jam seculo, quo e codicibus hodie superstitibus vix unus aut alter referri poterit, praeter textum priscum et genuinum extitit alius, in quo lectiones haud paucae juniores in primitivarum locum irrepserant. Itaque textus ipsius potius quam librarii aetas indaganda est. Haec vero judicatur e crebro consensu cum aliis testibus, (in primis cum versionibus et Patribus,) de quorum aetate nobis constat, et e copia talium lectionum, quae, velut nummi veteres, quadam quasi aerugine aetatem suam peritis arbitris produnt. Tenendum tamen est, dari non solum codices e partibus dissimilibus consutos seu ex ita consutis transscriptos, in quibus v. c. textus Epistolarum et vetustior et praestantior est textu Evangeliorum, sed inveniri etiam non raro codices, quorum textus in uno eodemque Novi Test. libro e vetustis et recentioribus lectionibus ita conflatus est, ut mox hæ mox illae praevaleant. Quod ubi usu venit, cautione opus est, ne e paucis lectionibus, sive fortuito sive consulto decerptis, de totius textus aetate judicium feratur. Quod porro attinet ad eas *res, quae testibus majorem afferunt auctoritatem*, referimus huc frequentem cum aliis probatae fidei testibus consensum, et lectionum nativa sua bonitate commendabilium copiam. Sed posterius hoc non ita est accipiendum, ac si codex, certo quodam vitiorum genere passim commaculatus, nullius plane sit auctoritatis. Potuit enim textus, caeteroqui praestantissimus et antiquissimus, in locis singulis e lectionariis, scholiis, immo etiam e latina versione, interpolari; neque tamen eam ob causam oppido spernere eum licet totumve abjicere. Hujusmodi codex nihil valet in eo lectionum genere, quod interpolationis

auspicio attingit; in caeteris ingens habere potest pondus. Quin permultis varii generis vitiis admodum inquinati libri, dummodo basis textus, quem interpolatores depravarunt, antiqua fuerit et bona, lectionibus egregiis et in perpaucis codicibus obviis interdum abundant. Talis codex per se quidem et solus exiguae aut dubiae saltim est auctoritatis; attamen, si lectio insigniter sit bona, et aliorum testium antiquorum et gravium, quamvis paucorum, suffragia accedant, consentiens illius codicis testimonium pro nullo haberi neutiquam debet. Monuerunt praeterea critici, magni prae aliis momenti in judicandis lectionibus esse codices, a librario perito et docto e bono atque vetusto exemplari fideliter, curate ac diligenter transscriptos. Sed praeceptum hoc non sine multiplici cautione ad usum potest transferri. Nam primo, e quonam codice alius transscriptus sit, rarissime aliunde scimus, quam ex indole apographi. Deinde vetusto librarius uti potuit exemplari, et tamen corrupto. Praeterea fides librarii, si quidem de ea satis nobis constet, summam omnino meretur laudem: verum codex, utut fidelissime, sed e recenti aut corrupto exemplari descriptus, nullius est pretii; e contrario autem liber exaratus a scriba, luxurianti ingenio suo singulis in locis nimium indulgente textumque pro arbitrio mutante, auctoritatem habet non plane nullam. Nam hujusmodi locos, ab audaculo librario corruptos, facile dignosces, si alios testes, praesertim antiquiores, in auxilium advoces, atque lectiones illi codici peculiares a reliquis, quae pluribus communes sunt, sejungas. Quin magni omnino fieri debet talis codex, si ex certis indiciis colligi queat, textum, in quem temerarius librarius grassatus est, promanasse ex admodum vetusto et bono exemplari. Tandem nec ii codices indiscriminatim caeteris praeferendi sunt, qui a librario doctò ac perito, orthographiae v. c. regulas bene callente et graviora παροράματα sedulo cavente, exarati deprehenduntur. Doctus enim librarius novos quidem errores non facile admittet; verum alium textum reddere non potest, quam in exemplari suo invenit, sive bonum, sive etiam depravatum. Quae cum ita sint, critici codicibus accurate scriptis primas partes deferentes, caeterosque libros variis librariorum sphalmatibus deturpatos aspernantes, aeque a vero deflectunt, ac editionum Elsevirianarum admiratores, qui, puerili errore, bonum textum esse autumant, in quo excudendo typothetam nunquam aut raro lapsum esse acceperunt. Nos quidem in ea haeresi nos esse profitemur, quae nulli libro aut librorum generi soli confidit, sed genuini textus particulas, ubicunque, critica arte facem praeferente, detegantur, ultro amplectitur.

Superest, ut de testium *consensu* judicando nonnulla moneamus. Solent enim multi consensum confundere cum numero eorum, qui eandem lectionem exhibent. Atqui consensus, auctoritatem testimoniis concilians, is demum reputari debet, si amice inter se conspirant, qui vere pro diversis haberi possunt. Sin vero eundem testem, licet habitu paullum mutatò, centies in scenam producas, isque eadem semper repetat, audimus

quidem testem sibi constantem, sed de consensu testium minime gloriari poteris. Atque eadem est testium ratio, quibus in re critica utimur. Ultra centum extant Evangeliorum codices graeci, ex uno eodemque communi fonte derivati, eamque ob causam, (si graphica vitia, omissiones propter homoeoteleuton, glossemata e margine arrepta, et vocabulorum synonymorum permutationes excipias,) in omnibus paene syllabis concinentes. Horum consonantiam qui pro consensu tot testium venditaret, is sexcentos etiam vulgatae versionis codices, velut totidem testes, lectionem aliquam graeci textus confirmantes, enumerare posset. Uti autem haec versio pro unico tantum teste habetur, singula vero ejusdem exemplaria eo duntaxat consilio excutiuntur, ut ad eruendam primitivam hujus translationis lectionem aditus pateat: ita de graecis quoque codicibus, propioris cognationis vinculo inter se conjunctis, idem valet. Itaque omnes, quorum testimonio in crisi textus sacri utimur, in classes suas rite dispesci debent. In classibus autem discriminandis ac ordinandis, ratio potissimum habenda est variarum sacri textus recensionum.

Plures antiquitus extitisse et adhuc in codicibus, versionibus et Patrum allegationibus superesse textus Novi Test. *recensiones*, mirum videbitur nemini, qui non ignorat, in permultis auctorum etiam profanorum cum graecorum tum latinorum libris, et manuscriptis et editis, idem a doctissimis criticis dudum observatum, immo eodem, quo nos utimur, vocabulo indicatum esse. Tirones, discere cupientes, quid intersit inter plures ejusdem libri recensiones, rogamus, ut editionem Novi Testamenti Erasmicam primam conferant cum Complutensi, aut, si nimis hoc molestum videatur, exemplumve postuletur hebetioribus etiam oculis satis conspicuum, comparent Apocalypseos editionem Bengelianam cum Elseviriana sive Curcellaeana aut Mastrichtiana. Origo variarum textus Novi Test. recensionum, deficientibus documentis satis vetustis ac testimoniis, historice declarari nequit, nec hujus loci est, conjecturis defectum illum sarcire. Extitisse autem ineunte saltim tertio seculo duas jam recensiones, e collatione locorum Novi Test. ab Origene graece laudatorum cum allegationibus Tertullianeis et Cyprianicis manifestum fit. Hae enim graecum textum ponunt, toto suo habitu universoque colore diversum ab eo, quem Origenes, et ante hunc jam Clemens alexandrinus, usurpavit. *Ille* textus cum codicibus graecolatinis aliisque nonnullis et cum translationis latinae antehieronymianae libris, nec non cum versionibus sahidica et syra hierosolymitana, *hic* cum vaticano, Ephremi rescripto, Stephanico octavo et (si Evangelia excipias) eo, qui alexandrinus vulgo nuncupatur, ac praeter hos codices etiam cum versionibus copto-memphitica, aethiopica, armeniaca, syra philoxeniana, et allegationibus Eusebii, Athanasii, Cyrilli alex. Isidori pelus. aliorumque concinere solet. Posteriorem hunc textum, quem post Clementem et Origenem Alexandrini ac Aegyptii potissimum adhibuerunt ac disseminarunt, non incommode *alexandrinum* dixeris. Al-

tes, inde a Tertulliani tempore ab Afris, Italis, Gallis aliisque occidentalibus usurpatus, haud inepte *occidentalis* nomine insigniri poterit, quamquam intra fines imperii occidentalis neutiquam se continuerit, uti e syrae hierosolymitanae ac sahidicae versionis consensu, quamquam non perpetuo attfrequente tamen, liquido apparet. Ab utraque hac recensione antiquissima in Evangeliis differt textus codicis, quem alexandrinum vulgo dictitant, mox cum libris, versionibus et Patribus alexandrinis, mox cum occidentalibus, mox cum utrisque simul consentiens, sed persaepe etiam ab utrisque dissonans, et paullo propius ad textum nostrum vulgarem accedens. Huic libro cognati sunt codices Basileensis 1, Boreeli, Wolfiani duo, et Mosquensis a Matthaeio litera V insignitus; sed compluribus lectionibus junioribus deformati et vulgari textui multo quam sic dictus alexandrinus propinquiores sunt hi codices, ac cum iis fere Patribus (quantum ex imperfectis horum collationibus colligere licet,) consentire videntur, qui seculo quarto exeunte quintoque ac sexto in Graecia, Asia minore et provinciis vicinis floruere, fuitque haec recensio, quam *constantinopolitanam* hinc nominare licebit, in patriarchatu constantinopolitano potissimum propagata ac per librarios innumeros deinceps longe lateque disseminata, et in slavonicam etiam versionem (cujus tamen codices ipsi inter se haud raro dissentiunt,) transfusa. Nulli harum recensionum *syriaca versio*, prout quidem typis excusa est, similis, verum nec ulli prorsus dissimilis est. In multis concinit cum alexandrina recensione, in pluribus cum occidentali, in nonnullis etiam cum constantinopolitana, ita tamen, ut quae in hanc posterioribus demum seculis invecta sunt, pleraque repudiet. Diversis ergo temporibus ad graecos codices plane diversos iterum iterumque recognita esse videtur. *) Syriacae versioni *Chrysostomi* Evangeliorum textus eo haud est absimilis, quod hic quoque e diversis recensionibus aliquid traxit. Nonnulla admisit ex occidentali recensione, plura ex alexandrina, plurima e constantinopolitana, seu antiquiore illa et serioribus interpolationibus nondum deformata; cujus commixtionis rationem in eo praecipue positum fuisse suspicor, quod Chrysostomus complures consuluerit aut, si mavis, compilaverit anteriorum interpretum commentarios, non uni eidemque, sed variis et inter se discrepantibus textibus adaptatos. Caeterum nemini harum rerum perito negotium facessere poterunt lectiones in textu et interpretatione Chrysostomi obviae, quae e negligentia hujus viri aut e consuetudine ipsius, textum paullo liberius excitandi sensumque utcunque suis verbis exprimendi, enatae sunt.—Praeter codices unam ex illis recension-

*) Illustrari hoc potest codicum nonnullorum latinorum exemplo, qui priscam quidem versionem, ad occidentalem recensionem accommodatam, repraesentant, sed passim ad juniores libros graecos refictam. Ex hoc genere est brixianus codex latinus, qui non raro a graecolatinis et vetustioribus latinis omnibus solus discedit, et in graecorum partes transit.

ibus vetustis exhibentur, extant nonnulli, quorum textus e duarum triumve recensionum lectionibus conflatus est; e quo genere sunt codicum duorum Guelpherbytanorum rescriptorum et graecosahidici Borgiani fragmenta perquam vetusta, et juniores libri nonnulli, bonis et antiquitatem spirantibus abundantes lectionibus, velut Reuchlinianus, Parisinus 4 et 6, Colbertinus 6. 7. 8, Leicestriensis, Winchelseanus, Lambecianus 31, Urbinovaticanus, Aurivillianus, vaticanus 367, alii, in quibus omnibus, uti et in versionibus aethiopica, armenica, sahidica, syra hierosolymitana, et philoxenianae margine alexandrinae lectiones admixtae sunt occidentalibus, et vicissim. Sunt vero etiam codices nonnulli, in quibus constantinopolitanae quidem lectiones, si universam textus conformationem spectes, regnant, adspersis tamen pluribus paucioribusve lectionibus sive alexandrinis sive occidentalibus, quo pertinent codices non pauci, e gregariorum numero, licet non eadem omnes auctoritate polleant, eximendi, v. c. Cyprius, Descampsianus, alii.

Ut autem ista, quae de diversarum recensionum discrimine diximus, ad aestimandas lectiones vel uni recensioni proprias vel pluribus communes tutius transferantur, haud inutile videtur de nonnullis, quae ad istam causam pertinent, Lectorem monere.

a) Criticus assidua observatione cognitum perspectumque habere debet, quibus rebus recensio quaeque caeteris sive praestet sive deterior sit. Occidentalis v. c. servare solet lectiones genuinas duriores, a graecae linguae ratione abhorrentes, hebraizantes, soloecas, cacophonas, quippe quae omnes minus offenderent lectores occidentales; alexandrina vero recensio, quaecunque graecis auribus molesta esse possent, evitare ac immutare studet. Occidentalis recensio interpretamentis, periphrasibus, additamentis undecunque conquisitis, et vocabulorum sententiarumque transpositionibus sensum clariorem minusque impeditum reddere conatur; alexandrina vero phrases ac vocabula potius quam sensum illustrare annititur. Occidentalis recensio lectiones quidem amat pleniores et verbosiores, itemque supplementa e locis parallelis petita; verum omittit etiam interdum, quae sententiam obscuram reddere, aut contextui aliisve locis repugnare videntur; in quibus omnibus castior esse solet alexandrina. Verbo, grammaticum egit alexandrinus censor, interpretem occidentalis. Interpretis autem provinciam hic saepe satis infeliciter administravit, et multo quam fas erat licentius textum tractavit; at sagacitatis tamen laude frustrandus non est. Haud raro enim, v. c. in resurrectionis Domini historia, difficultates et ἐναντιοφανείας subolfecit, quas commentatores plerique, latentem sub herba anguem non animadvertentes, sicco pede transiverunt, nostra vero aetas demum curatius expendit. — In his quae modo attigimus omnibus, constantinopolitana recensio cum alexandrina facere solet, eo tantum ab hac diversa, quod graecismi studiosior adhuc est, plures in textum glossas admittit, et lectiones passim admiscet

vel occidentales ab alexandrinis dissonantes, vel conflatas ex alexandrinis et occidentalibus. — Hujus generis observationes in promtu habere debet, qui testium pro lectione quaque allatorum auctoritatem dijudicare cupit. Pro diversis enim lectionum generibus diversum est recensionis cujusque momentum. In alio genere occidentalis recensio, in alio alexandrina plus ponderis habet.

b) Nulla recensio in codice ullo jam superstite reperitur intaminata, qualis primitus fuerat. Eo temporis intervallo, quod inter recensionum origines et codicum hodie extantium natales intercessit, singuli codices recensionum omnium multifariam fuere corrupti. Quilibet librarius in apographo suo exarando sphalmata quaedam commisit; irrepserunt e margine vel aliunde nova interpretamenta, glossae, additamenta; negligens et festinans scriba nonnulla passim omisit; alterius recensionis lectiones illatae sunt in alterius familiae libros, etc. Itaque quinto et sexto seculo codices recensionis v. c. alexandrinae non poterant non differre multis locis a textu alexandrino primaevo, qualis tertio seculo ineunte fuerat. Cum vero hujusmodi corruptiones neutiquam codices ejusdem recensionis omnes invaserint, sed singulos tantum deformarint, patet non solum, absonam esse eorum rationem, qui vitia in uno codice reperta recensioni cuidam universe attribuunt; sed intelligitur etiam,

c) permagni momenti esse, ut nativa recensionis cujusque lectio indagetur. Comparandi scilicet sunt codices, Patres et versiones omnes eandem recensionem exhibentes, et e lectionibus in ipsis obviis seligenda est ea, quam et vetustiores testes et interna bonitatis indicia prae reliquis commendant. Alexandrinae quidem recensionis lectiones primitivae in Evangeliis facili plerumque negotio eruuntur, ubi Ephremi rescriptus, Stephani octavus, vaticanus et in Epistolis alexandrinus inter se concinunt, praesertim si Clemens vel Origenes, cum coptica versione, aliique alexandrini accedant. Paullo altioris indaginis res est, nativam occidentalis recensionis lectionem dignoscere; quoniam pauciores ex hac familia supersunt testes vetusti, iidemque magis corrupti. Ubi ergo occidentales inter se dissident, ex internis potissimum criteriis, quaenam e pluribus lectionibus pro nativa habenda sit, judicari debet. Quae vero primaeva fuisse cognoscitur in recensione quaque, ea recensioni huic, generatim spectatae, tribuitur, neglectis aliis lectionibus in nonnullos codices recensionis ejusdem invectis.

d) Antequam definiri possit, quaenam e pluribus lectionibus genuina sit, dispiciendum est, ad quamnam recensionem quaeris referenda it; nec quaerimus praecipue, quot codices hodie superstites in lectione aliqua consentiant, sed id potissimum indagare studemus, quot recensiones vetustae primitus lectionem illam habuerint. Quotquot enim ad eandem recensionem pertinent testes inter se consentientes, pro unico haberi debent. Usu igitur venire potest, ut duo tresve codices tantundem valeant, quan-

tum alii constituta. Aliae enim recensiones vetustae in paucis duntaxat codicibus superstites sunt, aliae innumeros occuparunt libros manuscriptos. In occidentalibus provinciis post quartum, et in Aegypto post sextum seculum perpauci exscripti sunt codices graeci; contra vero in constantinopolitano patriarchatu monachi graeci multiplicandis Novi Test. exemplaribus ad decimum quintum usque seculum operam dederunt indefessam. Jam vero, si, quo tempore Aegyptus et Palaestina ab Arabibus occupatae fuere, Constantinopolis cum adjacentibus regionibus a barbaris gentibus subjugata et devastata, graecaeque literaturae flos conculcatus et linguae adeo graecae usus antiquatus fuisset; contra vero Aegyptus invicta et libera graecarumque cultrix ac nutrix mansisset: habeTemus jam profecto veteris textus N. T. constantinopolitani reliquias perpaucas, alexandrinae autem recensionis codices centenos. Quapropter, cum meridiana luce clarius sit, librorum e prisca familia quavis superstitum numerum pendere unice a causis fortuitis et politicis, certe codices byzantini centum non majore quam duo tresve alexandrini auctoritate polleant, nec ad singulos codices eorumque numerum, sed ad diversas textus recensiones et harum cum indolem tum consensum dissensumve animum advertere debet criticus, qui nec artem suam velut mechanicum opificium exercere, nec ingenii tantum sui, certis regulis sese non adstringentis, vagum impulsum sequi vult.

e) Lectio, in qua vetustae recensiones cunctae primitus consenserant, indubie vera est, etiamsi postea lectio alia quamplurimos invaserit codices juniores.

f) Si non in eadem lectione omnes recensiones primitus consenserunt, ea potior est lectio, quae vetustiorum suffragiis firmatur, nisi obstent, quae supra (lit. a.) de singularum recensionum ingenio monuimus.

g) E concentu recensionis alexandrinae cum occidentali firmissime colligitur, lectionem utrique communem longe esse antiquissimam, immo, si interna simul bonitate sua niteat, genuinam. Sin vero hujusmodi lectio internis veritatis criteriis destitui videatur, horum momentum curatius expendendum est, ut appareat, utrum eorum defectus majus habeat pondus, quam consentiens alexandrinae et occidentalis recensionis testimonium.

h) Si alexandrina recensio cum constantinopolitana concordat, occidentalis autem ab utraque dissonat, inquirendum est, utrum occidentalis lectio ex eo sit genere, in quo haec recensio saepius peccare soleat, simulque diligenter ponderanda sunt interna veri vel falsi indicia.

i) Simili ratione dijudicandae sunt lectiones, in quibus occidentalis recensio cum constantinopolitana contra alexandrinam conspirat.

k) Si recensio qualibet exhibet lectionem a caeterarum recensionum lectionibus discrepantem, nequaquam major testium singulorum numerus, sed interna bonitatis criteria definiunt, quaenam caeteris praefer-

enda sit lectio. Amplectimur igitur lectionem insigniter bonam, quamvis paucissimorum testium suffragiis suffultam, dummodo ostendi possit, primitivam eam esse lectionem recensionis vetustae cujuscunque, nec obstet recensionis illius singularis conditio. (lit. a.)

Expositis jam iis, ad quae criticus in judicando testium consensu attendere idcirco debet, quia testes non eandem sistunt sacri textus recensionem, tribus verbis addere liceat, animum etiam advertendum esse ad illud testium discrimen, quo alii sunt libri manuscripti, alii versionum auctores, alii Patres loca Novi Test. excitantes. Primas quidem partes deferimus codicibus manuscriptis, nec facile lectionem sola versionum et Patrum fide nitentem probamus. Attamen lectio valde bona, in compluribus versionibus et Patribus reperta, dummodo codicum nonnullorum vetustorum et insignium, quantumvis paucorum, consensu firmetur, nequaquam spernenda est, praesertim, si codices illi e diversis oriundi sint recensionibus.

Nonnulla, quae paucissimis tantum attingere hoc loco potui, paullo uberius declaravi in *Dissert. de codicibus Evangeliorum Origenianis*, Halae, 1771; et in *Curis in historiam textus epistolarum Paulinarum graeci*, Ienae, 1777. Recensionis tam alexandrinae quam occidentalis indolem et pretium ac consensus dissensusve inter utramque rationem curate excussi in *Symbolarum* mearum *criticarum* tomis duobus, Halae 1785 et 1793. Methodum autem in ponderandis singulis lectionibus a me adhibitam exemplis illustrare studui in *Commentario critico in textum graecum N. T.* cujus fasciculus primus prodiit Jenae 1798, secundus mox sequetur.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ.

Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαυΐδ, υἱοῦ
2 Ἀβραάμ. Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ· Ἰσαὰκ δὲ
ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ· Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν
3 καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν
Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ. Φαρὲς δὲ ἐγέννησε
4 τὸν Ἐσρώμ· Ἐσρὼμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ· Ἀρὰμ
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ· Ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέννησε τὸν
5 Ναασσών· Ναασσὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών· Σαλ-
μὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Βοὸζ ἐκ τῆς Ῥαχάβ. Βοὸζ δὲ
ἐγέννησε τὸν Ὠβὴδ ἐκ τῆς Ῥούθ. Ὠβὴδ δὲ ἐγέννησε
6 τὸν Ἰεσσαί· Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησε τὸν Δαυΐδ τὸν βασι-
λέα. Δαυΐδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶνα
7 ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου. Σολομὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ῥοβοάμ·
Ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά. Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησε τὸν
8 Ἀσά· Ἀσὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ· Ἰωσαφὰτ δὲ
ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ· Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν·
9 Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ· Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε
10 τὸν Ἀχαζ· Ἀχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν· Ἐζεκίας
δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆ. Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν
11 Ἀμών· Ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν· Ἰωσίας δὲ
ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπὶ
12 τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος. Μετὰ δὲ τὴν μετοικε-

1. r. ~ Δαβίδ 6. r. Σολομῶντα 11. *add.* τὸν Ἰωα-
κείμ *ſ.* Ἰακείμ· Ἰωακεὶμ δὲ ἐγέννησε

σίαν Βαϐυλῶνος, Ἰεχονίας ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ.
Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροϐάϐελ· Ζοροϐάϐελ δὲ 13
ἐγέννησε τὸν Ἀϐιούδ· Ἀϐιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλια-
κείμ· Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ· Ἀζὼρ δὲ
ἐγέννησε τὸν Σαδώκ· Σαδὼκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ· 14
Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιούδ· Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησε 15
τὸν Ἐλεάζαρ· Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν Ματθάν· Ματ-
θὰν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώϐ· Ἰακὼϐ δὲ ἐγέννησε τὸν 16
Ἰωσήφ, τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς, ὁ λε-
γόμενος Χριστός. Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀϐραὰμ 17
ἕως Δαυΐδ, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ Δαυΐδ ἕως
τῆς μετοικεσίας Βαϐυλῶνος, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ
ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαϐυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ, γενεαὶ
δεκατέσσαρες.

Τοῦ δὲ ' Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ " γένεσις οὕτως ἦν. Μνη- 18
στευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ,
πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτούς, εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ
πνεύματος ἁγίου. Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν 19
καὶ μὴ θέλων αὐτὴν ' παραδειγματίσαι, ἐϐουλήθη λάθρα
ἀπολῦσαι αὐτήν. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδού, 20
ἄγγελος κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ, λέγων· Ἰωσήφ,
υἱὸς Δαυΐδ, μὴ φοϐηθῇς παραλαϐεῖν Μαριὰμ τὴν γυ-
ναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθέν, ἐκ πνεύματός
ἐστιν ἁγίου· τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα 21
αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ
τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. (Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα 22
πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ ' τοῦ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου,
λέγοντος· „Ἰδού, ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει, καὶ τέξε- 23
ται υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ·„
ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, μεθ' ἡμῶν ὁ θεός.) Διεγερ- 24
θεὶς δὲ ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἐποίησεν ὡς προς-
έταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου· καὶ παρέλαϐε τὴν

18. →Ἰησοῦ " r. ∾γέννησις 19. ∾δειγματίσαι,
22. →τοῦ

6. οὐδαμῶς.

25 γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν ἕως οὗ ἔτεκε
ˈτὸν υἱὸν ˈ αὐτῆς τὸν πρωτότοκον· καὶ ἐκάλεσε τὸ
ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

2 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας,
ἐν ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ, μάγοι ἀπὸ
2 ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα, λέγοντες· Ποῦ
ἐστιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; εἴδομεν γὰρ
αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλθομεν προσκυ-
3 νῆσαι αὐτῷ. Ἀκούσας δὲ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς ἐτα-
4 ράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ᾽ αὐτοῦ· καὶ συναγα-
γὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ,
5 ἐπυνθάνετο παρ᾽ αὐτῶν, πῦ ὁ Χριϛὸς γεννᾶται. Οἱ δὲ
εἶπον αὐτῷ· Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας· οὕτω γὰρ
6 γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου· „Καὶ σὺ Βηθλεὲμ, γῆ
Ἰούδα, ˈοὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα·
ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν
7 λαόν μου, τὸν Ἰσραήλ.„ Τότε Ἡρώδης λάθρα καλέ-
σας τοὺς μάγους, ἠκρίβωσε παρ᾽ αὐτῶν τὸν χρόνον τῦ
8 φαινομένου ἀστέρος, καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ,
εἶπε· Πορευθέντες, ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παι-
δίου· ἐπὰν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως κἀγὼ
9 ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ. Οἱ δὲ ἀκύσαντες τοῦ βασι-
λέως, ἐπορεύθησαν. Καὶ ἰδοὺ, ὁ ἀστὴρ, ὃν εἶδον ἐν
τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτοὺς, ἕως ἐλθὼν ˈἔστη ἐπάνω
10 ˈˈοὗ ἦν τὸ παιδίον. Ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα, ἐχάρησαν
11 χαρὰν μεγάλην σφόδρα· καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν,
ˈεἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτῦ, καὶ
πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θη-
σαυροὺς αὐτῶν, προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ
12 λίβανον καὶ σμύρναν. Καὶ χρηματισθέντες κατ᾽ ὄναρ,
μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδην, δι᾽ ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώ-
ρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.

25. *om.* τὸν et αὐτῆς :τὸν πρωτότοκον· 6. μή.
9. ~ἐστάθη ˈˈ τοῦ παιδίου. 11. *r.* εὗρον

Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ, ἄγγελος κυρίου 13
φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ, λέγων· Ἐγερθεὶς πα-
ράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς
Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ, ἕως ἂν εἴπω σοί· μέλλει γὰρ
Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. Ὁ δὲ 14
ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ
νυκτὸς, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ἐκεῖ 15
ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ
' τοῦ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος· „Ἐξ Αἰγύ-
πτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.„ Τότε Ἡρώδης, ἰδὼν, 16
ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν· καὶ
ἀποστείλας ἀνεῖλε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ
καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, ἀπὸ διετοῦς καὶ κατω-
τέρω, κατὰ τὸν χρόνον, ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων.
Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ' ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου, 17
Jer. 38 [31 Heb.], 15. λέγοντος· „Φωνὴ ἐν Ῥαμᾶ ἠκούσθη, ' θρῆνος καὶ 18
κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς· Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ
τέκνα αὐτῆς· καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ
εἰσί.„ Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδοὺ, ἄγγελος 19
κυρίου κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ, λέ- 20
γων· Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα
αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ· τεθνήκασι γὰρ οἱ
ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς πα- 21
ρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν
εἰς γῆν Ἰσραήλ. Ἀκούσας δὲ, ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει 22
' ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ,
ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας. Καὶ ἐλθὼν 23
κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην ' Ναζαρέτ· ὅπως πλη-
ρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν, ὅτι Ναζωραῖος κλη-
θήσεται.

15. → τοῦ 17. ∾ διὰ 18. ⇉ θρῆνος καὶ 22. → ἐπὶ
23. Ναζαρὲθ ʃ. Ναζαρά·

15. <u>τελευτή</u>.

<u>θυμόω</u>.

<u>διετής</u>.
<u>κατωτέρω</u>.

*<u>θρῆνος</u>.

1 Ἐν ¹ δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰωάννης
ὁ βαπτιστὴς, κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας,
2 καὶ λέγων· Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν
3 οὐρανῶν. Οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς ¹ ὑπὸ Ἡσαΐου τοῦ
προφήτου, λέγοντος· „Φωνὴ ʺ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ·
ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρί-
4 βους αὐτοῦ.„ Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα
αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην
περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφὴ αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες
5 καὶ μέλι ἄγριον. Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱερο-
σόλυμα, καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία, καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος
6 τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ὑπ' αὐ-
7 τοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Ἰδὼν δὲ
πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους
ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· Γεννήματα ἐχι-
δνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης
8 ὀργῆς; Ποιήσατε οὖν ¹ καρπὸν ἄξιον τῆς μετανοίας,
9 καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· Πατέρα ἔχομεν τὸν
Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν
10 λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. Ἤδη δὲ ¹ καὶ
ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν
δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν, ἐκκόπτεται, καὶ εἰς
11 πῦρ βάλλεται. Ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι, εἰς
μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἰσχυρότερός μου
ἐστὶν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐ-
12 τὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ ¹ καὶ πυρί. Οὗ τὸ
πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα
αὐτοῦ· καὶ συνάξει τὸν σῖτον ¹ αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην,
τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.
13 Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ
τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην, τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ'

1. → δὲ   3. ∼ διὰ ʺ βοῶντος· ἐν τῇ ἐρήμῳ ἑτοιμά-
σατε   8. r. καρποὺς ἀξίους   10. → καὶ   11. → καὶ
πυρί.   12. → αὐτοῦ

αὐτοῦ· Ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυεν αὐτὸν, λέγων· Ἐγὼ 14
χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρός
με; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἆπε πρὸς αὐτόν· Ἄφες 15
ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν, πληρῶσαι πᾶσαν
δικαιοσύνην. Τότε ἀφίησιν αὐτόν. Καὶ βαπτισθεὶς 16
ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ, ἀνεῴ-
χθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοὶ. καὶ ἆδε τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ
καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν, καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν.
Καὶ ἰδοὺ, φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέγουσα· Οὗτός 17
ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη ἀς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύ- 4
ματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου. Καὶ νηστεύσας 2
ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα, ὕσε-
ρον ἐπείνασε. Καὶ προσελθὼν αὐτῷ ὁ πειράζων, ἆπεν· 3
Εἰ υἱὸς ἆ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ. ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γέ-
νωνται. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς ἆπε· Γέγραπται· „Οὐκ ἐπ' 4
ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ˈἄνθρωπος, ἀλλ' ˈˈἐπὶ παντὶ ῥή-
ματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ.„ Τότε παρα- 5
λαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος ἀς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ
ˈἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ· καὶ λέγει 6
αὐτῷ· Εἰ υἱὸς ἆ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω· γέ-
γραπται γάρ· „Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται
περὶ σοῦ· καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς
πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.„ Ἔφη αὐτῷ ˈὁ Ἰησοῦς· Πά- 7
λιν γέγραπται· „Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν
σου.„ Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος ἀς ὄρος 8
ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας
τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτῷ· 9
Ταῦτα πάντα σοι δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι.
Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὕπαγε ˈὀπίσω μου, σα- 10
τανᾶ· γέγραπται γάρ· „Κύριον τὸν θεόν σου προσκυ-
νήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.„ Τότε ἀφίησιν 11

4. ∾ὁ ἄνθρωπος, ˈˈ≈ἐν 5. ∾ἔστησεν 7. ὁ Ἰη-
σοῦς πάλιν· 10. r. → ὀπίσω μου,

14. <u>διακωλύω.</u>

παραθαλάσσιος.

αὐτὸν ὁ διάβολος· καὶ ἰδοὺ, ἄγγελοι προσῆλθον καὶ
διηκόνουν αὐτῷ.
12 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνε-
13 χώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Καὶ καταλιπὼν τὴν Να-
ζαρὲτ, ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παρα-
14 θαλασσίαν, ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ· ἵνα
πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος·
15 „Γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλεὶμ, ὁδὸν θαλάσσης πέ-
16 ραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, ὁ λαὸς ὁ καθήμε-
νος ἐν σκότει, εἶδε φῶς μέγα· καὶ τοῖς καθημένοις ἐν
17 χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς.„ Ἀπὸ
τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν, καὶ λέγειν· Μετανοεῖ-
τε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
18 Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας,
εἶδε δύο ἀδελφοὺς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον, καὶ
Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον
19 εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς. Καὶ λέγει αὐτοῖς·
Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων.
20 Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτῷ.
21 Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφοὺς, Ἰάκω-
βον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν,
καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν· καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς.
22 Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν,
ἠκολούθησαν αὐτῷ.
23 Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, διδά-
σκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγ-
γέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ
24 πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. Καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐ-
τοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν· καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάν-
τας τοὺς κακῶς ἔχοντας, ποικίλαις νόσοις καὶ βασά-

12. ⇉ ὁ Ἰησοῦς, 13. ≈ Καφαρναοὺμ 15. θαλάσ-
σης, πέραν 18. † ὁ Ἰησοῦς 24. ἔχοντας ποικί-
λαις νόσοις,

νοις συνεχομένους, καὶ δαιμονιζομένους, καὶ σεληνιαζο-
μένους, καὶ παραλυτικούς· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς.
Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλι- 25
λαίας, καὶ Δεκαπόλεως, καὶ Ἱεροσολύμων, καὶ Ἰου-
δαίας, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· καὶ καθί- 5
σαντος αὐτοῦ, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Καὶ 2
ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτούς, λέγων·
Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι. ὅτι αὐτῶν ἐστιν 3
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ' Μακάριοι οἱ πενθοῦντες· 4
ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται. Μακάριοι οἱ πραεῖς· ὅτι 5
αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν. Μακάριοι οἱ πεινῶν- 6
τες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην· ὅτι αὐτοὶ χορτασθή-
σονται. Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες· ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσον- 7
ται· Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ· ὅτι αὐτοὶ τὸν 8
θεὸν ὄψονται. Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί· ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ 9
θεοῦ κληθήσονται. Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν 10
δικαιοσύνης· ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
Μακάριοί ἐστε, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι, 11
καὶ εἴπωσι πᾶν πονηρὸν ' ῥῆμα καθ' ὑμῶν, '' ψευδόμε-
νοι, ἕνεκεν ἐμοῦ. Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε· ὅτι ὁ μι- 12
σθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτω γὰρ ἐδίωξαν
τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν. Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας 13
τῆς γῆς. Ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται;
εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι, εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω, καὶ καταπα-
τεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κό- 14
σμου. Οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη·
οὐδὲ καίουσι λύχνον, καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, 15
ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν· καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ.
Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώ- 16
πων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δοξάσωσι
τὸν πατέρα ὑμῶν, τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Μὴ 17

4. *et* 5. *transp.* 11. *om.* ῥῆμα '' ⊐ ψευδόμενοι

9. εἰρηνοποιός.

18. ἰῶτα.

κεραία. Also Lc. 16, 17.

24. διαλλάσσομαι.

25. εὐνοέω.

νομίσητε, ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς
προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι.
18 Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ
ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νό-
19 μου, ἕως ἂν πάντα γένηται. Ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν
τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ διδάξῃ οὕτω
τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ
τῶν οὐρανῶν· ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ ' διδάξῃ, οὗτος μέ-
20 γας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Λέγω
γὰρ ὑμῖν, ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν
πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλ-
21 θητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ἠκούσατε, ὅτι
ἐῤῥέθη τοῖς ἀρχαίοις· „Οὐ φονεύσεις· ὃς δ' ἂν φονεύσῃ
22 ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει.„ Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς
ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ' εἰκῆ, ἔνοχος ἔσται τῇ
κρίσει· ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ· ῥακὰ, ἔνοχος
ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ· μωρὲ, ἔνοχος ἔσται
23 εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶ-
ρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, κἀκεῖ μνησθῇς, ὅτι ὁ ἀδελ-
24 φός σου ἔχει τὶ κατὰ σοῦ· ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμ-
προσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὕπαγε, πρῶτον διαλ-
λάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ
25 δῶρόν σου. Ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ,
ἕως ὅτου εἶ ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ· μήποτέ σε παραδῷ
ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ, καὶ ὁ κριτής σε παραδῷ τῷ
26 ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ. Ἀμὴν λέγω σοι,
οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν ἔσχατον
27 κοδράντην. Ἠκούσατε, ὅτι ἐῤῥέθη '· „Οὐ μοιχεύσεις.„
28 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ
ἐπιθυμῆσαι ' αὐτῆς, ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ
29 αὐτοῦ. Εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε,
ἔξελε αὐτὸν, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι, ἵνα

19. διδάξῃ οὕτω, μέγας 22. om. εἰκῆ, 27. † τοῖς ἀρχαίοις· 28. ∾ αὐτὴν,

ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου
βληθῇ εἰς γέενναν. Καὶ εἰ ἡ δεξιά σου χεὶρ σκανδα- 30
λίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει
γάρ σοι, ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον
τὸ σῶμά σου ' βληθῇ εἰς γέενναν. Ἐρρέθη δὲ, „ὅτι ὃς 31
ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστά-
σιον.„ Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι ' ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν 32
γυναῖκα αὐτοῦ, παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν
μοιχᾶσθαι· " καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶ-
ται. Πάλιν ἠκούσατε, ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· „Οὐκ 33
ἐπιορκήσεις· ἀποδώσεις δὲ τῷ κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου.„
Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ὀμόσαι ' ὅλως, μήτε ἐν τῷ οὐρα- 34
νῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶ τοῦ θεοῦ· μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑπο- 35
πόδιόν ἐστι τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα,
ὅτι πόλις ἐστὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως· μήτε ἐν τῇ κε- 36
φαλῇ σου ὀμόσῃς, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ἢ
μέλαιναν ποιῆσαι. Ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν· ναὶ ναὶ, οὒ 37
οὔ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων, ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστιν.
Ἠκούσατε, ὅτι ἐρρέθη· „Ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, 38
καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος.„ Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ἀν- 39
τιστῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ' ὅστις σε ῥαπίσει ἐπὶ τὴν
δεξιάν σου σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην· καὶ 40
τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι, καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν,
ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον· καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μί- 41
λιον ἓν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο. Τῷ αἰτοῦντί σε δίδου· 42
καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανείσασθαι, μὴ ἀποστραφῇς.
Ἠκούσατε, ὅτι ἐρρέθη· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, 43
καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου.„ Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, 44
ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, ' εὐλογεῖτε τοὺς καταρω-
μένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, καὶ

30. ἀπέλθῃ 32. ∾ πᾶς ὁ ἀπολύων " om. καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται. 34. ὅλως· μήτε 44. ⇉ εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν (r. τοὺς μισοῦντας) ὑμᾶς,

33. ἐπιορκέω.

41. μίλιον.

προσεύχεσθε ὑπὲρ '' τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ διω-
45 κόντων ὑμᾶς· ὅπως γένησθε ' υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν,
τοῦ ἐν οὐρανοῖς· ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ
πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδί-
46 κους. Ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα
μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσι;
47 καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ' ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον. τί πε-
ρισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ '' ἐθνικοὶ ''' οὕτω ποιοῦσιν;
48 Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ὥσπερ ὁ πατὴρ ὑμῶν, ' ὁ ἐν
6 τοῖς οὐρανοῖς, τέλειός ἐστι. Προσέχετε τὴν ' δικαιο-
σύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, πρὸς
τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ
2 τῷ πατρὶ ὑμῶν, τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ὅταν οὖν ποιῇς
ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ
ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύ-
μαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Ἀμὴν
3 λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σοῦ δὲ ποιοῦν-
τος ἐλεημοσύνην, μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου, τί ποιεῖ
4 ἡ δεξιά σου· ὅπως ᾖ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ·
καὶ ὁ πατήρ σου, ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, ' αὐτὸς ἀπο-
5 δώσει σοι '' ἐν τῷ φανερῷ. Καὶ ὅταν ' προσεύχῃ, οὐκ
ἔσῃ ὥσπερ οἱ ὑποκριταί· ὅτι '' φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγω-
γαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἑστῶτες προσ-
εύχεσθαι, ὅπως ἂν φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις. Ἀμὴν λέ-
6 γω ὑμῖν, ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σὺ δὲ, ὅταν
προσεύχῃ, εἴσελθε εἰς τὸ ταμιεῖόν σου, καὶ κλείσας τὴν
θύραν σου, πρόσευξαι τῷ ' πατρί σου, τῷ ἐν τῷ κρυ-
πτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου, ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀπο-

'' → τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ 45. ὅμοιοι 47. ∾ φί-
λους '' r. ∾ τελῶναι ''' τὸ αὐτὸ 48. ≈ ὁ οὐρά-
νιος, 1. r. ἐλεημοσύνην 4. → αὐτὸς '' ⇉ ἐν τῷ
φανερῷ. 5. προσεύχεσθε, οὐκ ἔσεσθε '' φιλοῦσι
στῆναι ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν
πλατειῶν, ὅπως 6. ∾ πατρί σου ἐν τῷ κρυπτῷ·

δώσει σοι ‖ἐν τῷ φανερῷ. Προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττ- 7
τολογήσητε, ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσι γὰρ, ὅτι ἐν τῇ
πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. Μὴ οὖν ὁμοιω- 8
θῆτε αὐτοῖς· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν, ὧν χρείαν ἔχετε,
πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. Οὕτως οὖν προσεύχεσθε 9
ὑμεῖς· Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ
ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέ- 10
λημά σου, 'ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· τὸν ἄρτον 11
ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον· καὶ ἄφες ἡμῖν 12
τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς 'ἀφίεμεν τοῖς ὀφει-
λέταις ἡμῶν. καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, 13
ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.' Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε 14
τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ
ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος· ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς 15
ἀνθρώποις 'τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατὴρ
ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. Ὅταν δὲ νη- 16
στεύητε, μὴ γίνεσθε, ὥσπερ οἱ ὑποκριταί, σκυθρωποί·
ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσι τοῖς
ἀνθρώποις νηστεύοντες. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἀπέχου-
σι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σὺ δὲ νηστεύων, ἄλειψαί σου τὴν 17
κεφαλὴν, καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι· ὅπως μὴ φανῇς 18
τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρί σου, τῷ ἐν
τῷ 'κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου, ὁ βλέπων ἐν τῷ 'κρυ-
πτῷ, ἀποδώσει σοι‖. Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυ- 19
ροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ
ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσι· θησαυρίζετε 20
δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶ-

‖ *om.* ἐν τῷ φανερῷ. 10. *om.* ὡς 12. ἀφήκαμεν 13. † ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν. *Alii* ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν. *Alii* ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. 15. ⇉ τὰ παραπτώματα αὐτῶν. 18. ≈ κρυφαίῳ *bis* ‖ † ἐν τῷ φανερῷ.

7. βαττολογέω.

πολυλογία.

δώσει σοι ‖ἐν τῷ φανερῷ. Προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττ- 7
ολογήσητε, ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσι γάρ, ὅτι ἐν τῇ
πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. Μὴ οὖν ὁμοιω- 8
θῆτε αὐτοῖς· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν, ὧν χρείαν ἔχετε,
πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. Οὕτως οὖν προσεύχεσθε 9
ὑμεῖς· Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ
ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέ- 10
λημά σου, ˈὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· τὸν ἄρτον 11
ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον· καὶ ἄφες ἡμῖν 12
τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ˈἀφίεμεν τοῖς ὀφει-
λέταις ἡμῶν. καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, 13
ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.ˈ Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε 14
τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ
ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος· ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς 15
ἀνθρώποις ˈτὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατὴρ
ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. Ὅταν δὲ νη- 16
στεύητε, μὴ γίνεσθε, ὥσπερ οἱ ὑποκριταί, σκυθρωποί·
ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσι τοῖς
ἀνθρώποις νηστεύοντες. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἀπέχου-
σι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σὺ δὲ νηστεύων, ἄλειψαί σου τὴν 17
κεφαλήν, καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι· ὅπως μὴ φανῇς 18
τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρί σου, τῷ ἐν
τῷ ˈκρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου, ὁ βλέπων ἐν τῷ ˈκρυ-
πτῷ, ἀποδώσει σοι‖. Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυ- 19
ροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ
ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσι· θησαυρίζετε 20
δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶ-

‖ *om.* ἐν τῷ φανερῷ. 10. *om.* ὡς 12. ἀφήκαμεν
13. † ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ
ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν. *Alii* ὅτι σοῦ ἐστιν
ἡ βασιλεία εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν. *Alii* ὅτι σοῦ ἐστιν
ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα τοῦ πατρὸς
καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. 15. ⇉τὰ
παραπτώματα αὐτῶν, 18. ≈κρυφαίῳ *bis* ‖ † ἐν
τῷ φανερῷ.

7. βαττολογέω.

πολυλογία.

28. καταμανθάνω.

σις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ
21 κλέπτουσιν. Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς 'ὑμῶν ἐκεῖ
22 ἔσται καὶ ἡ καρδία 'ὑμῶν. Ὁ λύχνος τοῦ σώματός
ἐστιν ὁ ὀφθαλμός. Ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ,
23 ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός
σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. Εἰ
οὖν τὸ φῶς, τὸ ἐν σοὶ, σκότος ἐστὶ, τὸ σκότος πόσον;
24 Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα
μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται,
καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε θεῷ δου-
25 λεύειν καὶ 'μαμωνᾷ. Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν· Μὴ με-
ριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε, 'καὶ τί πίητε· μηδὲ
τῷ σώματι ὑμῶν, τί ἐνδύσησθε. Οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν
26 ἐστι τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; Ἐμβλέ-
ψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπείρουσιν,
οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας· καὶ
ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά. Οὐχ ὑμεῖς μᾶλ-
27 λον διαφέρετε αὐτῶν; Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύνα-
28 ται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; Καὶ
περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; Καταμάθετε τὰ κρίνα
29 τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει· λέγω
δὲ ὑμῖν, ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ πε-
30 ριεβάλετο ὡς ἓν τούτων. Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ,
σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον,
ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλι-
31 γόπιστοι; Μὴ οὖν μεριμνήσητε, λέγοντες· Τί φάγω-
32 μεν, ἢ τί πίωμεν, ἢ τί περιβαλώμεθα; Πάντα γὰρ
ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐρά-
33 νιος, ὅτι χρήζετε τούτων ἁπάντων. Ζητεῖτε δὲ 'πρῶ-
τον τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ·
34 καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. Μὴ οὖν μεριμνή-
σητε εἰς τὴν αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει 'τὰ ἑαυ-

21. ∾σου *bis* 24. *r.* μαμμωνᾷ. 25. ⇉καὶ τί πίητε
33. *om.* πρῶτον 34. ≈ἑαυτῆς. *Alii* ἑαυτῇ.

τῆς. Ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς. Μὴ κρί- 1
νετε, ἵνα μὴ κριθῆτε. Ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε, κριθή- 2
σεσθε· καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, 'μετρηθήσεται ὑμῖν.
Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος, τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελ- 3
φοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς;
ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου· Ἄφες, ἐκβάλω τὸ κάρ- 4
φος ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου· καὶ ἰδού, ἡ δοκὸς ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ σοῦ; Ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν 5
ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σοῦ, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ
κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου. Μὴ δῶτε 6
'τὸ ἅγιον τοῖς κυσὶ, μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας
ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων· μήποτε καταπατήσωσιν
αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν, καὶ στραφέντες ῥήξωσιν
ὑμᾶς. Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ 7
εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. Πᾶς γὰρ 8
ὁ αἰτῶν λαμβάνει· καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει· καὶ τῷ
κρούοντι ἀνοιγήσεται. Ἢ τις 'ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, 9
ὃν ἐὰν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει
αὐτῷ; καὶ ἐὰν ἰχθὺν αἰτήσῃ, μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; 10
Εἰ οὖν ὑμεῖς, πονηροὶ ὄντες, οἴδατε δόματα ἀγαθὰ δι- 11
δόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὑμῶν,
ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν;
Πάντα οὖν, ὅσα ἂν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρω- 12
ποι, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· 'οὗτος γάρ ἐστιν
ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται. Εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς 13
πύλης· ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη, καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ
ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν· καὶ πολλοί εἰσιν οἱ εἰσερ-
χόμενοι δι' αὐτῆς. 'Τί στενὴ ἡ πύλη, καὶ τεθλιμμένη 14
ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν· καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ
εὑρίσκοντες αὐτήν. Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ψευδο- 15
προφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προ-
βάτων, ἔσωθεν δέ εἰσι λύκοι ἅρπαγες. Ἀπὸ τῶν καρ- 16

2. r. ἀντιμετρηθήσεται 6. τὰ ἅγια 9. om. ἐστιν
12. ∾οὕτω 14. r. ∾Ὅτι

13. πλατύς.
εὐρύχωρος.

τῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. Μήτι συλλέγουσιν
17 ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλὴν, ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα; Οὕτω
πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ· τὸ δὲ σα-
18 πρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ. Οὐ δύναται
δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ποιεῖν, οὐδὲ δένδρον
19 σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν. Πᾶν δένδρον, μὴ
ποιοῦν καρπὸν καλὸν, ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλε-
20 ται. Ἄραγε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐ-
21 τούς. Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι· Κύριε, κύριε, εἰσελεύσε-
ται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ
22 θέλημα τοῦ πατρός μου, τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Πολλοὶ
ἐροῦσί μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· Κύριε, κύριε, οὐ τῷ
σῷ ὀνόματι προεφητεύσαμεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμό-
νια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς
23 ἐποιήσαμεν; Καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς· Ὅτι οὐδέ-
ποτε ἔγνων ὑμᾶς· ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι
24 τὴν ἀνομίαν. Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους
τούτους, καὶ ποιεῖ αὐτοὺς, ὁμοιώσω αὐτὸν ἀνδρὶ φρο-
νίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέ-
25 τραν· καὶ κατέβη ἡ βροχὴ, καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ, καὶ
ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ·
26 καὶ οὐκ ἔπεσε· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. Καὶ
πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους τούτους, καὶ μὴ ποιῶν
αὐτοὺς, ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ᾠκοδόμησε
27 τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον· καὶ κατέβη ἡ βροχὴ,
καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ, καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσ-
έκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ· καὶ ἔπεσε· καὶ ἦν ἡ πτῶσις
αὐτῆς μεγάλη.
28 Καὶ ἐγένετο, ὅτε συνετέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους
τούτους, ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.
29 Ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ
ὡς οἱ γραμματεῖς.
8 Καταβάντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἠκολούθησαν

αὐτῷ ὄχλοι πολλοί. Καὶ ἰδοὺ, λεπρὸς ' ἐλθὼν προς- 2
εκύνει αὐτῷ, λέγων· Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με
καθαρίσαι. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ ὁ Ἰη- 3
σοῦς, λέγων· Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ εὐθέως ἐκα-
θαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· 4
Ὅρα μηδενὶ εἴπῃς· ἀλλὰ ὕπαγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ
ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε τὸ δῶρον, ὃ προσέταξε ' Μωσῆς,
εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

Εἰσελθόντι δὲ ' αὐτῷ εἰς Καπερναοὺμ, προσῆλθεν 5
αὐτῷ ἑκατόνταρχος, παρακαλῶν αὐτὸν, καὶ λέγων· 6
Κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικὸς,
δεινῶς βασανιζόμενος. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ 7
ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόνταρ- 8
χος ἔφη· Κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς, ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέ-
γην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ ' λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται
ὁ παῖς μου. Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, 9
ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας· καὶ λέγω τούτῳ· Πο-
ρεύθητι, καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλῳ· Ἔρχου, καὶ ἔρχε-
ται· καὶ τῷ δούλῳ μου· Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ.
Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς, ἐθαύμασε, καὶ εἶπε τοῖς ἀκολου- 10
θοῦσιν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην
πίστιν εὗρον. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατο- 11
λῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσι, καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ
Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν
οὐρανῶν. Οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ 12
σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυ-
γμὸς τῶν ὀδόντων. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ' ἑκατον- 13
τάρχῃ· Ὕπαγε, καὶ ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι. Καὶ
ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ." ⌐

Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου, εἶδε 14

2. ∾προσελθὼν 4. ῾≈Μωϋσῆς, 5. r. τῷ Ἰησοῦ
8. r. λόγον, 13. r. ἑκατοντάρχῳ· " add. Καὶ ὑπο-
στρέψας ὁ ἑκατόνταρχος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν αὐ-
τῇ τῇ ὥρᾳ, εὗρε τὸν παῖδα ὑγιαίνοντα.

15 τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν. Καὶ
ἥψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός·
16 καὶ ἠγέρθη, καὶ διηκόνει ' αὐτοῖς. Ὀψίας δὲ γενο-
μένης, προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς· καὶ
ἐξέβαλε τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντας τοὺς κακῶς
17 ἔχοντας ἐθεράπευσεν· ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ
Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος· „Αὐτὸς τὰς ἀσθε-
νείας ἡμῶν ἔλαβε, καὶ τὰς νόσους, ἐβάστασεν.„
18 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτὸν, ἐκέ-
19 λευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν. Καὶ προσελθὼν εἷς
γραμματεὺς, εἶπεν αὐτῷ· Διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι,
20 ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Αἱ ἀλώ-
πεκες φωλεοὺς ἔχουσι, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει, ποῦ
21 τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. Ἕτερος δὲ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν,
22 καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ·
Ἀκολούθει μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυ-
τῶν νεκρούς.
23 Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς τὸ πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐτῷ
24 οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Καὶ ἰδοὺ, σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν
τῇ θαλάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν
25 κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθευδε. Καὶ προσελθόντες οἱ
μαθηταὶ ' ἤγειραν αὐτὸν, λέγοντες· Κύριε, σῶσον ἡμᾶς,
26 ἀπολλύμεθα. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τί δειλοί ἐστε, ὀλι-
γόπιστοι; Τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ
27 θαλάσσῃ· καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. Οἱ δὲ ἄνθρω-
ποι ἐθαύμασαν, λέγοντες· Ποταπός ἐστιν οὗτος, ὅτι
καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ;
28 Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν, εἰς τὴν χώραν τῶν
'Γεργεσηνῶν, ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι, ἐκ
τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ

15. ∾ αὐτῷ. 25. † αὐτοῦ 28. ∾ Γερασηνῶν, *Alii* ∾ Γαδαρηνῶν.

ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης. Καὶ ἰδοὺ, 29
ἔκραξαν λέγοντες· Τί ἡμῖν καὶ σοὶ, ' υἱὲ τοῦ Θεοῦ;
Ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; Ἦν δὲ ' μα- 30
κρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη.
Οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν αὐτὸν, λέγοντες· Εἰ ἐκ- 31
βάλλεις ἡμᾶς, ' ἀπόστειλον ἡμᾶς εἰς τὴν ἀγέλην τῶν
χοίρων. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑπάγετε. Οἱ δὲ ἐξελθόν- 32
τες ἀπῆλθον εἰς ' τοὺς χοίρους. Καὶ ἰδοὺ, ὥρμησε
πᾶσα ἡ ἀγέλη '' κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν,
καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν. Οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, 33
καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγγειλαν πάντα, καὶ
τὰ τῶν δαιμονιζομένων. Καὶ ἰδοὺ, πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλ- 34
θεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτὸν, πα-
ρεκάλεσαν, ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

Καὶ ἐμβὰς εἰς ' τὸ πλοῖον, διεπέρασε, καὶ ἦλθεν εἰς 9
τὴν ἰδίαν πόλιν. Καὶ ἰδοὺ, προσέφερον αὐτῷ παρα- 2
λυτικὸν, ἐπὶ κλίνης βεβλημένον. Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς
τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπε τῷ παραλυτικῷ· Θάρσει, τέ-
κνον· ἀφέωνταί ' σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Καὶ ἰδοὺ, τινὲς 3
τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· Οὗτος βλασφημεῖ.
Καὶ ' ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν, εἶπεν· 4
Ἱνατί ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;
Τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον; εἰπεῖν· Ἀφέωνταί ' σου 5
αἱ ἁμαρτίαι; ἢ εἰπεῖν· '' Ἔγειραι καὶ περιπάτει; Ἵνα 6
δὲ εἰδῆτε, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ
τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας (τότε λέγει τῷ παραλυ-
τικῷ·) Ἐγερθεὶς ἆρόν σου τὴν κλίνην, καὶ ὕπαγε εἰς
τὸν οἶκόν σου. Καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον 7
αὐτοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ' ἐθαύμασαν, καὶ ἐδόξασαν 8
τὸν Θεὸν, τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις.

29. † Ἰησοῦ, 30. οὐ μακρὰν 31. r. ∾ ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν 32. r. τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. '' † τῶν χοίρων 1. → τὸ 2. ∾ σου αἱ ἁμαρτίαι. 4. ∾ εἰδὼς 5. r. σοι '' ≈ Ἔγειρε 8. ≈ ἐφοβήθησαν.

34. <u>συνάντησις</u>. But Ln. Tf.[8] Treg. read
ὑπάντησιν with ℵ B. 1. 33.

20. αἱμορροέω.

9 Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄνθρωπον κα-
θήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, Ματθαῖον λεγόμενον· καὶ
λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι. Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθη-
10 σεν αὐτῷ. Καὶ ἐγένετο, αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ
οἰκίᾳ, καὶ ἰδοὺ, πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόν-
τες συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.
11 Καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι, εἶπον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·
Διατί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ δι-
12 δάσκαλος ὑμῶν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας, εἶπεν [1] αὐτοῖς·
Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς
13 ἔχοντες. Πορευθέντες δὲ μάθετε, τί ἐστιν· „ [1] Ἔλεον
θέλω, καὶ οὐ θυσίαν.„ Οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους,
ἀλλ' ἁμαρτωλούς [11].

14 Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου, λέ-
γοντες· Διατί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν πολλὰ,
15 οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ νηστεύουσι; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς· Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν,
ἐφ' ὅσον μετ' αὐτῶν ἐστιν ὁ νυμφίος; Ἐλεύσονται δὲ
ἡμέραι, ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε
16 νηστεύσουσιν. Οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους
ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἴρει γὰρ τὸ πλήρωμα
αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται.
17 Οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ
μήγε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοὶ, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται, καὶ
οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται. ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς
ἀσκοὺς καινοὺς, καὶ [1] ἀμφότεροι συντηροῦνται.

18 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδοὺ, ἄρχων [1] εἷς
ἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ, λέγων· Ὅτι ἡ θυγάτηρ μου
ἄρτι ἐτελεύτησεν· ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χεῖρά σου
19 ἐπ' αὐτὴν, καὶ ζήσεται. Καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκο-
20 λούθησεν αὐτῷ, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Καὶ ἰδοὺ,
γυνὴ αἱμορρoοῦσα δώδεκα ἔτη, προσελθοῦσα ὄπισθεν,

12. → αὐτοῖς· 13. ∾ Ἔλεος [11] † εἰς μετάνοιαν.
17. r. ἀμφότερα 18. ∾ εἰσελθὼν s. r. ἐλθὼν

ἥψατο τοῦ κρασπέδου ἱματίου αὐτοῦ. Ἔλεγε γὰρ 21
ἐν ἑαυτῇ· Ἐὰν μόνον ἅψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθή-
σομαι. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν, εἶπε· 22
Θάρσει, θύγατερ· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Καὶ ἐσώθη
ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς 23
εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος, καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς,
καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον, λέγει αὐτοῖς· Ἀναχω- 24
ρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανε τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει.
Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, 25
εἰσελθὼν ἐκράτησε τῆς χειρὸς αὐτῆς· καὶ ἠγέρθη τὸ
κοράσιον. Καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν 26
γῆν ἐκείνην.

Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν 27
αὐτῷ δύο τυφλοὶ, κράζοντες καὶ λέγοντες· Ἐλέησον
ἡμᾶς, υἱὲ Δαυΐδ. Ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, προσ- 28
ῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοὶ, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Πιστεύετε, ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; Λέγουσιν αὐτῷ·
Ναὶ, κύριε. Τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, λέγων· 29
Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν. Καὶ ἀνεῴχθη- 30
σαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί. Καὶ ἐνεβριμήσατο αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Ὁρᾶτε, μηδεὶς γινωσκέτω. Οἱ δὲ 31
ἐξελθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ.

Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοὺ, προσήνεγκαν αὐτῷ 32
ἄνθρωπον κωφὸν, δαιμονιζόμενον. Καὶ ἐκβληθέντος 33
τοῦ δαιμονίου, ἐλάλησεν ὁ κωφός. Καὶ ἐθαύμασαν οἱ
ὄχλοι, λέγοντες· Οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ.
Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον· Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων 34
ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς 35
κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κη-
ρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων
πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν. Ἰδὼν δὲ τοὺς 36

24. ∾ ἔλεγεν· Ἀναχωρεῖτε 27. ∾ υἱὸς 33. † Ὅτι
35. † ἐν τῷ λαῷ.

ὄχλους, ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ¹ἐσκυλ-
μένοι καὶ ἐῤῥιμμένοι, ὡσεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα.
37 Τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Ὁ μὲν θερισμὸς πο-
38 λὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι. Δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου
τοῦ θερισμοῦ, ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν
αὐτοῦ.

10 Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ,
ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν ¹πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε
ἐκβάλλειν αὐτὰ, καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶ-
2 σαν μαλακίαν. Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά
ἐστι ταῦτα· πρῶτος, Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος, καὶ
Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου,
3 καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· Φίλιππος, καὶ Βαρθο-
λομαῖος· Θωμᾶς, καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης· Ἰάκωβος
ὁ τοῦ Ἀλφαίου, καὶ ¹Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος·
4 Σίμων ὁ ¹κανανίτης, καὶ Ἰούδας ὁ ¹¹Ἰσκαριώτης, ὁ καὶ
5 παραδοὺς αὐτόν. Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν
ὁ Ἰησοῦς, παραγγείλας αὐτοῖς, λέγων· Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν
μὴ ἀπέλθητε, καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθητε.
6 Πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα
7 οἴκου Ἰσραήλ. Πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε, λέγοντες·
8 Ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ἀσθενοῦντας
θεραπεύετε, ¹νεκροὺς ἐγείρετε, λεπροὺς καθαρίζετε,
δαιμόνια ἐκβάλλετε· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε.
9 Μὴ κτήσησθε χρυσὸν, μηδὲ ἄργυρον, μηδὲ χαλκὸν εἰς
10 τὰς ζώνας ὑμῶν· μὴ πήραν εἰς ὁδὸν, μηδὲ δύο χιτῶ-
νας, μηδὲ ὑποδήματα, μηδὲ ¹ῥάβδον. Ἄξιος γὰρ ὁ ἐρ-
11 γάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ ἐστιν. Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν
ἢ κώμην εἰσέλθητε, ἐξετάσατε, τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστι·
12 κἀκεῖ μείνατε, ἕως ἂν ἐξέλθητε. Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς

36. *r.* ἐκλελυμένοι 1. *add.* κατὰ 3. → ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος· *Alii* → Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς 4. ∾ Καναναῖος *al.* Κανανίτης, ¹¹ Σκαριώτης, 8. *r.* λεπροὺς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, *Alii* → νεκροὺς ἐγείρετε, 10. ≈ ῥάβδους.

τὴν οἰκίαν, ἀσπάσασθε αὐτήν.' Καὶ ἐὰν μὲν ᾖ ἡ οἰκία 13
ἀξία, ἐλθέτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ' αὐτήν· ἐὰν δὲ μὴ
ᾖ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστραφήτω. Καὶ 14
ὃς ἐὰν μὴ δέξηται ὑμᾶς, μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν,
ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης, ἐκτινά-
ξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν. Ἀμὴν λέγω 15
ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων καὶ ' Γομόῤῥων
ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. Ἰδοὺ. ἐγὼ 16
ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων. Γίνεσθε
οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις, καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστε-
ραί. Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων. Παραδώσουσι 17
γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν
μαστιγώσουσιν ὑμᾶς· καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς 18
ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς
ἔθνεσιν. Ὅταν δὲ παραδιδῶσιν ὑμᾶς, μὴ μεριμνήσητε, 19
πῶς ἢ τί λαλήσητε· ' δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ
ὥρᾳ, τί λαλήσετε. Οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες, 20
ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν, τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν.
Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ 21
τέκνον· καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ
θανατώσουσιν αὐτούς· καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάν- 22
των διὰ τὸ ὄνομά μου. Ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος
σωθήσεται. Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύ- 23
τῃ, φεύγετε εἰς τὴν ' ἑτέραν· κἂν ἐκ ταύτης διώκωσιν
ὑμᾶς, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην. Ἀμὴν " γὰρ λέγω ὑμῖν,
οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ, ἕως ἂν ἔλθῃ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. Οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν 24
διδάσκαλον, οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ. Ἀρκε- 25
τὸν τῷ μαθητῇ, ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ,
καὶ ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. . Εἰ τὸν οἰκοδεσπότην

12. *add.* λέγοντες· Εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. 15. ≈ Γο-
μόῤῥας 19. → δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ,
τί λαλήσετε. 23. r. → ἑτέραν· κἂν ἐκ ταύτης διώ-
κωσιν ὑμᾶς, φεύγετε εἰς τὴν " → γὰρ

35. διχάζω.

' Βεελζεβοὺλ '' ἐπεκάλεσαν, πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκια-
26 κοὺς αὐτοῦ; Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς. Οὐδὲν γάρ
ἐστι κεκαλυμμένον, ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται· καὶ κρυ-
27 πτὸν, ὃ οὐ γνωσθήσεται. Ὃ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ,
εἴπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ ὃ εἰς τὸ οὖς ἀκούετε, κηρύ-
28 ξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων. Καὶ μὴ ' φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν
ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων
ἀποκτεῖναι· φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ
29 ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ. Οὐχὶ δύο στρου-
θία ἀσσαρίου πωλεῖται; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται
30 ' ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ '' τοῦ πατρὸς ὑμῶν. Ὑμῶν δὲ καὶ
31 αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσί. Μὴ
οὖν φοβηθῆτε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς.
32 Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀν-
θρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ
33 πατρός μου, τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Ὅστις δ' ἂν ἀρνήσηταί
με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτὸν κἀγὼ
34 ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου, τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Μὴ
νομίσητε, ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν·
35 οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν. Ἦλθον
γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ
θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ νύμφην κατὰ
36 τῆς πενθερᾶς αὐτῆς· καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου, οἱ
37 οἰκιακοὶ αὐτοῦ. Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ,
οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ
38 ἐμὲ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι
39 μου ἄξιος. Ὁ εὑρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπολέσει αὐτήν·
καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει
40 αὐτήν. Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὁ ἐμὲ
41 δεχόμενος, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. Ὁ δεχόμε-

25. Βεελζεβοὺβ '' *r.* ἐκάλεσαν, 28. *r.* φοβηθῆτε
29. ⇉ ἐπὶ τὴν γῆν *Alii* εἰς τὴν παγίδα '' *add.* τῆς βουλῆς

τος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου, μισθὸν προφήτου
λήψεται· καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου,
μισθὸν δικαίου λήψεται. Καὶ ὃς ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τῶν μι- 42
κρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ ¹μόνον, εἰς ὄνομα μαθητοῦ,
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσων τοῖς 11
δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν, τοῦ διδάσκειν
καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.

Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα 2
τοῦ Χριστοῦ, πέμψας ¹δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, εἶπεν 3
αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν;
Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες 4
ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε· τυφλοὶ 5
ἀναβλέπουσι, καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρί-
ζονται, καὶ κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, καὶ
πτωχοὶ εὐαγγελίζονται· καὶ μακάριός ἐστιν, ὃς ἐὰν μὴ 6
σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί. Τούτων δὲ πορευομένων, 7
ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάννου·
Τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ
ἀνέμου σαλευόμενον; Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; ἄνθρω- 8
πον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον; Ἰδού, οἱ τὰ
μαλακὰ φοροῦντες, ἐν τοῖς οἴκοις τῶν ¹βασιλέων εἰσίν.
Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; προφήτην; Ναὶ, λέγω ὑμῖν, 9
καὶ περισσότερον προφήτου. Οὗτος γάρ ἐστι, περὶ οὗ 10
γέγραπται· „Ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου
πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου
ἔμπροσθέν σου.„ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται ἐν 11
γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ·
ὁ δὲ ¹μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, μείζων
αὐτοῦ ἐστιν. Ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ βα- 12
πτιστοῦ ἕως ἄρτι, ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται,
καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν αὐτήν. Πάντες γὰρ οἱ προ- 13

42. *add.* ὕδατος 2. ∾διὰ 8. ∾βασιλείων 11. μικρότερος, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων

12. βιαστής.

τος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου, μισθὸν προφήτου
λήψεται· καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου,
μισθὸν δικαίου λήψεται. Καὶ ὃς ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τῶν μι- 42
κρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ 'μόνον, εἰς ὄνομα μαθητοῦ,
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσων τοῖς 11
δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν, τοῦ διδάσκειν
καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.

Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα 2
τοῦ Χριστοῦ, πέμψας 'δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, εἶπεν 3
αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν;
Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες 4
ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε· τυφλοὶ 5
ἀναβλέπουσι, καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρί-
ζονται, καὶ κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, καὶ
πτωχοὶ εὐαγγελίζονται· καὶ μακάριός ἐστιν, ὃς ἐὰν μὴ 6
σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί. Τούτων δὲ πορευομένων, 7
ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάννου·
Τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ
ἀνέμου σαλευόμενον; Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; ἄνθρω- 8
πον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον; Ἰδού, οἱ τὰ
μαλακὰ φοροῦντες, ἐν τοῖς οἴκοις τῶν 'βασιλέων εἰσίν.
Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; προφήτην; Ναί, λέγω ὑμῖν, 9
καὶ περισσότερον προφήτου. Οὗτος γάρ ἐστι, περὶ οὗ 10
γέγραπται· „Ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου
πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου
ἔμπροσθέν σου.„ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται ἐν 11
γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ·
ὁ δὲ 'μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, μείζων
αὐτοῦ ἐστιν. Ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ βα- 12
πτιστοῦ ἕως ἄρτι, ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται,
καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν αὐτήν. Πάντες γὰρ οἱ προ- 13

42. add. ὕδατος 2. ∾διὰ 8. ∾βασιλείων 11. μι-
κρότερος, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων

12. βιαστής.

14 φῆται καὶ ˡὁ νόμος ἕως Ἰωάννου, προεφήτευσαν. Καὶ
εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν Ἠλίας, ὁ μέλλων ἔρ-
15.16 χεσθαι. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Τίνι δὲ
ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; Ὁμοία ἐστὶ ˡπαιδίοις
ˡˡ ἐν ἀγοραῖς καθημένοις, καὶ προσφωνοῦσι τοῖς ἑταίροις
17 αὐτῶν, καὶ λέγουσιν· Ηὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρ-
18 χήσασθε· ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκόψασθε. Ἦλθε
γὰρ Ἰωάννης, μήτε ἐσθίων μήτε πίνων· καὶ λέγουσι·
19 Δαιμόνιον ἔχει. Ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἐσθίων
καὶ πίνων· καὶ λέγουσιν· Ἰδοὺ, ἄνθρωπος φάγος καὶ
οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ˡἁμαρτωλῶν. Καὶ ἐδι-
20 καιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν ˡˡτέκνων αὐτῆς. Τότε
ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις, ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖ-
21 σται δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν· Οὐαί σοι,
Χοραζίν, οὐαί σοι, ˡΒηθσαϊδάν. ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ
Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις, αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν,
22 πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ μετενόησαν. Πλὴν
λέγω ὑμῖν· Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν
23 ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ ὑμῖν. Καὶ σὺ, Καπερναοὺμ, ˡἡ ἕως
τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως ᾅδου καταβιβασθήσῃ· ὅτι
εἰ ἐν Σοδόμοις ἐγένοντο αἱ δυνάμεις, αἱ γενόμεναι ἐν
24 σοὶ, ἔμειναν ἂν μέχρι τῆς σήμερον. Πλὴν λέγω ὑμῖν
ὅτι γῇ Σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως,
25 ἢ σοί. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν· Ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ
καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ
26 συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις. Ναὶ, ὁ πα-
27 τὴρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. Πάντα

13. ὁ νόμος, ἕως Ἰωάννου προεφήτευσαν. 16. r. παιδαρίοις ˡˡ ∾ καθημένοις ἐν ἀγορᾷ, ἃ προσφωνοῦντα τοῖς ἑταίροις (ſ. ἑτέροις) λέγουσιν· 19. ἁμαρτωλῶν· καὶ ˡˡ ἔργων 21. ∾ Βηθσαϊδά· 23. ∾ ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψώθης, ἕως ᾅδου *Alii*: μὴ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ; ἕως (ſ. ἢ ἕως) ᾅδου

μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου· καὶ οὐδεὶς ἐπιγι-
νώσκει τὸν υἱὸν, εἰ μὴ ὁ πατήρ· οὐδὲ τὸν πατέρα τις
ἐπιγινώσκει, εἰ μὴ ὁ υἱὸς, καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς
ἀποκαλύψαι. Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ 28
πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. Ἄρατε τὸν 29
ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ· ὅτι πρᾷός
εἰμι, καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ· καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν
ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. Ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστὸς, καὶ τὸ 30
φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν.

Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάβ- 12
βασι διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνα-
σαν, καὶ ἤρξαντο τίλλειν στάχυας, καὶ ἐσθίειν. Οἱ δὲ 2
Φαρισαῖοι ἰδόντες, εἶπον αὐτῷ· Ἰδοὺ, οἱ μαθηταί σου
ποιοῦσιν, ὃ οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν σαββάτῳ. Ὁ δὲ εἶπεν 3
αὐτοῖς· Οὐκ ἀνέγνωτε, τί ἐποίησε Δαυὶδ, ὅτε ἐπεί-
νασε', καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον 4
τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς
οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν, οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ
τοῖς ἱερεῦσι μόνοις; Ἢ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι 5
τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βε-
βηλοῦσι, καὶ ἀναίτιοί εἰσι; Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι τοῦ 6
ἱεροῦ 'μείζων ἐστὶν ὧδε. Εἰ δὲ ἐγνώκειτε, τί ἐστιν· 7
„Ἔλεον θέλω, καὶ οὐ θυσίαν·„ οὐκ ἂν κατεδικάσατε
τοὺς ἀναιτίους. Κύριος γάρ ἐστι 'τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς 8
τοῦ ἀνθρώπου.

Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν, ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν 9
αὐτῶν. Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπος 'ἦν τὴν χεῖρα ἔχων ξη- 10
ράν. Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες· Εἰ ἔξεστι τοῖς
σάββασι θεραπεύειν; ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. Ὁ δὲ 11
εἶπεν αὐτοῖς· Τίς ἔσται ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃς ἕξει
πρόβατον ἓν, καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν εἰς
βόθυνον, οὐχὶ κρατήσει αὐτὸ, καὶ ἐγερεῖ; Πόσῳ οὖν 12
διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου; Ὥστε ἔξεστι τοῖς σάβ-

3. † αὐτὸς, 6. ∾ μεῖζον 8. † καὶ 10. ↔ ἦν τὴν

29. πρᾶος. But πραΰς is here read by Ln. Tf.[8] Treg.

18. *αἱρετίζω.

19. *ἐρίζω.

20. τύφω.

13 βασι καλῶς ποιεῖν. Τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· Ἔκτει-
νον τὴν χεῖρά σου. Καὶ ἐξέτεινε· καὶ ἀποκατεστάθη
14 ὑγιὴς, ὡς ἡ ἄλλη. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλα-
βον κατ' αὐτοῦ ἐξελθόντες, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσω-
15 σιν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν· καὶ
ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· καὶ [1] ἐθεράπευσεν
16 αὐτοὺς πάντας, καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα μὴ φανερὸν
17 αὐτὸν ποιήσωσιν· ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου
18 τοῦ προφήτου, λέγοντος· „Ἰδοὺ, ὁ παῖς μου, ὃν ᾑρέτισα,
ὁ ἀγαπητός μου, εἰς ὃν εὐδόκησεν ἡ ψυχή μου· θήσω
τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτὸν, καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγ-
19 γελεῖ. Οὐκ ἐρίσει, οὐδὲ κραυγάσει, οὐδὲ ἀκούσει τις
20 ἐν ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν αὐτοῦ· κάλαμον συντε-
τριμμένον οὐ κατεάξει, καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει·
21 ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν. Καὶ [1] τῷ ὀνόματι
αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσι."

22 Τότε προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος, τυφλὸς καὶ
κωφός· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτὸν, ὥστε τὸν τυφλὸν καὶ
23 κωφὸν καὶ λαλεῖν καὶ βλέπειν. Καὶ ἐξίσταντο πάντες
οἱ ὄχλοι, καὶ ἔλεγον· Μήτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Δαυΐδ;
24 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες, εἶπον· Οὗτος οὐκ ἐκβάλ-
λει τὰ δαιμόνια, εἰ μὴ ἐν τῷ Βεελζεβοὺλ, ἄρχοντι τῶν
25 δαιμονίων. Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν,
εἶπεν αὐτοῖς· Πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς,
ἐρημοῦται· καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ' ἑαυ-
26 τῆς, οὐ σταθήσεται. Καὶ εἰ ὁ σατανᾶς τὸν σατανᾶν
ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν σταθήσεται
27 ἡ βασιλεία αὐτοῦ; Καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω
τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσι; Διὰ
28 τοῦτο αὐτοὶ ὑμῶν ἔσονται κριταί. Εἰ δὲ ἐν πνεύματι
Θεοῦ ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς
29 ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἢ πῶς δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς

15. ἐθεράπευσεν αὐτούς. Πάντας δὲ, οὓς ἐθεράπευ-
σεν, ἐπέπληξεν, ἵνα μὴ 21. † ἐν

τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρπά-
σαι, ἐὰν μὴ πρῶτον δήσῃ τὸν ἰσχυρόν; καὶ τότε τὴν
οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. Ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ 30
ἐστι· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ, σκορπίζει. Διὰ 31
τοῦτο λέγω ὑμῖν· Πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφε-
θήσεται τοῖς ἀνθρώποις· ἡ δὲ τοῦ πνεύματος βλασφη-
μία οὐκ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις. Καὶ ὃς ἂν εἴπῃ 32
λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ·
ὃς δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφε-
θήσεται αὐτῷ, οὔτε ' ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι, οὔτε ἐν τῷ
μέλλοντι. Ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον καλὸν, καὶ τὸν καρ- 33
πὸν αὐτοῦ καλόν· ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν, καὶ
τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν. ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δέν-
δρον γινώσκεται. Γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε 34
ἀγαθὰ λαλεῖν, πονηροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύ-
ματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ. Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρω- 35
πος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ ' ἐκβάλλει " τὰ ἀγαθά·
καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκ-
βάλλει πονηρά. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πᾶν ῥῆμα 'ἀργὸν, 36
ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι περὶ αὐτοῦ
λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. Ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου 37
δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ.

Τότε ἀπεκρίθησάν τινες τῶν γραμματέων καὶ Φαρι- 38
σαίων, λέγοντες· Διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον
ἰδεῖν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Γενεὰ πονηρὰ 39
καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ· καὶ σημεῖον οὐ δοθή-
σεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου.
Ὥσπερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς 40
ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας· οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς
νύκτας. Ἄνδρες Νινευῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει 41
μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν·

32. ∾ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, 35. † τῆς καρδίας "→τὰ,
36. *om.* ἀργὸν, *Alii* πονηρὸν,

40. κῆτος.

ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ· καὶ ἰδοὺ, πλεῖον
42 Ἰωνᾶ ὧδε. Βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει
μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ αὐτήν· ὅτι
ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σο-
43 λομῶνος· καὶ ἰδοὺ, πλεῖον Σολομῶνος ὧδε. Ὅταν
δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου,
διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ
44 οὐχ εὑρίσκει. Τότε λέγει· Ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν
μου, ὅθεν ἐξῆλθον. Καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σχολάζοντα,
45 σεσαρωμένον, καὶ κεκοσμημένον. Τότε πορεύεται, καὶ
παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα, πονη-
ρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γίνε-
ται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώ-
των. Οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ.
46 Ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις, ἰδοὺ, ἡ μήτηρ
καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἱστήκεισαν ἔξω, ζητοῦντες αὐτῷ
47 λαλῆσαι. Εἶπε δέ τις αὐτῷ· Ἰδοὺ, ἡ μήτηρ σου καὶ
οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ἑστήκασι, ζητοῦντές σοι λαλῆσαι.
48 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ εἰπόντι αὐτῷ· Τίς ἐστιν
49 ἡ μήτηρ μου; καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου; Καὶ
ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, εἶπεν·
50 Ἰδοὺ, ἡ μήτηρ μου, καὶ οἱ ἀδελφοί μου. Ὅστις γὰρ
ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου, τοῦ ἐν οὐρα-
νοῖς, αὐτός μου ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.
13 Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς
2 οἰκίας, ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ συνήχθησαν
πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοὶ, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον
ἐμβάντα καθῆσθαι· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν
3 εἱστήκει. Καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς,
4 λέγων· Ἰδοὺ, ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν. Καὶ ἐν
τῷ σπείρειν αὐτὸν, ἃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν· καὶ
5 ἦλθε τὰ πετεινὰ, καὶ κατέφαγεν αὐτά. Ἄλλα δὲ ἔπε-
σεν ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν· καὶ

47. ζητοῦντές σε. *al.* ζητοῦντές σε ἰδεῖν.

εὐθέως ἐξανέτειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς· ἡλίου 6
δὲ ἀνατείλαντος, ἐκαυματίσθη· καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν
ῥίζαν, ἐξηράνθη. Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας· 7
καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι, καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά. Ἄλλα 8
δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλήν· καὶ ἐδίδου καρπὸν,
ὃ μὲν ἑκατὸν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα. Ὁ ἔχων 9
ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ, 10
εἶπον αὐτῷ· Διατί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς; Ὁ δὲ 11
ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτι ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ
μυστήρια τῆς βασιλείας ' τῶν οὐρανῶν· ἐκείνοις δὲ οὐ
δέδοται. Ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ, καὶ περισ- 12
σευθήσεται· ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει, ἀρθήσεται
ἀπ' αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ, 13
ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσι, καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούου-
σιν, οὐδὲ συνιοῦσι. Καὶ ἀναπληροῦται ' αὐτοῖς ἡ προ- 14
φητεία Ἡσαΐου, ἡ λέγουσα· „Ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ
μὴ συνῆτε· καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε.
Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς 15
ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμ-
μυσαν, μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν
ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ ' συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι,
καὶ '' ἰάσωμαι αὐτούς.„ Ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλ- 16
μοὶ, ὅτι βλέπουσι· καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν, ὅτι ἀκούει.
Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι 17
ἐπεθύμησαν ἰδεῖν, ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον· καὶ ἀκοῦ-
σαι, ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν. Ὑμεῖς οὖν ἀκού- 18
σατε τὴν παραβολὴν τοῦ σπείροντος. Παντὸς ἀκούον- 19
τος τὸν λόγον τῆς βασιλείας, καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχε-
ται ὁ πονηρὸς, καὶ ἁρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρ-
δίᾳ αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν, ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρείς.
Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρεὶς, οὗτός ἐστιν, ὁ τὸν 20
λόγον ἀκούων καὶ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνων αὐτόν·

11. → τῶν οὐρανῶν· 14. † ἐπ' 15. ∾ συνιῶσι, '' ∾ ἰάσομαι

21 οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστι·
γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς
22 σκανδαλίζεται. Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρεὶς, οὗτός
ἐστιν, ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος
τούτου, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου συμπνίγει τὸν λό-
23 γον· καὶ ἄκαρπος γίνεται. Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν
καλὴν σπαρεὶς, οὗτός ἐστιν, ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ
συνιών· ὃς δὴ καρποφορεῖ, καὶ ποιεῖ, ὁ μὲν ἑκατὸν,
24 ὁ δὲ ἑξήκοντα, ὁ δὲ τριάκοντα. Ἄλλην παραβολὴν
παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων· Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπείροντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ
25 αὐτοῦ. Ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους, ἦλθεν
αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς, καὶ ἔσπειρε ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ
26 σίτου· καὶ ἀπῆλθεν. Ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος
27 καὶ καρπὸν ἐποίησε, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια. Προσ-
ελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου, εἶπον αὐτῷ·
Κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ;
28 πόθεν οὖν ἔχει ' ζιζάνια; Ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· Ἐχθρὸς
ἄνθρωπος τοῦτο ἐποίησεν. Οἱ δὲ δοῦλοι εἶπον αὐτῷ·
29 Θέλεις οὖν ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐτά; Ὁ δὲ ἔφη·
Οὔ· μήποτε, συλλέγοντες τὰ ζιζάνια, ἐκριζώσητε ἅμα
30 αὐτοῖς τὸν σῖτον. Ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφότερα μέχ-
ρι τοῦ θερισμοῦ· καὶ ἐν ' καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς
θερισταῖς· Συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια, καὶ δήσατε
αὐτὰ " εἰς δέσμας, πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά· τὸν δὲ
31 σῖτον συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου. Ἄλλην
παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων· Ὁμοία ἐστὶν
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν
32 ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ. Ὃ μικρότερον
μέν ἐστι πάντων τῶν σπερμάτων· ὅταν δὲ αὐξηθῇ,
μεῖζον ' τῶν λαχάνων ἐστὶ, καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε
ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατασκηνοῦν ἐν
33 τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν

27. † τὰ 30. † τῷ " ⇉ εἰς 32. *add.* πάντων

αὐτοῖς· Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ,
ἣν λαβοῦσα γυνὴ ' ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως
οὗ ἐζυμώθη ὅλον. Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰη- 34
σοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολῆς
οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς· ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ ' τοῦ 35
προφήτου, λέγοντος· „ Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα
μου· ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.„
Τότε ἀφεὶς τοὺς ὄχλους, ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ' ὁ Ἰη- 36
σοῦς. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγον-
τες· Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ
ἀγροῦ. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ὁ σπείρων τὸ 37
καλὸν σπέρμα, ἔστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου· ὁ δὲ ἀγρὸς, 38
ἔστιν ὁ κόσμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ
υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνια, εἰσὶν οἱ υἱοὶ τοῦ
πονηροῦ· ὁ δὲ ἐχθρὸς, ὁ σπείρας αὐτὰ, ἔστιν ὁ διά- 39
βολος· ὁ δὲ θερισμὸς, συντέλεια τοῦ αἰῶνός ἐστιν· οἱ
δὲ θερισταὶ, ἄγγελοί εἰσιν· Ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ 40
ζιζάνια, καὶ πυρὶ ' καίεται· οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντε-
λείᾳ τοῦ αἰῶνος " τούτου. Ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν- 41
θρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς
βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦν-
τας τὴν ἀνομίαν, καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον 42
τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν
ὀδόντων. Τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν, ὡς ὁ ἥλιος, 43
ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν,
ἀκουέτω. Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρα- 44
νῶν θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὑρὼν
ἄνθρωπος ἔκρυψε, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει,
καὶ πάντα ὅσα ἔχει πωλεῖ, καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν
ἐκεῖνον. Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρα- 45
νῶν ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ, ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας.

33. ∾ἔκρυψεν 35. *add.* Ἠσαΐου *Alii add.* Ἀσάφου
36. ⇉ὁ Ἰησοῦς 40. *r.* κατακαίεται " → τούτου.

μεταίρω, 19, 1.

46 Εὑρὼν δὲ ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην, ἀπελθὼν πέ-
47 πρακε πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἠγόρασεν αὐτόν. Πάλιν
ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν ἐρανῶν σαγήνῃ, βληθείσῃ
εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγαγέσῃ·
48 ἣν, ὅτε ἐπληρώθη, ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν,
καὶ καθίσαντες συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἀγγεῖα, τὰ δὲ
49 σαπρὰ ἔξω ἔβαλον. Οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τῦ
αἰῶνος. Ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι, καὶ ἀφοριῦσι τοὺς
50 πονηροὺς ἐκ μέσε τῶν δικαίων, καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς
εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ
51 ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Συνήκατε ταῦτα πάντα; Λέγεσιν αὐτῷ· Ναὶ, "κύριε.
52 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς, μαθη-
τευθεὶς τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, ὅμοιός ἐστιν ἀν-
θρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ
53 αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά. Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέλε-
σεν ὁ Ἰησῦς τὰς παραβολὰς ταύτας, μετῆρεν ἐκεῖθεν.
54 Καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτοὺς
ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐκπλήττεσθαι αὐτοὺς,
καὶ λέγειν· Πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη, καὶ αἱ δυνά-
55 μεις; Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; οὐχὶ
ἡ μήτηρ αὐτῦ λέγεται Μαριάμ; καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῦ
56 Ἰάκωβος, καὶ Ἰωσῆς, καὶ Σίμων, καὶ Ἰούδας; καὶ
αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσι; πόθεν
57 οὖν τέτῳ ταῦτα πάντα; Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ.
Ὁ δὲ Ἰησῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος,
εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.
58 Καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς, διὰ τὴν ἀπι-
στίαν αὐτῶν.

14 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρώδης ὁ τετράρχης
2 τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ, καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτῦ· Οὗτός

46. r. ὃς εὑρὼν 51. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· "→ κύριε. 52. r. εἰς τὴν βασιλείαν al. ἐν τῇ βασιλείᾳ 55. Ἰωσὴφ al. Ἰωάννης.

ἐστιν Ἰωάννης ὁ βαπτιστής· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν
νεκρῶν, καὶ διὰ τῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργῦσιν ἐν αὐτῷ.
Ὁ γὰρ Ἡρώδης, κρατήσας τὸν Ἰωάννην, ἔδησεν αὐτὸν, 3
καὶ ἔθετο ἐν φυλακῇ, διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα 'Φι-
λίππυ τῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Ἔλεγε γὰρ αὐτῷ ὁ Ἰωάν- 4
νης· Οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν αὐτήν. Καὶ θέλων αὐτὸν 5
ἀποκτεῖναι, ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην
αὐτὸν εἶχον. Γενεσίων δὲ 'ἀγομένων τοῦ Ἡρώδου, 6
ὠρχήσατο ἡ "θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ·
καὶ ἤρεσε τῷ Ἡρώδῃ. ὅθεν μεθ' ὅρκου 'ὡμολόγη- 7
σεν αὐτῇ δοῦναι, ὃ ἐὰν αἰτήσηται. Ἡ δὲ, προβιβα- 8
σθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς, Δός μοι, φησὶν, ὧδε
ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. Καὶ 9
ἐλυπήθη ὁ βασιλεύς· διὰ δὲ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς
συνανακειμένους, ἐκέλευσε δοθῆναι. Καὶ πέμψας ἀπε- 10
κεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. Καὶ ἠνέχθη 11
ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ·
καὶ ἤνεγκε τῇ μητρὶ αὐτῆς. Καὶ προσελθόντες οἱ μα- 12
θηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ 'σῶμα, καὶ ἔθαψαν αὐτό· καὶ
ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ. Καὶ ἀκούσας 13
ὁ Ἰησοῦς, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον
τόπον κατ' ἰδίαν· καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι, ἠκολούθη-
σαν αὐτῷ πεζῇ ἀπὸ τῶν πόλεων.
Καὶ ἐξελθὼν 'ὁ Ἰησοῦς εἶδε πολὺν ὄχλον· καὶ 14
ἐσπλαγχνίσθη "ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀῤῥώ-
στους αὐτῶν. Ὀψίας δὲ γενομένης, προσῆλθον 15
αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτῦ, λέγοντες· Ἔρημός ἐστιν ὁ τό-
πος, καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους,
ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας, ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς
βρώματα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ χρείαν ἔχυ- 16
σιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Οἱ δὲ λέγου- 17

3. om. Φιλίππου 6. ∾γενομένων "θυγάτηρ αὐτῦ, Ἡρωδιάς, 7. ὤμοσεν 12. ∾πτῶμα, 14. ⊐ ὁ Ἰησῦς "r. ἐπ' αὐτοὺς,

σιν αὐτῷ· Οὐκ ἔχομεν ὧδε, εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ
18 δύο ἰχθύας. Ὁ δὲ εἶπε· Φέρετέ μοι αὐτοὺς ὧδε.
19 Καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ 'τοὺς χόρ-
τους, "λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας,
ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλόγησε· καὶ κλάσας,
ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς
20 ὄχλοις. Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ
ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, δώδεκα κοφίνους
21 πλήρεις. Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισ-
χίλιοι, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων.
22 Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν 'τοὺς μαθητὰς" ἐμβῆναι εἰς
τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ
23 ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους. Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους,
ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι· Ὀψίας δὲ
24 γενομένης, μόνος ἦν ἐκεῖ. Τὸ δὲ πλοῖον 'ἤδη μέσον
τῆς θαλάσσης ἦν, βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων·
25 ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος. Τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς
νυκτὸς 'ἀπῆλθε πρὸς αὐτοὺς", περιπατῶν ἐπὶ τῆς
26 θαλάσσης. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θά-
λασσαν περιπατοῦντα, ἐταράχθησαν, λέγοντες· Ὅτι
27 φάντασμά ἐστι· καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. Εὐθέως
δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Θαρσεῖτε, ἐγώ
28 εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. Ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε·
Κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με πρός σε ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ
29 ὕδατα. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐλθέ. Καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ
πλοίου ὁ Πέτρος, περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα, ἐλθεῖν
30 πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν,
ἐφοβήθη· καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι, ἔκραξε, λέ-
31 γων· Κύριε, σῶσόν με. Εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας
τὴν χεῖρα, ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ· Ὀλιγό-
32 πιστε, εἰς τί ἐδίστασας; Καὶ ἐμβάντων αὐτῶν εἰς τὸ

19. τοῦ χόρτου, *Alii* τὸν χόρτον, " † καὶ 22. † ὁ Ἰη-
σοῦς " † αὐτοῦ 24. ἤδη σταδίους πολλοὺς ἀπὸ τῆς
γῆς ἀπεῖχε, 25. ἦλθε " † ὁ Ἰησοῦς.

πλοῖον, ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. Οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ, ' ἐλ- 33
θόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, λέγοντες· Ἀληθῶς θεοῦ
υἱὸς εἶ.
Καὶ διαπεράσαντες, ἦλθον ' εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ. 34
Καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου, 35
ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην· καὶ προσ-
ήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, καὶ παρε- 36
κάλουν αὐτὸν ἵνα μόνον ἅψωνται τοῦ κρασπέδου τοῦ
ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἥψαντο, διεσώθησαν.
Τότε προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ ' οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων 15
γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, λέγοντες· Διατί οἱ μαθηταί 2
σου παραβαίνουσι τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων;
οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας αὐτῶν, ὅταν ἄρτον ἐσθίω-
σιν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Διατί καὶ ὑμεῖς 3
παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, διὰ τὴν παράδοσιν
ὑμῶν; Ὁ γὰρ ' θεὸς ἐνετείλατο, λέγων· „Τίμα τὸν 4
πατέρα " καὶ τὴν μητέρα·„ καὶ· „Ὁ κακολογῶν πα-
τέρα ἢ μητέρα, θανάτῳ τελευτάτω.„ Ὑμεῖς δὲ λέγετε· 5
Ὃς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί· Δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ
ἐμοῦ ὠφεληθῇς· ' καὶ οὐ μὴ " τιμήσῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ
ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ. Καὶ ἠκυρώσατε τὴν ἐντολὴν τοῦ 6
θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν. Ὑποκριταί, καλῶς 7
προεφήτευσε περὶ ὑμῶν Ἡσαΐας, λέγων· „' Ὁ λαὸς 8
οὗτος τοῖς χείλεσί με τιμᾷ· ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόῤῥω
ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. Μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες 9
διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων.„ Καὶ προσ- 10
καλεσάμενος τὸν ὄχλον, εἶπεν αὐτοῖς· Ἀκούετε καὶ
συνίετε. Οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ τὸν 11
ἄνθρωπον· ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος,
τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. Τότε προσελθόντες 12

33. *om.* ἐλθόντες *Al.* ὄντες 34. ἐπὶ τὴν γῆν εἰς
1. *om.* οἱ 4. ∾ θεὸς εἶπε· Τίμα " † σου 5. → καὶ
" ∾ τιμήσει 8. *r.* Ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος τῷ
στόματι αὐτῶν, καὶ τοῖς χείλεσι

οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπον αὐτῷ· Οἶδας, ὅτι οἱ Φαρι-
13 σαῖοι, ἀκούσαντες τὸν λόγον, ἐσκανδαλίσθησαν; Ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς εἶπε· Πᾶσα φυτεία, ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πα-
14 τήρ μου ὁ οὐράνιος, ἐκριζωθήσεται. Ἄφετε αὐτούς·
ὁδηγοί εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν. Τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν
15 ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται. Ἀποκριθεὶς
δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν
16 ταύτην. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί
17 ἐστε; Οὔπω νοεῖτε, ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στό-
μα, εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ, καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται;
18 Τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος, ἐκ τῆς καρδίας
19 ἐξέρχεται, κἀκεῖνα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. Ἐκ γὰρ τῆς
καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί· φόνοι, μοι-
χεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαὶ, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι.
20 Ταῦτά ἐστι τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ ἀνίπτοις
χερσὶ φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.
21 Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ
22 μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ Χαναναία,
ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα, ἐκραύγασεν αὐτῷ,
λέγουσα· Ἐλέησόν με, κύριε, υἱὲ Δαυῒδ· ἡ θυγάτηρ
23 μου κακῶς δαιμονίζεται. Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ
λόγον. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἠρώτων
αὐτὸν, λέγοντες· Ἀπόλυσον αὐτὴν, ὅτι κράζει ὄπισθεν
24 ἡμῶν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Οὐκ ἀπεστάλην, εἰ μὴ
25 εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. Ἡ δὲ
ἐλθοῦσα ʹπροσεκύνει αὐτῷ, λέγουσα· Κύριε, βοήθει
26 μοι. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Οὐκ ἔστι καλὸν λαβεῖν
τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις.
27 Ἡ δὲ εἶπε· Ναὶ, κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει
ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν
28 κυρίων αὐτῶν. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ·
Ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γενηθήτω σοι, ὡς θέλεις.
Καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

25. ~ προσεκύνησεν

Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς, ἦλθε παρὰ τὴν θά- 29
λασσαν τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος, ἐκά-
θητο ἐκεῖ. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ, ἔχον- 30
τες μεθ' ἑαυτῶν χωλοὺς, τυφλοὺς, κωφοὺς, κυλλοὺς,
καὶ ἑτέρους πολλούς· καὶ ἔῤῥιψαν αὐτοὺς παρὰ τοὺς
πόδας ' τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς· ὥστε ' τοὺς 31
ὄχλους θαυμάσαι, βλέποντας '' κωφοὺς λαλοῦντας, κυλ-
λοὺς ὑγιεῖς, χωλοὺς περιπατοῦντας, καὶ τυφλοὺς βλέ-
ποντας· καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν Ἰσραήλ. Ὁ δὲ 32
Ἰησοῦς, προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, εἶπε·
Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ' ἡμέραι τρεῖς,
προσμένουσί μοι, καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι· καὶ ἀπο-
λῦσαι αὐτοὺς νήστεις οὐ θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν
τῇ ὁδῷ. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Πόθεν 33
ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι, ὥστε χορτάσαι ὄχλον
τοσοῦτον; Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πόσους ἄρτους 34
ἔχετε; Οἱ δὲ εἶπον· Ἑπτὰ, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια. Καὶ 35
ἐκέλευσε τοῖς ὄχλοις ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ λα- 36
βὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας, εὐχαριστήσας
ἔκλασε, καὶ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, οἱ δὲ μαθηταὶ
τῷ ὄχλῳ. Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ 37
ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, ἑπτὰ σπυρίδας
πλήρεις. Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες, 38
χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. Καὶ ἀπολύσας τοὺς 39
ὄχλους, ' ἀνέβη εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια
'' Μαγδαλά.

Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι, 16
πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν, σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· 2
'' Ὀψίας γενομένης, λέγετε· Εὐδία· πυῤῥάζει γὰρ ὁ οὐρα-

30. ∾ αὐτοῦ· 31. τὸν ὄχλον θαυμάσαι βλέποντα *al.* τοὺς ὄχλους θαυμάσαι τυφλοὺς βλέποντας '' κωφοὺς ἀκούοντας, ἀλάλους λαλοῦντας, 32. *r.* ἡμέρας τρεῖς προσμένουσι 39. *r.* ἐνέβη '' Μαγαδάν. 2. 3. *om.* Ὀψίας *ad* οὐ δύνασθε.

3 νός. Καὶ πρωΐ· Σήμερον χειμών· πυῤῥάζει γὰρ στυ-
γνάζων ὁ οὐρανός. ' Ὑποκριταὶ, τὸ μὲν πρόσωπον
τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα τῶν
4 καιρῶν οὐ " δύνασθε; Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς ση-
μεῖον ἐπιζητεῖ· καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ
τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ 'τοῦ προφήτου. Καὶ καταλιπὼν αὐ-
τοὺς, ἀπῆλθε.
5 Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν, ἐπε-
6 λάθοντο ἄρτους λαβεῖν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·
Ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρι-
7 σαίων καὶ Σαδδουκαίων. Οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν
8 ἑαυτοῖς, λέγοντες· Ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν. Γνοὺς
δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν'· Τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλι-
9 γόπιστοι, ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβετε; Οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ
μνημονεύετε τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων,
10 καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε; Οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους
τῶν τετρακισχιλίων, καὶ πόσας σπυρίδας ἐλάβετε;
11 Πῶς οὐ νοεῖτε, ὅτι οὐ περὶ ' ἄρτου " εἶπον ὑμῖν προσ-
έχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων;
12 Τότε συνῆκαν, ὅτι οὐκ εἶπε προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης
τοῦ ἄρτου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ
Σαδδουκαίων.
13 Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς
Φιλίππου, ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων· Τίνα
' με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι, τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώ-
14 που; Οἱ δὲ εἶπον· Οἱ μὲν, Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν·
ἄλλοι δὲ, Ἠλίαν· ἕτεροι δὲ, Ἱερεμίαν, ἢ ἕνα τῶν
15 προφητῶν. Λέγει αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε
16 εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος εἶπε· Σὺ εἶ ὁ
17 Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. Καὶ ἀποκρι-

3. ⇉ Ὑποκριταὶ, " συνίετε *f.* δύνασθε δοκιμάζειν;
4. → τοῦ προφήτου. 8. † αὐτοῖς· 11. ≈ ἄρτων,
" ≈ εἶπον ὑμῖν· Προσέχετε *Alii* ∾ εἶπον ὑμῖν; Προσ-
έχετε δὲ *f.* εἶπον ὑμῖν προσέχειν; Προσέχετε δὲ
13. → με

θεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Μακάριος εἶ, Σίμων βὰρ
Ἰωνᾶ· ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέ σοι, ἀλλ᾽ ὁ
πατήρ μου, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Κἀγὼ δέ σοι λέγω, 18
ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω
μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν
' αὐτῆς· Καὶ δώσω σοὶ τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν 19
οὐρανῶν· καὶ ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμέ-
νον ἐν τοῖς οὐρανοῖς· καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς,
ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Τότε ' διεστείλατο 20
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν, ὅτι αὐτός
ἐστιν " ὁ Χριστός. Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς 21
δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελ-
θεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσ-
βυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκταν-
θῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. Καὶ προσλαβό- 22
μενος αὐτὸν ὁ Πέτρος, ἤρξατο ἐπιτιμᾷν αὐτῷ, λέγων·
Ἵλεώς σοι, κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο. Ὁ δὲ στρα- 23
φεὶς εἶπε τῷ Πέτρῳ· Ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ· σκάν-
δαλόν μου εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ
τῶν ἀνθρώπων. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθη- 24
ταῖς αὐτοῦ· Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνη-
σάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκο-
λουθείτω μοι. Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶ- 25
σαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ᾽ ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν. Τί γὰρ ὠφελεῖται 26
ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν
αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς
ψυχῆς αὐτοῦ; Μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρ- 27
χεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, μετὰ τῶν ἀγγέ-
λων αὐτοῦ· καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶ-
ξιν αὐτοῦ. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰσί τινες ' τῶν ὧδε ἑστώ- 28
των, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι

18. σε. 20. ~ἐπετίμησεν " † Ἰησοῦς. 28. r. τῶν ὧδε ἑστηκότων, *al.* ὧδε ἑστῶτες,

τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ ″βασιλείᾳ
αὐτοῦ.
17 Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέ-
τρον, καὶ Ἰάκωβον, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ·
2 καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν. Καὶ
μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσ-
ωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος· τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο
3 λευκὰ ὡς τὸ φῶς. Καὶ ἰδοὺ, ὤφθησαν αὐτοῖς Μωσῆς
4 καὶ Ἠλίας, μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες. Ἀποκριθεὶς δὲ
ὁ Πέτρος εἶπε τῷ Ἰησοῦ· Κύριε, καλόν ἐστιν ἡμᾶς
ὧδε εἶναι· εἰ θέλεις, ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκηνὰς,
5 σοὶ μίαν, καὶ Μωσῇ μίαν, καὶ μίαν Ἠλίᾳ. Ἔτι αὐτοῦ
λαλοῦντος, ἰδοὺ, νεφέλη ′φωτὸς ἐπεσκίασεν αὐτούς·
καὶ ἰδοὺ, φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα· „Οὗτός ἐστιν
ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε.„
6 Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ, ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐ-
7 τῶν, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰη-
σοῦς, ἥψατο αὐτῶν, καὶ εἶπεν· Ἐγέρθητε, καὶ μὴ
8 φοβεῖσθε. Ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, οὐδένα
9 εἶδον, εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον. Καὶ καταβαινόντων
αὐτῶν ′ἐκ τοῦ ὄρους, ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,
λέγων· Μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα, ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ
10 ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. Καὶ ἐπηρώτησαν
αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες· Τί οὖν οἱ γραμ-
11 ματεῖς λέγουσιν, ὅτι Ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; Ὁ δὲ
′Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ἠλίας μὲν ἔρχεται
12 ″πρῶτον, καὶ ἀποκαταστήσει πάντα· λέγω δὲ ὑμῖν,
ὅτι Ἠλίας ἤδη ἦλθε, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτὸν, ἀλλ'
ἐποίησαν ′ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν. Οὕτω καὶ ὁ υἱὸς
13 τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ' αὐτῶν. Τότε συνῆ-
καν οἱ μαθηταὶ, ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν
αὐτοῖς.

28. ″δόξῃ 5. r. ∾φωτεινὴ 9. r. ἀπὸ 11. ⇄Ἰησοῦς
″⇄πρῶτον, 12. om. ἐν

Καὶ ἐλθόντων αὐτῶν πρὸς τὸν ὄχλον, προσῆλθεν 14
αὐτῷ ἄνθρωπος, γονυπετῶν ¹αὐτὸν, καὶ λέγων· Κύριε, 15
ἐλέησόν μου τὸν υἱόν· ὅτι σεληνιάζεται, καὶ κακῶς
πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολλά-
κις εἰς τὸ ὕδωρ. Καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς 16
σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι. Ἀποκρι- 17
θεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμ-
μένη· ἕως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε ἀνέξομαι
ὑμῶν; φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ 18
ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον· καὶ
ἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. Τότε 19
προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν, εἶπον·
Διατί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; Ὁ δὲ Ἰη- 20
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Διὰ τὴν ¹ἀπιστίαν ὑμῶν. Ἀμὴν
γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως,
ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ· Μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ
μεταβήσεται· καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν. ¹Τοῦτο δὲ 21
τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ
νηστείᾳ.

Ἀναστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπεν 22
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παρα-
δίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐ- 23
τόν· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται. Καὶ ἐλυπήθη-
σαν σφόδρα.

Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καπερναοὺμ, προσῆλθον 24
οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ, καὶ εἶπον·
Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα; Λέγει· 25
Ναί. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, προέφθασεν
αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Τί σοι δοκεῖ, Σίμων; Οἱ
βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι τέλη ἢ κῆν-
σον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων;
Λέγει αὐτῷ ¹ὁ Πέτρος· Ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων. Ἔφη 26

14. r. αὐτῷ, 20. ὀλιγοπιστίαν 21. om. Τοῦτο δὲ
ad νηστείᾳ. 26. ⥱ ὁ Πέτρος·

Καὶ ἐλθόντων αὐτῶν πρὸς τὸν ὄχλον, προσῆλθεν 14
αὐτῷ ἄνθρωπος, γονυπετῶν ˈαὐτὸν, καὶ λέγων· Κύριε, 15
ἐλέησόν μου τὸν υἱόν· ὅτι σεληνιάζεται, καὶ κακῶς
πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολλά-
κις εἰς τὸ ὕδωρ. Καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς 16
σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι. Ἀποκρι- 17
θεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμ-
μένη· ἕως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε ἀνέξομαι
ὑμῶν; φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ 18
ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον· καὶ
ἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. Τότε 19
προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν, εἶπον·
Διατί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; Ὁ δὲ Ἰη- 20
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Διὰ τὴν ˈἀπιστίαν ὑμῶν. Ἀμὴν
γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως,
ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ· Μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ
μεταβήσεται· καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν. ˈΤοῦτο δὲ 21
τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ
νηστείᾳ.

Ἀναστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπεν 22
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παρα-
δίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐ- 23
τόν· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται. Καὶ ἐλυπήθη-
σαν σφόδρα.

Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καπερναοὺμ, προσῆλθον 24
οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ, καὶ εἶπον·
Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα; Λέγει· 25
Ναί. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, προέφθασεν
αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Τί σοι δοκεῖ, Σίμων; Οἱ
βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι τέλη ἢ κῆν-
σον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων;
Λέγει αὐτῷ ˈὁ Πέτρος· Ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων. Ἔφη 26

14. *r.* αὐτῷ, 20. ὀλιγοπιστίαν 21. *om.* Τοῦτο δὲ *ad* νηστείᾳ. 26. ⊐ ὁ Πέτρος·

27 αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἄραγε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί. Ἵνα
δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτοὺς, πορευθεὶς εἰς τὴν θά-
λασσαν, βάλε ἄγκιστρον, καὶ τὸν ἀναβάντα πρῶτον
ἰχθὺν ἆρον· καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, εὑρήσεις στα-
τῆρα· ἐκεῖνον λαβὼν, δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.
18 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ˈὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰη-
σοῦ, λέγοντες· Τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ
2 τῶν οὐρανῶν; Καὶ προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς παιδίον,
3 ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ εἶπεν· Ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ
4 μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὅστις
οὖν ˈταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός
5 ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Καὶ ὃς
ἐὰν δέξηται παιδίον τοιοῦτον ἓν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου,
6 ἐμὲ δέχεται. Ὃς δ' ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν
τούτων, τῶν πιστευόντων εἰς ἐμὲ, συμφέρει αὐτῷ, ἵνα
κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς ˈἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ
7 καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης. Οὐαὶ
τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων. Ἀνάγκη γάρ ἐστιν
ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ˈἐκείνῳ,
8 δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται. Εἰ δὲ ἡ χείρ σου ἢ ὁ
πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον ˈαὐτὰ, καὶ βάλε
ἀπὸ σοῦ· καλόν σοι ἐστὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν
χωλὸν ἢ κυλλὸν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα
9 βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. Καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός
σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ·
καλόν σοι ἐστὶ μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν,
ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ
10 πυρός. Ὁρᾶτε, μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μι-
κρῶν τούτων· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν
ἐν οὐρανοῖς διαπαντὸς βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ

1. ∾ ἡμέρᾳ 4. ∾ ταπεινώσει 6. ∾ εἰς Alii: περὶ
7. om. ἐκείνῳ, 8. ∾ αὐτὸν,

πατρός μου, τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 'Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ 11
ἀνθρώπου " σῶσαι τὸ ἀπολωλός. Τί ὑμῖν δοκεῖ; ἐὰν 12
γένηταί τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα, καὶ πλανηθῇ
ἓν ἐξ αὐτῶν· οὐχὶ ἀφεὶς τὰ ἐννενηκονταεννέα ' ἐπὶ
τὰ ὄρη, πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον; Καὶ ἐὰν 13
γένηται εὑρεῖν αὐτὸ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι χαίρει ἐπ᾽
αὐτῷ μᾶλλον, ἢ ἐπὶ τοῖς ἐννενηκονταεννέα, τοῖς μὴ
πεπλανημένοις. Οὕτως οὐκ ἔστι θέλημα ἔμπροσθεν 14
τοῦ πατρὸς ὑμῶν, τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ἵνα ἀπόληται ' εἷς
τῶν μικρῶν τούτων. Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ ' εἰς σὲ 15
ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε, " ἔλεγξον αὐτὸν μεταξύ σου
καὶ αὐτοῦ μόνου. Ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν
ἀδελφόν σου· ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σοῦ 16
ἔτι ἕνα ἢ δύο· ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν
σταθῇ πᾶν ῥῆμα. Ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὲ τῇ 17
ἐκκλησίᾳ· ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω
σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης. Ἀμὴν λέγω 18
ὑμῖν, ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν
τῷ οὐρανῷ· καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται
λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ. Πάλιν ' λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν 19
δύο ὑμῶν συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς, περὶ παντὸς πρά-
γματος, οὗ ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ
πατρός μου, τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Οὗ γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνη- 20
γμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν.

Τότε προσελθὼν αὐτῷ ὁ Πέτρος, εἶπε· Κύριε, πο- 21
σάκις ἁμαρτήσει εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου, καὶ ἀφήσω
αὐτῷ; ἕως ἑπτάκις; Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Οὐ, λέγω 22
σοι, ἕως ἑπτάκις, ἀλλ᾽ ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά. Διὰ 23
τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ
βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων
αὐτοῦ. Ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν, προσηνέχθη 24

11. ⇉ Ἦλθε *ad* ἀπολωλός. " ζητῆσαι καὶ σῶσαι
12. ἐπὶ τὰ ὄρη πορευθεὶς, 14. ∾ ἓν 15. *om.* εἰς σὲ
" † καὶ 19. ⟡ ἀμὴν

25 αὐτῷ εἰς ὀφειλέτης ' μυρίων ταλάντων. Μὴ ἔχοντος
δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ
πραθῆναι, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέκνα, καὶ
26 πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι. Πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος
προσεκύνει αὐτῷ, λέγων· Κύριε, μακροθύμησον ἐπ'
27 ἐμοὶ, καὶ πάντα σοι ἀποδώσω. Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ
κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου, ἀπέλυσεν αὐτὸν, καὶ τὸ
28 δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ. Ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος,
εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὤφειλεν αὐτῷ
ἑκατὸν δηνάρια· καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγε, λέγων·
29 Ἀπόδος ' μοι " εἴ τι ὀφείλεις. Πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος
αὐτοῦ ', παρεκάλει αὐτὸν, λέγων· Μακροθύμησον ἐπ'
30 ἐμοὶ, καὶ " πάντα ἀποδώσω σοι. Ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν·
ἀλλ' ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν, ἕως οὗ
31 ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον. Ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ
τὰ γενόμενα, ἐλυπήθησαν σφόδρα· καὶ ἐλθόντες διεσά-
32 φησαν τῷ κυρίῳ αὐτῶν πάντα τὰ γενόμενα. Τότε
προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ, λέγει αὐτῷ·
Δοῦλε πονηρὲ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι,
33 ἐπεὶ παρεκάλεσάς με· οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν
34 σύνδουλόν σου, ὡς καὶ ἐγώ σε ἠλέησα; Καὶ ὀργισθεὶς
ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς,
35 ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ. Οὕτω καὶ
ὁ πατήρ μου ὁ ' ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε
ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν ".

19 Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους
τούτους, μετῆρεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦλθεν εἰς
2 τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας, πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ ἠκο-
λούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· καὶ ἐθεράπευσεν αὐ-
τοὺς ἐκεῖ.

3 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ ' οἱ Φαρισαῖοι, πειράζοντες

24. πολλῶν. 28. ⇉μοι " r. ὅ, τι 29. † εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, " →πάντα 35. ∾οὐράνιος " † τὰ παραπτώματα αὐτῶν. 3. om. οἱ

αὐτὸν, καὶ λέγοντες " αὐτῷ· Εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ ἀπο-
λῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν; Ὁ δὲ 4
ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ ἀνέγνωτε, ὅτι ὁ ποιήσας
ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς; Καὶ εἶπεν· 5
„ Ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ
τὴν μητέρα, καὶ ' προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ·
καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.„ Ὥστε οὐκέτι εἰσὶ 6
δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία. Ὁ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄν-
θρωπος μὴ χωριζέτω. Λέγουσιν αὐτῷ· Τί οὖν 7
Μωσῆς ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου, καὶ
ἀπολῦσαι αὐτήν; Λέγει αὐτοῖς· Ὅτι Μωσῆς πρὸς τὴν 8
σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυ-
ναῖκας ὑμῶν· ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτω. Λέγω 9
δὲ ὑμῖν, ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ' μὴ
ἐπὶ πορνείᾳ, καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται· " καὶ ὁ
ἀπολελυμένην γαμήσας, μοιχᾶται. Λέγουσιν 10
αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ
ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναικὸς, οὐ συμφέρει γαμῆσαι.
Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ πάντες χωροῦσι τὸν λόγον 11
τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται. Εἰσὶ γὰρ εὐνοῦχοι, οἵτινες 12
ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτω· καί εἰσιν εὐνοῦ-
χοι, οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· καί
εἰσιν εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασι-
λείαν τῶν οὐρανῶν. Ὁ δυνάμενος χωρεῖν, χωρείτω.

Τότε προσηνέχθη αὐτῷ παιδία, ἵνα τὰς χεῖρας ἐπι- 13
θῇ αὐτοῖς, καὶ προσεύξηται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν
αὐτοῖς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἄφετε τὰ παιδία, καὶ μὴ 14
κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρός με· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Καὶ ἐπιθεὶς αὐτοῖς τὰς χεῖ- 15
ρας, ἐπορεύθη ἐκεῖθεν.

Καὶ ἰδοὺ, εἷς προσελθὼν, εἶπεν αὐτῷ· Διδάσκαλε 16
' ἀγαθὲ, τί ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον;

" ⇉ αὐτῷ· 5. ∾ κολληθήσεται 9. † εἰ " *om.* καὶ ὁ *ad* μοιχᾶται. 16. ⇉ ἀγαθὲ,

17 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Τί με ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; εἷς
ἐστιν ὁ ἀγαθός. Εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν,
18 τήρησον τὰς ἐντολάς. Λέγει αὐτῷ· Ποίας; Ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπε· Τό· „Οὐ φονεύσεις· Οὐ μοιχεύσεις· Οὐ κλέψεις· Οὐ
19 ψευδομαρτυρήσεις· Τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα·„
20 καί· „Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σε ὡς σεαυτόν.„ Λέγει
αὐτῷ ὁ νεανίσκος· Πάντα ταῦτα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότη-
21 τός μου· τί ἔτι ὑστερῶ; Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Εἰ θέλεις
τέλειος εἶναι, ὕπαγε, πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα, καὶ
δὸς πτωχοῖς· καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο,
22 ἀκολούθει μοι. Ἀκέσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον, ἀπῆλθε
23 λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. Ὁ δὲ
Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν
24 τῶν οὐρανῶν. Πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, εὐκοπώτερόν ἐστι,
κάμηλον διὰ τρυπήματος ῥαφίδος εἰσελθεῖν, ἢ πλού-
25 σιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. Ἀκούσαν-
τες δὲ οἱ μαθηταὶ, ἐξεπλήσσοντο σφόδρα, λέγοντες·
26 Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν αὐτοῖς· Παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι·
27 παρὰ δὲ Θεῷ πάντα δυνατά. Τότε ἀποκριθεὶς
ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· Ἰδοὺ, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα,
28 καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν; Ὁ δὲ Ἰη-
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκο-
λουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ ὅταν καθίσῃ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθί-
σεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς
29 δώδεκα φυλὰς τῦ Ἰσραήλ. Καὶ πᾶς ὃς ἀφῆκεν οἰκίας,
ἢ ἀδελφοὺς, ἢ ἀδελφὰς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυ-
ναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγροὺς, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός με, ἑκα-

17. r. ∾τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ μὴ
εἷς, ὁ Θεός. 19. † σου 20. → ἐκ νεότητός μου·
24. κάμιλον "r. διελθεῖν, 25. † αὐτοῦ, 26. † ἐστι.
28. μοι ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν 29. ὅστις " om.
ἢ γυναῖκα,

τονταπλασίονα λήψεται, καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομή-
σει. Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι, ἔσχατοι· καὶ 30
ἔσχατοι, πρῶτοι. Ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν 20
οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα
πρωῒ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.
Συμφωνήσας δὲ μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν 2
ἡμέραν, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.
Καὶ ἐξελθὼν περὶ ' τρίτην ὥραν, εἶδεν ἄλλους ἑστῶ- 3
τας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς· κἀκείνοις εἶπεν. Ὑπάγετε 4
καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα· καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον,
δώσω ὑμῖν. Οἱ δὲ ἀπῆλθον. Πάλιν ἐξελθὼν περὶ 5
ἕκτην καὶ ' ἐννάτην ὥραν, ἐποίησεν ὡσαύτως. Περὶ 6
δὲ τὴν ἑνδεκάτην ' ὥραν ἐξελθὼν, εὗρεν ἄλλους ἑστῶ-
τας'', καὶ λέγει αὐτοῖς· Τί ὧδε ἑστήκατε ὅλην τὴν
ἡμέραν ἀργοί; Λέγουσιν αὐτῷ· Ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμι- 7
σθώσατο. Λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν
ἀμπελῶνα· ' καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον, λήψεσθε. Ὀψίας δὲ 8
γενομένης, λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρό-
πῳ αὐτοῦ· Κάλεσον τοὺς ἐργάτας, καὶ ἀπόδος αὐτοῖς
τὸν μισθὸν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων, ἕως τῶν
πρώτων. Καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν, 9
ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον. Ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι, ἐνόμι- 10
σαν, ὅτι πλείονα λήψονται· καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ ἀνὰ
δηνάριον. Λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδε- 11
σπότου, λέγοντες· Ὅτι οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν 12
ἐποίησαν, καὶ ἴσους ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίησας, τοῖς βαστά-
σασι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν καύσωνα. Ὁ δὲ 13
ἀποκριθεὶς εἶπεν ἑνὶ αὐτῶν· Ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε·
οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι; Ἆρον τὸ σὸν, καὶ 14
ὕπαγε. Θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καί σοι.
Ἢ οὐκ ἔξεστί μοι ποιῆσαι ὃ θέλω ἐν τοῖς ἐμοῖς; ' ἢ ὁ 15
ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστιν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθός εἰμι;

3. † τὴν 5. ∾ ἐνάτην 6. ⇉ ὥραν '' † ἀργοὺς,
7. ⇉ καὶ ὃ *ad* λήψεσθε. 15. ∾ εἰ

16 Οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι, πρῶτοι· καὶ οἱ πρῶτοι,
ἔσχατοι. ' Πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλε-
κτοί.
17 Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, παρέλαβε
τοὺς δώδεκα μαθητὰς κατ' ἰδίαν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ εἶπεν
18 αὐτοῖς· Ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπε παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμ-
19 ματεῦσι· καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παρα-
δώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι, καὶ μαστι-
γῶσαι, καὶ σταυρῶσαι· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστή-
σεται.
20 Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου,
μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνοῦσα, καὶ αἰτοῦσά τι
21 παρ' αὐτε. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Τί θέλεις; Λέγει αὐτῷ·
Εἰπὲ, ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου, εἷς ἐκ
δεξιῶν σου, καὶ εἷς ἐξ ' εὐωνύμων σου, ἐν τῇ βασιλείᾳ
22 σου. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Οὐκ οἴδατε, τί
αἰτεῖσθε. Δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον, ὃ ἐγὼ μέλλω
23 πίνειν; ' Λέγουσιν αὐτῷ· Δυνάμεθα. Καὶ λέγει αὐτοῖς·
Τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε· ' τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν
μου καὶ ἐξ εὐωνύμων " μου, οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι,
24 ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ πατρός μου. Καὶ
ἀκούσαντες οἱ δέκα, ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελ-
25 φῶν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς, προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, εἶπεν·
Οἴδατε, ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν
26 αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. Οὐχ
οὕτως ' ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας
27 γενέσθαι, " ἔστω ὑμῶν διάκονος· καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν
28 ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ' ἔστω ὑμῶν δοῦλος· ὥσπερ ὁ υἱὸς

16. *om.* Πολλοὶ *ad* ἐκλεκτοί. 21. *r.* εὐωνύμων, ἐν τῇ 22. † καὶ (*f.* ἢ) τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθῆναι; 23. † καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθήσεσθε· " ⇄ μου, 26. † δὲ " ∾ ἔσται 27. ∾ ἔσται

τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι,
καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.'
Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἱεριχὼ, ἠκολούθησεν 29
αὐτῷ ὄχλος πολύς. Καὶ ἰδοὺ, δύο τυφλοὶ, καθήμενοι 30
παρὰ τὴν ὁδὸν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς παράγει, ἔκρα-
ξαν, λέγοντες· Ἐλέησον ἡμᾶς, κύριε, υἱὸς Δαυΐδ. Ὁ δὲ 31
ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα σιωπήσωσιν. Οἱ δὲ μεῖ-
ζον ἔκραζον, λέγοντες· Ἐλέησον ἡμᾶς, κύριε, υἱὸς
Δαυΐδ. Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς, καὶ εἶπε· 32
Τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν; Λέγουσιν αὐτῷ· Κύριε, ἵνα 33
ἀνοιχθῶσιν ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί. Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ 34
Ἰησοῦς, ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν· καὶ εὐθέως ἀνέ-
βλεψαν ' αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί· καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.
Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦλθον εἰς 21
' Βηθφαγῆ πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς
ἀπέστειλε δύο μαθητὰς, λέγων αὐτοῖς· Πορεύθητε εἰς 2
τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθέως εὑρήσετε
ὄνον δεδεμένην, καὶ πῶλον μετ' αὐτῆς· λύσαντες ἀγά-
γετέ μοι. Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τι, ἐρεῖτε· Ὅτι ὁ 3
κύριος αὐτῶν χρείαν ' ἔχει· εὐθέως δὲ '' ἀποστέλλει
αὐτούς. Τοῦτο δὲ ' ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ 4
ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος· „Εἴπατε τῇ θυγα- 5
τρὶ Σιών· Ἰδοὺ, ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί ' σοι πραῢς,
καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον, καὶ '' πῶλον υἱὸν ὑποζυ-

28 *add.* Ὑμεῖς δὲ ζητεῖτε ἐκ μικροῦ αὐξῆσαι, καὶ ἐκ μείζονος ἔλαττον εἶναι. Εἰσερχόμενοι δὲ, καὶ παρακληθέντες δειπνῆσαι, μὴ ἀνακλίνεσθαι εἰς τοὺς ἐξέχοντας τόπους, μήποτε ἐνδοξότερός σου ἐπέλθῃ, καὶ προσελθὼν ὁ δειπνοκλήτωρ εἴπῃ σοι· Ἔτι κάτω χώρει· καὶ καταισχυνθήσῃ. Ἐὰν δὲ ἀναπέσῃς εἰς τὸν ἥττονα τόπον, καὶ ἐπέλθῃ σου ἥττων, ἐρεῖ σοι ὁ δειπνοκλήτωρ· Σύναγε ἔτι ἄνω· καὶ ἔσται σοι τοῦτο χρήσιμον. 34. *om.* αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί· 1. Βηθσφαγὴν 3. ἔχει, εὐθέως '' r. ἀποστελεῖ 4. ⇉ ὅλον 5. σοι, πραῢς καὶ '' πῶλον ὑποζυγίου. f. πῶλον νέον.

6 γίου.„ Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ, καὶ ποιήσαντες
7 καθὼς προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ἤγαγον τὴν ὄνον
καὶ τὸν πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν ˡ ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμά-
8 τια αὐτῶν· καὶ ˡˡ ἐπεκάθισεν ἐπάνω ˡˡˡ αὐτῶν. Ὁ δὲ
πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ
ὁδῷ· ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων,
9 καὶ ἐστρώννυον ἐν τῇ ὁδῷ. Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγον-
τες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, λέγοντες· Ὡσαννὰ
τῷ υἱῷ Δαυΐδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι
10 κυρίου· ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. Καὶ εἰσελθόν-
τος αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις, λέ-
11 γουσα· Τίς ἐστιν οὗτος; Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον· Οὗτός
ἐστιν ˡ Ἰησοῦς ὁ προφήτης, ὁ ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλι-
12 λαίας. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν ˡ τοῦ θεοῦ,
καὶ ἐξέβαλε πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας
ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κα-
τέστρεψε, καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περι-
13 στεράς· καὶ λέγει αὐτοῖς· Γέγραπται· „Ὁ οἶκός μου,
οἶκος προσευχῆς κληθήσεται· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε
14 σπήλαιον λῃστῶν.„ Καὶ προσῆλθον αὐτῷ τυφλοὶ
καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς.
15 Ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμά-
σια, ἃ ἐποίησε, καὶ τοὺς παῖδας κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ,
καὶ λέγοντας· Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυΐδ· ἠγανάκτησαν,
16 καὶ εἶπον αὐτῷ· Ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν; Ὁ δὲ Ἰη-
σοῦς λέγει αὐτοῖς· Ναί· οὐδέποτε ἀνέγνωτε· „Ὅτι ἐκ
στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον;„
17 Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς, ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς
Βηθανίαν, καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ.
18 Πρωΐας δὲ, ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν, ἐπείνασε.
19 Καὶ ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἦλθεν ἐπ' αὐτὴν,

7. ἐπάνω αὐτοῦ *f.* ἐπ' αὐτὸν ˡˡ *r.* ἐπεκάθισαν ˡˡˡ αὐ-
τοῦ. *f.* αὐτῆς. 11. *om.* Ἰησοῦς 12. → τοῦ θεοῦ,

καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῇ, εἰ μὴ φύλλα μόνον· καὶ λέγει
αὐτῇ· Μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα.
Καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ. Καὶ ἰδόντες οἱ 20
μαθηταὶ ἐθαύμασαν, λέγοντες· Πῶς παραχρῆμα ἐξη-
ράνθη ἡ συκῆ; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· 21
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν, καὶ μὴ διακριθῆτε,
οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ κἂν τῷ ὄρει
τούτῳ εἴπητε· Ἄρθητι, καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασ-
σαν· γενήσεται. Καὶ πάντα, ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ 22
προσευχῇ, πιστεύοντες, λήψεσθε.

Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ ἱερὸν, προσῆλθον αὐτῷ 23
διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ,
λέγοντες· Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς σοι
ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς 24
εἶπεν αὐτοῖς· Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον ἕνα· ὃν ἐὰν
εἴπητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
ποιῶ· Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου πόθεν ἦν; ἐξ οὐρανοῦ, 25
ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Οἱ δὲ διελογίζοντο ' παρ' ἑαυτοῖς,
λέγοντες· Ἐὰν εἴπωμεν, ἐξ οὐρανοῦ· ἐρεῖ ἡμῖν· Διατί
οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; Ἐὰν δὲ εἴπωμεν, ἐξ ἀν- 26
θρώπων· φοβούμεθα τὸν ὄχλον· πάντες γὰρ ἔχουσι
τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην. Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰη- 27
σοῦ εἶπον· Οὐκ οἴδαμεν. Ἔφη αὐτοῖς καὶ αὐτός· Οὐδὲ
ἐγὼ λέγω ὑμῖν, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. Τί 28
δὲ ὑμῖν δοκεῖ; Ἄνθρωπος εἶχε τέκνα δύο· καὶ προσελ-
θὼν τῷ πρώτῳ, εἶπε· Τέκνον, ὕπαγε, σήμερον ἐργά-
ζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί ' μου. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν 29
' Οὐ θέλω· ὕστερον δὲ μεταμεληθεὶς, ἀπῆλθε. Καὶ 30
προσελθὼν τῷ ' ἑτέρῳ, εἶπεν ὡσαύτως. Ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς εἶπεν· " Ἐγὼ, κύριε· καὶ οὐκ ἀπῆλθε. Τίς ἐκ 31
τῶν δύο ἐποίησε τὸ θέλημα τοῦ πατρός; Λέγουσιν

25. ἐν ἑαυτοῖς, 28. ⊐ μου. 29. Ἐγὼ, κύ-
ριε· καὶ οὐκ ἀπῆλθε. 30. r. ∽ δευτέρῳ, "Οὐ θέ-
λω· ὕστερον δὲ μεταμεληθεὶς, ἀπῆλθε.

αὐτῷ· Ὁ ¹ πρῶτος. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν
32 ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ἦλθε γὰρ πρὸς
ὑμᾶς Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ οὐκ ἐπιστεύ-
σατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν
αὐτῷ· ὑμεῖς δὲ ἰδόντες ¹ οὐ μετεμελήθητε ὕστερον, τοῦ
33 πιστεῦσαι αὐτῷ. Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε·
Ἄνθρωπος ¹ ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶ-
να, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκε, καὶ ὤρυξεν ἐν αὐτῷ
ληνὸν, καὶ ᾠκοδόμησε πύργον· καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν
34 γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. Ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς
τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς
35 γεωργοὺς, λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. Καὶ λαβόν-
τες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὃν μὲν ¹ ἔδειραν,
36 ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν. Πάλιν ἀπέστει-
λεν ἄλλους δούλους, πλείονας τῶν πρώτων· καὶ ἐποί-
37 ησαν αὐτοῖς ὡσαύτως. Ὕστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς
αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων· Ἐντραπήσονται τὸν
38 υἱόν μου. Οἱ δὲ γεωργοὶ, ἰδόντες τὸν υἱὸν, εἶπον ἐν
ἑαυτοῖς· Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἀποκτεί-
νωμεν αὐτὸν, καὶ ¹ κατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐ-
39 τοῦ. Καὶ λαβόντες αὐτὸν, ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπε-
40 λῶνος, καὶ ἀπέκτειναν. Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ
41 ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις; Λέγου-
σιν αὐτῷ· Κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς· καὶ τὸν
ἀμπελῶνα ¹ ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀπο-
δώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν.
42 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς
γραφαῖς· „Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες,
οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ κυρίου ἐγέ-
νετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ¹ ἡμῶν;„

31. ἔσχατος. ʃ. ὕστερος. 32. οὐδὲ 33. † τις
35. ἔδηραν, 38. ∾σχῶμεν 41. ≈ἐκδόσεται
42. ὑμῶν;

Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βα- 43
σιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς
καρποὺς αὐτῆς. 'Καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦ- 44
τον, συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει
αὐτόν. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρι- 45
σαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ, ἔγνωσαν, ὅτι περὶ αὐτῶν
λέγει. Καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι, ἐφοβήθησαν τοὺς 46
ὄχλους· ἐπειδὴ 'ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον. Καὶ 22
ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς ἐν παραβο-
λαῖς, λέγων· Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀν- 2
θρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ,
καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ, καλέσαι τοὺς κε- 3
κλημένους εἰς τοὺς γάμους· καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν.
Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους, λέγων· Εἴπατε 4
τοῖς κεκλημένοις· Ἰδοὺ, τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμασα· οἱ
ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἕτοιμα·
δεῦτε εἰς τοὺς γάμους. Οἱ δὲ ἀμελήσαντες, ἀπῆλθον· 5
ὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρὸν, ὁ δὲ 'εἰς τὴν ἐμπορίαν
αὐτοῦ. Οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ, 6
ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν. 'Ἀκούσας δὲ ὁ ''βασιλεὺς, 7
ὠργίσθη· καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ, ἀπώλεσε
τοὺς φονεῖς ἐκείνους, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησε.
Τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ· Ὁ μὲν γάμος ἕτοιμός 8
ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι. Πορεύεσθε 9
οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἂν εὕρητε,
καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. Καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι 10
ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς, συνήγαγον πάντας, ὅσους εὗρον,
πονηρούς τε καὶ ἀγαθούς· καὶ ἐπλήσθη ὁ 'γάμος ἀνα-
κειμένων. Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς 11
ἀνακειμένους, εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον
ἔνδυμα γάμου· καὶ λέγει αὐτῷ· Ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες 12

44. → Καὶ ὁ πεσὼν *ad* λικμήσει αὐτόν. 46. ≈ εἰς
προφήτην 5. ∾ ἐπὶ 7. ≈ Ὁ δὲ βασιλεὺς ὠργίσθη·
'' ∾ βασιλεὺς ἐκεῖνος, ὠργίσθη· 10. νυμφὼν

13 ὧδε, μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; Ὁ δὲ ἐφιμώθη. Τότε
εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς διακόνοις· Δήσαντες αὐτοῦ πόδας
καὶ χεῖρας, ἄρατε αὐτὸν, καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος
τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν
14 ὀδόντων. Πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.
15 Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον,
16 ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. Καὶ ἀποστέλλου-
σιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν,
λέγοντες· Διδάσκαλε, οἴδαμεν, ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ τὴν
ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει
σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀν-
17 θρώπων. Εἰπὲ οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ; ἔξεστι δοῦ-
18 ναι κῆνσον Καίσαρι, ἢ οὔ; Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν
πονηρίαν αὐτῶν, εἶπε· Τί με πειράζετε, ὑποκριταί;
19 Ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου. Οἱ δὲ προσ-
20 ήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τίνος ἡ
21 εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; Λέγουσιν αὐτῷ· Καίσα-
ρος. Τότε λέγει αὐτοῖς· Ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος
22 Καίσαρι· καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. Καὶ ἀκούσαντες
ἐθαύμασαν· καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.
23 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι,
οἱ λέγοντες, μὴ εἶναι ἀνάστασιν· καὶ ἐπηρώτησαν
24 αὐτὸν, λέγοντες· Διδάσκαλε, Μωσῆς εἶπεν· „Ἐάν
τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ
25 ἀδελφῷ αὐτοῦ.„ Ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί·
καὶ ὁ πρῶτος, γαμήσας, ἐτελεύτησε· καὶ μὴ ἔχων
σπέρμα, ἀφῆκε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐ-
26 τοῦ. Ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος, καὶ ὁ τρίτος, ἕως
27 τῶν ἑπτά. Ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή.
28 Ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, τίνος τῶν ἑπτὰ ἔσται γυνή;

13. ≈ Δήσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας, ἐκβάλετε εἰς *Alii:* Ἄρατε αὐτὸν ποδῶν καὶ χειρῶν, καὶ βάλετε αὐτὸν εἰς

πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς 29
εἶπεν αὐτοῖς· Πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς, μηδὲ
τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ. Ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε 30
γαμοῦσιν, οὔτε ˈἐκγαμίζονται, ἀλλ᾽ ὡς ἄγγελοι ˈˈτοῦ
Θεοῦ ἐν οὐρανῷ εἰσι. Περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν 31
νεκρῶν οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ,
λέγοντος· „Ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ, καὶ ὁ Θεὸς 32
Ἰσαὰκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ;„ ˈΟὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς Θεὸς
νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι, 33
ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

Οἱ δὲ Φαρισαῖοι, ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσε τοὺς Σαδ- 34
δουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό· καὶ ἐπηρώτησεν 35
εἷς ἐξ αὐτῶν, νομικὸς, πειράζων αὐτὸν καὶ λέ-
γων· Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ; 36
Ὁ δὲ Ἰησοῦς ˈἔφη αὐτῷ· „Ἀγαπήσεις κύριον τὸν Θεόν 37
σου ἐν ˈˈὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου,
καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου.„ Αὕτη ἐστὶ ˈπρώτη καὶ 38
μεγάλη ἐντολή. Δευτέρα δὲ ὁμοία ˈαὐτῇ. „Ἀγαπήσεις 39
τὸν πλησίον σου, ὡς ˈˈσεαυτόν.„ Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν 40
ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται.

Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων, ἐπηρώτησεν αὐ- 41
τοὺς ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χρι- 42
στοῦ; τίνος υἱός ἐστι; Λέγουσιν αὐτῷ· Τοῦ Δαυίδ.
Λέγει αὐτοῖς· Πῶς οὖν Δαυὶδ ἐν πνεύματι ˈκύριον 43
αὐτον καλεῖ; λέγων· „Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ 44
μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς
σου ˈὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.„ Εἰ οὖν Δαυὶδ ˈκα- 45
λεῖ αὐτὸν κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστι; Καὶ οὐδεὶς 46
ἐδύνατο αὐτῷ ἀποκριθῆναι λόγον· οὐδὲ ἐτόλμησέ τις
ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι.

30. ∾γαμίζονται, ˈˈ→τοῦ Θεοῦ 32. Οὐκ ἔστι Θε-
ὸς νεκρῶν, 37. r. εἶπεν ˈˈ≈ὅλῃ καρδίᾳ 38. ∾μεγά-
λη καὶ πρώτη 39. ≈αὕτη· ˈˈ∾ἑαυτόν. 43. *add.* ἁγίῳ
44. ∾ὑποκάτω τῶν 45. *add.* ἐν πνεύματι

πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς 29
εἶπεν αὐτοῖς· Πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς, μηδὲ
τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ. Ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε 30
γαμοῦσιν, οὔτε ˡἐκγαμίζονται, ἀλλ' ὡς ἄγγελοι ''τοῦ
Θεοῦ ἐν οὐρανῷ εἰσι. Περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν 31
νεκρῶν οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ,
λέγοντος· „Ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ, καὶ ὁ Θεὸς 32
Ἰσαὰκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ;„ ˡ Οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς Θεὸς
νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι, 33
ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

Οἱ δὲ Φαρισαῖοι, ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσε τοὺς Σαδ- 34
δουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό· καὶ ἐπηρώτησεν 35
εἷς ἐξ αὐτῶν, νομικὸς, πειράζων αὐτὸν καὶ λέ-
γων· Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ; 36
Ὁ δὲ Ἰησοῦς ˡἔφη αὐτῷ· „Ἀγαπήσεις κύριον τὸν Θεόν 37
σου ἐν '' ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου,
καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου.„ Αὕτη ἐστὶ ˡπρώτη καὶ 38
μεγάλη ἐντολή. Δευτέρα δὲ ὁμοία ˡαὐτῇ. „Ἀγαπήσεις 39
τὸν πλησίον σου, ὡς ''σεαυτόν.„ Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν 40
ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται.

Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων, ἐπηρώτησεν αὐ- 41
τοὺς ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χρι- 42
στοῦ; τίνος υἱός ἐστι; Λέγουσιν αὐτῷ· Τοῦ Δαυΐδ.
Λέγει αὐτοῖς· Πῶς οὖν Δαυΐδ ἐν πνεύματι ˡ κύριον 43
αὐτὸν καλεῖ; λέγων· „Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ 44
μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς
σου ˡὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.„ Εἰ οὖν Δαυΐδ ˡ κα- 45
λεῖ αὐτὸν κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστι; Καὶ οὐδεὶς 46
ἐδύνατο αὐτῷ ἀποκριθῆναι λόγον· οὐδὲ ἐτόλμησέ τις
ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι.

30. ∾ γαμίζονται, '' → τοῦ Θεοῦ 32. Οὐκ ἔστι Θε-
ὸς νεκρῶν, 37. r. εἶπεν '' ≈ ὅλῃ καρδίᾳ 38. ∾ μεγά-
λη καὶ πρώτη 39. ≈ αὕτη· '' ∾ ἑαυτόν. 43. *add.* ἁγίῳ
44. ∾ ὑποκάτω τῶν 45. *add.* ἐν πνεύματι

1 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθη-
2 ταῖς αὐτοῦ, λέγων· Ἐπὶ τῆς Μωσέως καθέδρας ἐκά-
3 θισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. Πάντα οὖν,
ὅσα ἂν εἴπωσιν ὑμῖν ' τηρεῖν, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε·
κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσι γὰρ, καὶ
4 οὐ ποιοῦσι. Δεσμεύουσι ' γὰρ φορτία βαρέα '' καὶ δυσ-
βάστακτα, καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώ-
πων· τῷ δὲ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσι κινῆσαι αὐτά.
5 Πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσι πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς
ἀνθρώποις. Πλατύνουσι ' δὲ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν,
καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα '' τῶν ἱματίων αὐτῶν·
6 φιλοῦσί τε τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τὰς
7 πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς ἀσπα-
σμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώ-
8 πων ῥαββὶ, ' ῥαββί. Ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε ῥαββί· εἷς
γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ ' καθηγητής ''· πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελ-
9 φοί ἐστε. Καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς·
10 εἷς γάρ ἐστιν ὁ πατὴρ ὑμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Μηδὲ
κληθῆτε καθηγηταί· ' εἷς γὰρ ὑμῶν ἐστιν ὁ καθηγη-
11 τὴς, ὁ Χριστός. Ὁ δὲ μείζων ὑμῶν, ἔσται ὑμῶν διά-
12 κονος. Ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται· καὶ
14 ὅστις ταπεινώσει ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται. ' Οὐαὶ
δὲ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· '' ὅτι
κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει ''' μα-
κρὰ προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον
13 κρίμα. Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκρι-
ταί· ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπρο-
σθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ
15 τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν. Οὐαὶ ὑμῖν, γραμ-

3. → τηρεῖν, 4. ∾ δὲ '' → καὶ δυσβάστακτα,
5. ∾ γὰρ '' → τῶν ἱματίων αὐτῶν· 7. → ῥαββί.
8. ∾ διδάσκαλος· '' † ὁ Χριστός· 10. ∾ ὅτι καθη-
γητὴς ὁ Χριστός· *Alii :* ὅτι καθηγητὴς ὑμῶν ἐστιν
εἷς, ὁ Χριστός. 14 *post* 13. *r.* '' ⇄ ὅτι κατεσθίετε
ad ὑποκριταί· ''' μακρᾷ

ματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· ὅτι περιάγετε τὴν
θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν, ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον·
καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότε-
ρον ὑμῶν. Οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ τυφλοὶ, οἱ λέγοντες· 16
Ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ
ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει. Μωροὶ καὶ τυφλοί· 17
τίς γὰρ μείζων ἐστίν; ὁ χρυσὸς, ἢ ὁ ναὸς, ὁ ἁγιάζων
τὸν χρυσόν; Καί· Ὃς ἐὰν ὀμόσῃ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, 18
οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω
αὐτοῦ, ὀφείλει. ˈΜωροὶ καὶ τυφλοί· τί γὰρ μεῖζον; 19
τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυσιαστήριον, τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον;
Ὁ οὖν ὀμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ 20
ἐν πᾶσι τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ· καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ ναῷ, 21
ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ ˈκατοικήσαντι αὐτόν· καὶ 22
ὁ ὀμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ, ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ θεοῦ,
καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ. Οὐαὶ ὑμῖν, γραμ- 23
ματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ
ἡδύοσμον, καὶ τὸ ἄνηθον, καὶ τὸ κύμινον· καὶ ἀφήκατε
τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν, καὶ τὸν ἔλεον,
καὶ τὴν πίστιν. Ταῦτα ˈδὲ ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ
ἀφιέναι. Ὁδηγοὶ τυφλοί· οἱ διϋλίζοντες τὸν κώνωπα, 24
τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες. Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς 25
καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν
τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν
ἐξ ἁρπαγῆς καὶ ˈἀδικίας. Φαρισαῖε τυφλὲ, καθάρισον 26
πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου ˈκαὶ τῆς παροψίδος, ἵνα
γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς ˈˈαὐτῶν καθαρόν. Οὐαὶ ὑμῖν, 27
γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· ὅτι παρομοιά-
ζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνον-
ται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ
πάσης ἀκαθαρσίας. Οὕτω καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαί- 28

19. →Μωροὶ καὶ 21. r. κατοικοῦντι 23. r. →δὲ 25. r. ∾ἀκρασίας. *Alii:* ἀκαθαρσίας. *ʃ.* πλεονεξίας. *ʃ.* πονηρίας. 26. ⇉καὶ τῆς παροψίδος, ˈˈ∾αὐτοῦ

νεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ μεστοί ἐστε
29 ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας. Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ
Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν
30 προφητῶν, καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων, καὶ
λέγετε· Εἰ ˈἤμεθα ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν,
οὐκ ἂν ˈἤμεθα κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προ-
31 φητῶν. Ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς, ὅτι υἱοί ἐστε τῶν
32 φονευσάντων τοὺς προφήτας. Καὶ ὑμεῖς ˈπληρώσατε
33 τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν. Ὄφεις, γεννήματα
ἐχιδνῶν· πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης;
34 Διὰ τοῦτο, ἰδοὺ, ἐγὼ ˈἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφή-
τας, καὶ σοφοὺς, καὶ γραμματεῖς· καὶ ἐξ αὐτῶν ἀπο-
κτενεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε
ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς
35 πόλιν· ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον, ἐκχυνό-
μενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ δικαίου,
ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύ-
36 σατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. Ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ˈὅτι ἥξει ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν
ταύτην.
37 Ἱερουσαλὴμ, Ἱερουσαλὴμ, ἡ ˈἀποκτείνουσα τοὺς
προφήτας, καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς
αὐτήν· ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου,
ὃν τρόπον ἐπισυνάγει ὄρνις τὰ νοσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς
38 πτέρυγας; καὶ οὐκ ἠθελήσατε. Ἰδοὺ, ἀφίεται ὑμῖν ὁ
39 οἶκος ὑμῶν ˈἔρημος. Λέγω γὰρ ὑμῖν· Οὐ μή με ἴδητε
ἀπ' ἄρτι, ἕως ἂν εἴπητε· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος
ἐν ὀνόματι κυρίου.
24 Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ˈἐπορεύετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ·
καὶ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰς
2 οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ

30. r. ἦμεν bis. 32. πληρώσετε 34. ἀποστελῶ
36. r. → ὅτι 37. ≈ ἀποκτένουσα 38. om. ἔρημος.
1. ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ, ἐπορεύετο· 2. ⇄ Οὐ

βλέπετε πάντα ταῦτα; ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀφεθῇ
ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ ‖ καταλυθήσεται. Κα- 3
θημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν, προσῆλ-
θον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν, λέγοντες· Εἰπὲ
ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς
παρουσίας καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος; Καὶ ἀπο- 4
κριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Βλέπετε, μή τις ὑμᾶς
πλανήσῃ. Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, 5
λέγοντες· Ἐγώ εἰμι ὁ Χριστός· καὶ πολλοὺς πλανή-
σουσι. Μελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέμους, καὶ ἀκοὰς 6
πολέμων· ὁρᾶτε, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ ˈπάντα γενέ-
σθαι· ἀλλ' ‖ οὔπω ἐστὶ τὸ τέλος. Ἐγερθήσεται γὰρ 7
ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· καὶ ἔσον-
ται λιμοὶ, ˈκαὶ λοιμοὶ, καὶ ‖ σεισμοὶ, κατὰ τόπους.
Πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων. Τότε παραδώσουσιν 8. 9
ὑμᾶς εἰς θλίψιν, καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθε
μισούμενοι ὑπὸ ˈπάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου.
Καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοί· καὶ ἀλλήλους 10
παραδώσουσι, καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους. Καὶ πολλοὶ 11
ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται, καὶ πλανήσουσι πολλούς.
Καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν, ψυγήσεται ἡ 12
ἀγάπη τῶν πολλῶν. Ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος 13
σωθήσεται. Καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον 14
τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ, εἰς μαρτύριον πᾶσι
τοῖς ἔθνεσι· καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος. Ὅταν οὖν 15
ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ ῥηθὲν διὰ Δα-
νιὴλ τοῦ προφήτου, ˈἑστὼς ἐν τόπῳ ἁγίῳ· (ὁ ἀναγι-
νώσκων νοείτω·) τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, φευγέτωσαν 16
ἐπὶ τὰ ὄρη· ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος, μὴ καταβαινέτω, 17
ἆραι ˈτὰ ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ· καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ, μὴ 18
ἐπιστρεψάτω ὀπίσω, ἆραι ˈτὰ ἱμάτια αὐτοῦ. Οὐαὶ 19

2. ‖ † μὴ 6. → πάντα ‖ οὐκ εὐθέως ἐστὶ
7. om. καὶ λοιμοὶ, ‖ σεισμοὶ κατὰ τόπους. 9. r. πάν-
των ἐθνῶν Alii om. τῶν ἐθνῶν 15. ∾ ἑστὸς
17. r. τι ἐκ 18. ≈ τὸ ἱμάτιον

δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν
20 ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. Προσεύχεσθε δὲ, ἵνα μὴ γένηται
21 ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος, μηδὲ ' σαββάτῳ. Ἔσται γὰρ
τότε θλίψις μεγάλη, οἵα οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου
22 ἕως τοῦ νῦν, οὐδ' οὐ μὴ γένηται. Καὶ εἰ μὴ ἐκο-
λοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα
σάρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέ-
23 ραι ἐκεῖναι. Τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· Ἰδοὺ, ὧδε
24 ὁ Χριστὸς, ἢ ὧδε· μὴ πιστεύσητε. Ἐγερθήσονται
γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσι
σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε πλανῆσαι, εἰ δυνα-
25 τὸν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. Ἰδοὺ, προείρηκα ὑμῖν.
26 Ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν· Ἰδοὺ, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστί· μὴ
ἐξέλθητε· Ἰδοὺ, ἐν τοῖς ταμείοις· μὴ πιστεύσητε.
27 Ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ
φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται ' καὶ ἡ παρουσία
28 τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Ὅπου ' γὰρ ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα,
29 ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί. Εὐθέως δὲ μετὰ
τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ ἥλιος σκοτισθήσε-
ται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ
ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις
30 τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. Καὶ τότε φανήσεται τὸ
σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ' ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ
τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ὄψονται
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν
31 τοῦ οὐρανοῦ, μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. Καὶ
ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος ' φω-
νῆς μεγάλης· καὶ ἐπισυνάξουσι τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ
ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως
32 ἄκρων αὐτῶν. Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν
παραβολήν· ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται ἁπαλὸς,
καὶ τὰ φύλλα ' ἐκφύῃ, γινώσκετε, ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος.

20. † ἐν 27. ⇉ καὶ 28. → γὰρ 30. τοῦ ἐν οὐρανοῖς· 31. *om.* φωνῆς 32. ≈ ἐκφυῇ.

Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε πάντα ταῦτα, γινώσκετε, 33
ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ 34
παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται.
Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ˈπαρελεύσεται· οἱ δὲ λόγοι μου 35
οὐ μὴ παρέλθωσι. Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης 36
καὶ ˈὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρα-
νῶν," εἰ μὴ ὁ πατὴρ ‴ μόνος. Ὥσπερ δὲ αἱ ἡμέραι 37
τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ
ἀνθρώπου. Ὥσπερ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ˈταῖς 38
πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τρώγοντες καὶ πίνοντες, γαμοῦν-
τες καὶ ἐκγαμίζοντες, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθε Νῶε
εἰς τὴν κιβωτὸν, καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ἕως ἦλθεν ὁ κατα- 39
κλυσμὸς, καὶ ἦρεν ἅπαντας· οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρου-
σία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Τότε δύο ἔσονται ἐν τῷ 40
ἀγρῷ· ˈὁ εἷς παραλαμβάνεται, καὶ ˈὁ εἷς ἀφίεται.
Δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ μύλωνι· μία παραλαμβάνεται, 41
καὶ μία ἀφίεται. Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε, ποίᾳ 42
ὥρᾳ ὁ κύριος ὑμῶν ἔρχεται. Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, 43
ὅτι, εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης, ποίᾳ ˈφυλακῇ ὁ κλέπτης
ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν, καὶ οὐκ ἂν εἴασε διορυγῆναι
τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοι- 44
μοι· ὅτι, ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρ-
χεται. Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος, 45
ὃν κατέστησεν ὁ κύριος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ˈθεραπείας αὐ-
τοῦ, τοῦ " δοῦναι αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ; Μακά- 46
ριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρή-
σει ποιοῦντα οὕτως. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ πᾶσι 47
τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. Ἐὰν δὲ 48
εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· Χρο-
νίζει ὁ κύριός μου ἐλθεῖν· καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς 49

35. *r.* παρελεύσονται· 36. † τῆς *Alii om.* καὶ τῆς ὥρας " *add.* οὐδὲ ὁ υἱὸς, ‴ † μου 38. → ταῖς πρὸ 40. → ὁ *bis.* 43. ὥρᾳ 45. οἰκετείας " *r.* ∾ διδόναι

' συνδούλους, '' ἐσθίῃ δὲ καὶ πίνῃ μετὰ τῶν μεθυόν-
50 των· ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ οὐ
51 προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ, ᾗ οὐ γινώσκει· καὶ διχοτομή-
σει αὐτὸν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν
θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόν-
25 των. Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
νῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες, λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας
2 αὐτῶν, ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου'. Πέντε
3 δὲ ἦσαν ἐξ αὐτῶν φρόνιμοι, ' καὶ πέντε μωραί. Αἵτι-
νες μωραὶ, λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας ' αὐτῶν, οὐκ ἔλα-
4 βον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον. Αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον
ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν.
5 Χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου, ἐνύσταξαν πᾶσαι, καὶ
6 ἐκάθευδον. Μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν· Ἰδοὺ,
ὁ νυμφίος ' ἔρχεται· ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ.
7 Τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι, καὶ ἐκό-
8 σμησαν τὰς λαμπάδας αὐτῶν. Αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονί-
μοις εἶπον· Δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ
9 λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται. Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρό-
νιμοι, λέγουσαι· Μήποτε ' οὐκ ἀρκέσῃ ἡμῖν καὶ ὑμῖν·
πορεύεσθε '' μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας, καὶ ἀγορά-
10 σατε ἑαυταῖς. Ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι, ἦλθεν
ὁ νυμφίος· καὶ αἱ ἕτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς
11 γάμους· καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. Ὕστερον δὲ ἔρχονται
καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι, λέγουσαι· Κύριε, κύριε, ἄνοι-
12 ξον ἡμῖν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ
13 οἶδα ὑμᾶς. Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν,
14 οὐδὲ τὴν ὥραν'. Ὥσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν
ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους, καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς
15 τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· καὶ ᾧ μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα,

49. ∾ συνδούλους αὐτοῦ, '' r. ἐσθίειν δὲ καὶ πίνειν
1. *add.* καὶ τῆς νύμφης. 2. ∾ καὶ αἱ πέντε 3. *r.* ἑαυ-
τῶν, *Alii:* αὐτῶν, 6. ⇉ ἔρχεται· 9. ≈ οὐ μὴ '' † δὲ
13. † ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἕν· ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν·
καὶ ἀπεδήμησεν ' εὐθέως. Πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε 16
τάλαντα λαβὼν, εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς, καὶ ' ἐποίησεν
ἄλλα πέντε " τάλαντα. Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο, ἐκέρ- 17
δησε ' καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. Ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν, ἀπελ- 18
θὼν ὤρυξεν ἐν τῇ γῇ, καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ
κυρίου αὐτοῦ. Μετὰ δὲ χρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ κύ- 19
ριος τῶν δούλων ἐκείνων, καὶ συναίρει μετ᾽ αὐτῶν
λόγον. Καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν, 20
προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα, λέγων· Κύριε,
πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε, ἄλλα πέντε τά-
λαντα ἐκέρδησα ' ἐπ᾽ αὐτοῖς. Ἔφη ' αὐτῷ ὁ κύριος 21
αὐτοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· " ἐπὶ ὀλίγα ἦς
πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν
χαρὰν τοῦ κυρίου σου. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο 22
τάλαντα ' λαβὼν, εἶπε· Κύριε, δύο τάλαντά μοι πα-
ρέδωκας· ἴδε, ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα " ἐπ᾽ αὐ-
τοῖς. Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ 23
καὶ πιστέ· ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε κατα-
στήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. Προσ- 24
ελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφὼς, εἶπε· Κύριε,
ἔγνων σε, ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου
οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας· καὶ 25
φοβηθεὶς, ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ·
ἴδε, ἔχεις τὸ σόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν 26
αὐτῷ· Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ, ᾔδεις, ὅτι θερίζω
ὅπου οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα;
Ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις· 27
καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ.
Ἄρατε οὖν ἀπ᾽ αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε τῷ ἔχοντι 28

15. Εὐθέως πορευθεὶς ὁ τὰ 16. ∾ ἐκέρδησεν " → τάλαντα. 17. → καὶ αὐτὸς 20. → ἐπ᾽ αὐτοῖς. 21. † δὲ " ἐπεὶ ἐπὶ ὀλίγα 22. → λαβὼν, " → ἐπ᾽ αὐτοῖς.

ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἕν· ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν·
καὶ ἀπεδήμησεν ˡ εὐθέως. Πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε 16
τάλαντα λαβὼν, εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς, καὶ ˡ ἐποίησεν
ἄλλα πέντε ''τάλαντα. Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο, ἐκέρ- 17
δησε ˡ καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. Ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν, ἀπελ- 18
θὼν ὤρυξεν ἐν τῇ γῇ, καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ
κυρίου αὐτοῦ. Μετὰ δὲ χρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ κύ- 19
ριος τῶν δούλων ἐκείνων, καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν
λόγον. Καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν, 20
προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα, λέγων· Κύριε,
πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε, ἄλλα πέντε τά-
λαντα ἐκέρδησα ˡ ἐπ' αὐτοῖς. Ἔφη ˡ αὐτῷ ὁ κύριος 21
αὐτοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· '' ἐπὶ ὀλίγα ἦς
πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν
χαρὰν τοῦ κυρίου σου. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο 22
τάλαντα ˡ λαβὼν, εἶπε· Κύριε, δύο τάλαντά μοι πα-
ρέδωκας· ἴδε, ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα '' ἐπ' αὐ-
τοῖς. Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ 23
καὶ πιστέ· ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε κατα-
στήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. Προσ- 24
ελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφὼς, εἶπε· Κύριε,
ἔγνων σε, ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου
οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας· καὶ 25
φοβηθεὶς, ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ·
ἴδε, ἔχεις τὸ σόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν 26
αὐτῷ· Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ, ᾔδεις, ὅτι θερίζω
ὅπου οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα;
Ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις· 27
καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ.
Ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε τῷ ἔχοντι 28

15. Εὐθέως πορευθεὶς ὁ τὰ 16. ∾ ἐκέρδησεν
'' → τάλαντα. 17. → καὶ αὐτὸς 20. → ἐπ' αὐτοῖς.
21. † δὲ '' ἐπεὶ ἐπὶ ὀλίγα 22. → λαβὼν, '' → ἐπ'
αὐτοῖς.

βλέπετε πάντα ταῦτα; ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀφεθῇ
ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ ″ καταλυθήσεται. Κα- 3
θημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν, προσῆλ-
θον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν, λέγοντες· Εἰπὲ
ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς
παρουσίας καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος; Καὶ ἀπο- 4
κριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Βλέπετε, μή τις ὑμᾶς
πλανήσῃ. Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, 5
λέγοντες· Ἐγώ εἰμι ὁ Χριστός· καὶ πολλοὺς πλανή-
σουσι. Μελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέμους, καὶ ἀκοὰς 6
πολέμων· ὁρᾶτε, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ ˈπάντα γενέ-
σθαι· ἀλλ' ″ οὔπω ἐστὶ τὸ τέλος. Ἐγερθήσεται γὰρ 7
ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· καὶ ἔσον-
ται λιμοὶ, ˈ καὶ λοιμοὶ, καὶ ″ σεισμοὶ, κατὰ τόπους.
Πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων. Τότε παραδώσουσιν 8.9
ὑμᾶς εἰς θλίψιν, καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθε
μισούμενοι ὑπὸ ˈ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου.
Καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοί· καὶ ἀλλήλους 10
παραδώσουσι, καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους. Καὶ πολλοὶ 11
ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται, καὶ πλανήσουσι πολλούς.
Καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν, ψυγήσεται ἡ 12
ἀγάπη τῶν πολλῶν. Ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος 13
σωθήσεται. Καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον 14
τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ, εἰς μαρτύριον πᾶσι
τοῖς ἔθνεσι· καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος. Ὅταν οὖν 15
ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ ῥηθὲν διὰ Δα-
νιὴλ τοῦ προφήτου, ˈ ἑστὼς ἐν τόπῳ ἁγίῳ· (ὁ ἀναγι-
νώσκων νοείτω·) τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, φευγέτωσαν 16
ἐπὶ τὰ ὄρη· ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος, μὴ καταβαινέτω, 17
ἆραι ˈ τὰ ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ· καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ, μὴ 18
ἐπιστρεψάτω ὀπίσω, ἆραι ˈ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. Οὐαὶ 19

2. ″ † μὴ 6. → πάντα ″ οὐκ εὐθέως ἐστὶ
7. *om.* καὶ λοιμοὶ, ″σεισμοὶ κατὰ τόπυς. 9. *r.* πάν-
των ἐθνῶν *Alii om.* τῶν ἐθνῶν 15. ∾ἑστὸς
17. *r.* τι ἐκ 18. ≈ τὸ ἱμάτιον

δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν
20 ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. Προσεύχεσθε δὲ, ἵνα μὴ γένηται
21 ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος, μηδὲ ' σαββάτῳ. Ἔσται γὰρ
τότε θλίψις μεγάλη, οἵα οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου
22 ἕως τοῦ νῦν, οὐδ' οὐ μὴ γένηται. Καὶ εἰ μὴ ἐκο-
λοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα
σάρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέ-
23 ραι ἐκεῖναι. Τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· Ἰδοὺ, ὧδε
24 ὁ Χριστὸς, ἢ ὧδε· μὴ πιστεύσητε. Ἐγερθήσονται
γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσι
σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε πλανῆσαι, εἰ δυνα-
25 τὸν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. Ἰδοὺ, προείρηκα ὑμῖν.
26 Ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν· Ἰδοὺ, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστί· μὴ
ἐξέλθητε· Ἰδοὺ, ἐν τοῖς ταμείοις· μὴ πιστεύσητε.
27 Ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ
φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται ' καὶ ἡ παρουσία
28 τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Ὅπου ' γὰρ ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα,
29 ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί. Εὐθέως δὲ μετὰ
τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ ἥλιος σκοτισθήσε-
ται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ
ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις
30 τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. Καὶ τότε φανήσεται τὸ
σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ' ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ
τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ὄψονται
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν
31 τοῦ οὐρανοῦ, μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς· Καὶ
ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος ' φω-
νῆς μεγάλης· καὶ ἐπισυνάξουσι τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ
ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως
32 ἄκρων αὐτῶν. Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν
παραβολήν· ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται ἁπαλὸς,
καὶ τὰ φύλλα ' ἐκφύῃ, γινώσκετε, ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος.

20. † ἐν 27. ⇉ καὶ 28. → γὰρ 30. τοῦ ἐν οὐρα-
νοῖς· 31. om. φωνῆς 32. ≈ ἐκφυῇ,

Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε πάντα ταῦτα, γινώσκετε, 33
ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ 34
παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται.
Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ˡπαρελεύσεται· οἱ δὲ λόγοι μου 35
οὐ μὴ παρέλθωσι. Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης 36
καὶ ˡὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρα-
νῶν,ˡˡ εἰ μὴ ὁ πατὴρˡˡˡ μόνος. Ὥσπερ δὲ αἱ ἡμέραι 37
τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ
ἀνθρώπου. Ὥσπερ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ˡταῖς 38
πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τρώγοντες καὶ πίνοντες, γαμοῦν-
τες καὶ ἐκγαμίζοντες, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθε Νῶε
εἰς τὴν κιβωτὸν, καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ἕως ἦλθεν ὁ κατα- 39
κλυσμὸς, καὶ ἦρεν ἅπαντας· οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρου-
σία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Τότε δύο ἔσονται ἐν τῷ 40
ἀγρῷ· ˡὁ εἷς παραλαμβάνεται, καὶ ˡὁ εἷς ἀφίεται.
Δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ μύλωνι· μία παραλαμβάνεται, 41
καὶ μία ἀφίεται. Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε, ποίᾳ 42
ὥρᾳ ὁ κύριος ὑμῶν ἔρχεται. Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, 43
ὅτι, εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης, ποίᾳ ˡφυλακῇ ὁ κλέπτης
ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν, καὶ οὐκ ἂν εἴασε διορυγῆναι
τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοι- 44
μοι· ὅτι, ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρ-
χεται. Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος, 45
ὃν κατέστησεν ὁ κύριος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ˡθεραπείας αὐ-
τοῦ, τοῦˡˡ δοῦναι αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ; Μακά- 46
ριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρή-
σει ποιοῦντα οὕτως. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ πᾶσι 47
τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. Ἐὰν δὲ 48
εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· Χρο-
νίζει ὁ κύριός μου ἐλθεῖν· καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς 49

35. *r.* παρελεύσονται· 36. † τῆς *Alii om.* καὶ τῆς ὥρας ˡˡ *add.* οὐδὲ ὁ υἱὸς, ˡˡˡ † μου 38. → ταῖς πρὸ 40. → ὁ *bis.* 43. ὥρᾳ 45. οἰκετείας ˡˡ *r.* ∾ διδόναι

ˈσυνδούλους, ˈˈἐσθίῃ δὲ καὶ πίνῃ μετὰ τῶν μεθυόν-
50 των· ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ οὐ
51 προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ, ᾗ οὐ γινώσκει· καὶ διχοτομή-
σει αὐτὸν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν
θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόν-
25 των. Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
νῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες, λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας
2 αὐτῶν, ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίουˈ. Πέντε
3 δὲ ἦσαν ἐξ αὐτῶν φρόνιμοι, ˈκαὶ πέντε μωραί. Αἵτι-
νες μωραὶ, λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας ˈαὐτῶν, οὐκ ἔλα-
4 βον μεθ᾽ ἑαυτῶν ἔλαιον. Αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον
ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν.
5 Χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου, ἐνύσταξαν πᾶσαι, καὶ
6 ἐκάθευδον. Μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν· Ἰδοὺ,
ὁ νυμφίος ˈἔρχεται· ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ.
7 Τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι, καὶ ἐκό-
8 σμησαν τὰς λαμπάδας αὐτῶν. Αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονί-
μοις εἶπον· Δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ
9 λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται. Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρό-
νιμοι, λέγουσαι· Μήποτε ˈοὐκ ἀρκέσῃ ἡμῖν καὶ ὑμῖν·
πορεύεσθε ˈˈμᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας, καὶ ἀγορά-
10 σατε ἑαυταῖς. Ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι, ἦλθεν
ὁ νυμφίος· καὶ αἱ ἕτοιμοι εἰσῆλθον μετ᾽ αὐτοῦ εἰς τοὺς
11 γάμους· καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. Ὕστερον δὲ ἔρχονται
καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι, λέγουσαι· Κύριε, κύριε, ἄνοι-
12 ξον ἡμῖν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ
13 οἶδα ὑμᾶς. Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν,
14 οὐδὲ τὴν ὥρανˈ. Ὥσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν
ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους, καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς
15 τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· καὶ ᾧ μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα,

49. ∾συνδούλους αὐτοῦ, ˈˈ r. ἐσθίειν δὲ καὶ πίνειν
1. *add.* καὶ τῆς νύμφης. 2. ∾καὶ αἱ πέντε 3. r. ἑαυ-
τῶν, *Alii*: αὐτῶν, 6. ⇉ἔρχεται· 9. ≈οὐ μὴ ˈˈ † δὲ
13. † ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἕν· ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν·
καὶ ἀπεδήμησεν ' εὐθέως. Πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε 16
τάλαντα λαβὼν, εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς, καὶ ' ἐποίησεν
ἄλλα πέντε '' τάλαντα. 'Ωσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο, ἐκέρ- 17
δησε ' καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. 'Ο δὲ τὸ ἓν λαβὼν, ἀπελ- 18
θὼν ὤρυξεν ἐν τῇ γῇ, καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ
κυρίου αὐτοῦ. Μετὰ δὲ χρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ κύ- 19
ριος τῶν δούλων ἐκείνων, καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν
λόγον. Καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν, 20
προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα, λέγων· Κύριε,
πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε, ἄλλα πέντε τά-
λαντα ἐκέρδησα ' ἐπ' αὐτοῖς. Ἔφη ' αὐτῷ ὁ κύριος 21
αὐτοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· '' ἐπὶ ὀλίγα ἦς
πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν
χαρὰν τοῦ κυρίου σου. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο 22
τάλαντα ' λαβὼν, εἶπε· Κύριε, δύο τάλαντά μοι πα-
ρέδωκας· ἴδε, ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα '' ἐπ' αὐ-
τοῖς. Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ 23
καὶ πιστέ· ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε κατα-
στήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. Προσ- 24
ελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφὼς, εἶπε· Κύριε,
ἔγνων σε, ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου
οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας· καὶ 25
φοβηθεὶς, ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ·
ἴδε, ἔχεις τὸ σόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν 26
αὐτῷ· Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ, ᾔδεις, ὅτι θερίζω
ὅπου οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα;
Ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις· 27
καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ.
Ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε τῷ ἔχοντι 28

15. Εὐθέως πορευθεὶς ὁ τὰ 16. ∾ ἐκέρδησεν
'' → τάλαντα. 17. → καὶ αὐτὸς 20. → ἐπ' αὐτοῖς.
21. † δὲ '' ἐπεὶ ἐπὶ ὀλίγα 22. → λαβὼν, '' → ἐπ'
αὐτοῖς.

29 τὰ δέκα τάλαντα. Τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται,
καὶ περισσευθήσεται· ' ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ
30 " ἔχει, ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.''' Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον
ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ
κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.
31 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ
αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ 'ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθί-
32 σει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καὶ συναχθήσεται ἔμπρο-
σθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ'
ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ
33 τῶν ἐρίφων· καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν
34 αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. Τότε ἐρεῖ ὁ βασι-
λεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ
πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν
35 βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Ἐπείνασα γὰρ, καὶ
ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με· ξένος
36 ἤμην, καὶ συνηγάγετέ με· γυμνὸς, καὶ περιεβάλετέ
με· ἠσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με· ἐν φυλακῇ ἤμην,
37 καὶ ἤλθετε πρός με. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ
δίκαιοι, λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα,
38 καὶ ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα, καὶ ἐποτίσαμεν; πότε δέ
σε εἴδομεν ξένον, καὶ συνηγάγομεν; ἢ γυμνὸν, καὶ
39 περιεβάλομεν; πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ,
40 καὶ ἤλθομεν πρός σε; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ
αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τού-
των τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε.
41 Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων· Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ
οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, ' τὸ ἡτοιμασμέ-
42 νον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. Ἐπείνασα
γὰρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ οὐκ

29. ∾ τοῦ δὲ μὴ " δοκεῖ ἔχειν, ''' *Hic vel vs.* 30. *post* ὀδόντων *add.* Ταῦτα λέγων ἐφώνει· Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. 31. † ἅγιοι 41. ∾ ὃ ἡτοίμασεν ὁ πατήρ μου τῷ

ἐποτίσατέ με· ξένος ἤμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με· 43
γυμνὸς, καὶ οὐ περιεβάλετέ με· ἀσθενὴς, καὶ ἐν φυ-
λακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. Τότε ἀποκριθήσονται' 44
καὶ αὐτοὶ, λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα,
ἢ διψῶντα, ἢ ξένον, ἢ γυμνὸν, ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ,
καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι; Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς, 45
λέγων· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ
τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. Καὶ 46
ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι
εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς 'πάντας τοὺς 26
λόγους τούτους, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Οἴδατε, 2
ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται· καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι.

Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς, 'καὶ οἱ γραμματεῖς, 3
καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιε-
ρέως, τοῦ λεγομένου Καϊάφα· καὶ συνεβουλεύσαντο, 4
ἵνα τὸν Ἰησοῦν δόλῳ κρατήσωσι καὶ ἀποκτείνωσιν.
Ἔλεγον δέ· Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται 5
ἐν τῷ λαῷ.

Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ, ἐν οἰκίᾳ Σίμω- 6
νος τοῦ λεπροῦ, προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ, ἀλάβαστρον 7
μύρου ἔχουσα βαρυτίμου, καὶ κατέχεεν ἐπὶ τὴν κεφα-
λὴν αὐτοῦ ἀνακειμένου. Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ 'αὐτοῦ, 8
ἠγανάκτησαν, λέγοντες· Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη; Ἠδύ- 9
νατο γὰρ τοῦτο 'πραθῆναι πολλοῦ, καὶ δοθῆναι "πτω-
χοῖς. Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· Τί κόπους 10
παρέχετε τῇ γυναικί; ἔργον γὰρ καλὸν εἰργάσατο εἰς
ἐμέ. Πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν· 11
ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. Βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον 12
τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου, πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με
ἐποίησεν. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ 13

44. † αὐτῷ 1. *om.* πάντας 3. → καὶ οἱ γραμματεῖς,
8. ⇉ αὐτοῦ· 9. † τὸ μύρον " ∾ τοῖς πτωχοῖς.

εὐαγγέλιον τοῦτο, ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ
ὃ ἐποίησεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.
14 Τότε πορευθεὶς εἷς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας
15 Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, εἶπε· Τί θέλετέ μοι
δοῦναι, κἀγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; Οἱ δὲ ἔστησαν
16 αὐτῷ τριάκοντα ' ἀργύρια. Καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαι-
ρίαν, ἵνα αὐτὸν παραδῷ.
17 Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ
τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες ' αὐτῷ· Ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμέν
18 σοι φαγεῖν τὸ πάσχα; Ὁ δὲ εἶπεν· Ὑπάγετε εἰς τὴν
πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα, καὶ εἴπατε αὐτῷ· Ὁ διδάσκαλος
λέγει· Ὁ καιρός μου ἐγγύς ἐστι· πρός σε ποιῶ τὸ
19 πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. Καὶ ἐποίησαν οἱ μαθη-
ταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἡτοίμασαν τὸ
20 πάσχα. Ὀψίας δὲ γενομένης, ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώ-
21 δεκα. Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, εἶπεν· Ἀμὴν λέγω
22 ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. Καὶ λυπούμενοι
σφόδρα, ἤρξαντο ' λέγειν αὐτῷ ἕκαστος αὐτῶν· Μήτι
23 ἐγώ εἰμι, κύριε; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ὁ ἐμβάψας
μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα, οὗτός με παραδώσει.
24 Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπται
περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ
25 οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰού-
δας, ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν, εἶπε· Μήτι ἐγώ εἰμι, ῥαββί;
26 Λέγει αὐτῷ· Σὺ εἶπας. Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν,
λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ' τὸν ἄρτον, καὶ " εὐλογήσας, ἔκλασε,
καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, καὶ εἶπε· Λάβετε, φάγετε·
27 τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. Καὶ λαβὼν ' τὸ ποτήριον,
καὶ εὐχαριστήσας, ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων· Πίετε ἐξ
28 αὐτοῦ πάντες· τοῦτο ' γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου, τὸ τῆς

15. στατῆρας. 17. ⇉ αὐτῷ· 22. ∾ λέγειν εἷς ἕκαστος· Μήτι 26. → τὸν " ≈ εὐχαριστήσας, 27. *om.* τὸ 28. *om.* γὰρ

"καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς
ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπ' 29
ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς
ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ' ὑμῶν καινὸν ἐν
τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου.
Καὶ ὑμνήσαντες, ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. 30
Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πάντες ὑμεῖς σκανδα- 31
λισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· γέγραπται γάρ·
„Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσεται τὰ πρό-
βατα τῆς ποίμνης.„ Μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με, προάξ- 32
ξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος 33
εἶπεν αὐτῷ· Εἰ ˈπάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοὶ,
ἐγὼ" οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι. Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰη- 34
σοῦς· Ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ, πρὶν
ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ με. Λέγει αὐτῷ 35
ὁ Πέτρος· Κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μή σε
ἀπαρνήσομαι. Ὁμοίως ˈκαὶ πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπον.
Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγό- 36
μενον ˈΓεθσημανῆ, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς· Καθίσατε
αὐτοῦ, ἕως οὗ ἀπελθὼν προσεύξωμαι ἐκεῖ. Καὶ παρα- 37
λαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου,
ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. Τότε λέγει αὐτοῖς ˈ· 38
Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου· μείνατε
ὧδε, καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ. Καὶ ˈπροελθὼν μι- 39
κρὸν, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, προσευχόμενος, καὶ
λέγων· Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστι, παρελθέτω ἀπ'
ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ'
ὡς σύ. Καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς, καὶ εὑρίσκει 40
αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει ˈτῷ Πέτρῳ· "Οὕτως
οὐκ '''ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ; Γρη- 41
γορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρα-

28. "om. καινῆς 33. † καὶ " ꝕ δὲ 35. ꝕ δὲ
36. ∾ Γεθσημανεὶ, 38. ꝕ ὁ Ἰησοῦς· 39. ∾ προσ-
ελθὼν 40. αὐτοῖς· "Οὕτως; οὐκ '''ἴσχυσας

σμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.
42 Πάλιν, ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν, προσηύξατο, λέγων·
Πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο ' τὸ ποτήριον παρελ-
θεῖν '' ἀπ' ἐμοῦ, ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω τὸ θέλημά
43 σου. Καὶ ' ἐλθὼν εὑρίσκει αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας·
44 (ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι·) καὶ ἀφεὶς
αὐτοὺς, ' ἀπελθὼν πάλιν, προσηύξατο '' ἐκ τρίτου, τὸν
45 αὐτὸν λόγον εἰπών. Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς· Καθεύδετε ' τὸ λοιπὸν καὶ
'' ἀναπαύεσθε; ἰδοὺ, ἤγγικεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
46 ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν. Ἐγεί-
ρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ, ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με.
47 Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ, Ἰούδας, εἷς τῶν
δώδεκα, ἦλθε, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ
μαχαιρῶν καὶ ξύλων, ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσ-
48 βυτέρων τοῦ λαοῦ. Ὁ δὲ παραδιδοὺς αὐτὸν, ἔδωκεν
αὐτοῖς σημεῖον, λέγων· Ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστι·
49 κρατήσατε αὐτόν. Καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ,
50 εἶπε· Χαῖρε ῥαββί· καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰη-
σοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἑταῖρε, ' ἐφ' ᾧ πάρει; Τότε προσ-
ελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν, καὶ
51 ἐκράτησαν αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ, εἷς τῶν μετὰ Ἰησοῦ,
ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ·
καὶ πατάξας τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, ἀφεῖλεν αὐτοῦ
52 τὸ ὠτίον. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀπόστρεψόν
σου τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ
53 λαβόντες μάχαιραν, ἐν μαχαίρᾳ ' ἀπολοῦνται. Ἢ δο-
κεῖς, ὅτι οὐ δύναμαι ' ἄρτι παρακαλέσαι τὸν πατέρα
μου, καὶ παραστήσει μοι πλείους ἢ δώδεκα λεγεῶνας

42. ⇄ τὸ ποτήριον '' ⇄ ἀπ' ἐμοῦ, 43. ≈ ἐλθὼν πάλιν, εὗρεν αὐτοὺς *s.* ἐλθὼν, πάλιν εὑρίσκει αὐτοὺς 44. ἀπελθὼν, πάλιν προσηύξατο '' → ἐκ τρίτου, 45. *om.* τὸ '' ἀναπαύεσθε· ἰδοὺ, 50. *r.* ∾ ἐφ' ᾧ 52. ≈ ἀποθανοῦνται. 53. ἄρτι *transp. post* μοι

ἀγγέλων; Πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαί; ὅτι οὕτω 54
δεῖ γενέσθαι. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς 55
τοῖς ὄχλοις· Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν
καὶ ξύλων, συλλαβεῖν με· καθ' ἡμέραν 'πρὸς ὑμᾶς
ἐκαθεζόμην "διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατή-
σατέ με· τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῶσιν αἱ 56
γραφαὶ τῶν προφητῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες, ἀφέν-
τες αὐτὸν, ἔφυγον.

Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν, ἀπήγαγον πρὸς 57
Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ
πρεσβύτεροι συνήχθησαν. Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει 58
αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν, ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως·
καὶ εἰσελθὼν ἔσω, ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, ἰδεῖν
τὸ τέλος. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς 'καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ 59
τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ
Ἰησοῦ, ὅπως αὐτὸν θανατώσωσι. 'Καὶ οὐχ εὗρον, 60
πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων. Ὕστερον δὲ
προσελθόντες δύο "ψευδομάρτυρες, εἶπον· Οὗτος ἔφη· 61
Δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν
ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι αὐτόν. Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς 62
εἶπεν αὐτῷ· Οὐδὲν ἀποκρίνῃ; τί οὗτοί σου καταμαρ-
τυροῦσιν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρ- 63
χιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· 'Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ
ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς, εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς
τοῦ θεοῦ. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Σὺ εἶπας. Πλὴν 64
'λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ
τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέῤῥηξε 65
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, λέγων· Ὅτι ἐβλασφήμησε· τί ἔτι

55. → πρὸς ὑμᾶς " → διδάσκων 59. ⇉ καὶ οἱ πρεσ-
βύτεροι 60. r. καὶ οὐχ εὗρον. Καὶ πολλῶν ψευ-
δομαρτύρων προσελθόντων, οὐχ εὗρον· Ὕστερον
Ibid. → πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων.
"*om.* ψευδομάρτυρες, 63. Ὁρκίζω 64. λέ-
γω ὑμῖν ἀπαρτὶ, ὄψεσθε

ἀγγέλων; Πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαί; ὅτι οὕτω 54
δεῖ γενέσθαι. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς 55
τοῖς ὄχλοις· Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν
καὶ ξύλων, συλλαβεῖν με· καθ' ἡμέραν 'πρὸς ὑμᾶς
ἐκαθεζόμην ''διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατή-
σατέ με· τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῶσιν αἱ 56
γραφαὶ τῶν προφητῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες, ἀφέν-
τες αὐτὸν, ἔφυγον.

Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν, ἀπήγαγον πρὸς 57
Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ
πρεσβύτεροι συνήχθησαν. Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει 58
αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν, ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως·
καὶ εἰσελθὼν ἔσω, ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, ἰδεῖν
τὸ τέλος. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς 'καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ 59
τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ
Ἰησοῦ, ὅπως αὐτὸν θανατώσωσι. 'Καὶ οὐχ εὗρον, 60
πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων. ''Ὕστερον δὲ
προσελθόντες δύο ''ψευδομάρτυρες, εἶπον· Οὗτος ἔφη· 61
Δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν
ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι αὐτόν. Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς 62
εἶπεν αὐτῷ· Οὐδὲν ἀποκρίνῃ; τί οὗτοί σου καταμαρ-
τυροῦσιν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρ- 63
χιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· 'Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ
ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς, εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς
τοῦ θεοῦ. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Σὺ εἶπας. Πλὴν 64
'λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ
τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέῤῥηξε 65
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, λέγων· Ὅτι ἐβλασφήμησε· τί ἔτι

55. →πρὸς ὑμᾶς ''→διδάσκων 59. ⇉καὶ οἱ πρεσβύτεροι 60. r. καὶ οὐχ εὗρον. Καὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων, οὐχ εὗρον· Ὕστερον Ibid. → πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων. ''om. ψευδομάρτυρες, 63. Ὀρκίζω 64. λέγω ὑμῖν ἀπαρτὶ, ὄψεσθε

χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; ἴδε, νῦν ἠκούσατε τὴν βλα-
66 σφημίαν 'αὐτοῦ. Τί ὑμῖν δοκεῖ; Οἱ δὲ ἀποκριθέντες
67 εἶπον· Ἔνοχος θανάτου ἐστί. Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν· οἱ δὲ ἐῤῥά-
68 πισαν, λέγοντες· Προφήτευσον ἡμῖν, Χριστὲ, τίς ἐστιν
ὁ παίσας σε;
69 Ὁ δὲ Πέτρος ἔξω ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ. Καὶ προσ-
ῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη, λέγουσα· Καὶ σὺ ἦσθα μετὰ
70 Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου. Ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν 'αὐ-
71 τῶν πάντων, λέγων· Οὐκ οἶδα, τί λέγεις. Ἐξελθόντα
δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη, καὶ 'λέγει
τοῖς ἐκεῖ· Καὶ οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου.
72 Καὶ πάλιν ἠρνήσατο μεθ' ὅρκου. Ὅτι οὐκ οἶδα τὸν
73 ἄνθρωπον. Μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἑστῶτες,
εἶπον τῷ Πέτρῳ· Ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ· 'καὶ
74 γὰρ ἡ λαλιά σου "δῆλόν σε ποιεῖ. Τότε ἤρξατο 'κα-
ταθεματίζειν, καὶ ὀμνύειν. Ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρω-
75 πον. Καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησε. Καὶ ἐμνήσθη ὁ
Πέτρος τοῦ 'ῥήματος τοῦ Ἰησοῦ, εἰρηκότος αὐτῷ· Ὅτι
πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ με. Καὶ ἐξελ-
θὼν ἔξω, ἔκλαυσε πικρῶς.
27 Πρωΐας δὲ γενομένης, συμβούλιον ἔλαβον πάντες
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ
2 Ἰησοῦ, ὥστε θανατῶσαι αὐτόν. Καὶ δήσαντες αὐτὸν,
ἀπήγαγον, καὶ παρέδωκαν αὐτὸν 'Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ
ἡγεμόνι.
3 Τότε ἰδὼν Ἰούδας, ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν, ὅτι κατε-
κρίθη, μεταμεληθεὶς 'ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια
4 τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, λέγων. Ἥμαρ-
τον, παραδοὺς αἷμα 'ἀθῶον. Οἱ δὲ εἶπον. Τί πρὸς

65. → αὐτοῦ. 70. r. → αὐτῶν 71. ∾ λέγει αὐτοῖς· Ἐκεῖ καὶ 73. om. καὶ γὰρ ad ποιεῖ. "ὁμοιάζει. 74. r. καταναθεματίζειν, 75. ≈ ῥήματος Ἰησοῦ, 2. om. Ποντίῳ 3. ἔστρεψε 4. ∾ δίκαιον.

ἡμᾶς; Σὺ " ὄψει. Καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ, 5
ἀνεχώρησε· καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο. Οἱ δὲ ἀρ- 6
χιερεῖς, λαβόντες τὰ ἀργύρια, εἶπον· Οὐκ ἔξεστι βα-
λεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστι.
Συμβούλιον δὲ λαβόντες, ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν 7
ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις. 'Διὸ 8
ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος, ἀγρὸς αἵματος, ἕως τῆς σήμε-
ρον. Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ ' Ἱερεμίου τοῦ προ- 9
φήτου, λέγοντος· „Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια,
τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου, ὃν " ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν
Ἰσραὴλ, καὶ ' ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κερα- 10
μέως· καθὰ συνέταξέ μοι κύριος.„

Ὁ δὲ Ἰησοῦς ' ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ 11
ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν, λέγων· Σὺ εἶ ὁ βασι-
λεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ· Σὺ λέ-
γεις. Καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιε- 12
ρέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, οὐδὲν ἀπεκρίνατο. Τότε 13
λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Οὐκ ἀκούεις, πόσα σου κατα-
μαρτυροῦσι; Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ ' πρὸς οὐδὲ ἓν 14
ῥῆμα· ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν. Κατὰ δὲ 15
ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον,
ὃν ἤθελον. Εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον, λεγόμε- 16
νον ' Βαραββᾶν. Συνηγμένων οὖν αὐτῶν, εἶπεν αὐ- 17
τοῖς ὁ Πιλάτος· Τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν; 'Βαραβ-
βᾶν; ἢ Ἰησοῦν, τὸν λεγόμενον Χριστόν; Ἤδει γὰρ, 18
ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν. Καθημένου 19
δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἡ
γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα· Μηδέν σοι καὶ τῷ δικαίῳ
ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐ-
τόν. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν 20

4. " ὄψη. 8. *om.* Διὸ *ad* σήμερον. 9. *om.* Ἱερεμίου *Alii* Ζαχαρίου " ἐτιμήσαντο, ἀπὸ 10. ἔδωκα 11. ἐστάθη 14. *om.* πρὸς οὐδὲ 16 *et* 17. Ἰησοῦν Βαραββᾶν.

τοὺς ὄχλους, ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ
21 Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν
αὐτοῖς· Τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; Οἱ
22 δὲ εἶπον· Βαραββᾶν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Τί οὖν
ποιήσω Ἰησοῦν, τὸν λεγόμενον Χριστόν; Λέγουσιν
23 'αὐτῷ πάντες· Σταυρωθήτω. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη· Τί
γὰρ κακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον, λέγον-
24 τες· Σταυρωθήτω· Ἰδὼν δὲ ὁ Πιλάτος, ὅτι οὐδὲν
ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ,
ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου, λέγων·
Ἀθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος 'τοῦ δικαίου τούτου·
25 ὑμεῖς ὄψεσθε. Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς, εἶπε· Τὸ
26 αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. Τότε
ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν· τὸν δὲ Ἰησοῦν φρα-
27 γελλώσας παρέδωκεν, ἵνα σταυρωθῇ. Τότε οἱ
στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν
εἰς τὸ πραιτώριον, συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖ-
28 ραν. Καὶ 'ἐκδύσαντες αὐτὸν, περιέθηκαν αὐτῷ χλα-
29 μύδα κοκκίνην. Καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν,
ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ κάλαμον 'ἐπὶ
τὴν δεξιὰν αὐτοῦ· καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐ-
τοῦ, ἐνέπαιζον αὐτῷ, λέγοντες· Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς
30 τῶν Ἰουδαίων. Καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν, ἔλαβον
τὸν κάλαμον, καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.
31 Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα,
καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ἀπήγαγον
αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι.
32 Ἐξερχόμενοι δὲ, εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνό-
ματι Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν
33 αὐτοῦ. Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ,

22. ⇉ αὐτῷ 24. → τοῦ δικαίου 28. ἐνδύσαν-
τες αὐτὸν, *f.* ἐνδύσαντες αὐτὸν ἱμάτιον πορφυροῦν,
29. ∾ ἐν τῇ δεξιᾷ

ˈὅ ἐστι ˈˈλεγόμενος κρανίου τόπος, ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν 34
ˈὄξος μετὰ χολῆςˈ μεμιγμένον· καὶ γευσάμενος, οὐκ
ἤθελε πιεῖν. Σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν, διεμερίσαντο 35
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρονˈ. Καὶ καθήμενοι 36
ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφα- 37
λῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην· „Οὗτός
ἐστιν ˈˈἸησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.„ Τότε σταυ- 38
ροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λησταί· εἷς ἐκ δεξιῶν, καὶ
εἷς ἐξ εὐωνύμων. Οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλα- 39
σφήμουν αὐτὸν, κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ 40
λέγοντες· Ὁ καταλύων τὸν ναὸν, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέ-
ραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτόν· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ,
κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιε- 41
ρεῖς, ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυ-
τέρωνˈ, ἔλεγον· Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται 42
ˈσῶσαι· ˈˈεἰ βασιλεὺς Ἰσραήλ ἐστι, καταβάτω νῦν
ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, καὶ πιστεύσομεν ˈˈˈαὐτῷ. Πέποιθεν 43
ἐπὶ τὸν θεόν· ῥυσάσθω ˈνῦν αὐτὸν, εἰ θέλει αὐτόν·
εἶπε γάρ· Ὅτι θεοῦ εἰμι υἱός. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λησταὶ, 44
οἱ συσταυρωθέντες αὐτῷ, ˈὠνείδιζον αὐτόν. Ἀπὸ 45
δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, ἕως
ὥρας ἐννάτης. Περὶ δὲ τὴν ἐννάτην ὥραν ἀνεβόησεν 46
ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ, λέγων· Ἠλὶ, ἠλί· ˈλαμὰ σα-
βαχθανί; τοῦτ' ἔστι· Θεέ μου, θεέ μου· ἱνατί με ἐγκα-
τέλιπες; Τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἑστώτων, ἀκούσαντες, ἔλε- 47
γον· Ὅτι Ἠλίαν φωνεῖ οὗτος. Καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς 48
ἐξ αὐτῶν, καὶ λαβὼν σπόγγον, πλήσας τε ὄξους, καὶ

33. r. ὅς ἐστι ˈˈ→λεγόμενος *Alii* λεγόμενον *f.* μεθερ-μηνευόμενον 34. ∾οἶνον 35. † ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ προφήτου· „Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον.„ 37. *om.* Ἰησοῦς 41. *add.* καὶ Φαρισαίων, 42. σῶσαι; ˈˈ→εἰ ˈˈˈ∾ἐπ' αὐτῷ. 43. *om.* νῦν 44. r. ὠνείδιζον αὐτῷ. 46. λιμὰ *f.* λεμὰ

49 περιθεὶς καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτόν. Οἱ δὲ λοιποὶ
ἔλεγον· Ἄφες· ἴδωμεν, εἰ ἔρχεται Ἠλίας, σώσων
50 αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς, πάλιν κράξας φωνῇ μεγά-
51 λῃ, ἀφῆκε τὸ πνεῦμα. Καὶ ἰδοὺ, τὸ καταπέ-
τασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο, ἀπὸ ἄνωθεν ἕως
κάτω· καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη, καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν,
52 καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν· καὶ πολλὰ σώματα τῶν
53 κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθη, καὶ ἐξελθόντες ˈἐκ τῶν
μνημείων, μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν
54 ἁγίαν πόλιν, καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς. Ὁ δὲ ἑκα-
τόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν,
ἰδόντες τὸν σεισμὸν καὶ τὰ γενόμενα, ἐφοβήθησαν σφό-
55 δρα, λέγοντες· Ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος. Ἦσαν
δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ, ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι·
αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας,
56 διακονοῦσαι αὐτῷ· ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ,
καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ ˈἸωσῆ μήτηρ, καὶ ἡ
μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.
57 Ὀψίας δὲ γενομένης, ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ
Ἀριμαθαίας, τοὔνομα Ἰωσὴφ, ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθήτευσε
58 τῷ Ἰησοῦ. Οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ, ᾐτήσατο
τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πιλάτος ἐκέλευσεν ἀπο-
59 δοθῆναι τὸ σῶμα. Καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσὴφ, ἐνε-
60 τύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθαρᾷ, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ
καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ, ˈὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ·
καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου,
61 ἀπῆλθεν. Ἦν δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, ˈκαὶ ἡ
ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.
62 Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶ μετὰ τὴν παρασκευὴν,
συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πιλά-
63 τον, λέγοντες· Κύριε, ἐμνήσθημεν, ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλά-

53. ἐκ τῶν μνημείων μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ, εἰσ-
ῆλθον 56. Ἰωσὴφ ʃ. Ἰώσητος 60. ὃ ἦν λελα-
τομημένον 61. καὶ ἄλλη

νος εἶπεν ἔτι ζῶν· Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι.
Κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης 64
ἡμέρας, μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ', κλέψωσιν
αὐτὸν, καὶ εἴπωσι τῷ λαῷ· Ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν·
καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης. Ἔφη' 65
αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Ἔχετε κουστωδίαν· ὑπάγετε, ἀσφα-
λίσασθε, ὡς οἴδατε. Οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφαλίσαντο 66
τὸν τάφον, σφραγίσαντες τὸν λίθον, μετὰ τῆς 'κου-
στωδίας.

Ὀψὲ δὲ σαϐϐάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαϐ- 28
ϐάτων, ἦλθε Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία,
θεωρῆσαι τὸν τάφον. Καὶ ἰδοὺ, σεισμὸς ἐγένετο μέγας· 2
ἄγγελος γὰρ κυρίου, καταϐὰς ἐξ οὐρανοῦ, προσελθὼν
ἀπεκύλισε τὸν λίθον 'ἀπὸ τῆς θύρας, καὶ ἐκάθητο
ἐπάνω αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπὴ, καὶ 3
τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιών. Ἀπὸ δὲ τοῦ φόϐου 4
αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες, καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ
νεκροί. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπε ταῖς γυναιξί· 5
Μὴ φοϐεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ, ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυ-
ρωμένον ζητεῖτε. Οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γὰρ, κα- 6
θὼς εἶπε. Δεῦτε, ἴδετε τὸν τόπον, ὅπου ἔκειτο 'ὁ
κύριος. Καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἴπατε τοῖς μαθηταῖς 7
αὐτοῦ, ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἰδοὺ, προάγει
ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε· ἰδοὺ,
εἶπον ὑμῖν. Καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου 8
μετὰ φόϐου καὶ χαρᾶς μεγάλης, ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. 'Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι 9
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ, ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν
αὐταῖς, λέγων· Χαίρετε. Αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκρά-
τησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ.
Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοϐεῖσθε· ὑπάγετε, 10

64. † νυκτὸς, 65. † δὲ 66. κουστωδίας, ὀψὲ σαϐ-
ϐάτων. Τῇ 2. → ἀπὸ τῆς θύρας, 6. *om.* ὁ κύ-
ριος. 9. ⇄ 'Ὡς δὲ *ad* μαθηταῖς αὐτοῦ,

νος εἶπεν ἔτι ζῶν· Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι.
Κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης 64
ἡμέρας, μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ', κλέψωσιν
αὐτὸν, καὶ εἴπωσι τῷ λαῷ· Ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν·
καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης. Ἔφη' 65
αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Ἔχετε κουστωδίαν· ὑπάγετε, ἀσφα-
λίσασθε, ὡς οἴδατε. Οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφαλίσαντο 66
τὸν τάφον, σφραγίσαντες τὸν λίθον, μετὰ τῆς 'κου-
στωδίας.
Ὀψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαβ- 28
βάτων, ἦλθε Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία,
θεωρῆσαι τὸν τάφον. Καὶ ἰδοὺ, σεισμὸς ἐγένετο μέγας· 2
ἄγγελος γὰρ κυρίου, καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ, προσελθὼν
ἀπεκύλισε τὸν λίθον 'ἀπὸ τῆς θύρας, καὶ ἐκάθητο
ἐπάνω αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπὴ, καὶ 3
τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιών. Ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου 4
αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες, καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ
νεκροί. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπε ταῖς γυναιξί· 5
Μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ, ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυ-
ρωμένον ζητεῖτε. Οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γὰρ, κα- 6
θὼς εἶπε. Δεῦτε, ἴδετε τὸν τόπον, ὅπου ἔκειτο 'ὁ
κύριος. Καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἴπατε τοῖς μαθηταῖς 7
αὐτοῦ, ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἰδοὺ, προάγει
ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε· ἰδοὺ,
εἶπον ὑμῖν. Καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου 8
μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης, ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. 'Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι 9
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ, ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν
αὐταῖς, λέγων· Χαίρετε. Αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκρά-
τησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ.
Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε, 10

64. † νυκτὸς, 65. † δὲ 66. κουστωδίας, ὀψὲ σαβ-
βάτων. Τῇ 2. → ἀπὸ τῆς θύρας, 6. om. ὁ κύ-
ριος. 9. ⇄ Ὡς δὲ ad μαθηταῖς αὐτοῦ,

ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν
Γαλιλαίαν, κἀκεῖ με ὄψονται.
11 Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ, τινὲς τῆς κουστω-
δίας, ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιε-
12 ρεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα. Καὶ συναχθέντες μετὰ
τῶν πρεσβυτέρων, συμβούλιόν τε λαβόντες, ἀργύρια
13 ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις, λέγοντες· Εἴπατε,
Ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, νυκτὸς ἐλθόντες, ἔκλεψαν αὐ-
14 τὸν, ἡμῶν κοιμωμένων. Καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ
τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν αὐτὸν, καὶ ὑμᾶς ἀμε-
15 ρίμνους ποιήσομεν. Οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια, ἐποίη-
σαν ὡς ἐδιδάχθησαν. Καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος
παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον.
16 Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλι-
17 λαίαν, εἰς τὸ ὄρος, οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Καὶ
ἰδόντες αὐτὸν, προσεκύνησαν αὐτῷ· ¹ οἱ δὲ ἐδίστασαν.
18 Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς, ἐλάλησεν αὐτοῖς, λέγων·
19 Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Πο-
ρευθέντες ¹ μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες
αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ
20 ἁγίου πνεύματος· διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα,
ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν. Καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι
πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.¹

17. *conj.* οὐδὲ ἐδίστασαν. 19. † οὖν 20. † ἀμήν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ.

Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ¹υἱοῦ τοῦ ‖Θεοῦ. 1
Ὡς γέγραπται ¹ἐν Ἡσαΐᾳ τῷ προφήτῃ· „Ἰδού, ἐγὼ 2
ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς
κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου‖· Φωνὴ ¹βοῶντος ἐν τῇ 3
ἐρήμῳ· Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε
τὰς τρίβους ‖αὐτοῦ·„ ἐγένετο Ἰωάννης βαπτίζων ἐν 4
τῇ ἐρήμῳ, καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφε-
σιν ἁμαρτιῶν. Καὶ ¹ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ 5
Ἰουδαία χώρα, καὶ οἱ ‖Ἱεροσολυμῖται πάντες· καὶ
ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξο-
μολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Ἦν δὲ Ἰωάννης 6
ἐνδεδυμένος ¹τρίχας καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην
περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι
ἄγριον. Καὶ ἐκήρυσσε λέγων· Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός 7
μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κύψας λῦσαι τὸν
ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. Ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα 8
ὑμᾶς ἐν ὕδατι· αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν πνεύματι
ἁγίῳ.

1. *om.* υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. ‖ Θεοῦ, ὡς γέγραπται
2. *r.* ∾ἐν τοῖς προφήταις· ‖ † ἔμπροσθέν σου·
3. βοῶντος· Ἐν τῇ ἐρήμῳ ἑτοιμάσατε ‖αὐτοῦ. Ἐγέ-
νετο. 5. ≈ἐξεπορεύοντο ‖ *r.* Ἱεροσολυμῖται·
καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν 6. δέῤῥην

9 Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ἦλθεν Ἰησοῦς
ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάν-
10 νου εἰς τὸν Ἰορδάνην. Καὶ εὐθέως ἀναβαίνων ' ἀπὸ
τοῦ ὕδατος, εἶδε σχιζομένους τοὺς οὐρανούς, καὶ τὸ
11 πνεῦμα, "ὡς περιστερὰν, καταβαῖνον ἐπ' αὐτόν. Καὶ
φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν· „Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ
ἀγαπητὸς, ' ἐν ᾧ εὐδόκησα.„
12 Καὶ εὐθὺς τὸ πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρη-
13 μον. Καὶ ἦν ' ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας τεσσαράκοντα, πει-
ραζόμενος ὑπὸ τοῦ σατανᾶ, καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων·
καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ.
14 Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην, ἦλθεν ὁ Ἰη-
σοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον ' τῆς
15 βασιλείας τοῦ θεοῦ, ' καὶ λέγων· Ὅτι πεπλήρωται ὁ
καιρὸς, καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ· μετανοεῖτε,
16 καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. 'Περιπατῶν δὲ
παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, εἶδε Σίμωνα καὶ
Ἀνδρέαν τὸν "ἀδελφὸν αὐτοῦ, '''ἀμφιβάλλοντας ἀμφί-
17 βληστρον ἐν τῇ θαλάσσῃ· ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς. Καὶ εἶπεν
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς
18 γενέσθαι ἁλιεῖς ἀνθρώπων. Καὶ εὐθέως ἀφέντες τὰ
19 δίκτυα ' αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ προβὰς
' ἐκεῖθεν ὀλίγον, εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου,
καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ
20 πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα· καὶ εὐθέως ἐκάλεσεν
αὐτούς. Καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον
ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν, ἀπῆλθον ὀπίσω
αὐτοῦ.
21 Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καπερναούμ· καὶ εὐθέως τοῖς

10. ∾ἐκ " r. ὡσεὶ 11. ∾ἐν σοὶ 13. † ἐκεῖ
Alii om. ἐν τῇ ἐρήμῳ 14. ⇉ τῆς βασιλείας
15. ⇉ καὶ 16. ∾ Καὶ παράγων " ∾ ἀδελφὸν
τοῦ Σίμωνος, ''' r. ∾ βάλλοντας 18. ⇉ αὐτῶν
19. ⇉ ἐκεῖθεν

σάββασιν ' εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν, ἐδίδασκε. Καὶ 22
ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων
αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμμα-
τεῖς. Καὶ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν 23
πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξε, λέγων· '"Εα, τί 24
ἡμῖν καὶ σοὶ, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς·
οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐπετίμησεν 25
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Φιμώθητι, καὶ ἔξελθε ἐξ
αὐτοῦ. Καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρ- 26
τον, καὶ κράξαν φωνῇ μεγάλῃ, ἐξῆλθεν ' ἐξ αὐτοῦ.
Καὶ ἐθαμβήθησαν πάντες, ὥστε συζητεῖν πρὸς αὐτοὺς, 27
' λέγοντας· Τί ἐστι τοῦτο; τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη;
ὅτι κατ' ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις
ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ. Ἐξῆλθε δὲ ἡ ἀκοὴ 28
αὐτοῦ εὐθὺς εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Γαλιλαίας.

Καὶ εὐθέως, ἐκ τῆς συναγωγῆς ' ἐξελθόντες, ἦλθον 29
εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου, μετὰ Ἰακώβου
καὶ Ἰωάννου. Ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυ- 30
ρέσσουσα· καὶ εὐθέως λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. Καὶ 31
προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν, κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς·
καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς εὐθέως· καὶ διηκόνει αὐ-
τοῖς. Ὀψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιος, ἔφε- 32
ρον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, καὶ τοὺς
δαιμονιζομένους· καὶ ἡ πόλις ὅλη ἐπισυνηγμένη ἦν 33
πρὸς τὴν θύραν. Καὶ ἐθεράπευσε πολλὺς κακῶς ἔχον- 34
τας ποικίλαις νόσοις· καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλε,
καὶ οὐκ ἤφιε λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ᾔδεισαν ' αὐ-
τόν. Καὶ πρωῒ, ' ἔννυχον λίαν, ἀναστὰς ἐξῆλθε, 35
καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον, κἀκεῖ προσηύχετο. Καὶ 36
κατεδίωξαν αὐτὸν ὁ Σίμων, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ. Καὶ 37

21. ⇉ εἰσελθὼν 24. → "Εα, 26. ≈ ἀπ' 27. ∾ λέ-
γοντες· Τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινή; κατ' ἐξουσίαν καὶ
τοῖς πνεύμασι 29. ∾ ἐξελθὼν, ἦλθεν 34. αὐτὸν
Χριστὸν εἶναι. 35. ∾ ἔννυχα

εὑρόντες αὐτὸν, λέγουσιν αὐτῷ· Ὅτι πάντες ζητοῦσί
38 σε. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἄγωμεν εἰς τὰς ἐχομένας κωμο-
πόλεις, ἵνα καὶ ἐκεῖ κηρύξω· εἰς τοῦτο γὰρ ' ἐξελή-
39 λυθα. Καὶ ἦν κηρύσσων ' εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν,
εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων.
40 Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρὸς, παρακαλῶν αὐτὸν,
καὶ γονυπετῶν αὐτὸν, καὶ λέγων αὐτῷ· Ὅτι, ἐὰν θέ-
41 λῃς, δύνασαί με καθαρίσαι. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ' σπλαγχνι-
σθεὶς, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ, καὶ λέγει
42 αὐτῷ· Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ ' εἰπόντος αὐτοῦ,
εὐθέως ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ἐκαθαρίσθη.
43 Καὶ ἐμβριμησάμενος αὐτῷ, εὐθέως ἐξέβαλεν αὐτὸν,
44 καὶ λέγει αὐτῷ· Ὅρα, μηδενὶ μηδὲν εἴπῃς· ἀλλ' ὕπαγε,
σεαυτὸν δεῖξον ' τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ
καθαρισμοῦ σου, ἃ προσέταξε Μωσῆς, εἰς μαρτύριον
45 αὐτοῖς. Ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ, καὶ
διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι
φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν· ἀλλ' ἔξω ἐν ἐρήμοις τό-
ποις ἦν, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν ' πανταχόθεν.
2 Καὶ πάλιν εἰσῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν·
2 καὶ ἠκούσθη, ὅτι εἰς οἶκόν ἐστι. Καὶ εὐθέως συνήχθη-
σαν πολλοὶ, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν
3 θύραν· καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. Καὶ ἔρχονται
πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν φέροντες, αἰρόμενον ὑπὸ τεσ-
4 σάρων. Καὶ μὴ δυνάμενοι ' προσεγγίσαι αὐτῷ διὰ τὸν
ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην, ὅπου ἦν· καὶ '' ἐξο-
ρύξαντες χαλῶσι τὸν κράββατον, ''' ἐφ' ᾧ ὁ παραλυτι-
5 κὸς κατέκειτο. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν,
λέγει τῷ παραλυτικῷ· Τέκνον, ἀφέωνταί ' σου αἱ

38. ~ ἐλήλυθα *f.* ἐξῆλθον. 39. *r.* ἐν ταῖς συν-
αγωγαῖς 41. ὀργισθεὶς, 42. → εἰπόντος αὐτοῦ,
44. τῷ ἀρχιερεῖ *f.* τοῖς ἱερεῦσι, 45. ~ πάντοθεν.
4. προσενέγκαι '' *om.* ἐξορύξαντες ''' ~ ὅπου ὁ
5. *r.* ~ σοὶ αἱ ἁμαρτίαι σου.

ἁμαρτίαι. Ἦσαν δέ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθή- 6
μενοι καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν· Τί 7
οὗτος οὕτω λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ἀφιέναι
ἁμαρτίας, εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός; Καὶ εὐθέως ἐπιγνοὺς ὁ 8
Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ, ὅτι οὕτως ˈαὐτοὶ διαλο-
γίζονται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς· Τί ταῦτα διαλογί-
ζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; Τί ἐστιν εὐκοπώτερον; 9
εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ· Ἀφέωνταί ˈσου αἱ ἁμαρτίαι;
ἢ εἰπεῖν· ‖Ἔγειρε, ἆρόν σου τὸν κράββατον, καὶ περι-
πάτει; Ἵνα δὲ εἰδῆτε, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ 10
ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας· (λέγει τῷ
παραλυτικῷ·) Σοὶ λέγω· ˈἜγειρε, ἆρον τὸν κράββα- 11
τόν σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ ἠγέρθη 12
εὐθέως, καὶ ἄρας τὸν κράββατον, ἐξῆλθεν ˈἐναντίον
πάντων· ὥστε ἐξίστασθαι πάντας, καὶ δοξάζειν τὸν
Θεὸν, λέγοντας· Ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἴδομεν.

Καὶ ἐξῆλθε πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς 13
ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς.
Καὶ παράγων εἶδε ˈΛευῒν τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καθήμε- 14
νον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι.
Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ 15
κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ
τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολλοὶ, καὶ ἠκολού-
θησαν αὐτῷ. Καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, 16
ἰδόντες αὐτὸν ἐσθίοντα μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρ-
τωλῶν, ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ˈΤί ὅτι μετὰ
τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ πίνει; Καὶ 17
ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ
ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. Οὐκ ἦλθον
καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλούςˈ.

8. r. → αὐτοὶ 9. r. σοι ‖ r. Ἔγειραι, καὶ ἆρον
11. r. Ἔγειραι καὶ ἆρον 12. ἔμπροσθεν 14. Ἰά-
κωβον 16. Διατί ∫. Ὅτι μετὰ 17. † εἰς μετάνοιαν.

18 Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ ˈοἱ Φαρισαῖοι
νηστεύοντες· καὶ ἔρχονται, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Διατί
οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύου-
19 σιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσι; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς· Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ
νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστι, νηστεύειν; ˈὅσον χρόνον μεθ'
ἑαυτῶν ἔχουσι τὸν νυμφίον, οὐ δύνανται νηστεύειν.
20 Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι, ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμ-
φίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ˈἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.
21 ˈΟὐδεὶς ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπιῤῥάπτει ἐπὶ ἱμα-
τίῳ παλαιῷ· εἰ δὲ μή, ˈˈαἴρει τὸ πλήρωμα αὐτοῦ τὸ
22 καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. Καὶ
οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ
μή, ῥήσσει ὁ οἶνος ˈὁ νέος τοὺς ἀσκούς, καὶ ὁ οἶνος
ἐκχεῖται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· ἀλλὰ οἶνον νέον
εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον.
23 Καὶ ἐγένετο παραπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασι
διὰ τῶν σπορίμων, καὶ ἤρξαντο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
24 ˈὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τοὺς στάχυας. Καὶ οἱ Φαρι-
σαῖοι ἔλεγον αὐτῷ· Ἴδε, τί ποιοῦσιν ˈἐν τοῖς σάββα-
25 σιν, ὃ οὐκ ἔξεστι; Καὶ ˈαὐτὸς ἔλεγεν αὐτοῖς· Οὐδέ-
ποτε ἀνέγνωτε, τί ἐποίησε Δαυΐδ, ὅτε χρείαν ἔσχε,
26 καὶ ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; πῶς εἰσῆλθεν
εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, ˈἐπὶ Ἀβιάθαρ ˈˈτοῦ ἀρχιερέως,
καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξε-
στι φαγεῖν εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ἔδωκε καὶ τοῖς σὺν
27 αὐτῷ οὖσι; Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Τὸ σάββατον διὰ τὸν

18. *r.* ∾οἱ τῶν Φαρισαίων 19. → ὅσον χρόνον *ad* νηστεύειν. 20. *r.* ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. 21. † Καὶ ˈˈαἴρει ἀπ' αὐτοῦ τὸ πλήρωμα (*f.* τὸ πλήρωμα ἀπ' αὐτοῦ) τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, *Alii*: αἴρει τὸ πλή-ρωμα τὸ καινὸν ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ, 22. ⇉ ὁ νέος
23. τίλλειν *f.* ὁδοποιοῦντες τίλλειν 24. ⇉ ἐν
25. → αὐτὸς 26. *om.* ἐπὶ Ἀβιάθαρ τοῦ ἀρχιερέως, ˈˈ⇉ τοῦ

ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον.
Ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαβ- 28
βάτου.

Καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν συναγωγήν· καὶ ἦν ἐκεῖ 3
ἄνθρωπος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα· καὶ παρετή- 2
ρουν αὐτὸν, εἰ τοῖς σάββασι θεραπεύσει αὐτὸν, ἵνα
κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. Καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ 3
ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα· Ἔγειρε εἰς τὸ μέσον.
Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἔξεστι τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι, 4
ἢ κακοποιῆσαι; ψυχὴν σῶσαι, ἢ ἀποκτεῖναι; Οἱ δὲ
ἐσιώπων. Καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, 5
συλλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν,
λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. Καὶ
ἐξέτεινε· καὶ ' ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ''. Καὶ 6
ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι, εὐθέως μετὰ τῶν Ἡρωδια-
νῶν συμβούλιον ἐποίουν κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπο-
λέσωσι.

Καὶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀνεχώρη- 7
σεν ' εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς
Γαλιλαίας '' ἠκολούθησαν ''' αὐτῷ· καὶ ἀπὸ τῆς Ἰου-
δαίας, καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας, 8
καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ οἱ περὶ Τύρον καὶ Σι-
δῶνα, πλῆθος πολὺ, ἀκούσαντες ὅσα ἐποίει, ἦλθον
πρὸς αὐτόν. Καὶ εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα πλοι- 9
άριον προσκαρτερῇ αὐτῷ, διὰ τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλί-
βωσιν αὐτόν. Πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥστε ἐπι- 10
πίπτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτοῦ ' ἅψωνται, ὅσοι εἶχον μάστι-
γας. Καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν 11
' ἐθεώρει, προσέπιπτεν αὐτῷ, καὶ ἔκραζε, λέγοντα·

5. r. ∾ἀποκατεστάθη '' † ὑγιὴς, ὡς ἡ ἄλλη.
7. r. ∾πρὸς '' ≈ἠκολούθησεν ''' ⇉αὐτῷ· *Alii* → ἠκο-
λούθησαν αὐτῷ· 10. ἅψωνται. Καὶ ὅσοι εἶχον μά-
στιγας καὶ τὰ 11. ἐθεώρουν, προσέπιπτον αὐ-
τῷ καὶ ἔκραζον, λέγοντες·

12 Ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. Καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐ-
τοῖς, ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσι.
13 Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται οὓς
14 ἤθελεν αὐτός· καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐποίησε
δώδεκα, ἵνα ὦσι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς
15 κηρύσσειν, καὶ ἔχειν ἐξουσίαν θεραπεύειν τὰς νόσους,
16 καὶ ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια. 'Καὶ ἐπέθηκε τῷ Σί-
17 μωνι ὄνομα Πέτρον· καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου,
καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου· καὶ ἐπέθηκεν
18 αὐτοῖς ὀνόματα Βοανεργὲς, ὅ ἐστιν, υἱοὶ βροντῆς· καὶ
Ἀνδρέαν, καὶ Φίλιππον, καὶ Βαρθολομαῖον, καὶ Ματ-
θαῖον, καὶ Θωμᾶν, καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου,
19 καὶ Θαδδαῖον, καὶ Σίμωνα τὸν 'κανανίτην, καὶ Ἰούδαν
Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν.
20 Καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον. Καὶ συνέρχεται πάλιν
ὄχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μήτε ἄρτον φαγεῖν.
21 Καὶ ἀκούσαντες 'οἱ παρ' αὐτοῦ, ἐξῆλθον κρατῆσαι
22 αὐτόν· ἔλεγον γάρ· Ὅτι ἐξέστη. Καὶ οἱ γραμματεῖς,
οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντες, ἔλεγον· Ὅτι Βεελ-
ζεβοὺλ ἔχει· καί· Ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων
23 ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. Καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς,
ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς· Πῶς δύναται σατανᾶς
24 σατανᾶν ἐκβάλλειν; Καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν με-
25 ρισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ βασιλεία ἐκείνη· καὶ
ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ
26 οἰκία ἐκείνη· καὶ εἰ ὁ σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν καὶ
μεμέρισται, οὐ δύναται σταθῆναι, ἀλλὰ τέλος ἔχει.
27 'Οὐδεὶς δύναται τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ, εἰσελθὼν εἰς
τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυ-
28 ρὸν δήσῃ· καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. Ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τοῖς υἱοῖς τῶν ἀν-

16. πρῶτον Σίμωνα· 18. Κανανίτην s. Καναναῖον, 21. περὶ αὐτοῦ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ λοιποὶ, ἐξῆλθον 27. r. Οὐ δύναται οὐδεὶς

θρώπων τὰ ἁμαρτήματα, καὶ 'αἱ βλασφημίαι, ὅσας ἂν
βλασφημήσωσιν· ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ πνεῦμα 29
τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν ' εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ' ἔνοχός
ἐστιν αἰωνίου " κρίσεως. Ὅτι ἔλεγον· Πνεῦμα ἀκά- 30
θαρτον ἔχει.
Ἔρχονται οὖν ' ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐ- 31
τοῦ· καὶ ἔξω ἑστῶτες ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν, " φω-
νοῦντες αὐτόν. Καὶ ἐκάθητο ὄχλος περὶ αὐτόν· εἶπον 32
δὲ αὐτῷ· Ἰδοὺ, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου'
ἔξω ζητοῦσί σε. Καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων· Τίς 33
ἐστιν ἡ μήτηρ μου, ἢ οἱ ἀδελφοί μου; Καὶ περιβλεψά- 34
μενος ' κύκλῳ τοὺς " περὶ αὐτὸν καθημένους, λέγει·
Ἴδε ἡ μήτηρ μου, καὶ οἱ ἀδελφοί μου. Ὃς γὰρ ἂν 35
ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου, καὶ
ἀδελφή μου, καὶ μήτηρ ἐστί.
Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν· 4
καὶ συνήχθη πρὸς αὐτὸν ὄχλος πολὺς, ὥστε αὐτὸν
ἐμβάντα εἰς τὸ πλοῖον, καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ
πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ' ἐπὶ τῆς γῆς ἦν. Καὶ 2
ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλὰ, καὶ ἔλεγεν
αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· Ἀκούετε· Ἰδοὺ, ἐξῆλθεν 3
ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν, 4
ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν· καὶ ἦλθε τὰ πετεινὰ ',
καὶ κατέφαγεν αὐτό. Ἄλλο δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρώ- 5
δες, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν· καὶ εὐθέως ἐξανέ-
τειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς. Ἡλίου δὲ ἀνατεί- 6
λαντος, ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν, ἐξη-
ράνθη. Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς ἀκάνθας· καὶ ἀνέβησαν 7
αἱ ἄκανθαι, καὶ συνέπνιξαν αὐτὸ, καὶ καρπὸν οὐκ

28. r. → αἱ 29. → εἰς τὸν αἰῶνα, " ∾ ἁμαρτήματος f. ἁμαρτίας. *Alii*: κολάσεως. 31. r. οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ· " → φωνοῦντες αὐτόν. *Alii*: καλοῦντες f. ζητοῦντες αὐτόν. 32. ✝ καὶ αἱ ἀδελφαί σου 34. ∾ τοὺς κύκλῳ " → περὶ αὐτὸν
1. *om.* ἐπὶ τῆς γῆς 4. ✝ τοῦ οὐρανοῦ,

8 ἴδωκε. Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν· καὶ
ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ ˈαὐξάνοντα· καὶ ἔφερεν
9 ''ἐν τριάκοντα, καὶ ἐν ἑξήκοντα, καὶ ἐν ἑκατόν. Καὶ
10 ἔλεγεν'· Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Ὅτε
δὲ ἐγένετο καταμόνας, ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν,
11 σὺν τοῖς δώδεκα, τὴν παραβολήν. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·
Ὑμῖν δέδοται ˈγνῶναι τὸ μυστήριον τῆς βασιλείας τοῦ
Θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα
12 ''γίνεται· ἵνα βλέποντες ˈβλέπωσι, καὶ μὴ ἴδωσι, καὶ
ἀκούοντες ἀκούωσι, καὶ μὴ συνιῶσι· μήποτε ἐπιστρέ-
13 ψωσι, καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς ''τὰ ἁμαρτήματα. Καὶ λέγει
αὐτοῖς· Οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην; καὶ πῶς
14 πάσας τὰς παραβολὰς γνώσεσθε; Ὁ σπείρων, τὸν λό-
15 γον σπείρει. Οὗτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν, ˈὅπου
σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθέως ἔρχε-
ται ὁ σατανᾶς, καὶ αἴρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον
16 ''ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. Καὶ οὗτοί εἰσιν ὁμοίως οἱ
ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἳ, ὅταν ἀκούσωσι τὸν
17 λόγον, εὐθέως μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν· καὶ
οὐκ ἔχουσι ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν·
εἶτα γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐ-
18 θέως σκανδαλίζονται. Καὶ ˈἄλλοί εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἀκάν-
θας σπειρόμενοι· ''οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον '''ἀκούον-
19 τες, καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος', καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ
πλούτου, ''καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευό-
μεναι συμπνίγουσι τὸν λόγον· καὶ ἄκαρπος γίνεται.
20 Καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέν-
τες, οἵτινες ἀκούουσι τὸν λόγον, καὶ παραδέχονται·
καὶ καρποφοροῦσιν, ˈἐν τριάκοντα, καὶ ἐν ἑξήκοντα,

8. ≈ αὐξανόμενον· ''∾ ἓν *ter.* 9. † αὐτοῖς· 11. ⇉ γνῶναι ''λέγεται· 12. *add.* μὴ ''⇉ τὰ ἁμαρτήματα. 15. οἷς σπείρεται ''≈ ἐν αὐτοῖς. 18. *r.* οὗτοι *Alii* ⇉ οὗτοί εἰσιν ''⇉ οὗτοί εἰσιν '''∾ ἀκούσαντες, 19. † τούτου, ''*om.* καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι 20. ∾ ἓν *ter.*

καὶ ἓν ἑκατόν. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Μήτι ὁ 21
λύχνος 'ἔρχεται, ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ, ἢ ὑπὸ τὴν
κλίνην; οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἐπιτεθῇ; Οὐ γάρ 22
ἐστί 'τι κρυπτὸν, ''ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῇ· οὐδὲ ἐγένετο
ἀπόκρυφον, ἀλλ᾽ ἵνα εἰς φανερὸν ἔλθῃ. Εἴ τις ἔχει 23
ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Βλέπετε, 24
τί ἀκούετε. Ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, μετρηθήσεται ὑμῖν'.
Ὃς γὰρ ἂν ἔχῃ, 'δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει, 25
καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ. Καὶ ἔλεγεν· 26
Οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐὰν ἄνθρωπος
βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ καθεύδῃ καὶ ἐγεί- 27
ρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος βλαστάνῃ καὶ
'μηκύνηται, ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός. Αὐτομάτη γὰρ ἡ γῆ 28
καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, εἶτα στάχυν, εἶτα πλήρη
σῖτον ἐν τῷ στάχυϊ. Ὅταν δὲ παραδῷ ὁ καρπὸς, εὐ- 29
θέως ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρέστηκεν ὁ θερι-
σμός. Καὶ ἔλεγε· 'Τίνι ὁμοιώσωμεν τὴν βασι- 30
λείαν τοῦ Θεοῦ; ἢ ''ἐν ποίᾳ παραβολῇ παραβάλωμεν
αὐτήν; Ὡς 'κόκκον σινάπεως, ὃς, ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς 31
γῆς, ''μικρότερος πάντων τῶν σπερμάτων ἐστὶ τῶν
ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει, καὶ γίνεται 32
πάντων τῶν λαχάνων 'μείζων, καὶ ποιεῖ κλάδους
μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν. Καὶ τοιαύ- 33
ταις παραβολαῖς 'πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον,
καθὼς ἠδύναντο ἀκούειν· Χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ 34
ἐλάλει αὐτοῖς· κατ᾽ ἰδίαν δὲ τοῖς 'μαθηταῖς αὐτοῦ
ἐπέλυε πάντα.

21. ἅπτεται ſ. καίεται, 22. ⇉τι ''∾ἐὰν μὴ (ſ. εἰ μὴ ἵνα) φανερωθῇ· 24. † καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν. 25. προστεθήσεται 27. ∾μηκύνηται. Ὡς οὐκ οἶδεν αὐτὸς, αὐτομάτη ἡ γῆ καρποφορεῖ, 30. ≈Πῶς ''ἐν τίνι αὐτὴν παραβολῇ θῶμεν; 31. r. κόκκῳ ''∾μικρότερον 32. ∾μεῖζον, 33. →πολλαῖς 34. ἰδίοις μαθηταῖς ἐπέλυε

35 Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὀψίας γενο-
36 μένης· Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν. Καὶ ἀφέντες τὸν
ὄχλον παραλαμβάνουσιν αὐτὸν, ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ·
37 καὶ ἄλλα δὲ 'πλοῖα ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ γίνεται λαίλαψ
ἀνέμου μεγάλη· τὰ δὲ κύματα ἐπέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον,
38 ὥστε 'αὐτὸ ἤδη γεμίζεσθαι. Καὶ ἦν αὐτὸς 'ἐν τῇ πρύ-
μνῃ, ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων· καὶ διεγείρου-
σιν αὐτὸν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Διδάσκαλε, οὐ μέλει
39 σοι, ὅτι ἀπολλύμεθα; Καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησε τῷ
ἀνέμῳ, καὶ εἶπε τῇ θαλάσσῃ· Σιώπα, πεφίμωσο. Καὶ
40 ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. Καὶ
εἶπεν αὐτοῖς· Τί δειλοί ἐστε 'οὕτω; πῶς οὐκ ἔχετε
41 πίστιν; Καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς
ἀλλήλους· Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ
ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ;

5 Καὶ 'ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν
2 χώραν τῶν "Γαδαρηνῶν. Καὶ ἐξελθόντι αὐτῷ ἐκ τοῦ
πλοίου, εὐθέως ἀπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων
3 ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, ὃς τὴν κατοίκησιν
εἶχεν ἐν τοῖς 'μνήμασι· καὶ οὔτε ἁλύσεσιν οὐδεὶς ἠδύ-
4 νατο αὐτὸν δῆσαι, διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ
ἁλύσεσι δεδέσθαι, καὶ διεσπᾶσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἁλύ-
σεις, καὶ τὰς πέδας συντετρίφθαι· καὶ οὐδεὶς αὐτὸν
5 ἴσχυε δαμάσαι· καὶ διαπαντὸς, νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἐν
τοῖς μνήμασι καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἦν κράζων, καὶ κατα-
6 κόπτων ἑαυτὸν λίθοις. Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν 'ἀπὸ
7 μακρόθεν, ἔδραμε, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ· καὶ κρά-
ξας φωνῇ μεγάλῃ, 'εἶπε· Τί ἐμοὶ καὶ σοὶ, Ἰησοῦ, υἱὲ
τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; ὁρκίζω σε τὸν Θεὸν, μή με
8 βασανίσῃς. (Ἔλεγε γὰρ αὐτῷ· Ἔξελθε τὸ πνεῦμα τὸ

36. r. πλοιάρια 37. ≈ ἤδη γεμίζεσθαι τὸ πλοῖον.
38. r. ∽ ἐπὶ 40. ∽ οὔπω ἔχετε *Alii:* ≈ οὕτως οὔ-
πω ἔχετε 1. ∽ ἦλθεν " ≈ Γερασηνῶν. *Alii:* Γερ-
γεσηνῶν. 3. r. μνημείοις. 6. → ἀπὸ 7. ≈ λέγει

ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου.) Καὶ ἐπηρώτα αὐτόν· 9
Τί σοι ὄνομα; Καὶ 'λέγει αὐτῷ· Λεγεὼν ὄνομά μοι·
ὅτι πολλοί ἐσμεν. Καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ, ἵνα 10
μὴ αὐτοὺς ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας. Ἦν δὲ ἐκεῖ 11
'πρὸς τῷ ὄρει ἀγέλη χοίρων '' μεγάλη βοσκομένη. Καὶ 12
παρεκάλεσαν αὐτὸν 'οἱ δαίμονες, λέγοντες· Πέμψον
ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν. Καὶ 13
ἐπέτρεψεν αὐτοῖς εὐθέως 'ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ἐξελθόντα
τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους·
καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θά-
λασσαν· ''ἦσαν δὲ ὡς δισχίλιοι· καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ
θαλάσσῃ. Οἱ δὲ βόσκοντες 'αὐτοὺς ἔφυγον, καὶ ''ἀπήγ- 14
γειλαν εἰς τὴν πόλιν, καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. Καὶ '''ἐξῆλ-
θον ἰδεῖν, τί ἐστι τὸ γεγονός. Καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν 15
Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσι τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον
'καὶ ἱματισμένον, καὶ σωφρονοῦντα, ''τὸν ἐσχηκότα
τὸν λεγεῶνα· καὶ ἐφοβήθησαν. Καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς 16
οἱ ἰδόντες, πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ, καὶ περὶ
τῶν χοίρων. Καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελ- 17
θεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. Καὶ 'ἐμβάντος αὐτοῦ εἰς 18
τὸ πλοῖον, παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς, ἵνα ᾖ μετ'
αὐτοῦ. 'Καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ· 19
Ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σοὺς, καὶ ἀνάγγει-
λον αὐτοῖς, ὅσα σοι ὁ κύριος ''πεποίηκε, καὶ ἠλέησέ
σε. Καὶ ἀπῆλθε, καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκα- 20
πόλει, ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ πάντες ἐθαύ-
μαζον.
Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν 21

9. r. ∾ἀπεκρίθη λέγων· 11. r. πρὸς τὰ ὄρη *Alii*: →πρὸς τῷ ὄρει ''→μεγάλη 12. † πάντες *Item* ⇉οἱ δαίμονες, 13. ⇉ὁ Ἰησοῦς. ''⇉ἦσαν δὲ *Alii om.* ἦσαν δὲ ὡς δισχίλιοι· 14. r. τοὺς χοίρους ''r. ἀνήγγειλαν '''≈ἦλθον 15. →καὶ ''⇉τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγεῶνα· 18. ≈ἐμβαίνοντος 19. r. Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκ ''r. ἐποίησε,

εἰς τὸ πέραν, συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτόν· καὶ ἦν
22 παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ ¦ ἰδοὺ, ἔρχεται εἷς τῶν
ἀρχισυναγώγων, ‖ ὀνόματι Ἰάειρος· . καὶ ἰδὼν αὐτὸν,
23 πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ παρεκάλει αὐτὸν
πολλὰ, λέγων· Ὅτι τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει·
ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς αὐτῇ τὰς χεῖρας, ' ὅπως σωθῇ· καὶ
24 ζήσεται. Καὶ ἀπῆλθε μετ' αὐτοῦ· καὶ ἠκολούθει αὐτῷ
25 ὄχλος πολὺς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν. Καὶ γυνή
26 ' τις οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἔτη δώδεκα, καὶ πολλὰ
παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν, καὶ δαπανήσασα ' τὰ
παρ' αὐτῆς πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα, ἀλλὰ μᾶλ-
27 λον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα, ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ,
ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὄπισθεν, ἥψατο τοῦ ἱματίου αὐ-
28 τοῦ. (Ἔλεγε γάρ '· Ὅτι κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ ἅψω-
29 μαι, σωθήσομαι.) Καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ
αἵματος αὐτῆς· καὶ ἔγνω τῷ σώματι, ὅτι ἴαται ἀπὸ
30 τῆς μάστιγος. Καὶ εὐθέως ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς ' ἐν ἑαυ-
τῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν
31 τῷ ὄχλῳ, ἔλεγε· Τίς μου ἥψατο τῶν ἱματίων; Καὶ
ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Βλέπεις τὸν ὄχλον
32 συνθλίβοντά σε· καὶ λέγεις· Τίς μου ἥψατο; Καὶ πε-
33 ριεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. Ἡ δὲ γυνὴ,
φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν ἐπ' αὐτῇ,
ἦλθε καὶ προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν
34 ' ἀλήθειαν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Θύγατερ, ἡ πίστις σου
σέσωκέ σε· ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς
35 μάστιγός σου. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχονται
ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέγοντες· Ὅτι ἡ θυγάτηρ σου
36 ἀπέθανε· τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον; Ὁ δὲ Ἰη-
σοῦς ' εὐθέως, ἀκούσας τὸν λόγον λαλούμενον, λέγει

22. ⇉ἰδοὺ, ‖ → ὀνόματι Ἰάειρος: 23. ≈ἵνα
25. ⇉τις 26. r. τὰ παρ' ἑαυτῆς *Alii* : τὰ ἑαυτῆς
28. *add.* ἐν ἑαυτῇ· 30. *om.* ἐν ἑαυτῷ 33. αἰτίαν *f.*
αἰτίαν αὐτῆς. 36. → εὐθέως,

τῷ ἀρχισυναγώγῳ· Μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε. Καὶ 37
οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα αὐτῷ συνακολουθῆσαι, εἰ μὴ Πέ-
τρον, καὶ Ἰάκωβον, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν 'Ἰακώ-
βου. Καὶ ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, 38
καὶ θεωρεῖ θόρυβον, 'καὶ κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας
πολλά. Καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς· Τί θορυβεῖσθε 39
καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύ-
δει. Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. Ὁ δὲ, ἐκβαλὼν πάντας, 40
παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου, καὶ τὴν μητέρα,
καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται, ὅπου ἦν τὸ
παιδίον'. Καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου, λέγει 41
αὐτῇ· Ταλιθὰ, κοῦμι· ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον Τὸ
κοράσιον, σοὶ λέγω, ἔγειρε. Καὶ εὐθέως ἀνέστη τὸ 42
κοράσιον, καὶ περιεπάτει· ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα. Καὶ
ἐξέστησαν ἐκστάσει μεγάλῃ. Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς 43
πολλὰ, ἵνα μηδεὶς γνῷ τοῦτο· καὶ εἶπε δοθῆναι αὐτῇ
φαγεῖν.

Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα 6
αὐτοῦ· καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Καὶ 2
γενομένου σαββάτου, ἤρξατο ἐν τῇ συναγωγῇ διδά-
σκειν. Καὶ 'πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο, λέγον-
τες· Πόθεν τούτῳ ταῦτα; καὶ τίς ἡ σοφία ἡ δοθεῖσα
αὐτῷ; "καὶ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ
γίνονται. Οὐχ οὗτός ἐστιν 'ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς Μαρίας, 3
"ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου, καὶ Ἰωσῆ, καὶ Ἰούδα, καὶ Σίμω-
νος; καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς;
Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. Ἔλεγε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰη- 4
σοῦς· "Ὅτι οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ
πατρίδι αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς συγγενέσι, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ
αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐκεῖ οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆ- 5

37. ∾αὐτοῦ. 38. r. → καὶ 40. † ἀνακείμενον. *Alii* 1
κατακεκλιμένον *ſ.* καταβεβλημένον. 2. ∾οἱ
". † ὅτι *Alii* ἵνα 3. ὁ τοῦ τέκτονος υἱὸς καὶ Μα-
ρίας, *Alius om.* ὁ τέκτων, "∾καὶ ἀδελφὸς

σαι, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀῤῥώστοις ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας, ἐθε-
6 ράπευσε. Καὶ 'ἐθαύμαζε διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.
7 Καὶ περιῆγε τὰς κώμας κύκλῳ, διδάσκων. Καὶ
προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀπο-
στέλλειν δύο δύο· καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν
8 πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων, καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς,
ἵνα μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδὸν, εἰ μὴ ῥάβδον μόνον· μὴ
9 πήραν, μὴ ἄρτον, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν· ἀλλ'
ὑποδεδεμένους σανδάλια· καὶ μὴ 'ἐνδύσησθε δύο χιτῶ-
10 νας. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰ-
11 κίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν. Καὶ ὅσοι
ἂν μὴ δέξωνται ὑμᾶς, μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπο-
ρευόμενοι ἐκεῖθεν, ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω
12 τῶν ποδῶν ὑμῶν, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.' Καὶ
13 ἐξελθόντες ἐκήρυσσον, ἵνα μετανοήσωσι· καὶ δαιμόνια
πολλὰ ἐξέβαλλον, καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀῤῥώ-
στους, καὶ ἐθεράπευον.
14 Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης' (φανερὸν γὰρ
ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ,) καὶ ''ἔλεγεν· Ὅτι Ἰωάννης
ὁ βαπτίζων ἐκ νεκρῶν ἠγέρθη, καὶ διὰ τοῦτο ἐνερ-
15 γοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ. Ἄλλοι 'ἔλεγον· Ὅτι
Ἠλίας ἐστίν. Ἄλλοι δὲ ἔλεγον· Ὅτι προφήτης ἐστὶν,
16 ''ὡς εἷς τῶν προφητῶν. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρώδης, εἶπεν·
'Ὅτι ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα ''Ἰωάννην, '''οὗτος ἠγέρθη
17 ἐκ νεκρῶν. Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης ἀποστείλας
ἐκράτησε τὸν Ἰωάννην, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν 'φυλακῇ,
διὰ Ἡρωδιάδα, τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ
18 αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν. Ἔλεγε γὰρ ὁ Ἰωάννης
τῷ Ἡρώδῃ· Ὅτι οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ

6. ἐθαύμαζον 9. *r.* ἐνδύσασθαι 11. † Ἀμὴν λέ-
γω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται Σοδόμοις ἢ Γομόῤῥοις
ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. 14. *add.* τὴν
ἀκοὴν Ἰησοῦ, ''∾ἔλεγον· 15. ⌐δὲ ''† ὅ
16. →Ὅτι ''⇉Ἰωάννην, '''*r.* οὗτός ἐστιν, αὐ-
τὸς ἠγέρθη *Alii* ∾αὐτὸς ἠγέρθη 17. † τῇ

ἀδελφοῦ σου. Ἡ δὲ Ἡρωδιὰς ἐνεῖχεν αὐτῷ, καὶ ἤθε- 19
λεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι· καὶ οὐκ ἠδύνατο. Ὁ γὰρ Ἡρώ- 20
δης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον
καὶ ἅγιον· καὶ συνετήρει αὐτόν· καὶ ἀκούσας αὐτοῦ,
πολλὰ ' ἐποίει, καὶ ἡδέως αὐτοῦ ἤκουε. Καὶ γενομέ- 21
νης ἡμέρας εὐκαίρου, ὅτε Ἡρώδης τοῖς ' γενεσίοις αὐ-
τοῦ δεῖπνον ἐποίει τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ, καὶ τοῖς
χιλιάρχοις, καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας· καὶ εἰσ- 22
ελθούσης τῆς θυγατρὸς ' αὐτῆς τῆς Ἡρωδιάδος, καὶ
ὀρχησαμένης, καὶ ἀρεσάσης τῷ Ἡρώδῃ καὶ τοῖς συνα-
νακειμένοις, εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κορασίῳ· Αἴτησόν
με, ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ δώσω σοί. Καὶ ὤμοσεν αὐτῇ· 23
Ὅτι ὃ ἐὰν ' με αἰτήσῃς, δώσω σοί, ἕως ἡμίσους τῆς
βασιλείας μου. Ἡ δὲ ἐξελθοῦσα, εἶπε τῇ μητρὶ αὐτῆς· 24
Τί αἰτήσομαι; Ἡ δὲ εἶπε· Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ
βαπτιστοῦ. Καὶ εἰσελθοῦσα ' εὐθέως μετὰ σπουδῆς 25
πρὸς τὸν βασιλέα, ἠτήσατο, λέγουσα· Θέλω ἵνα μοι
δῷς ἐξαυτῆς ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ
βαπτιστοῦ. Καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεὺς, διὰ 26
τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους οὐκ ἠθέλησεν
αὐτὴν ἀθετῆσαι. Καὶ εὐθέως ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς 27
σπεκουλάτωρα, ἐπέταξεν ἐνεχθῆναι τὴν κεφαλὴν αὐ-
τοῦ. Ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλα- 28
κῇ· καὶ ἤνεγκε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ
ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ· καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν
αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς. Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ 29
αὐτοῦ, ἦλθον, καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν
αὐτὸ ἐν μνημείῳ.

Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ 30
ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα, ' καὶ ὅσα ἐποίησαν, καὶ ὅσα ἐδί-
δαξαν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν 31
εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ἀναπαύεσθε ὀλίγον. Ἦσαν γὰρ οἱ

20. ἠπόρει, 21. γενεθλίοις 22. αὐτοῦ, Ἡρωδιάδος,
23. → με 25. → εὐθέως 30. ⇉ καὶ

ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί· καὶ οὐδὲ φαγεῖν
32 ηὐκαίρουν. Καὶ ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον τῷ πλοίῳ
33 κατ᾽ ἰδίαν. Καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας'· καὶ ἐπέ-
γνωσαν'' πολλοί· καὶ πεζῇ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων
34 συνέδραμον ''' ἐκεῖ. Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν' πολὺν ὄχλον,
καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ᾽ αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα,
μὴ ἔχοντα ποιμένα· καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς
35 πολλά. Καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομένης, προσ-
ελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγουσιν· Ὅτι ἔρη-
36 μός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἤδη ὥρα πολλή· ἀπόλυσον
αὐτοὺς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς καὶ
κώμας, ἀγοράσωσιν ' ἑαυτοῖς ἄρτους· τί γὰρ φάγωσιν
37 οὐκ ἔχουσιν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Δότε
αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Ἀπελθόν-
τες ἀγοράσωμεν δηναρίων διακοσίων ἄρτους, καὶ δῶ-
38 μεν αὐτοῖς φαγεῖν; Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· Πόσους ἄρτους
ἔχετε; ὑπάγετε ' καὶ ἴδετε. Καὶ γνόντες, λέγουσι·
39 Πέντε, καὶ δύο ἰχθύας. Καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλῖ-
ναι πάντας, συμπόσια συμπόσια, ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρ-
40 τῳ. Καὶ ἀνέπεσον πρασιαὶ πρασιαὶ, ἀνὰ ἑκατὸν, καὶ
41 ἀνὰ πεντήκοντα. Καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ
τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλόγησε,
καὶ κατέκλασε τοὺς ἄρτους, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ, ἵνα παραθῶσιν αὐτοῖς· καὶ τοὺς δύο ἰχθύας
42 ἐμέρισε πᾶσι. Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν.
43 Καὶ ἦραν ' κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις, καὶ
44 ἀπὸ τῶν ἰχθύων. Καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους,
' πεντακισχίλιοι ἄνδρες.

33. † οἱ ὄχλοι· '' † αὐτὸν ''' ∾ καὶ ἦλθον ἐκεῖ. *Sed r.* ἐκεῖ, † καὶ προῆλθον αὐτοὺς, καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτον. *Alii* ἐκεῖ, καὶ προῆλθον *ſ.* προσῆλθον αὐτούς. *Alii* ἐκεῖ, καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτόν. 34. † ὁ Ἰησοῦς 36. ∾ ἑαυτοῖς τί φάγωσιν. Ὁ δὲ 38. ⇄ καὶ 43. κλασμάτων δώδεκα κοφίνων πληρώματα, *ſ.* κλάσματα δώδεκα κοφίνους πληρώματα, 44. † ὡσεὶ

Καὶ εὐθέως ἠνάγκασε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι 45
εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς Βηθσαϊ-
δὰν, ἕως αὐτὸς ἀπολύσῃ τὸν ὄχλον. Καὶ ἀποταξάμενος 46
αὐτοῖς, ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. Καὶ 47
ὀψίας γενομένης, ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης·
καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ εἶδεν αὐτοὺς βασα- 48
νιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν· ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος
αὐτοῖς. Καὶ περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχε-
ται πρὸς αὐτοὺς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης· καὶ
ἤθελε παρελθεῖν αὐτούς. Οἱ δὲ, ἰδόντες αὐτὸν περι- 49
πατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἔδοξαν φάντασμα εἶναι,
καὶ ἀνέκραξαν. Πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον, καὶ ἐτα- 50
ράχθησαν. Καὶ εὐθέως ἐλάλησε μετ᾽ αὐτῶν, καὶ λέγει
αὐτοῖς· Θαρσεῖτε· ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. Καὶ ἀνέβη 51
πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον· καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος.
Καὶ ' λίαν '' ἐκ περισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο, ''' καὶ
ἐθαύμαζον. Οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις· ἦν 52
γὰρ ἡ καρδία αὐτῶν πεπωρωμένη. Καὶ διαπεράσαν- 53
τες ' ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν Γεννησαρέτ· '' καὶ προσωρ-
μίσθησαν.

Καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθέως ἐπι- 54
γνόντες αὐτὸν, περιδραμόντες ὅλην τὴν περίχωρον 55
ἐκείνην, ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραββάτοις τοὺς κακῶς
ἔχοντας ' περιφέρειν, ὅπου ἤκουον, ὅτι ἐκεῖ ἐστι. Καὶ 56
ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας, ἢ πόλεις, ἢ ἀγροὺς,
ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθουν τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ παρεκά-
λουν αὐτὸν, ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ
ἅψωνται· καὶ ὅσοι ἂν ἥπτοντο αὐτοῦ, ἐσώζοντο.

Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, καί τινες 7
τῶν γραμματέων, ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων· καὶ 2
ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ κοιναῖς χερσὶ, τοῦτ᾽

51. → λίαν '' → ἐκ περισσοῦ ''' → καὶ ἐθαύμαζον.
53. ἐπὶ τὴν γῆν ἦλθον εἰς Γεννησαρέτ· '' om. καὶ προσ-
ωρμίσθησαν. 55. φέρειν, f. προσφέρειν, f. ἐπιφέρειν,

3 ἔστιν ἀνίπτοις, ἐσθίοντας ' ἄρτους″· (οἱ γὰρ Φαρισαῖοι
καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν μὴ πυγμῇ νίψωνται τὰς
χεῖρας, οὐκ ἐσθίουσι, κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν
4 πρεσβυτέρων· καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς, ἐὰν μὴ ' βαπτίσωνται,
οὐκ ἐσθίουσι· καὶ ἄλλα πολλά ἐστιν, ἃ παρέλαβον
κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων, καὶ ξεστῶν, καὶ χαλ-
5 κίων, καὶ κλινῶν·) ' ἔπειτα ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φα-
ρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς· Διατί οἱ μαθηταί σου οὐ
περιπατοῦσι κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων,
6 ἀλλὰ ″ ἀνίπτοις χερσὶν ἐσθίουσι τὸν ἄρτον; Ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτι καλῶς προεφήτευσεν Ἡσαΐας
περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς γέγραπται· „Οὗτος
ὁ λαὸς τοῖς χείλεσί με ' τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρ-
7 ρω ″ ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. Μάτην δὲ σέβονταί με, διδά-
8 σκοντες διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων.„ Ἀφέν-
τες γὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, κρατεῖτε τὴν παράδοσιν
τῶν ἀνθρώπων, ' βαπτισμοὺς ξεστῶν καὶ ποτηρίων·
9 καὶ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. Καὶ ἔλε-
γεν αὐτοῖς· Καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ,
10 ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν ' τηρήσητε. Μωσῆς γὰρ εἶπε·
„Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου·„ καί·
„Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα, θανάτῳ τελευτά-
11 τω.„ Ὑμεῖς δὲ λέγετε· Ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ
ἢ τῇ μητρί· Κορβᾶν (ὅ ἐστι, δῶρον), ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ
12 ὠφεληθῇς· ' καὶ οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι
13 τῷ πατρὶ αὐτοῦ, ἢ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ἀκυροῦντες τὸν
λόγον τοῦ Θεοῦ τῇ ' παραδόσει ὑμῶν, ἣ παρεδώκατε·
14 καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. Καὶ προσ-
καλεσάμενος πάντα τὸν ὄχλον, ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἀκούετέ
15 μου πάντες, καὶ συνίετε. Οὐδέν ἐστιν ἔξωθεν τοῦ

2. *add.* τοὺς ″ † ἐμέμψαντο. *Alii:* κατέγνωσαν.
4. ῥαντίσωνται, 5. ∾ καὶ ' r. ∾ ἀνίπτοις 6. ἀγαπᾷ,
″ ἀφέστηκεν *f.* ἄπεστιν 8. *om.* βαπτισμοὺς *ad*
ποιεῖτε. 9. ≈ στήσητε. 12. *om.* καὶ 14. ≈ πάλιν τὸν

Ο

ἀνθρώπου, εἰσπορευόμενον εἰς αὐτὸν, ὃ δύναται αὐτὸν
κοινῶσαι· ἀλλὰ τὰ ἐκπορευόμενα ἀπ' αὐτοῦ, ἐκεῖνά
ἐστι τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον. ' Εἴ τις ἔχει ὦτα 16
ἀκούειν, ἀκουέτω. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον 17
ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
' περὶ τῆς παραβολῆς. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Οὕτω καὶ 18
ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; Οὐ νοεῖτε, ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν,
εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον, οὐ δύναται αὐτὸν
κοινῶσαι; ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, 19
ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν· καὶ εἰς τὸν ' ἀφεδρῶνα ἐκπο-
ρεύεται, " καθαρίζον πάντα τὰ βρώματα. Ἔλεγε δέ· 20
Ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο κοι-
νοῖ τὸν ἄνθρωπον· Ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν 21
ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται· μοι-
χεῖαι, πορνεῖαι, φόνοι, κλοπαὶ, πλεονεξίαι, πονηρίαι, 22
δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς πονηρὸς, βλασφημία, ὑπερ-
ηφανία, ἀφροσύνη· πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν 23
ἐκπορεύεται, καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς, ἀπῆλθεν εἰς τὰ μεθόρια Τύρου 24
' καὶ Σιδῶνος· καὶ εἰσελθὼν εἰς " τὴν οἰκίαν, οὐδένα
ἤθελε γνῶναι· καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν. Ἀκούσασα 25
γὰρ γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχε τὸ θυγάτριον αὐτῆς
πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἐλθοῦσα προσέπεσε πρὸς τοὺς πό-
δας αὐτοῦ· (ἦν δὲ ἡ γυνὴ Ἑλληνὶς, ' Συραφοινίκισσα 26
τῷ γένει·) καὶ ἠρώτα αὐτὸν, ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλῃ
" ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· 27
Ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα· οὐ γὰρ καλόν
ἐστι, λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ βαλεῖν τοῖς
κυναρίοις. Ἡ δὲ ἀπεκρίθη, καὶ λέγει αὐτῷ· Ναὶ, 28
κύριε. καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης
ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν παιδίων. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· 29

16. *om.* Εἰ *ad* ἀκουέτω. 17. ∾ τὴν παραβολήν.
19. ὀχετὸν " καθαρίζων *f.* καθαρίζει 24. → καὶ Σι-
δῶνος· " ⇉ τὴν 26. *r.* Συροφοίνισσα " ⇉ ἐκ *Alii* ἀπὸ

'Διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὕπαγε· ἐξελήλυθε τὸ δαιμό-
30 νιον ἐκ τῆς θυγατρός σου. Καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον
αὐτῆς, εὗρε 'τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθὸς, καὶ τὴν θυγα-
τέρα βεβλημένην ἐπὶ τῆς κλίνης.
31 Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου 'καὶ Σι-
δῶνος, ἦλθεν " εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, ἀνὰ
32 μέσον τῶν ὁρίων Δεκαπόλεως. Καὶ φέρουσιν αὐτῷ
κωφὸν 'μογιλάλον, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν, ἵνα ἐπι-
33 θῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα. Καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ
ὄχλου κατ' ἰδίαν, ἔβαλε τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ
34 ὦτα αὐτοῦ, καὶ πτύσας ἥψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ· καὶ
ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐστέναξε, καὶ λέγει αὐτῷ·
35 Ἐφφαθὰ, ὅ ἐστι, διανοίχθητι. Καὶ 'εὐθέως διηνοίχθη-
σαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαί· καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης
36 αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς. Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς,
ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν· ὅσον δὲ αὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο,
37 μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον. Καὶ ὑπερπερισσῶς
ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες· Καλῶς πάντα πεποίηκε· καὶ
τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν, καὶ τοὺς ἀλάλους λαλεῖν.
8 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, 'παμπόλλου ὄχλου ὄντος,
καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσι, προσκαλεσάμενος" τοὺς
2 μαθητὰς ‴ αὐτοῦ, λέγει αὐτοῖς· Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ
τὸν ὄχλον· ὅτι ἤδη 'ἡμέραι τρεῖς, προσμένουσί μοι,
3 καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι. Καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς
'νήστεις εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ·
4 τινὲς γὰρ αὐτῶν μακρόθεν ἥκουσι. Καὶ ἀπεκρίθησαν
αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Πόθεν τούτους δυνήσεταί τις

29. Ὕπαγε· διὰ τοῦτον τὸν λόγον ἐξελήλυθε 30. τὸ παιδίον βεβλημένον ἐπὶ (ὑπὸ) τὴν κλίνην, καὶ τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός. 31. ∾ ἦλθε διὰ Σιδῶνος εἰς " r. πρὸς 32. ∾ καὶ μογγιλάλον, 35. *om.* εὐθέως 1. ≈ πάλιν πολλοῦ " † ὁ Ἰησοῦς ‴ → αὐτοῦ, 2. r. ἡμέρας τρεῖς προσμένουσί μοι, καὶ οὐκ *Alii*: ἡμέραι τρεῖς εἰσιν, ἀπὸ πότε ὧδέ εἰσι, καὶ οὐκ 3. νήστις

ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας; Καὶ ἐπηρώτα αὐ- 5
τούς· Πόσους ἔχετε ἄρτους; Οἱ δὲ εἶπον· Ἑπτά. Καὶ 6
παρήγγειλε τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ λα-
βὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους, εὐχαριστήσας ἔκλασε, καὶ ἐδί-
δου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα παραθῶσι· καὶ παρέθη-
καν τῷ ὄχλῳ. Καὶ εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ εὐλογή- 7
σας, εἶπε παραθεῖναι 'καὶ αὐτά. Ἔφαγον δὲ, καὶ ἐχορ- 8
τάσθησαν· καὶ ἦραν περισσεύματα κλασμάτων, ἑπτὰ
σπυρίδας. Ἦσαν δὲ 'οἱ φαγόντες, ὡς τετρακισχίλιοι· 9
καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς.

Καὶ εὐθέως ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν 10
αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη 'Δαλμανουθά. Καὶ ἐξῆλθον 11
οἱ Φαρισαῖοι, καὶ ἤρξαντο συζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντες
παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες
αὐτόν. Καὶ ἀναστενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ, λέγει· 12
Τί ἡ γενεὰ αὕτη σημεῖον ἐπιζητεῖ; Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον. Καὶ ἀφεὶς αὐ- 13
τοὺς, ἐμβὰς πάλιν 'εἰς τὸ πλοῖον, ἀπῆλθεν εἰς τὸ
πέραν.

Καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον 14
οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. Καὶ διεστέλλετο 15
αὐτοῖς, λέγων· Ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν
Φαρισαίων, καὶ τῆς ζύμης 'Ἡρῴδου. Καὶ διελογί- 16
ζοντο πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες· Ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχο-
μεν. Καὶ γνοὺς ὁ Ἰησοῦς, λέγει αὐτοῖς· Τί διαλογί- 17
ζεσθε, ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; Οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ
συνίετε; 'ἔτι πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν;
Ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε; καὶ ὦτα ἔχοντες οὐκ 18
ἀκούετε; καὶ οὐ 'μνημονεύετε; Ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους 19
ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, πόσους κοφίνους πλή-
ρεις κλασμάτων ἤρατε; Λέγουσιν αὐτῷ· Δώδεκα. Ὅτε 20

7. → καὶ αὐτά. 9. ⇉ οἱ φαγόντες, 10. Μαγεδά *s.* Μαγδαλά. 13. ⇉ εἰς τὸ πλοῖον, 15. τῶν Ἡρῳδιανῶν. 17. → ἔτι 18. μνημονεύετε, ὅτε

δὲ τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς τετρακισχιλίους, πόσων σπυ-
ρίδων πληρώματα κλασμάτων ἤρατε; Οἱ δὲ εἶπον·
21 Ἑπτά. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· 'Πῶς οὐ συνίετε;
22 Καὶ 'ἔρχεται εἰς "Βηθσαϊδάν. Καὶ φέρουσιν αὐτῷ
τυφλὸν καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν, ἵνα αὐτοῦ ἅψηται.
23 Καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ, ἐξήγαγεν
αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης· καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐ-
τοῦ, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπηρώτα αὐτὸν, εἴ τι
24 βλέπει. Καὶ ἀναβλέψας ἔλεγε· Βλέπω τοὺς ἀνθρώ-
25 πους, 'ὡς δένδρα, περιπατοῦντας. Εἶτα πάλιν ἐπέ-
θηκε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, 'καὶ ἐποί-
ησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι· καὶ ἀποκατεστάθη, καὶ ἐνέ-
26 βλεψε τηλαυγῶς "ἅπαντας. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς
'οἶκον αὐτοῦ, λέγων· Μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς,
"μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ.
27 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς
κώμας Καισαρείας τῆς Φιλίππου. Καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπη-
ρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων αὐτοῖς· Τίνα με
28 λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· Ἰω-
άννην τὸν βαπτιστήν· καὶ ἄλλοι, Ἡλίαν· ἄλλοι δὲ,
29 ἕνα τῶν προφητῶν. Καὶ αὐτὸς 'λέγει αὐτοῖς· Ὑμεῖς
δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος λέγει
30 αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ Χριστός. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα
31 μηδενὶ λέγωσι περὶ αὐτοῦ. Καὶ ἤρξατο διδάσκειν
αὐτοὺς, ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν,
καὶ ἀποδοκιμασθῆναι 'ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων "καὶ τῶν
ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι,
32 καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι· καὶ παρρησίᾳ τὸν
λόγον ἐλάλει. Καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος,

21. Οὔπω 22. ∼ἔρχονται "∾Βηθανίαν. 24. ∾ὅ-
τι ὡς δένδρα ὁρῶ, περιπατοῦντας. 25. → καὶ ἐποίη-
σεν αὐτὸν ἀναβλέψαι· "∼ἅπαντα. 26. † τὸν
" om. μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ. 29. ∾ἐπηρώ-
τα αὐτούς· 31. ∼ὑπὸ " r. ∾καὶ ἀρχιερέων καὶ
γραμματέων.

ἤρξατο ἐπιτιμᾷν αὐτῷ. Ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς, καὶ ἰδὼν 33
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἐπετίμησε τῷ Πέτρῳ, λέγων·
Ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ
Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ προσκαλε- 34
σάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, εἶπεν
αὐτοῖς· ' Ὅστις θέλει ὀπίσω μου '' ἀκολουθεῖν, ἀπαρ-
νησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ
ἀκολουθείτω μοι. Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ 35
σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ ' τὴν ἑαυτοῦ
ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, '' σώσει αὐτήν.
(Τί γὰρ ὠφελήσει ' ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον 36
ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄν- 37
θρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;) Ὃς γὰρ ἂν 38
ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ
ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ
δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.
Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰσί τινες 9
τῶν ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου,
ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν
δυνάμει.

Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν 2
Πέτρον, καὶ τὸν Ἰάκωβον, καὶ ' Ἰωάννην, καὶ ἀναφέ-
ρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνους· καὶ
μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν. Καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ 3
ἐγένετο στίλβοντα, λευκὰ λίαν ' ὡς χιὼν, '' οἷα γνα-
φεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται ''' λευκᾶναι. Καὶ ὤφθη 4
αὐτοῖς Ἡλίας σὺν Μωσεῖ· καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ
Ἰησοῦ. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· 5
Ῥαββὶ, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ ποιήσωμεν
σκηνὰς τρεῖς, σοὶ μίαν, καὶ Μωσεῖ μίαν, καὶ Ἡλίᾳ

34. ∾ Εἴ τις '' r. ἐλθεῖν, 35. → τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, '' † οὗτος 36. ∾ ὁ ἄνθρωπος, 2. † τὸν 3. ⇄ ὡς χιὼν, '' om. οἷα ad λευκᾶναι. ''' ⊂ οὕτω

6 μίαν. Οὐ γὰρ ᾔδει τί ' λαλήσῃ· '' ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι.
7 Καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς· καὶ ἦλθε
φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης '· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγα-
8 πητός· αὐτοῦ ἀκούετε. Καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι,
οὐκέτι οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυ-
9 τῶν. Καταβαινόντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, διεστεί-
λατο αὐτοῖς, ἵνα μηδενὶ διηγήσωνται ἃ εἶδον, εἰ μὴ ὅταν
10 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. Καὶ
τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτοὺς, συζητοῦντες, τί
11 ἐστι ' τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν,
λέγοντες· Ὅτι λέγουσιν οἱ γραμματεῖς, ὅτι Ἠλίαν δεῖ
12 ἐλθεῖν πρῶτον; Ὁ δὲ ' ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ἠλίας
μὲν ἐλθὼν πρῶτον, ἀποκαθιστᾷ πάντα· '' καὶ πῶς γέ-
γραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πολλὰ πάθῃ,
13 καὶ ἐξουδενωθῇ. Ἀλλὰ λέγω ὑμῖν, ὅτι καὶ Ἠλίας
ἐλήλυθε, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν, καθὼς
γέγραπται ἐπ' αὐτόν.
14 Καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς, εἶδεν ὄχλον πολὺν
15 περὶ αὐτοὺς, καὶ γραμματεῖς συζητοῦντας αὐτοῖς. Καὶ
εὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος, ' ἰδὼν αὐτὸν, ἐξεθαμβήθη, καὶ
16 προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτόν. Καὶ ἐπηρώτησεν ' αὐ-
17 τούς· Τί συζητεῖτε '' πρὸς αὐτούς; Καὶ ἀποκριθεὶς εἷς
ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπε· Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου
18 πρός σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον. Καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν
καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν· καὶ ἀφρίζει, καὶ τρίζει τοὺς
ὀδόντας ' αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται. Καὶ εἶπον τοῖς μαθη-
19 ταῖς σου, ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. Ὁ δὲ
' ἀποκριθεὶς αὐτοῖς λέγει· Ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε
πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε

6. ≈ λαλήσει· *Alii*: ἀποκριθῇ· '' ≈ ἔκφοβοι γὰρ ἐγένοντο. 7. † λέγουσα· 10. ∾ ὅταν ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. 12. ≈ ἔφη αὐτοῖς· '' καθὼς γέγραπται 15. ≈ ἰδόντες αὐτὸν, ἐξεθαμβήθησαν, 16. r. ≈ τοὺς γραμματεῖς· '' ∾ πρὸς αὐτούς; *Alii* ἐν ὑμῖν; 18. ⇉ αὐτοῦ, 19. r. ἀποκριθεὶς αὐτῷ *Alii*: ⇉ αὐτοῖς

6 μίαν. Οὐ γὰρ ᾔδει τί ' λαλήσῃ· '' ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι.
7 Καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς· καὶ ἦλθε
φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης'· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγα-
8 πητός· αὐτοῦ ἀκούετε. Καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι,
οὐκέτι οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυ-
9 τῶν. Καταβαινόντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, διεστεί-
λατο αὐτοῖς, ἵνα μηδενὶ διηγήσωνται ἃ εἶδον, εἰ μὴ ὅταν
10 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. Καὶ
τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτοὺς, συζητοῦντες, τί
11 ἐστι ' τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν,
λέγοντες· Ὅτι λέγουσιν οἱ γραμματεῖς, ὅτι Ἠλίαν δεῖ
12 ἐλθεῖν πρῶτον; Ὁ δὲ ' ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ἠλίας
μὲν ἐλθὼν πρῶτον, ἀποκαθιστᾷ πάντα· ''καὶ πῶς γέ-
γραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πολλὰ πάθῃ,
13 καὶ ἐξουδενωθῇ. Ἀλλὰ λέγω ὑμῖν, ὅτι καὶ Ἠλίας
ἐλήλυθε, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν, καθὼς
γέγραπται ἐπ' αὐτόν.
14 Καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς, εἶδεν ὄχλον πολὺν
15 περὶ αὐτοὺς, καὶ γραμματεῖς συζητοῦντας αὐτοῖς. Καὶ
εὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος, ' ἰδὼν αὐτὸν, ἐξεθαμβήθη, καὶ
16 προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτόν. Καὶ ἐπηρώτησεν ' αὐ-
17 τούς· Τί συζητεῖτε '' πρὸς αὐτούς; Καὶ ἀποκριθεὶς εἷς
ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπε· Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου
18 πρός σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον. Καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν
καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν· καὶ ἀφρίζει, καὶ τρίζει τοὺς
ὀδόντας ' αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται. Καὶ εἶπον τοῖς μαθη-
19 ταῖς σου, ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. Ὁ δὲ
' ἀποκριθεὶς αὐτοῖς λέγει· Ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε
πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε

6. ≈ λαλήσει· *Alii*: ἀποκριθῇ· '' ≈ ἔκφοβοι γὰρ ἐγένοντο. 7. † λέγουσα· 10. ∾ ὅταν ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. 12. ≈ ἔφη αὐτοῖς· '' καθὼς γέγραπται 15. ≈ ἰδόντες αὐτὸν, ἐξεθαμβήθησαν, 16. *r.* ≈ τοὺς γραμματεῖς· '' ∾ πρὸς αὐτούς; *Alii* ἐν ὑμῖν; 18. ⇉ αὐτοῦ, 19. *r.* ἀποκριθεὶς αὐτῷ *Alii*: ⇉ αὐτοῖς

αὐτὸν πρός με. Καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν. Καὶ 20
'ἰδὼν "αὐτὸν, εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπάραξεν αὐτόν·
καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκυλίετο, ἀφρίζων. Καὶ ἐπη- 21
ρώτησε τὸν πατέρα αὐτοῦ· Πόσος χρόνος ἐστὶν, 'ὡς
τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; Ὁ δὲ εἶπε· Παιδιόθεν· καὶ πολ- 22
λάκις αὐτὸν καὶ εἰς 'πῦρ ἔβαλε καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα
ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ', εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν,
σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· 23
'Τὸ, εἰ δύνασαι "πιστεῦσαι· πάντα δυνατὰ τῷ πι-
στεύοντι. Καὶ εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου, 24
μετὰ δακρύων ἔλεγε· Πιστεύω'· βοήθει μου τῇ ἀπι-
στίᾳ. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐπε- 25
τίμησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, λέγων αὐτῷ· Τὸ
πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν, ἐγώ σοι ἐπιτάσσω·
Ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. Καὶ 26
'κράξας, καὶ πολλὰ "σπαράξας, ἐξῆλθε. Καὶ ἐγένετο
ὡσεὶ νεκρὸς, ὥστε πολλοὺς λέγειν, ὅτι ἀπέθανεν. Ὁ δὲ 27
Ἰησοῦς κρατήσας αὐτὸν τῆς χειρὸς, ἤγειρεν αὐτόν·
καὶ ἀνέστη. Καὶ εἰσελθόντα αὐτὸν εἰς οἶκον, οἱ 28
μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν· 'Ὅτι ἡμεῖς
οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· 29
Τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν, εἰ μὴ ἐν
προσευχῇ 'καὶ νηστείᾳ.

Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες, παρεπορεύοντο διὰ τῆς 30
Γαλιλαίας· καὶ οὐκ ἤθελεν, ἵνα τὶς γνῷ. Ἐδίδασκε 31
γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὅτι ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων,
καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν· καὶ ἀποκτανθεὶς, 'τῇ τρίτῃ
ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφο- 32
βοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

20. 'ἰδὼν "∾ αὐτὸν τὸ πνεῦμα, εὐθὺς 21. ἐξ οὗ ʃ. ἕως 22. ⊂ τὸ 23. om. Τὸ, "→ πιστεῦσαι Alii: πίστευσαι· Al. πιστεῦσαι; 24. † κύριε· 26. r. κράξαν, "r. σπαράξαν αὐτὸν, 28. Διατί ʃ. Τί ὅτι 29. om. καὶ νηστείᾳ. 31. ∾ μετὰ τρεῖς ἡμέρας

33 Καὶ ἦλθεν εἰς Καπερναούμ· καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενό-
μενος, ἐπηρώτα αὐτούς· Τί ἐν τῇ ὁδῷ ' πρὸς ἑαυτοὺς
34 διελογίζεσθε; Οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλήλους γὰρ διε-
35 λέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ, τίς μείζων. Καὶ καθίσας, ἐφώνησε
τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι,
36 ἔσται πάντων ἔσχατος, καὶ πάντων διάκονος. Καὶ λαβὼν
παιδίον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἐναγκαλι-
37 σάμενος αὐτὸ, εἶπεν αὐτοῖς· Ὃς ἐὰν ἓν τῶν τοιούτων
παιδίων δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται·
καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, οὐκ ἐμὲ δέχεται, ἀλλὰ τὸν
38 ἀποστείλαντά με. Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ' Ἰωάννης,
λέγων· Διδάσκαλε, εἴδομέν τινα " τῷ ὀνόματί σου ἐκ-
βάλλοντα δαιμόνια '''· καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτὸν, '''' ὅτι οὐκ
39 ἀκολουθεῖ ἡμῖν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· Μὴ κωλύετε αὐ-
τόν. Οὐδεὶς γάρ ἐστιν, ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ
40 ὀνόματί μου, καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολογῆσαί με. Ὃς
41 γὰρ οὐκ ἔστι ' καθ' ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν ἐστιν. Ὃς γὰρ
ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος, ' ἐν ὀνόματι, ὅτι
Χριστοῦ ἐστε, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν
42 μισθὸν αὐτοῦ. Καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν
μικρῶν, τῶν πιστευόντων ' εἰς ἐμὲ, καλόν ἐστιν αὐτῷ
μᾶλλον, εἰ περίκειται " λίθος μυλικὸς περὶ τὸν τράχη-
43 λον αὐτοῦ, καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ ἐὰν
σκανδαλίζῃ σε ἡ χείρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καλόν
σοι ἐστὶ κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο
χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, ' εἰς τὸ πῦρ
44 τὸ ἄσβεστον, ' ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ
45 τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. Καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδα-
λίζῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλόν ἐστί ' σοι εἰσελθεῖν

33. ⇉πρὸς ἑαυτοὺς 38. † ὃ " † ἐν ''' † ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν· '''' ⇉ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν. 40. *r.* καθ' ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν 41. *r.* ἐν τῷ ὀνόματί μου, ὅτι 42. *om.* εἰς ἐμὲ, " ∾μύλος ὀνικὸς 43. → εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, 44 *et* 46. → ὅπου *ad* σβέννυται. 45. σε

εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆ-
ναι εἰς τὴν γέενναν, " εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, ' ὅπου 46
ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυ-
ται. Καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζῃ σε, ἔκβαλε 47
αὐτόν· καλόν σοι ἐστὶ μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν
βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆ-
ναι εἰς τὴν γέενναν ' τοῦ πυρὸς, ὅπου ὁ σκώληξ αὐ- 48
τῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. ' Πᾶς γὰρ 49
πυρὶ " ἁλισθήσεται· ''' καὶ πᾶσα θυσία ἁλὶ ἁλισθήσε-
ται. Καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας ἄναλον 50
γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; Ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς
ἅλας, καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

Κἀκεῖθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας, 10
' διὰ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου· καὶ συμπορεύονται πά-
λιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν· καὶ, ὡς εἰώθει, πάλιν ἐδίδα-
σκεν αὐτούς. Καὶ προσελθόντες ' Φαρισαῖοι ἐπηρώτη- 2
σαν αὐτόν· Εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι; πει-
ράζοντες αὐτόν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Τί 3
ὑμῖν ἐνετείλατο Μωσῆς; Οἱ δὲ εἶπον· Μωσῆς ἐπέ- 4
τρεψε βιβλίον ἀποστασίου γράψαι, καὶ ἀπολῦσαι. Καὶ 5
ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Πρὸς τὴν σκληρο-
καρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ' ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην. Ἀπὸ 6
δὲ ἀρχῆς κτίσεως ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς ὁ
Θεός. „Ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πα- 7
τέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται
πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα 8
μίαν.„ Ὥστε οὐκέτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ μία σάρξ. Ὃ οὖν 9
ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. Καὶ 10
' ἐν τῇ οἰκίᾳ πάλιν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τοῦ αὐτοῦ

45. " ⇉ εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, 47. → τοῦ πυρὸς, 49. *om.* Πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται· *Conject.* Πᾶσα γὰρ πυρία ἁλισθήσεται· " *Conject.* ἀλωθήσεται· *Alii:* δοκιμασθήσεται· ''' *om.* καὶ πᾶσα *ad* ἁλισθήσεται. 1. *om.* διὰ τοῦ *Alii:* καὶ πέραν 2. † οἱ 5. *om.* ὑμῖν 10. ≈ εἰς τὴν οἰκίαν

11 ἐπηρώτησαν αὐτόν. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὃς ἐὰν ἀπο-
λύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτῦ, καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται
12 ἐπ' αὐτήν. Καὶ ἐὰν γυνὴ ' ἀπολύσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς,
καὶ γαμηθῇ ἄλλῳ, μοιχᾶται.
13 Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδία, ἵνα ἅψηται αὐτῶν·
14 οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖς προσφέρουσιν. Ἰδὼν δὲ
ὁ Ἰησοῦς ἠγανάκτησε, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἄφετε τὰ
παιδία ἔρχεσθαι πρός με, ' μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ
15 τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον,
16 οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. Καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὰ,
τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὰ, ηὐλόγει αὐτά.
17 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδὸν, προσδραμὼν εἷς,
καὶ γονυπετήσας αὐτὸν, ἐπηρώτα αὐτόν· Διδάσκαλε
ἀγαθὲ, τί ποιήσω, ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;
18 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Τί με λέγεις ἀγαθόν; ὐδεὶς
19 ἀγαθὸς, εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός. Τὰς ἐντολὰς οἶδας· „Μὴ
μοιχεύσῃς· ' Μὴ φονεύσῃς· Μὴ κλέψῃς· Μὴ ψευδο-
μαρτυρήσῃς· '' Μὴ ἀποστερήσῃς· Τίμα τὸν πατέρα σου,
20 καὶ τὴν μητέρα.„ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· Δι-
δάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου.
21 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ, ἠγάπησεν αὐτὸν, καὶ
εἶπεν αὐτῷ· Ἕν σοι ὑστερεῖ· ὕπαγε, ὅσα ἔχεις πώλη-
σον, καὶ δὸς ' τοῖς πτωχοῖς· καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν
οὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι, '' ἄρας τὸν σταυρόν.
22 Ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ, ἀπῆλθε λυπούμενος· ἦν
23 γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. ' Καὶ περιβλεψάμενος
ὁ Ἰησοῦς, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Πῶς δυσκόλως
οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσ-
24 ελεύσονται. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις
αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς·

12. ἐξέλθῃ ἀπὸ τῦ ἀνδρὸς, 14. † καὶ 19. → Μὴ φονεύσῃς· *Alii*: Μὴ πορνεύσῃς· '' *om.* Μὴ ἀποστερήσῃς· 21. ⇉ τοῖς '' ⇉ ἄρας τὸν σταυρόν.

Τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστι τοὺς πεποιθότας ἐπὶ ' τοῖς
χρήμασιν, εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. Εὐ- 25
κοπώτερόν ἐστι, κάμηλον διὰ ' τῆς τρυμαλιᾶς ' τῆς
ῥαφίδος " διελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ εἰσελθεῖν. Οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέγον- 26
τες πρὸς ἑαυτούς· Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; Ἐμβλέ- 27
ψας δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγει· Παρὰ ἀνθρώποις ἀδύ-
νατον, ἀλλ' οὐ παρὰ ' τῷ Θεῷ· " πάντα γὰρ δυνατά
ἐστι παρὰ τῷ Θεῷ.

' Ἤρξατο ὁ Πέτρος λέγειν αὐτῷ· Ἰδού, ἡμεῖς ἀφήκα- 28
μεν πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι. Ἀποκριθεὶς ' ὁ Ἰη- 29
σοῦς εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδείς ἐστιν, ὃς ἀφῆκεν
οἰκίαν, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα,
" ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγρούς, ἕνεκεν ἐμοῦ ''' καὶ ἕνε-
κεν τοῦ εὐαγγελίου, ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα, 30
νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, οἰκίας, καὶ ἀδελφούς, καὶ
ἀδελφάς, ' καὶ μητέρας, καὶ τέκνα, καὶ ἀγρούς, μετὰ
" διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ, ζωὴν αἰώ-
νιον. Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι, ἔσχατοι· καὶ ' ἔσχα- 31
τοι, πρῶτοι.

Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα· 32
καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἐθαμβοῦντο,
καὶ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. Καὶ παραλαβὼν πάλιν
τοὺς δώδεκα, ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ
συμβαίνειν· Ὅτι ἰδού, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, 33
καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιε-
ρεῦσι καὶ ' τοῖς γραμματεῦσι· καὶ κατακρινοῦσιν αὐ-
τὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι,
καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ, καὶ μαστιγώσουσιν αὐτόν, καὶ 34

24. ⇉ τοῖς 25. → τῆς *bis*. " ≈ εἰσελθεῖν, 27. → τῷ " → πάντα *ad* Θεῷ. 28. † Καὶ 29. † δὲ " → ἢ γυναῖκα, ''' *r.* καὶ τοῦ εὐαγγελίου, 30. *add.* καὶ πατέρα, " διωγμὸν, 31. † οἱ 33. ⇉ τοῖς

ἐμπτύσουσιν αὐτῷ, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν· καὶ ' τῇ
τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.
35 Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης,
οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου, λέγοντες· Διδάσκαλε, θέλομεν, ἵνα
36 ὃ ἐὰν αἰτήσωμεν, ποιήσῃς ἡμῖν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
37 ' Τί θέλετε ποιῆσαί με ὑμῖν; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Δὸς
ἡμῖν, ἵνα εἷς ἐκ δεξιῶν σου, καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων
38 σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτοῖς· Οὐκ οἴδατε, τί αἰτεῖσθε. Δύνασθε πιεῖν τὸ
ποτήριον, ὃ ἐγὼ πίνω, ' καὶ τό βάπτισμα, ὃ ἐγὼ
39 βαπτίζομαι, βαπτισθῆναι; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Δυνά-
μεθα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Τὸ μὲν ποτήριον,
ὃ ἐγὼ πίνω, πίεσθε· καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτί-
40 ζομαι, βαπτισθήσεσθε· τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου
καὶ ἐξ εὐωνύμων', οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς
41 ἡτοίμασται. Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα, ἤρξαντο ἀγα-
42 νακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς
προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, λέγει αὐτοῖς· Οἴδατε, ὅτι οἱ
δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν, κατακυριεύουσιν αὐτῶν,
43 καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. Οὐχ
οὕτω δὲ ' ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ γενέσθαι
44 μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος· καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ
45 ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος· καὶ
γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι,
ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον
ἀντὶ πολλῶν.
46 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεριχώ· καὶ ἐκπορευομένου ' αὐ-
τοῦ ἀπὸ Ἱεριχὼ, καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ ὄχλου
ἱκανοῦ, '' υἱὸς Τιμαίου, Βαρτίμαιος ὁ τυφλὸς, ἐκάθητο
47 παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν. Καὶ ἀκούσας, ὅτι Ἰησοῦς
ὁ Ναζωραῖός ἐστιν, ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν· Ὁ υἱὸς

34. ∾ μετὰ τρεῖς ἡμέρας. 36. ∾ Τί θέλετε ποιή-
σω ὑμῖν; 38. ∾ ἢ τὸ 40. † μου, 43. ἐστιν
46. ∾ αὐτοῦ ἐκεῖθεν, καὶ '' ∾ ὁ υἱὸς

Δαυῒδ, Ἰησοῦ, ἐλέησόν με. Καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολ- 48
λοὶ, ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· Υἱὲ
Δαυῒδ, ἐλέησόν με. Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτὸν 49
φωνηθῆναι· καὶ φωνοῦσι τὸν τυφλὸν, λέγοντες αὐτῷ·
Θάρσει, ἔγειρε· φωνεῖ σε. Ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον 50
αὐτοῦ, ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Καὶ ἀποκρι- 51
θεὶς λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Τί θέλεις ποιήσω σοι; Ὁ δὲ
τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ· ' Ῥαββουνὶ, ἵνα ἀναβλέψω. Ὁ δὲ 52
Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ὕπαγε· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε.
Καὶ εὐθέως ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει ' αὐτῷ ἐν τῇ
ὁδῷ.

Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς ''Ἱερουσαλὴμ, εἰς Βηθφαγὴ 11
καὶ Βηθανίαν, πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, ἀποστέλλει
δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε 2
εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν· καὶ εὐθέως εἰσπο-
ρευόμενοι εἰς αὐτὴν, εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν
οὐδεὶς ἀνθρώπων κεκάθικε· ' λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε.
Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· ' Τί ποιεῖτε τοῦτο; εἴπατε· 3
Ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν '' ἔχει· καὶ εὐθέως αὐτὸν
''' ἀποστέλλει ὧδε. Ἀπῆλθον δὲ, καὶ εὗρον ' πῶλον 4
δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου· καὶ
λύουσιν αὐτόν. Καί τινες τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων ἔλεγον 5
αὐτοῖς· Τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον; Οἱ δὲ εἶπον 6
αὐτοῖς καθὼς ' ἐνετείλατο ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀφῆκαν αὐ-
τούς. Καὶ ' ἤγαγον τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ 7
'' ἐπιβάλλουσιν αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν· καὶ ἐκάθισεν
''' ἐπ' αὐτῷ. Πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς 8

51. r. Ῥαββονὶ, 52. r. τῷ Ἰησοῦ 1. ∾ Ἱερουσαλὴμ καὶ εἰς Βηθανίαν, πρὸς *Alii*: Ἱερουσαλὴμ, εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν ἀποστέλλει 2. ≈ λύσατε αὐτὸν καὶ φέρετε. 3. Τί ποιεῖτε; τούτῳ εἴπατε: '' ἔχει, καὶ ''' r. ἀποστελεῖ *Alii*: ἀποστέλλει πάλιν 4. † τὸν 6. ≈ εἶπεν 7. ≈ φέρουσι *f.* ἄγουσι '' r. ἐπέβαλον ''' ≈ ἐπ' αὐτόν. *Alii*: ἐπ' αὐτῶν

τὴν ὁδόν· ἄλλοι δὲ ' στοιβάδας ἔκοπτον ἐκ τῶν " δέν-
9 δρων, καὶ ἐστρώννυον εἰς τὴν ὁδόν. Καὶ οἱ προάγον-
τες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, ' λέγοντες· Ὡσαννά·
10 εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου· εὐλογη-
μένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία ' τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαυΐδ·
11 ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱερο-
σόλυμα ' ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἰς τὸ ἱερόν· καὶ περιβλεψάμε-
νος πάντα, ὀψίας ἤδη οὔσης τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν εἰς
Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.
12 Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας,
13 ἐπείνασε· καὶ ἰδὼν συκῆν ' μακρόθεν, ἔχουσαν φύλλα,
ἦλθεν, εἰ ἄρα εὑρήσει τι ἐν αὐτῇ· καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐ-
τὴν, οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ φύλλα· " οὐ γὰρ ἦν καιρὸς
14 σύκων. Καὶ ἀποκριθεὶς ' εἶπεν αὐτῇ· Μηκέτι ἐκ σοῦ
εἰς τὸν αἰῶνα " μηδεὶς καρπὸν φάγοι. Καὶ ἤκουον οἱ
15 μαθηταὶ αὐτοῦ. Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα·
καὶ εἰσελθὼν ' εἰς τὸ ἱερὸν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς
πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ τὰς τρα-
πέζας τῶν κολλυβιστῶν, καὶ τὰς καθέδρας τῶν πω-
16 λούντων τὰς περιστερὰς κατέστρεψε· καὶ οὐκ ἤφιεν,
17 ἵνα τὶς διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ. Καὶ ἐδίδασκε,
λέγων αὐτοῖς· Οὐ γέγραπται· „Ὅτι ὁ οἶκός μου, οἶκος
προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν; ὑμεῖς δὲ ἐποι-
18 ήσατε αὐτὸν σπήλαιον λῃστῶν.„ Καὶ ἤκουσαν οἱ γραμ-
ματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ' ἀπο-
λέσουσιν· ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτὸν, ὅτι πᾶς ὁ ὄχλος ἐξε-
19 πλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. Καὶ ὅτε ὀψὲ ἐγένετο,
20 ἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως. Καὶ πρωῒ παρα-
πορευόμενοι, εἶδον τὴν συκῆν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν.

8. στιβάδας " ἀγρῶν, 9. → λέγοντες· 10. † ἐν ὀνό-
ματι κυρίου, 11. ⇉ ὁ Ἰησοῦς, καὶ 13. ∾ ἀπὸ μακρό-
θεν, " οὔπω γὰρ ἦν *Alius*: ἦν γὰρ *Conject.* οὗ γὰρ ἦν
14. † ὁ Ἰησοῦς " *r.* οὐδεὶς 15. † ὁ Ἰησοῦς 18. ∾ ἀπο-
λέσωσιν·

Καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ Πέτρος, λέγει αὐτῷ· Ῥαββὶ, ἴδε, 21
ἡ συκῆ, ἣν κατηράσω, ἐξήρανται. Καὶ ἀποκριθεὶς 22
' ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· Ἔχετε πίστιν Θεοῦ. Ἀμὴν γὰρ 23
λέγω ὑμῖν, ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ· Ἄρθητι,
καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ
καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ἃ λέγει γίνεται·
ἔσται αὐτῷ ' ὃ ἐὰν εἴπῃ. Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα 24
ὅσα ' ἂν προσευχόμενοι αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι '' λαμ-
βάνετε· καὶ ἔσται ὑμῖν. Καὶ ὅταν στήκητε προσευχό- 25
μενοι, ἀφίετε, εἴ τι ἔχετε κατά τινος· ἵνα καὶ ὁ πατὴρ
ὑμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα
ὑμῶν. Εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν, 26
ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἐν τῷ 27
ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ 28
λέγουσιν αὐτῷ· Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; ' καὶ
τίς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν, ἵνα ταῦτα ποιῇς;
Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ἐπερωτήσω 29
ὑμᾶς κἀγὼ ἕνα λόγον· καὶ ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ
ὑμῖν, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. Τὸ βάπτισμα Ἰω- 30
άννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ἀποκρίθητέ
μοι. Καὶ ' ἐλογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς, '' λέγοντες· Ἐὰν 31
εἴπωμεν· Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· Διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύ-
σατε αὐτῷ; ' Ἀλλ' ἐὰν εἴπωμεν· Ἐξ ἀνθρώπων· ἐφο- 32
βοῦντο τὸν λαόν· ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην,
ὅτι ὄντως προφήτης ἦν. Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσι τῷ 33
Ἰησοῦ· Οὐκ οἴδαμεν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς λέγει
αὐτοῖς· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
ποιῶ. Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγειν· 12

22. r. ∾ Ἰησοῦς 23. ⇉ ὃ ἐὰν εἴπῃ. 24. ⇉ ἂν '' ∾ ἐλά-
βετε, 28. *om.* καὶ τίς *ad* ποιῇς; 31. ∾ διελογίζοντο
'' λέγοντες· Τί εἴπωμεν; 32. ≈ Ἀλλ' εἴπωμεν· Ἐξ
ἀνθρώπων; ἐφοβοῦντο *Alii:* Ἀλλ' ἐὰν εἴπωμεν· Ἐξ
ἀνθρώπων· φοβούμεθα

Ἀμπελῶνα ἐφύτευσεν ἄνθρωπος, καὶ περιέθηκε φρα-
γμὸν, καὶ ὤρυξεν ὑπολήνιον, καὶ ᾠκοδόμησε πύργον·
2 καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησε. Καὶ ἀπέ-
στειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα
παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπε-
3 λῶνος. Οἱ δὲ λαβόντες αὐτὸν, ἔδειραν, καὶ ἀπέστει-
4 λαν κενόν. Καὶ πάλιν ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς ἄλλον
δοῦλον· κἀκεῖνον ʹλιθοβολήσαντες ἐκεφαλαίωσαν, ‖καὶ
5 ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον. Καὶʹ ἄλλον ἀπέστειλε· κἀκεῖ-
νον ἀπέκτειναν· καὶ πολλοὺς ἄλλους, τοὺς μὲν δέρον-
6 τας, τοὺς δὲ ἀποκτέννοντες. Ἔτι οὖν ἕνα υἱὸν ἔχων,
ἀγαπητὸν ʹαὐτοῦ, ἀπέστειλε καὶ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς
ἔσχατον, λέγων· Ὅτι ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου.
7 Ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ εἶπον πρὸς ἑαυτούς· Ὅτι οὗτός
ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, καὶ
8 ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία. Καὶ λαβόντες αὐτὸν, ἀπέ-
9 κτειναν, καὶ ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. Τί οὖν
ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; Ἐλεύσεται καὶ ἀπο-
λέσει τοὺς γεωργοὺς, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις.
10 Οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε· „Λίθον ὃν ἀπεδο-
κίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν
11 γωνίας· παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμα-
12 στὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;„ Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν
κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον· ἔγνωσαν γὰρ,
ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπε. Καὶ ἀφέντες
αὐτὸν, ἀπῆλθον.

13 Καὶ ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτόν τινας τῶν Φαρισαίων
14 καὶ τῶν Ἡρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ʹἀγρεύσωσι λόγῳ. Οἱ
δὲ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ· Διδάσκαλε, οἴδαμεν, ὅτι
ἀληθὴς εἶ, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέ-
πεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν
ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις· ἔξεστι κῆνσον Καίσαρι δοῦ-

4. ⇉ λιθοβολήσαντες ‖ καὶ ἠτίμασαν. 5. † πάλιν
6. → αὐτοῦ, 13. παγιδεύσωσι

καὶ, ἢ οὐ; δῶμεν, ἢ μὴ δῶμεν; Ὁ δὲ ˈεἰδὼς αὐτῶν 15
τὴν ὑπόκρισιν, εἶπεν αὐτοῖς· Τί με πειράζετε; φέρετέ
μοι δηνάριον, ἵνα ἴδω. Οἱ δὲ ἤνεγκαν. Καὶ λέγει 16
αὐτοῖς· Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη, καὶ ἡ ἐπιγραφή; Οἱ δὲ
εἶπον αὐτῷ· Καίσαρος. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν 17
αὐτοῖς· Ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ
Θεοῦ τῷ Θεῷ. Καὶ ἐθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ. Καὶ 18
ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτὸν, οἵτινες λέγουσιν
ἀνάστασιν μὴ εἶναι· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες·
Διδάσκαλε, Μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, „ὅτι ἐάν τινος 19
ἀδελφὸς ἀποθάνῃ, καὶ καταλίπῃ γυναῖκα, καὶ τέκνα
μὴ ἀφῇ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,
καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.„ Ἑπτὰ 20
ˈἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβε γυναῖκα, καὶ
ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκε σπέρμα. Καὶ ὁ δεύτερος ἔλα- 21
βεν αὐτὴν, καὶ ἀπέθανε, καὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκε σπέρ-
μα· ˈκαὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως. Καὶ ἔλαβον αὐτὴν οἱ 22
ἑπτὰ, καὶ οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. ˈἘσχάτη πάντων ἀπέ-
θανε καὶ ἡ γυνή. Ἐν τῇ ˈοὖν ἀναστάσει, ''ὅταν ἀνα- 23
στῶσι, τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον
αὐτὴν γυναῖκα. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ- 24
τοῖς· Οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς,
μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ; Ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν 25
ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε γαμίσκονται, ἀλλ'
εἰσὶν ὡς ἄγγελοι ˈἐν τοῖς οὐρανοῖς. Περὶ δὲ τῶν 26
νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ
ˈΜωσέως, ἐπὶ ''τοῦ βάτου ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεὸς,

15. ∾ἰδὼν 20. † οὖν 21. καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως· καὶ οἱ ἑπτὰ οὐκ ἀφῆκαν *Alii*: καὶ ὡσαύτως ἔλαβον αὐτὴν οἱ ἑπτὰ, καὶ οὐκ ἀφῆκαν *Conject.* καὶ ὡσαύτως καὶ οἱ ἑπτὰ οὐκ ἀφῆκαν 22. ∾Ἔσχατον πάντων καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν. *Alii*: Καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν. 23. → οὖν ''⇉ ὅταν ἀναστῶσι, 25. † οἱ 26. Μωσέως ἐπὶ τοῦ βάτου, ὡς ''r. τῆς βάτου

λέγων· „Ἐγὼ ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ
27 ὁ Θεὸς Ἰακώβ;„ Οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ
28 ' ζώντων. Ὑμεῖς οὖν πολὺ πλανᾶσθε. Καὶ προσ-
ελθὼν εἷς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν συζητούν-
των, εἰδὼς ὅτι καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπηρώτησεν
29 αὐτόν· Ποία ἐστὶ πρώτη ' πάντων ἐντολή; Ὁ δὲ Ἰη-
σοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ· Ὅτι ' πρώτη πάντων ἐντολή·
„Ἄκουε Ἰσραὴλ, κύριος, ὁ Θεὸς ἡμῶν, κύριος εἷς ἐστι·
30 καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρ-
δίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς
διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου.„ Αὕτη
31 πρώτη ἐντολή. Καὶ δευτέρα ' ὁμοία, αὕτη· „Ἀγαπή-
σεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.„ Μείζων τούτων
32 ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστι. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμμα-
τεύς· Καλῶς, διδάσκαλε, ἐπ' ἀληθείας εἶπας, ὅτι εἷς
33 ἐστι ', καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ· καὶ τὸ ἀγα-
πᾷν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέ-
σεως, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος,
καὶ τὸ ἀγαπᾷν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν, πλεῖόν ἐστι
34 πάντων τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ ' θυσιῶν. Καὶ ὁ Ἰη-
σοῦς, ἰδὼν αὐτὸν, ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐ-
τῷ· Οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καὶ
35 οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. Καὶ
ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγε, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ·
Πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς, ὅτι ὁ Χριστὸς υἱός ἐστι
36 Δαυΐδ; Αὐτὸς γὰρ Δαυῒδ εἶπεν ἐν ' πνεύματι ἁγίῳ·
„"Λέγει ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν
μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν πο-
37 δῶν σου.„ Αὐτὸς ' οὖν Δαυῒδ λέγει αὐτὸν κύριον· καὶ
πόθεν υἱὸς αὐτοῦ ἐστι; Καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν

27. † Θεὸς 28. r. πασῶν 29. r. πρώτη πασῶν τῶν ἐντολῶν· *Alii:* ≈ πρώτη ἐστίν· *Alii:* ∾ πάντων πρώτη· 31. ≈ ὁμοία αὐτῇ· 32. † Θεός, 33. † των 36. r. τῷ πνεύματι τῷ " r. ∾ Εἶπεν. 37. → οὖν

αὐτοῦ ἡδέως. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· 38
Βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων, τῶν θελόντων ἐν στο-
λαῖς περιπατεῖν, καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ 39
πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλι-
σίας ἐν τοῖς δείπνοις· οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν 40
χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· οὗτοι λή-
ψονται περισσότερον κρίμα.

Καὶ καθίσας ὁ Ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου, 41
ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυ-
λάκιον. Καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά. Καὶ 42
ἐλθοῦσα μία χήρα ˈπτωχὴ, ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὅ ἐστι
κοδράντης. Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐ- 43
τοῦ, ˈεἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα αὕτη
ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων βέβληκε τῶν βαλόντων εἰς
τὸ γαζοφυλάκιον. Πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος 44
αὐτοῖς ἔβαλον· αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα
ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ 13
εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· Διδάσκαλε, ἴδε, ποταποὶ λίθοι
καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν 2
αὐτῷ· Βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς; οὐ μὴ
ˈἀφεθῇ λίθος ἐπὶ λίθῳ, ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ. Καὶ 3
καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, κατέναντι
τοῦ ἱεροῦ, ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος, καὶ
Ἰάκωβος, καὶ Ἰωάννης, καὶ Ἀνδρέας· Εἰπὲ ἡμῖν, πότε 4
ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον, ὅταν μέλλῃ πάντα
ταῦτα συντελεῖσθαι; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς αὐτοῖς, 5
ἤρξατο λέγειν· Βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. Πολλοὶ 6
γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες· Ὅτι
ἐγώ εἰμι· καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. Ὅταν δὲ ἀκού- 7
σητε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε· δεῖ
γὰρ γενέσθαι· ἀλλ' οὔπω τὸ τέλος. Ἐγερθήσεται 8
γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν·

42. → πτωχή. 43. r. ~ λέγει 2. ~ ἀφεθῇ ὧδε

αὐτοῦ ἡδέως. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· 38
Βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων, τῶν θελόντων ἐν στο-
λαῖς περιπατεῖν, καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ 39
πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλι-
σίας ἐν τοῖς δείπνοις· οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν 40
χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· οὗτοι λή-
ψονται περισσότερον κρίμα.

Καὶ καθίσας ὁ Ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου, 41
ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυ-
λάκιον. Καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά. Καὶ 42
ἐλθοῦσα μία χήρα ˈπτωχὴ, ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὅ ἐστι
κοδράντης. Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐ- 43
τοῦ, ˈεἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα αὕτη
ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων βέβληκε τῶν βαλόντων εἰς
τὸ γαζοφυλάκιον. Πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος 44
αὐτοῖς ἔβαλον· αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα
ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ 13
εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· Διδάσκαλε, ἴδε, ποταποὶ λίθοι
καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν 2
αὐτῷ· Βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς; οὐ μὴ
ˈἀφεθῇ λίθος ἐπὶ λίθῳ, ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ. Καὶ 3
καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, κατέναντι
τοῦ ἱεροῦ, ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος, καὶ
Ἰάκωβος, καὶ Ἰωάννης, καὶ Ἀνδρέας· Εἰπὲ ἡμῖν, πότε 4
ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον, ὅταν μέλλῃ πάντα
ταῦτα συντελεῖσθαι; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς αὐτοῖς, 5
ἤρξατο λέγειν· Βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. Πολλοὶ 6
γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες· Ὅτι
ἐγώ εἰμι· καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. Ὅταν δὲ ἀκού- 7
σητε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε· δεῖ
γὰρ γενέσθαι· ἀλλ' οὔπω τὸ τέλος. Ἐγερθήσεται 8
γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν·

42. → πτωχὴ, 43. r. ∾ λέγει 2. ∾ ἀφεθῇ ὧδε

ʹ καὶ ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους, καὶ ἔσονται λι-
9 μοὶ ʺ καὶ ταραχαί. ʹ Ἀρχαὶ ὠδίνων ταῦτα. Βλέ-
πετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτούς· παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς
συνέδρια, καὶ εἰς ʺ συναγωγὰς δαρήσεσθε, καὶ ἐπὶ
ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθήσεσθε, ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς
10 μαρτύριον αὐτοῖς. Καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη δεῖ πρῶ-
11 τον κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον. Ὅταν δὲ ʹ ἄγωσιν ὑμᾶς
παραδιδόντες, μὴ προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε, ʺ μηδὲ
μελετᾶτε· ἀλλ' ὃ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ,
τοῦτο λαλεῖτε· οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ
12 τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν
εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον· καὶ ἐπαναστήσονται
13 τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. Καὶ ἔσεσθε
μισούμενοι ὑπὸ πάντων, διὰ τὸ ὄνομά μου. Ὁ δὲ ὑπο-
14 μείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. Ὅταν δὲ ἴδητε
τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως ʹ ἑστὼς ὅπου οὐ δεῖ· (ὁ
ἀναγινώσκων νοείτω·) τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, φευγέ-
15 τωσαν εἰς τὰ ὄρη· ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος, μὴ κατα-
βάτω εἰς τὴν οἰκίαν, μηδὲ εἰσελθέτω, ἆραί τι ἐκ τῆς
16 οἰκίας αὐτοῦ· καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν ὤν, μὴ ἐπιστρεψάτω
17 εἰς τὰ ὀπίσω, ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν
γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς
18 ἡμέραις. Προσεύχεσθε δέ, ἵνα μὴ γένηται ʹ ἡ φυγὴ
19 ὑμῶν χειμῶνος: Ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλί-
ψις, οἵα οὐ γέγονε τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως, ἧς ἔκτι-
20 σεν ὁ Θεός, ἕως τοῦ νῦν, καὶ οὐ μὴ γένηται. Καὶ εἰ μὴ
κύριος ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα
σάρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, οὓς ἐξελέξατο, ἐκο-
21 λόβωσε τὰς ἡμέρας. Καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ·
Ἰδού, ὧδε ὁ Χριστός· ʹ ἤ Ἰδού, ἐκεῖ· μὴ ʺ πιστεύετε.

8. *om.* καὶ *post* βασιλείαν· ʺ → καὶ ταραχαί
9. ∾ Ἀρχὴ ʺ συναγωγάς· δαρήσεσθε καὶ 11. *r.* ἀγά-
γωσιν ʺ ⇉ μηδὲ μελετᾶτε· 14. † τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Δα-
νιὴλ τοῦ προφήτου, 18. ⇉ ἡ φυγὴ ὑμῶν 21. → ἤ·
ʺ *r.* πιστεύσητε.

Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται, 22
καὶ δώσουσι σημεῖα καὶ τέρατα, πρὸς τὸ ἀποπλανᾷν,
εἰ δυνατὸν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. Ὑμεῖς δὲ βλέπετε· 23
ἰδοὺ, προείρηκα ὑμῖν πάντα. Ἀλλ' ἐν ἐκείναις 24
ταῖς ἡμέραις, μετὰ τὴν θλίψιν ἐκείνην, ὁ ἥλιος σκο-
τισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς·
καὶ ' οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται ἐκπίπτοντες, καὶ 25
αἱ δυνάμεις, αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, σαλευθήσονται. Καὶ 26
τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέ-
λαις, μετὰ ' δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης. Καὶ τότε 27
ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους ' αὐτοῦ, καὶ ἐπισυνάξει τοὺς
ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρου
γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ. Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μά- 28
θετε τὴν παραβολήν· ὅταν αὐτῆς ἤδη ὁ κλάδος ἁπαλὸς
γένηται, καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα, γινώσκετε, ὅτι ἐγγὺς
τὸ θέρος ἐστίν. Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ταῦτα ἴδητε 29
γινόμενα, γινώσκετε, ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. Ἀμὴν 30
λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, μέχρις
οὗ πάντα ταῦτα γένηται. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ' παρε- 31
λεύσεται· οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι. Περὶ 32
δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ' ἢ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ
οἱ ἄγγελοι, οἱ ἐν οὐρανῷ, " οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ.
Βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε· οὐκ οἴδατε γὰρ, 33
πότε ὁ καιρός ἐστιν. Ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος ἀφεὶς 34
τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ δοὺς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν
ἐξουσίαν, καὶ ἑκάστῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ θυρωρῷ
ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. Γρηγορεῖτε οὖν· οὐκ οἴδατε 35
γὰρ, πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ὀψὲ, ἢ μεσο-
νυκτίου, ἢ ἀλεκτοροφωνίας, ἢ πρωΐ· μὴ ἐλθὼν ἐξαί- 36

25. οἱ ἀστέρες ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐκπίπτον-
τες f. πίπτοντες, 26. δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς.
27. → αὐτοῦ, 31. r. παρελεύσονται· 32. r. καὶ
" om. οὐδὲ ὁ υἱός,

37 φνης, εὕρῃ ὑμᾶς καθεύδοντας. Ἃ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσι
λέγω· Γρηγορεῖτε.

14 Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας·
καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, πῶς αὐτὸν
2 ἐν δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν. Ἔλεγον δέ· Μὴ
ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε θόρυβος ἔσται τοῦ λαοῦ.

3 Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος
τοῦ λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ, ἦλθε γυνὴ ἔχουσα
ἀλάβαστρον μύρου, νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς· καὶ
'συντρίψασα "τὸ ἀλάβαστρον, κατέχεεν αὐτοῦ κατὰ
4 τῆς κεφαλῆς. Ἦσαν δέ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυ-
τοὺς, καὶ λέγοντες· Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου
5 γέγονεν; Ἠδύνατο γὰρ τοῦτο 'τὸ μύρον πραθῆναι ἐπά-
νω τριακοσίων δηναρίων, καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς.
6 Καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἄφετε
αὐτήν· τί αὐτῇ κόπους παρέχετε; καλὸν ἔργον εἰργά-
7 σατο 'ἐν ἐμοί. Πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ'
ἑαυτῶν, καὶ, ὅταν θέλητε, δύνασθε αὐτοὺς εὖ ποιῆσαι·
8 ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. Ὃ 'ἔσχεν αὕτη, ἐποίησε·
προέλαβε μυρίσαι μου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν.
9 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου 'ἂν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον
"τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λα-
ληθήσεται, εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

10 Καὶ ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἷς τῶν δώδεκα, ἀπῆλ-
11 θε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα παραδῷ αὐτὸν αὐτοῖς. Οἱ
δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν· καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ 'ἀρ-
γύριον δοῦναι. Καὶ ἐζήτει, πῶς εὐκαίρως αὐτὸν πα-
ραδῷ.

12 Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα
ἔθυον, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Ποῦ θέλεις
13 ἀπελθόντες ἑτοιμάσωμεν, ἵνα φάγῃς τὸ πάσχα; Καὶ

3. θραύσασα "τὸν f. τὴν 5. r. → τὸ μύρον
6. r. εἰς ἐμέ. 8. r. εἶχεν 9. ἐὰν "om. τοῦτο
11. ἀργύρια

ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς·
Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν· καὶ ἀπαντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος
κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ· καὶ 14
ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ, εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ· Ὅτι ὁ δι-
δάσκαλος λέγει· Πῦ ἐστι τὸ κατάλυμα, ὅπυ τὸ πάσχα
μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; Καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει 15
' ἀνάγαιον μέγα ἐστρωμένον, '' ἕτοιμον· ἐκεῖ ἑτοιμά-
σατε ἡμῖν. Καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἦλθον 16
εἰς τὴν πόλιν, καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς· καὶ ἡτοί-
μασαν τὸ πάσχα. Καὶ ὀψίας γενομένης, ἔρχεται μετὰ 17
τῶν δώδεκα. Καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόν- 18
των, εἶπεν ὁ Ἰησῦς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν
παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ᾽ ἐμοῦ. Οἱ δὲ ἤρξαντο 19
λυπεῖσθαι, καὶ λέγειν αὐτῷ εἷς καθ᾽ εἷς· Μήτι ἐγώ;
' καὶ ἄλλος· Μήτι ἐγώ; Ὁ δὲ ' ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐ- 20
τοῖς· Εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενος μετ᾽ ἐμοῦ
εἰς τὸ τρυβλίον. Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, 21
καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ
ἐκείνῳ, δι᾽ οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται·
καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖ-
νος. Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς 22
ἄρτον, εὐλογήσας ἔκλασε, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ εἶπε·
Λάβετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. Καὶ λαβὼν ' τὸ 23
ποτήριον, εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς· καὶ ἔπιον ἐξ
αὐτοῦ πάντες. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά 24
μου, ' τὸ τῆς '' καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυ-
νόμενον. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ ' πίω ἐκ 25
τοῦ '' γεννήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκεί-
νης, ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.
Καὶ ὑμνήσαντες, ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. 26

15. r. ἀνώγεον '' → ἕτοιμον· 19. → καὶ ἄλλος· Μήτι ἐγώ; 20. → ἀποκριθεὶς 22. † φάγετε· 23. → τὸ 24. → τὸ '' ⇉ καινῆς 25. ∾ προσθῶ πιεῖν '' ≈ γενήματος

27 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι πάντες σκανδαλισθή-
σεσθε ' ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· ὅτι γέγραπται·
„Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσεται τὰ πρό-
28 βατα.„ Ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με, προάξω ὑμᾶς
29 εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ· Καὶ εἰ
30 πάντες σκανδαλισθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ. Καὶ λέγει
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω σοι, ' ὅτι σὺ σήμερον ἐν
τῇ νυκτὶ ταύτῃ, πρὶν " ἢ δὶς ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρίς
31 ἀπαρνήσῃ με. Ὁ δὲ ' ἐκ περισσοῦ ἔλεγε " μᾶλλον·
Ἐάν με δέῃ συναποθανεῖν σοι, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι.
Ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.

32 Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον, οὗ τὸ ὄνομα Γεθσημανῆ·
καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Καθίσατε ὧδε, ἕως
33 προσεύξωμαι. Καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ ' Ἰά-
κωβον καὶ Ἰωάννην μεθ' ἑαυτοῦ· καὶ ἤρξατο ἐκθαμ-
34 βεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Περίλυπός
ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε, καὶ γρη-
35 γορεῖτε. Καὶ ' προελθὼν μικρὸν, ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς·
καὶ προσηύχετο, ἵνα, εἰ δυνατόν ἐστι, παρέλθῃ ἀπ'
36 αὐτοῦ ἡ ὥρα. Καὶ ἔλεγεν· Ἀββᾶ ὁ πατὴρ, πάντα δυ-
νατά σοι· παρένεγκε τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο·
37 Ἀλλ' οὐ, τί ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ τί σύ. Καὶ ἔρχεται,
καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας· καὶ λέγει τῷ Πέ-
τρῳ· Σίμων, καθεύδεις; οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρη-
38 γορῆσαι; Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλ-
θητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ
39 σὰρξ ἀσθενής. Καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο, τὸν
40 αὐτὸν λόγον εἰπών. Καὶ ὑποστρέψας, εὗρεν αὐτοὺς
' πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν
" βεβαρημένοι, καὶ οὐκ ᾔδεισαν, τί αὐτῷ ἀποκριθῶσι.

27. ⇉ ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· 30. r. ὅτι σήμε-
ρον " om. ἢ δὶς 31. ≈ ἐκπερισσῶς " ⇉ μᾶλλον·
Alii: ἔλεγε· Μᾶλλον ἐὰν 33. † τὸν 35. ∾ προσ-
ελθὼν 40. ⇉ πάλιν " ≈ καταβαρυνόμενοι,

Καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον, καὶ λέγει αὐτοῖς· Καθεύδετε 41
ˈτὸ λοιπὸν καὶ ˈˈ ἀναπαύεσθε; ἀπέχει ˈˈˈ, ἦλθεν ἡ ὥρα·
ἰδοὺ, παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας
τῶν ἁμαρτωλῶν. Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ, ὁ παρα- 42
διδούς με ἤγγικε.

Καὶ εὐθέως, ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, παραγίνεται Ἰού- 43
δας, εἷς ˈὢν τῶν δώδεκα, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ὄχλος πολὺς
μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ
τῶν γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων. Δεδώκει δὲ 44
ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν σύσσημον αὐτοῖς, λέγων· Ὃν ἂν
φιλήσω, αὐτός ἐστι· κρατήσατε αὐτὸν καὶ ἀπαγάγετε
ἀσφαλῶς. Καὶ ἐλθὼν, εὐθέως προσελθὼν αὐτῷ, λέ- 45
γει· Ῥαββὶ, ˈῥαββί· καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Οἱ δὲ 46
ἐπέβαλον ἐπ᾽ αὐτὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ ἐκράτησαν
αὐτόν. Εἷς δέ τις τῶν παρεστηκότων, σπασάμε- 47
νος τὴν μάχαιραν, ἔπαισε τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως,
καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ˈὠτίον. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς 48
εἶπεν αὐτοῖς· Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν
καὶ ξύλων, συλλαβεῖν με. Καθ᾽ ἡμέραν ἤμην πρὸς 49
ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με·
ἀλλ᾽, ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. Καὶ ἀφέντες αὐτὸν 50
πάντες ἔφυγον. Καὶ εἷς τις νεανίσκος ˈἠκολούθει αὐ- 51
τῷ, περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ· καὶ κρατοῦ-
σιν αὐτὸν ˈˈοἱ νεανίσκοι. Ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα, 52
γυμνὸς ἔφυγεν ˈἀπ᾽ αὐτῶν.

Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα· καὶ 53
συνέρχονται ˈαὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ πρεσ-
βύτεροι, καὶ οἱ γραμματεῖς. Καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρό- 54
θεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρ-
χιερέως· καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν,

41. ⇉τὸ ˈˈ ἀναπαύεσθε· ˈˈˈ *add.* τὸ τέλος, 43. ⇉ὢν
45. → ῥαββί· 47. ∾ὠτάριον. 51. ἠκολούθησεν
Alii: ∾συνηκολούθει ˈˈ⇉οἱ νεανίσκοι. 52. → ἀπ᾽
αὐτῶν, 53. *om.* αὐτῷ

55 καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ
ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν,
56 εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτόν· καὶ οὐχ εὕρισκον. Πολλοὶ
γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυ-
57 ρίαι οὐκ ἦσαν. Καί τινες ἀναστάντες, ἐψευδομαρτύ-
58 ρουν κατ᾽ αὐτοῦ, λέγοντες· Ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐ-
τοῦ λέγοντος· Ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον
τὸν χειροποίητον, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχει-
59 ροποίητον οἰκοδομήσω. Καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρ-
60 τυρία αὐτῶν. Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς ' μέσον,
ἐπηρώτησε τὸν Ἰησοῦν, λέγων· Οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν;
61 τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; Ὁ δὲ ἐσιώπα, καὶ οὐ-
δὲν ἀπεκρίνατο. Πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτὸν,
καὶ λέγει αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογη-
62 τοῦ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἐγώ εἰμι· καὶ ὄψεσθε τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆς δυνά-
μεως, καὶ ἐρχόμενον ' μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.
63 Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς, διαῤῥήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ, λέ-
64 γει· Τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; Ἠκούσατε τῆς
βλασφημίας· τί ὑμῖν φαίνεται; Οἱ δὲ πάντες κατέκρι-
65 ναν αὐτὸν ' εἶναι ἔνοχον θανάτου. Καὶ ἤρξαντό
τινες ἐμπτύειν αὐτῷ, καὶ περικαλύπτειν τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ, καὶ κολαφίζειν αὐτὸν, καὶ λέγειν αὐτῷ· Προ-
φήτευσον. Καὶ ' οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν " ἔβαλ-
λον.

66 Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου ἐν τῇ αὐλῇ ' κάτω, ἔρχεται
67 μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως· καὶ ἰδοῦσα τὸν
Πέτρον θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα αὐτῷ, λέγει· Καὶ
68 σὺ μετὰ τοῦ Ναζαρηνοῦ Ἰησοῦ ἦσθα. Ὁ δὲ ἠρνήσατο,
λέγων· Οὐκ οἶδα, οὐδὲ ἐπίσταμαι τί σὺ λέγεις. Καὶ
ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον· καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησε.

60. † τὸ 62. ἐπὶ 64. *om.* εἶναι 65. *om.* οἱ ὑπηρέ-
ται " ≈ ἔλαβον. 66. *om.* κάτω, *Alii*: αὐλῇ, κά-
τω ἔρχεται

Καὶ ἡ παιδίσκη ' ἰδοῦσα αὐτὸν πάλιν, ἤρξατο λέγειν 69
τοῖς παρεστηκόσιν· Ὅτι οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστιν. Ὁ δὲ 70
πάλιν ἠρνεῖτο. Καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες
ἔλεγον τῷ Πέτρῳ· Ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ· ' καὶ γὰρ
Γαλιλαῖος εἶ, " καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει. Ὁ δὲ ἤρξατο 71
ἀναθεματίζειν καὶ ' ὀμνύναι· Ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρω-
πον τοῦτον, ὃν λέγετε. Καὶ ' ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ 72
ἐφώνησε. Καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος " τοῦ ῥήματος, οὗ
εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δὶς,
ἀπαρνήσῃ με τρίς. Καὶ ‴ ἐπιβαλὼν ἔκλαιε.

Καὶ εὐθέως ἐπὶ τὸ πρωῒ συμβούλιον ποιήσαντες οἱ 15
ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ' γραμματέων, καὶ
ὅλον τὸ συνέδριον, δήσαντες τὸν Ἰησοῦν, ἀπήνεγκαν
καὶ παρέδωκαν τῷ Πιλάτῳ. Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν 2
ὁ Πιλάτος· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· Σὺ λέγεις. Καὶ κατηγόρουν 3
αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά. Ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν ἐπη- 4
ρώτησεν αὐτὸν, λέγων· Οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; ἴδε,
πόσα σου καταμαρτυροῦσιν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν 5
ἀπεκρίθη· ὥστε θαυμάζειν τὸν Πιλάτον. Κατὰ 6
δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον, ὅνπερ ᾐτοῦντο.
Ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν συστασιαστῶν 7
δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν.
Καὶ ' ἀναβοήσας ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι, καθὼς ἀεὶ 8
ἐποίει αὐτοῖς. Ὁ δὲ Πιλάτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων· 9
Θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;
Ἐγίνωσκε γὰρ, ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν 10
οἱ ἀρχιερεῖς. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ' ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον, 11

69. ἰδοῦσα αὐτὸν, πάλιν ἤρξατο *Alii om.* πάλιν, 70. *om.* καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ, " ⇉ καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει. 71. *r.* ∾ ὀμνύειν· 72. ⊕ εὐθέως " ≈ τὸ ῥῆμα, ὃ ‴ ἤρξατο κλαίειν. *Alii*: ἐπιλαβὼν ἔκλαιε. 1. γραμματέων· καὶ ὅλον τὸ συνέδριον δήσαντες 8. ἀναβὰς *Conject.* ἀναβόησας 11. ἀνέπεισαν *f.* ἔπεισαν

12 ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς. Ὁ δὲ Πι-
λάτος ἀποκριθεὶς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς· Τί οὖν θέλετε
13 ποιήσω ὃν λέγετε ¹ βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; Οἱ δὲ πά-
14 λιν ἔκραξαν· Σταύρωσον αὐτόν. Ὁ δὲ Πιλάτος ἔλε-
γεν αὐτοῖς· Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ ¹ περισσῶς
15 ἔκραξαν· Σταύρωσον αὐτόν. Ὁ δὲ Πιλάτος, βουλό-
μενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι, ἀπέλυσεν αὐτοῖς
τὸν Βαραββᾶν, καὶ παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν, φραγελλώ-
16 σας, ἵνα σταυρωθῇ. Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον
αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς, ὅ ἐστι πραιτώριον· καὶ συγκα-
17 λοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν. Καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν πορ-
φύραν, καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον
18 στέφανον. Καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν· Χαῖρε ¹ ὁ
19 βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κε-
φαλὴν καλάμῳ, καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ
20 γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ. Καὶ ὅτε ¹ ἐνέπαιξαν αὐτῷ,
ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ
ἱμάτια ¹¹ τὰ ἴδια.
21 Καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν, ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν. Καὶ
ἀγγαρεύουσι παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον, ἐρχό-
μενον ἀπ' ἀγροῦ, (τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥού-
22 φου,) ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. Καὶ φέρουσιν αὐτὸν
ἐπὶ Γολγοθᾶ τόπον· ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, κρανίου
23 τόπος. Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ πιεῖν ἐσμυρνισμένον οἶνον·
24 ὁ δὲ οὐκ ἔλαβε. Καὶ σταυρώσαντες αὐτὸν, ¹ διαμερί-
ζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτὰ,
25 τίς τί ἄρῃ. Ἦν δὲ ὥρα τρίτη, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.
26 Καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη·
27 „Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.„ Καὶ σὺν αὐτῷ σταυ-
ροῦσι δύο λῃστάς· ἕνα ἐκ δεξιῶν, καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύ-

12. τὸν βασιλέα 14. *r.* περισσοτέρως 18. *r.* βασι-
λεῦ 20. *om.* ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ¹¹→τὰ ἴδια. *Alii:*
αὐτοῦ. 24. *r.* διεμέριζον

μων αὐτῦ. ' Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγυσα· „Καὶ 28
μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη.„ Καὶ οἱ παραπορευόμενοι 29
ἐβλασφήμουν αὐτὸν, κινῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ
λέγοντες· Οὐά· ὁ καταλύων τὸν ναὸν, καὶ ἐν τρισὶν
ἡμέραις οἰκοδομῶν· σῶσον σεαυτὸν, καὶ κατάβα ἀπὸ 30
τοῦ σταυροῦ. Ὁμοίως ' καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, ἐμπαίζοντες 31
πρὸς ἀλλήλυς μετὰ τῶν γραμματέων, ἔλεγον· Ἄλλυς
ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται '' σῶσαι; Ὁ Χριστὸς, ὁ βα- 32
σιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ,
ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν'. Καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι
αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν. Γενομένης δὲ ὥρας ἕκτης, 33
σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν, ἕως ὥρας ἐννάτης.
Καὶ τῇ ὥρᾳ τῇ ἐννάτῃ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγά- 34
λῃ, λέγων· Ἐλωΐ, ἐλωΐ· ' λαμμᾶ σαβαχθανί; ὅ ἐστι
μεθερμηνευόμενον· Ὁ Θεός '' μου, ὁ Θεός μου· εἰς τί
με ''' ἐγκατέλιπες; Καί τινες τῶν παρεστηκότων ἀκού- 35
σαντες, ἔλεγον· Ἰδοὺ, Ἠλίαν φωνεῖ. Δραμὼν δὲ εἷς, 36
καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους, περιθείς τε καλάμῳ, ἐπό-
τιζεν αὐτὸν, λέγων· Ἄφετε· ἴδωμεν, εἰ ἔρχεται Ἠλίας
καθελεῖν αὐτόν.

Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην, ἐξέπνευ- 37
σε. Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς 38
δύο, ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. Ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων, 39
ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ, ὅτι οὕτω ' κράξας
ἐξέπνευσεν, εἶπεν· Ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς
ἦν Θεοῦ. Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν 40
θεωροῦσαι· ἐν αἷς ἦν καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ
Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ ' Ἰωσῆ μήτηρ,
καὶ Σαλώμη· αἳ καὶ, ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ἠκολού- 41
θουν αὐτῷ, καὶ διηκόνουν αὐτῷ· καὶ ἄλλαι πολλαὶ,
αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα.

28. ⇉ Καὶ ἐπληρώθη *usque ad* ἐλογίσθη. 31. † δὲ '' σῶσαι. 32. *add.* αὐτῷ. 34. λιμᾶ '' *om.* μου *prius.* ''' ὠνείδισας; 39. *om.* κράξας 40. ∾ Ἰώσητος

42 Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, (ἐπεὶ ἦν παρασκευὴ, ὅ
43 ἐστι προσάββατον,) ¹ ἦλθεν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας,
εὐσχήμων βουλευτὴς, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος
τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλά-
44 τον, καὶ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πιλάτος
ἐθαύμασεν, εἰ ἤδη τέθνηκε· καὶ προσκαλεσάμενος τὸν
κεντυρίωνα, ἐπηρώτησεν αὐτὸν, εἰ ¹ πάλαι ἀπέθανε.
45 Καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος, ἐδωρήσατο τὸ σῶμα
46 τῷ Ἰωσήφ. Καὶ ἀγοράσας σινδόνα, καὶ καθελὼν αὐ-
τὸν, ἐνείλησε τῇ σινδόνι· καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνη-
μείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας· καὶ προσεκύ-
47 λισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. Ἡ δὲ Μαρία
ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσῆ ἐθεώρουν, ποῦ ¹ τί-
θεται.

16 Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου, Μαρία ἡ Μαγδα-
ληνὴ, καὶ Μαρία ἡ ¹ τοῦ Ἰακώβου, καὶ Σαλώμη ἠγό-
2 ρασαν ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν. Καὶ
λίαν πρωῒ τῆς μιᾶς σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνη-
3 μεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυ-
τάς· Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ
4 μνημείου; Καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν, ὅτι ἀποκεκύ-
5 λισται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. Καὶ εἰσελθοῦ-
σαι εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς
δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκήν· καὶ ἐξεθαμ-
6 βήθησαν. Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· Μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰη-
σοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν, τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρ-
θη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος, ὅπου ἔθηκαν αὐτόν.
7 Ἀλλ' ὑπάγετε, εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ τῷ
Πέτρῳ, ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐ-
8 τὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. Καὶ ἐξελθοῦσαι ¹, ἔφυ-
γον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκ-
στασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ.

43. ≈ ἐλθὼν 44. ἤδη 47. ∽ τέθειται. 1. → τοῦ
8. † ταχὺ,

Ι'Αναστὰς δὲ πρωῒ πρώτῃ ‖ σαββάτου ἐφάνη πρῶ- 9
τον Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ
δαιμόνια. Ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλε τοῖς μετ' αὐ- 10
τοῦ γενομένοις, πενθοῦσι καὶ κλαίουσι. Κἀκεῖνοι 11
ἀκούσαντες ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς, ἠπίστη-
σαν. Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπα- 12
τοῦσιν ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ, πορευομένοις εἰς
ἀγρόν. Κἀκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς· 13
οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν. Ὕστερον, ἀνακειμέ- 14
νοις αὐτοῖς τοῖς ἕνδεκα ἐφανερώθη· καὶ ὠνείδισε τὴν
ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν, ὅτι τοῖς θεασα-
μένοις αὐτὸν ἐγηγερμένον οὐκ ἐπίστευσαν. Καὶ εἶπεν 15
αὐτοῖς· Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, κηρύξατε
τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει. Ὁ πιστεύσας καὶ βα- 16
πτισθεὶς, σωθήσεται· ὁ δὲ ἀπιστήσας, κατακριθήσεται.
Σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύσασι ταῦτα παρακολουθήσει· Ἐν 17
τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσι· γλώσσαις λαλή-
σουσι ˈ καιναῖς· ὄφεις ἀροῦσι· κἂν θανάσιμόν τι πίωσιν, 18
οὐ μὴ αὐτοὺς ˈ βλάψῃ· ἐπὶ ἀῤῥώστους χεῖρας ἐπιθή-
σουσι, καὶ καλῶς ἕξουσιν.

Ὁ μὲν οὖν κύριος, μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς, ἀνελή- 19
φθη εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ·
ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ κυρίου 20
συνεργοῦντος, καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν
ἐπακολουθούντων σημείων.

9. ⇉ Ἀναστὰς *usque ad finem libri. Alii:* Πάντα δὲ τὰ παρηγγελμένα τοῖς περὶ τὸν Πέτρον συντόμως ἐξήγγειλαν. Μετὰ δὲ ταῦτα καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ ἀνατολῆς καὶ ἄχρι δύσεως ἐξαπέστειλε δι' αὐτῶν τὸ ἱερὸν καὶ ἄφθαρτον κήρυγμα τῆς αἰωνίου σωτηρίας. ‖ σαββάτων 17. καὶ ἐν ταῖς χερσὶν ὄφεις 18. r. βλάψει·

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ.

1 Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν
2 περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν ¹πραγμάτων, κα-
θὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ᾽ ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέ-
3 ται γενόμενοι τοῦ λόγου· ἔδοξε κἀμοὶ³, παρηκολουθη-
κότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς, καθεξῆς σοι γράψαι, κρά-
4 τιστε Θεόφιλε, ἵνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων
τὴν ἀσφάλειαν.
5 Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου, τοῦ βασιλέως
τῆς Ἰουδαίας, ἱερεύς τις ὀνόματι Ζαχαρίας, ἐξ ἐφημε-
ρίας Ἀβιά· καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀα-
6 ρὼν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ. Ἦσαν δὲ δίκαιοι
ἀμφότεροι ἐνώπιον τοῦ ⁶θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαις
ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασι τοῦ κυρίου ἄμεμπτοι.
7 Καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, καθότι ἡ Ἐλισάβετ ἦν στεῖ-
ρα, καὶ ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐ-
8 τῶν ἦσαν. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ
9 τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ ⁸ἔναντι τοῦ θεοῦ, κατὰ τὸ
ἔθος τῆς ⁹ἱερατείας ἔλαχε τοῦ θυμιάσαι, εἰσελθὼν εἰς
10 τὸν ναὸν τοῦ κυρίου· καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἦν τοῦ λαοῦ
11 προσευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος. Ὤφθη

1. πραγμάτων· καθὼς 3. add. καὶ πνεύματι ἁγίῳ, 6. θεοῦ πορευόμενοι 8. ἐναντίον 9. ἱερα-
τείας, ἔλαχε

δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου, ἑστὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσια-
στηρίου τοῦ θυμιάματος. Καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας 12
ἰδὼν, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν. Εἶπε δὲ πρὸς 13
αὐτὸν ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία· διότι εἰσηκού-
σθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει
υἱόν σοι· καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην. Καὶ 14
ἔσται χαρά σοι καὶ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ
ˈγενέσει αὐτοῦ χαρήσονται. Ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον 15
ˈκυρίου· καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πίῃ· καὶ πνεύμα-
τος ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ.
Καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον 16
τὸν θεὸν αὐτῶν. Καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον 17
αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἠλίου, ἐπιστρέψαι
καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει
δικαίων, ἑτοιμάσαι κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον. Καὶ 18
εἶπε Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον· Κατὰ τί γνώσομαι
τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης, καὶ ἡ γυνή μου προ-
βεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ 19
ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ· Ἐγώ εἰμι Γαβριὴλ, ὁ παρεστη-
κὼς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ· καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρός
σε, καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα. Καὶ ἰδοὺ, ἔσῃ σιω- 20
πῶν, καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι, ἄχρι ἧς ἡμέρας γένη-
ται ταῦτα· ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου,
οἵτινες ˈπληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν. Καὶ 21
ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν· καὶ ἐθαύμαζον
ἐν τῷ χρονίζειν αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ. Ἐξελθὼν δὲ οὐκ 22
ἠδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς· καὶ ἐπέγνωσαν, ὅτι ὀπτασίαν
ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς,
καὶ διέμενε κωφός. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν 23
αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν
οἶκον αὐτοῦ. Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν 24
Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆ-
νας πέντε, λέγουσα· Ὅτι οὕτω μοι πεποίηκεν ὁ κύριος 25

14. r. γεννήσει 15. † τοῦ 20. ∾ πλησθήσονται.

ἐν ἡμέραις, αἷς ἐπεῖδεν ἀφελεῖν τὸ ὄνειδός μου ἐν ἀν-
θρώποις.
26 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γα-
βριὴλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ᾗ ὄνομα
27 Ναζαρὲτ, πρὸς παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρὶ, ᾧ
ὄνομα Ἰωσὴφ, ἐξ οἴκου Δαυΐδ· καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρ-
28 θένου, Μαριάμ. Καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐ-
τὴν, εἶπε· Χαῖρε, κεχαριτωμένη· ὁ κύριος μετὰ σοῦ·
29 ' εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν. ' Ἡ δὲ ἐπὶ τῷ λόγῳ διε-
ταράχθη, καὶ διελογίζετο, ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς
30 οὗτος. Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ· Μὴ φοβοῦ, Μα-
31 ριάμ· εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ. Καὶ ἰδοὺ, συλ-
λήψῃ ἐν γαστρὶ, καὶ τέξῃ υἱὸν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα
32 αὐτοῦ Ἰησοῦν. Οὗτος ἔσται μέγας, καὶ υἱὸς ὑψίστου
κληθήσεται· καὶ δώσει αὐτῷ κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον
33 Δαυΐδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον
Ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ
34 ἔσται τέλος. Εἶπε δὲ Μαριὰμ πρὸς τὸν ἄγγελον· Πῶς
35 ἔσται ' τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; Καὶ ἀποκρι-
θεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ· Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται
ἐπί σε, καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ
36 τὸ γεννώμενον ' ἅγιον, κληθήσεται υἱὸς Θεοῦ. Καὶ
ἰδοὺ, Ἐλισάβετ ἡ συγγενής σου, καὶ αὐτὴ συνειληφυῖα
υἱὸν ἐν ' γήρει αὐτῆς· καὶ οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ
37 τῇ καλουμένῃ στείρᾳ. Ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τῷ
38 Θεῷ πᾶν ῥῆμα. Εἶπε δὲ Μαριάμ· Ἰδοὺ, ἡ δούλη κυ-
ρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. Καὶ ἀπῆλθεν
ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.
39 Ἀναστᾶσα δὲ Μαριὰμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ἐπο-
ρεύθη εἰς τὴν ὀρεινὴν μετὰ σπουδῆς, εἰς πόλιν ' Ἰούδα.

28. → εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν. 29. ∾ Ἡ δὲ διε-
ταράχθη, καὶ *Alii* ∾ Ἡ δὲ ἰδοῦσα διεταράχθη, καὶ
Alii r. Ἡ δὲ ἰδοῦσα διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐ-
τοῦ, καὶ 34. *add.* μοι 35. ⊕ ἐκ σοῦ 36. *r.* γήρᾳ
39. Ἰουδαίας. *Alii conject.* Ἰούθα. *f.* Ἰούττα.

Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου, καὶ ἠσπάσατο 40
τὴν Ἐλισάβετ. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν ἡ Ἐλισάβετ 41
τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας, ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν τῇ
κοιλίᾳ αὐτῆς· καὶ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου ἡ Ἐλισά-
βετ, καὶ ἀνεφώνησε φωνῇ μεγάλῃ, καὶ εἶπεν· Εὐλο- 42
γημένη σὺ ἐν γυναιξί· καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς
κοιλίας σου. Καὶ πόθεν μοι τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ 43
τοῦ κυρίου μου πρός με; Ἰδοὺ γάρ, ὡς ἐγένετο ἡ 44
φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά μου, ἐσκίρτησε
τὸ βρέφος ἐν ἀγαλλιάσει ἐν τῇ κοιλίᾳ μου. Καὶ μα- 45
καρία ἡ ' πιστεύσασα ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελα-
λημένοις αὐτῇ παρὰ κυρίου. Καὶ εἶπε Μαριάμ· 46
Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον, καὶ ἠγαλλίασε τὸ 47
πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου· ὅτι ἐπέβλε- 48
ψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ. Ἰδοὺ γάρ,
ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί· ὅτι ἐποί- 49
ησέ μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατός· καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐ-
τοῦ, καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ' εἰς γενεὰς γενεῶν τοῖς φοβου- 50
μένοις αὐτόν. Ἐποίησε κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ· 51
διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν.
Καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων, καὶ ὕψωσε ταπεινούς. 52
Πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν, καὶ πλουτοῦντας ἐξα- 53
πέστειλε κενούς. Ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, 54
μνησθῆναι ἐλέους, (καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας 55
' ἡμῶν,) τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ '' ἕως
αἰῶνος. Ἔμεινε δὲ Μαριὰμ σὺν αὐτῇ ὡσεὶ μῆνας 56
τρεῖς· καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐ- 57
τήν· καὶ ἐγέννησεν υἱόν. Καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι 58
καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς, ὅτι ἐμεγάλυνε κύριος τὸ ἔλεος
αὐτοῦ μετ' αὐτῆς· καὶ συνέχαιρον αὐτῇ. Καὶ ἐγέ- 59

45. πιστεύσασα· ὅτι 50. ∾ εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν
Alii ∾ εἰς γενεὰς καὶ γενεὰς 55. ἡμῶν τῷ Ἀβραὰμ
καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ,) ἕως '' *r.* ∾ εἰς τὸν αἰῶνα.

νετο, ˈἐν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ ἦλθον περιτεμεῖν τὸ παι-
δίον· καὶ ἐκάλουν αὐτὸ, ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς
60 αὐτοῦ, Ζαχαρίαν. Καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ
61 εἶπεν· Οὐχί· ἀλλὰ κληθήσεται Ἰωάννης. Καὶ εἶπον
πρὸς αὐτήν· Ὅτι οὐδείς ἐστιν ˈἐν τῇ συγγενείᾳ σου,
62 ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ. Ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ
63 αὐτοῦ, τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτόν. Καὶ αἰτήσας
πινακίδιον, ἔγραψε, λέγων· Ἰωάννης ἐστὶ τὸ ὄνομα
64 αὐτοῦ. Καὶ ἐθαύμασαν πάντες. Ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα
αὐτοῦ παραχρῆμα, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ˈ· καὶ ἐλάλει
65 εὐλογῶν τὸν θεόν. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος
τοὺς περιοικοῦντας αὐτούς· καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς
66 Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα. Καὶ
ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέ-
γοντες· Τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; Καὶ χεὶρ
67 κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ
αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου, καὶ προεφήτευσε,
68 λέγων· Εὐλογητὸς κύριος, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ· ὅτι
69 ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ
ἤγειρε κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ Δαυῒδ τοῦ
70 παιδὸς αὐτοῦ· (καθὼς ἐλάλησε διὰ στόματος τῶν
71 ἁγίων, τῶν ἀπ' αἰῶνος, προφητῶν αὐτοῦ·) σωτηρίαν
ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούν-
72 των ἡμᾶς· ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν,
73 καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας ˈ αὐτοῦ, ὅρκον, ὃν ὤμοσε
74 πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν, ἀφό-
βως, ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας, λατρεύειν
75 αὐτῷ ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ, πάσας
76 τὰς ἡμέρας ˈ ἡμῶν. Καὶ σὺ, παιδίον, προφήτης ὑψίστου
κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου κυρίου, ἑτοι-
77 μάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ, τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ

59. ∾ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ 61. ∾ ἐκ τῆς συγγε-
νείας 64. *add.* διηρθρώθη *f.* ἐλύθη· 72. αὐ-
τοῦ· ὅρκον, 75. † τῆς ζωῆς

λαῷ αὐτοῦ, ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν, διὰ σπλάγχνα 78
ἐλέους θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ
ἐξ ὕψους, ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου 79
καθημένοις, τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν
εἰρήνης. Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε, καὶ ἐκραταιοῦτο 80
πνεύματι· καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις, ἕως ἡμέρας ἀνα-
δείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξῆλθε δόγμα 2
παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου, ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν
οἰκουμένην. (Αὕτη ἡ ἀπογραφὴ " πρώτη ἐγένετο 2
ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας ''' Κυρηνίου.) Καὶ ἐπορεύον- 3
το πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.
Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ἐκ πόλεως 4
Ναζαρὲτ, εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εἰς πόλιν Δαυῒδ, ἥτις κα-
λεῖται Βεθλεὲμ, (διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πα-
τριᾶς Δαυῒδ,) ἀπογράψασθαι σὺν Μαριὰμ τῇ μεμνη- 5
στευμένῃ αὐτῷ ' γυναικὶ, οὔσῃ ἐγκύῳ. Ἐγένετο 6
δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ, ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ
τεκεῖν αὐτήν. Καὶ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτό- 7
τοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν, καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν
ἐν ' τῇ φάτνῃ· διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ κατα-
λύματι. Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ 8
ἀγραυλοῦντες, καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς
ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν. Καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος κυρίου 9
ἐπέστη αὐτοῖς, καὶ δόξα ' κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς·
καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγ- 10
γελος· Μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ, εὐαγγελίζομαι ὑμῖν
χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ· ὅτι ἐτέχθη 11
ὑμῖν σήμερον σωτὴρ, ὅς ἐστι Χριστὸς κύριος, ἐν πόλει
Δαυῒδ. Καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον· Εὑρήσετε βρέφος 12
ἐσπαργανωμένον κείμενον ἐν ' φάτνῃ· Καὶ ἐξαίφνης 13

2. Αὐτὴ " *Conject.* ἐγένετο πρώτη πρὸ τῆς ἡγεμ.
''' *Conj.* Κυντιλίου. 5. *om.* γυναικὶ, 7. → τῇ
9. → κυρίου 12. † τῇ

λαῷ αὐτοῦ, ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν, διὰ σπλάγχνα 78
ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ
ἐξ ὕψους, ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου 79
καθημένοις, τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν
εἰρήνης. Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε, καὶ ἐκραταιοῦτο 80
πνεύματι· καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις, ἕως ἡμέρας ἀνα-
δείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξῆλθε δόγμα 2
παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου, ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν
οἰκουμένην. (ʼΑὕτη ἡ ἀπογραφὴ '' πρώτη ἐγένετο 2
ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας ''' Κυρηνίου.) Καὶ ἐπορεύον- 3
το πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.
Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ἐκ πόλεως 4
Ναζαρὲτ, εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εἰς πόλιν Δαυῒδ, ἥτις κα-
λεῖται Βεθλεὲμ, (διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πα-
τριᾶς Δαυῒδ,) ἀπογράψασθαι σὺν Μαριὰμ τῇ μεμνη- 5
στευμένῃ αὐτῷ ' γυναικὶ, οὔσῃ ἐγκύῳ. Ἐγένετο 6
δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ, ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ
τεκεῖν αὐτήν. Καὶ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτό- 7
τοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν, καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν
ἐν ' τῇ φάτνῃ· διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ κατα-
λύματι. Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ 8
ἀγραυλοῦντες, καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς
ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν. Καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος κυρίου 9
ἐπέστη αὐτοῖς, καὶ δόξα ' κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς·
καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγ- 10
γελος· Μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ, εὐαγγελίζομαι ὑμῖν
χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ· ὅτι ἐτέχθη 11
ὑμῖν σήμερον σωτὴρ, ὅς ἐστι Χριστὸς κύριος, ἐν πόλει
Δαυῒδ. Καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον· Εὑρήσετε βρέφος 12
ἐσπαργανωμένον κείμενον ἐν ' φάτνῃ· Καὶ ἐξαίφνης 13

2. Αὐτὴ '' *Conject.* ἐγένετο πρώτη πρὸ τῆς ἡγεμ.
''' *Conj.* Κυντιλίου. 5. *om.* γυναικὶ, 7. → τῇ
9. → κυρίου 12. † τῇ

ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου,
14 αἰνούντων τὸν Θεὸν, καὶ λεγόντων· „Δόξα ἐν ὑψίστοις
'Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη· ἐν ἀνθρώποις "εὐδοκία.„
15 Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν
οἱ ἄγγελοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι, οἱ ποιμένες, εἶπον πρὸς
ἀλλήλους· Διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλεὲμ, καὶ ἴδωμεν
τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονὸς, ὃ ὁ κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν.
16 Καὶ ἦλθον σπεύσαντες, καὶ ἀνεῦρον τήν τε Μαριὰμ
καὶ τὸν Ἰωσὴφ, καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ.
17 Ἰδόντες δὲ, διεγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαλη-
18 θέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου. Καὶ πάντες
οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ
19 τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς. Ἡ δὲ Μαριὰμ πάντα
συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα, συμβάλλουσα ἐν τῇ καρ-
20 δίᾳ αὐτῆς. Καὶ 'ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες, δοξάζοντες
καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ
εἶδον, καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς.
21 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν
'αὐτὸν, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κλη-
θὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλληφθῆναι αὐτὸν ἐν
τῇ κοιλίᾳ.
22 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ 'αὐ-
τῶν, κατὰ τὸν νόμον Μωσέως, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς
23 Ἱεροσόλυμα, παραστῆσαι τῷ κυρίῳ, (καθὼς γέγρα-
πται ἐν νόμῳ κυρίου· „Ὅτι πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μή-
24 τραν, ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται·„) καὶ τοῦ δοῦναι
θυσίαν, κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν νόμῳ κυρίου· „Ζεῦγος
25 τρυγόνων, ἢ δύο 'νεοσσοὺς περιστερῶν.„ Καὶ
ἰδοὺ, ἦν ἄνθρωπος ἐν Ἱερουσαλὴμ, ᾧ ὄνομα Συμεών·
καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβὴς, προσδεχό-
μενος παράκλησιν τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ πνεῦμα ἦν ἅγιον

14. Θεῷ· καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν *ſ.* Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς· εἰ-
ρήνη ἐν "εὐδοκίας. 20. *r.* ἐπέστρεψαν 21. *r.* τὸ παι-
δίον 22. ∾ αὐτῆ, *Alii* αὐτῆς, *Alii om.* 24. ∾ νοσσοὺς

ἐπ' αὐτόν· καὶ ἦν αὐτῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ 26
πνεύματος τοῦ ἁγίου, μὴ ἰδεῖν θάνατον, πρὶν ἢ ἴδῃ
τὸν Χριστὸν κυρίου. Καὶ ἦλθεν ἐν τῷ πνεύματι εἰς 27
τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον
Ἰησοῦν, τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ
νόμου περὶ αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς 28
ἀγκάλας αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησε τὸν θεὸν, καὶ εἶπε·
Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά 29
σου, ἐν εἰρήνῃ· ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτή- 30
ριόν σου, ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν 31
λαῶν· φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν, καὶ δόξαν λαοῦ 32
σου Ἰσραήλ. Καὶ ἦν ˡ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ 33
θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ. Καὶ 34
εὐλόγησεν αὐτοὺς Συμεὼν, καὶ εἶπε πρὸς Μαριὰμ τὴν
μητέρα αὐτοῦ· Ἰδοὺ, οὗτος κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνά-
στασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ εἰς σημεῖον ἀντι-
λεγόμενον· (καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται 35
ῥομφαία·) ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρ-
διῶν διαλογισμοί. Καὶ ἦν Ἄννα προφῆτις, θυγά- 36
τηρ Φανουὴλ, ἐκ φυλῆς Ἀσήρ· αὕτη προβεβηκυῖα ἐν
ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα ἔτη μετὰ ἀνδρὸς ἑπτὰ ἀπὸ
τῆς παρθενίας αὐτῆς· καὶ αὕτη χήρα ὡς ἐτῶν ὀγδοή- 37
κοντα τεσσάρων, ἣ οὐκ ἀφίστατο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ, νη-
στείαις καὶ δεήσεσι λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν. Καὶ 38
αὕτη, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα, ἀνθωμολογεῖτο τῷ κυ-
ρίῳ, καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσι τοῖς προσδεχομένοις
λύτρωσιν ˡ ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅπαντα 39
τὰ κατὰ τὸν νόμον κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλι-
λαίαν, εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν, Ναζαρέτ. Τὸ δὲ 40
παιδίον ηὔξανε, καὶ ἐκραταιοῦτο ˡ πνεύματι, πληρού-
μενον σοφίας· καὶ χάρις θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό.

33. *r.* ∾ Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ 38. ∾ Ἱερουσα-
λήμ. *Alii* ἐν τῷ Ἰσραήλ. *ſ.* τοῦ Ἰσραήλ. 40. ⇉ πνεύ-
ματι,

41 Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερου-
42 σαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα. Καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν
δώδεκα, ἀναβάντων αὐτῶν ' εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὸ
43 ἔθος τῆς ἑορτῆς· καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν
τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς, ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν
Ἱερουσαλήμ· καὶ οὐκ ' ἔγνω Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐ-
44 τοῦ. Νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι, ἦλθον
ἡμέρας ὁδὸν, καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσι
45 καὶ ' τοῖς γνωστοῖς. Καὶ μὴ εὑρόντες ', ὑπέστρεψαν
46 εἰς Ἱερουσαλὴμ, "ζητοῦντες αὐτόν. Καὶ ἐγένετο, μεθ'
ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν
μέσῳ τῶν διδασκάλων, καὶ ἀκούοντα αὐτῶν, καὶ επε-
47 ρωτῶντα αὐτούς. Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες
αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ.
48 Καὶ ἰδόντες αὐτὸν, ἐξεπλάγησαν· καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ
μήτηρ αὐτοῦ εἶπε· Τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως;
ἰδοὺ, ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε.
49 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ᾔδειτε,
50 ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με; Καὶ αὐτοὶ
51 οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα, ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς. Καὶ κατέβη
μετ' αὐτῶν, ' καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ· καὶ ἦν ὑποτασ-
σόμενος αὐτοῖς. Καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα
52 τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. Καὶ Ἰησοῦς
προέκοπτε σοφίᾳ, καὶ ἡλικίᾳ, καὶ χάριτι παρὰ Θεῷ
καὶ ἀνθρώποις.

3 Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου
Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰου-
δαίας, καὶ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου, Φι-
λίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦντος τῆς Ἰτου-
ραίας καὶ Τραχωνίτιδος ' χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς

42. ⇉ εἰς Ἱεροσόλυμα 43. ∾ ἔγνωσαν οἱ γονεῖς αὐ-
τοῦ. *Conject.* οὐκ ἔγνωσαν. Νομίσαντες 44. † ἐν
45. † αὐτόν. " ≈ ἀναζητοῦντες 51. → καὶ ἦλθεν
1. χώρας καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιλήνης, ἐπὶ ἀρχ.

Ἀβιληνῆς τετραρχοῦντος, ʹἐπὶ ἀρχιερέως ʺἌννα καὶ 2
Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα Θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην, τὸν ʺ Ζαχα-
ρίου υἱὸν, ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν 3
περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου, κηρύσσων βάπτισμα μετα-
νοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ 4
λόγων Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, ʹλέγοντος· „Φωνὴ βοῶν-
τος ʺ ἐν τῇ ἐρήμῳ· Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐ-
θείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ· Πᾶσα φάραγξ πλη- 5
ρωθήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται·
καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν, καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς
ὁδοὺς λείας· καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ 6
Θεοῦ.„ Ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις 7
βαπτισθῆναι ὑπ᾽ αὐτοῦ· Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέ-
δειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; Ποιήσατε 8
οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας· καὶ μὴ ἄρξησθε
λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ. Λέγω
γὰρ ὑμῖν, ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων
ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. Ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς 9
τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ
ποιοῦν καρπὸν καλὸν, ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ βάλ-
λεται. Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι, λέγον- 10
τες· Τί οὖν ʹποιήσομεν; Ἀποκριθεὶς δὲ λέγει αὐτοῖς· 11
Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας, μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι· καὶ
ὁ ἔχων βρώματα, ὁμοίως ποιείτω. Ἦλθον δὲ καὶ τε- 12
λῶναι βαπτισθῆναι, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε,
τί ποιήσομεν; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· Μηδὲν πλέον 13
παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε. Ἐπηρώτων δὲ 14
αὐτὸν καὶ στρατευόμενοι, λέγοντες· Καὶ ἡμεῖς τί ποι-
ήσομεν; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Μηδένα διασείσητε,
μηδὲ συκοφαντήσητε· καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς ὀψωνίοις
ὑμῶν. Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ, καὶ διαλο- 15
γιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ

2. r. ἐπ᾽ ἀρχιερέων ʺ † τοῦ 4. ⇉ λέγοντος·
ʺ Ἐν τῇ ἐρήμῳ ἑτοιμάσατε 10. ∾ ποιήσωμεν;

16 Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ Χριστὸς, ἀπεκρίνατο ὁ
Ἰωάννης ἅπασι, λέγων· Ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς·
ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι
τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτί-
17 σει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί. Οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ
χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ· καὶ
συνάξει τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυ-
18 ρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ
19 ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν. Ὁ δὲ
Ἡρώδης ὁ τετράρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ᾽ αὐτοῦ περὶ
Ἡρωδιάδος τῆς γυναικὸς ' τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ περὶ
20 πάντων ὧν ἐποίησε πονηρῶν ὁ Ἡρώδης προσέθηκε
καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσι, καὶ κατέκλεισε τὸν Ἰωάννην ἐν
τῇ φυλακῇ.

21 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαὸν,
καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου, ἀνεῳχθῆ-
22 ναι τὸν οὐρανὸν, καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
σωματικῷ εἴδει, ὡσεὶ περιστερὰν, ἐπ᾽ αὐτὸν, καὶ φω-
νὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι, ' λέγουσαν· „Σὺ εἶ ὁ υἱός
μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν σοὶ ηὐδόκησα.„

23 Καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς ' ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα, '' ἀρ-
χόμενος, ὢν, ὡς ἐνομίζετο, υἱὸς Ἰωσὴφ, ''' τοῦ Ἡλὶ,
24 ' τοῦ Ματθὰτ, τοῦ Λευὶ, τοῦ Μελχὶ, τοῦ Ἰαννὰ, τοῦ
25 Ἰωσὴφ, τοῦ Ματταθίου, τοῦ Ἀμὼς, τοῦ Ναοὺμ, τοῦ

19. † Φιλίππου 22. ⇉ λέγουσαν· 23. ἀρχόμε-
νος ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα· ὢν υἱὸς, ὡς ἐνομίζε-
το, Ἰωσὴφ, *f.* ἀρχόμενος εἶναι ὡς ἐτῶν τριάκον-
τα, ὡς ἐνομίζετο υἱὸς Ἰωσὴφ, *f.* ὡς ἐτῶν τριάκον-
τα ἀρχόμενος, ὡς ἐνομίζετο εἶναι υἱὸς Ἰωσὴφ, *f.*
ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα, καὶ ἐνομίζετο υἱὸς Ἰωσὴφ,
'' ἀρχόμενος· ὢν, ὡς ἐνομίζετο υἱὸς Ἰωσὴφ, τοῦ *f.*
ἀρχόμενος ὢν· ὡς ἐνομίζετο υἱὸς Ἰωσὴφ, τοῦ *f.*
ἀρχόμενος ὢν, ὡς ἐνομίζετο· υἱὸς Ἰωσὴφ, τοῦ
''' *om.* τοῦ Ἡλὶ, *Alii* τοῦ Ἰακὼβ, τοῦ Ἡλὶ, 24. *om.* τοῦ
Ματθὰτ, τοῦ Λευὶ, *Alii* τοῦ Ματθὰν, τοῦ Λευὶ,

'Εσλὶ, τοῦ Ναγγαὶ, τοῦ Μαὰθ, τοῦ Ματταθίου, τοῦ 26
Σεμεΐ, τοῦ 'Ιωσὴφ, τοῦ 'Ιούδα, τοῦ 'Ιωαννᾶ, τοῦ 'Ρησὰ, 27
τοῦ Ζοροβάβελ, τοῦ Σαλαθιὴλ, τοῦ Νηρὶ, τοῦ Μελχὶ, 28
τοῦ 'Αδδὶ, τοῦ Κωσὰμ, τοῦ 'Ελμωδὰμ, τοῦ "Ηρ, τοῦ 29
'Ιωσὴ, τοῦ 'Ελιέζερ, τοῦ 'Ιωρεὶμ, τοῦ Ματθὰτ, τοῦ
Λευῒ, τοῦ Συμεὼν, τοῦ 'Ιούδα, τοῦ 'Ιωσὴφ, τοῦ 'Ιω- 30
νὰν, τοῦ 'Ελιακεὶμ, τοῦ Μελεᾶ, τοῦ Μαϊνὰν, τοῦ 31
Ματταθὰ, τοῦ Ναθὰν, τοῦ Δαυῒδ, τοῦ 'Ιεσσαὶ, τοῦ 32
'Ωβὴδ, ' τοῦ Βοὸζ, τοῦ Σαλμὼν, τοῦ Ναασσὼν, τοῦ 33
'Αμιναδὰβ, τοῦ 'Αρὰμ, τοῦ 'Εσρὼμ, τοῦ Φαρὲς, τοῦ
'Ιούδα, τοῦ 'Ιακὼβ, τοῦ 'Ισαὰκ, τοῦ 'Αβραὰμ, τοῦ 34
Θάρα, τοῦ Ναχὼρ, τοῦ Σερούχ, τοῦ 'Ραγαῦ, τοῦ 35
Φαλὲκ, τοῦ 'Εβὲρ, τοῦ Σαλὰ, ' τοῦ Καϊνὰν, τοῦ 'Αρ- 36
φαξὰδ, τοῦ Σὴμ, τοῦ Νῶε, τοῦ Λάμεχ, τοῦ Μαθου- 37
σάλα, τοῦ 'Ενὼχ, τοῦ 'Ιαρὲδ, τοῦ Μαλελεὴλ, τοῦ
Καϊνὰν, τοῦ 'Ενὼς, τοῦ Σὴθ, τοῦ 'Αδὰμ, τοῦ θεοῦ. 38

'Ιησοῦς δὲ πνεύματος ἁγίου πλήρης ὑπέστρεψεν ἀπὸ 4
τοῦ 'Ιορδάνου· καὶ ἤγετο ἐν τῷ πνεύματι ' εἰς τὴν ἔρη-
μον, ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ δια- 2
βόλου. Καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεί-
ναις· καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν, ' ὕστερον ἐπείνασε.
Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ 3
τῷ λίθῳ τούτῳ, ἵνα γένηται ἄρτος. Καὶ ἀπεκρίθη 4
'Ιησοῦς πρὸς αὐτὸν, λέγων· Γέγραπται· „"Οτι οὐκ ἐπ'
ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ' ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥή-
ματι θεοῦ.„ Καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν ' ὁ διάβολος 5
εἰς ὄρος ὑψηλὸν, ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας
τῆς οἰκουμένης ἐν στιγμῇ χρόνου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ 6
διάβολος· Σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν,
καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν· ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται, καὶ ᾧ
ἐὰν θέλω, δίδωμι αὐτήν· σὺ οὖν ἐὰν προσκυνήσῃς 7

36. *om.* τοῦ Καϊνὰν, 1. ≈ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας τεσ-
σαράκοντα, 2. ⇉ ὕστερον 4. → ὁ 5. ⇉ ὁ διά-
βολος

8 ἐνώπιόν μου, ἔσται σου ' πᾶσα. Καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ
εἶπεν ὁ Ἰησοῦς·' Γέγραπται''· „Προσκυνήσεις κύριον
9 τὸν Θεόν σου, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.„ Καὶ
ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ
τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ· καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εἰ ' υἱὸς εἶ
10 τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω· γέγραπται
γάρ· „Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ,
11 τοῦ διαφυλάξαι σε· καὶ 'ὅτι ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε,
12 μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.„ Καὶ
ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι εἴρηται· „Οὐκ
13 ἐκπειράσεις κύριον τὸν Θεόν σου.„ Καὶ συντελέσας
πάντα πειρασμὸν ὁ διάβολος, ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι
καιροῦ.
14 Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύ-
ματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ φήμη ἐξῆλθε καθ' ὅλης
15 τῆς περιχώρε περὶ αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς
16 συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων. Καὶ
ἦλθεν εἰς τὴν Ναζαρὲτ, οὗ ἦν τεθραμμένος· καὶ εἰς-
ῆλθε, κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββά-
17 των, εἰς τὴν συναγωγήν· καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι. Καὶ
ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον Ἡσαΐου τοῦ προφήτου· καὶ ἀνα-
πτύξας τὸ βιβλίον, εὗρε τὸν τόπον, οὗ ἦν γεγραμμένον·
18 „Πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ· οὗ εἵνεκεν ἔχρισέ με εὐαγγε-
λίσασθαι πτωχοῖς, ἀπέσταλκέ με ' κηρύξαι αἰχμαλώ-
τοις ἄφεσιν, καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυ-
19 σμένες ἐν ἀφέσει, κηρύξαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτόν.„
20 Καὶ πτύξας τὸ βιβλίον, ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ, ἐκάθισε·
καὶ πάντων ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενί-
21 ζοντες αὐτῷ. Ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐτούς· Ὅτι
σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν.
22 Καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ, καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς

7. r. πάντα. 8. † Ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ· '' † γάρ· 9. † ὁ 11. ⇉ ὅτι 18. † ἰάσασθαι τὲς συντετριμμένους τὴν καρδίαν.

λόγοις τῆς χάριτος, τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στό-
ματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Ἰω-
σήφ; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν 23
παραβολὴν ταύτην· „Ἰατρὲ, θεράπευσον σεαυτόν·„
ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα ' εἰς Καπερναοὺμ, ποίησον
καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. Εἶπε δέ· Ἀμὴν λέγω 24
ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι
αὐτοῦ. Ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν, πολλαὶ χῆραι 25
ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡλίου ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὅτε ἐκλεί-
σθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο
λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν· καὶ πρὸς οὐδεμίαν 26
αὐτῶν ἐπέμφθη Ἡλίας, εἰ μὴ εἰς Σάρεπτα τῆς ' Σιδῶ-
νος, πρὸς γυναῖκα χήραν. Καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν 27
ἐπὶ Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου ἐν τῷ Ἰσραήλ· καὶ οὐδεὶς
αὐτῶν ἐκαθαρίσθη, εἰ μὴ Νεεμὰν ὁ Σύρος. Καὶ 28
ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ, ἀκούοντες
ταῦτα. Καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πό- 29
λεως· καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ' ὀφρύος τοῦ ὄρους, ἐφ'
οὗ ἡ πόλις αὐτῶν ᾠκοδόμητο, " ὥστε κατακρημνίσαι
αὐτόν· αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν, ἐπορεύετο. 30
Καὶ κατῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ, πόλιν τῆς Γαλι- 31
λαίας· καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασι. Καὶ 32
ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν
ὁ λόγος αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος 33
ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξε φωνῇ
μεγάλῃ, λέγων· Ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζα- 34
ρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς· οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος
τοῦ θεοῦ. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων· 35
Φιμώθητι, καὶ ἔξελθε ' ἐξ αὐτοῦ. Καὶ ῥίψαν αὐτὸν
τὸ δαιμόνιον εἰς " μέσον, ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν
βλάψαν αὐτόν. Καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας· καὶ 36
συνελάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες· Τίς ὁ λόγος

23. r. ∾ ἐν τῇ Καπερν. 26. ∾ Σιδωνίας, 29. † τῆς
" r. εἰς τὸ 35. ≈ ἀπ' " † τὸ

οὗτος, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκα-
37 θάρτοις πνεύμασι, καὶ ἐξέρχονται; Καὶ ἐξεπορεύετο
ἦχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περιχώρου.
38 Ἀναστὰς δὲ ˈἐκ τῆς συναγωγῆς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν
οἰκίαν Σίμωνος· ˈˈπενθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχο-
μένη πυρετῷ μεγάλῳ· καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐ-
39 τῆς. Καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς, ἐπετίμησε τῷ πυρετῷ·
καὶ ἀφῆκεν αὐτήν. Παραχρῆμα δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει
40 αὐτοῖς. Δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου, πάντες ὅσοι εἶχον
ἀσθενοῦντας νόσοις ποικίλαις, ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐ-
τόν· ὁ δὲ ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιθεὶς, ἐθε-
41 ράπευσεν αὐτούς. Ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολ-
λῶν, κράζοντα καὶ λέγοντα· Ὅτι σὺ εἶ ˈ ὁ υἱὸς τοῦ
Θεοῦ. Καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἴα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδεισαν
42 τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι. Γενομένης δὲ ἡμέρας,
ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον· καὶ οἱ ὄχλοι
ˈἐπεζήτουν αὐτὸν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ, καὶ κατεῖ-
43 χον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν. Ὁ δὲ εἶπε
πρὸς αὐτούς· Ὅτι καὶ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν εὐαγγελί-
σασθαί με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· ὅτι εἰς τοῦτο
44 ἀπέσταλμαι. Καὶ ἦν κηρύσσων ἐν ταῖς συναγωγαῖς
τῆς ˈΓαλιλαίας.
5 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ τοῦ
ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτὸς ἦν ἑστὼς παρὰ
2 τὴν λίμνην Γεννησαρέτ· καὶ εἶδε δύο πλοῖα ἑστῶτα
παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἁλιεῖς ἀποβάντες ἀπ' αὐτῶν,
3 ˈἀπέπλυναν τὰ δίκτυα. Ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων,
ὃ ἦν τοῦ Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπα-
ναγαγεῖν ὀλίγον· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου
4 τοὺς ὄχλους. Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπε πρὸς
τὸν Σίμωνα· Ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος, καὶ χαλάσατε
5 τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων

38. ∾ἀπὸ ˈˈ † ἡ 41. † ὁ Χριστὸς, 42. r. ἐζήτουν
44. Ἰουδαίας. 2. ∾ἔπλυναν

εἶπεν αὐτῷ· Ἐπιστάτα, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαν-
τες, οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω
τὸ δίκτυον. Καὶ τοῦτο ποιήσαντες, συνέκλεισαν πλῆ- 6
θος ἰχθύων πολύ· διεῤῥήγνυτο δὲ τὸ δίκτυον αὐτῶν.
Καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις τοῖς ἐν τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ, 7
τοῦ ἐλθόντας συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθον, καὶ
ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα, ὥστε ' βυθίζεσθαι αὐτά.
Ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος, προσέπεσε τοῖς γόνασι τοῦ 8
Ἰησοῦ, λέγων· Ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός
εἰμι, κύριε. Θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας 9
τοὺς σὺν αὐτῷ, ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων, ᾗ συνέλα-
βον· ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, υἱοὺς Ζε- 10
βεδαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. Καὶ εἶπε πρὸς
τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώ-
πους ἔσῃ ζωγρῶν. Καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ 11
τὴν γῆν, ἀφέντες ἅπαντα, ἠκολούθησαν αὐτῷ.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων, 12
καὶ ἰδού, ἀνὴρ πλήρης λέπρας· καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν,
πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, ἐδεήθη αὐτοῦ, λέγων· κύριε,
ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι. Καὶ ἐκτείνας τὴν 13
χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ, εἰπών· Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ
εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς πα- 14
ρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν· ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον
σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ
σου, καθὼς προσέταξε Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐ-
τοῖς. Διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ· 15
καὶ συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν, καὶ θεραπεύε-
σθαι ' ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν. Αὐτὸς δὲ 16
ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις, καὶ προσευχόμενος.

Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἦν διδά- 17
σκων· καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκα-
λοι, οἳ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης κώμης τῆς Γαλι-
λαίας καὶ Ἰουδαίας, καὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ δύναμις

7. *add.* παρά τι 15. ⇉ὑπ' αὐτοῦ

18 κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτούς. Καὶ ἰδοὺ, ἄνδρες
φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον, ὃς ἦν παραλελυμένος·
καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν, καὶ θεῖναι ἐνώπιον αὐ-
19 τοῦ. Καὶ μὴ εὑρόντες ˈποίας εἰσενέγκωσιν αὐτὸν, διὰ
τὸν ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα, διὰ τῶν κεράμων
καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπρο-
20 σθεν τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπενˈ·
21 Ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Καὶ ἤρξαντο
διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, λέγον-
τες· Τίς ἐστιν οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται
22 ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ ˈμόνος ὁ θεός; Ἐπιγνοὺς δὲ
ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, ἀποκριθεὶς εἶπε
πρὸς αὐτούς· Τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;
23 Τί ἐστιν εὐκοπώτερον; εἰπεῖν· Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρ-
24 τίαι σου; ἢ εἰπεῖν· Ἔγειρε καὶ περιπάτει; Ἵνα δὲ εἰδῆ-
τε, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς
ἀφιέναι ἁμαρτίας, (εἶπε τῷ ˈπαραλελυμένῳ·) Σοὶ λέ-
γω· Ἔγειρε, καὶ ἄρας τὸ κλινίδιόν σου, πορεύου εἰς
25 τὸν οἶκόν σου. Καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐ-
τῶν, ἄρας ˈἐφ' ᾧ κατέκειτο, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον
26 αὐτοῦ, δοξάζων τὸν θεόν. ˈΚαὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαν-
τας, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν· καὶ ἐπλήσθησαν φόβου,
λέγοντες· Ὅτι εἴδομεν παράδοξα σήμερον.
27 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθε, καὶ ἐθεάσατο τελώνην,
ὀνόματι Λευῒν, καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον· καὶ εἶπεν
28 αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι. Καὶ καταλιπὼν ἅπαντα, ἀνα-
29 στὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. Καὶ ἐποίησε δοχὴν μεγάλην
ˈΛευῒς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· καὶ ἦν ὄχλος τελω-
νῶν πολὺς, καὶ ἄλλων, οἳ ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακεί-
30 μενοι. Καὶ ἐγόγγυζον οἱ γραμματεῖς αὐτῶν καὶ οἱ
Φαρισαῖοι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγοντες· Διατί

19. r. διὰ ποίας *Alii*: διὰ ποίας ὁδοῦ 20. † αὐτῷ·
21. εἷς 24. ∾ παραλυτικῷ· 25. ∾ ἐφ' ὃ
26. *om.* Καὶ ἔκστασις *ad* τὸν θεόν· 29. † ὁ

'μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνε-
τε; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· Οὐ 31
χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς
ἔχοντες· οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρ- 32
τωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· Διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου 33
νηστεύουσι πυκνὰ, καὶ δεήσεις ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ
οἱ τῶν Φαρισαίων· οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσι καὶ πίνουσιν;
Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· Μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ 34
νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστι, ποιῆσαι
νηστεύειν; Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι, καὶ ὅταν ἀπαρθῇ 35
ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις
ταῖς ἡμέραις. Ἔλεγε δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτούς· 36
Ὅτι οὐδεὶς ἐπίβλημα 'ἱματίου καινοῦ ἐπιβάλλει ἐπὶ
ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μήγε, καὶ τὸ καινὸν σχίζει, καὶ
τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνεῖ "ἐπίβλημα τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ.
Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ 37
δὲ μήγε, ῥήξει ὁ νέος οἶνος τοὺς ἀσκοὺς, καὶ αὐτὸς
ἐκχυθήσεται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· ἀλλὰ οἶνον 38
νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον· 'καὶ ἀμφότεροι συν-
τηροῦνται. Καὶ οὐδεὶς πιὼν παλαιὸν, εὐθέως θέλει 39
νέον· λέγει γάρ· Ὁ παλαιὸς χρηστότερός ἐστιν.

Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ 'δευτεροπρώτῳ διαπορεύε- 6
σθαι αὐτὸν διὰ τῶν σπορίμων· καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ τοὺς στάχυας, καὶ ἤσθιον, ψώχοντες ταῖς χερσί.
Τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπον 'αὐτοῖς· Τί ποιεῖτε, ὃ 2
οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν τοῖς σάββασι; Καὶ ἀποκριθεὶς 3
πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε, ὃ
ἐποίησε Δαυΐδ, ὁπότε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐ-
τοῦ ὄντες; ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ 4

30. r. ∾ μετὰ τελωνῶν 36. ∾ ἀπὸ ἱματίου και-
.νοῦ σχίσας ἐπιβάλλει " ⇄ ἐπίβλημα 38. → καὶ ἀμ-
φότεροι συντηροῦνται. 1. om. δευτεροπρώτῳ
2. → αὐτοῖς·

τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ¹ἔλαβε, καὶ ἔφαγε, καὶ
ἔδωκε καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ· οὓς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν, εἰ
5 μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς; ¹Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὅτι κύ-
ριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.
6 Ἐγένετο δὲ καὶ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν
εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ διδάσκειν· καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρω-
7 πος, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά. ¹Παρετήρουν
δὲ αὐτὸν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, εἰ ἐν τῷ
σαββάτῳ θεραπεύσει, ἵνα εὕρωσι κατηγορίαν αὐτοῦ.
8 Αὐτὸς δὲ ᾔδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, καὶ εἶπε ¹τῷ
ἀνθρώπῳ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα· Ἔγειρε, καὶ
9 στῆθι εἰς τὸ μέσον. Ὁ δὲ ἀναστὰς ἔστη. Εἶπεν οὖν
ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς· Ἐπερωτήσω ¹ὑμᾶς· Τί ἔξεστι
τοῖς σάββασιν; ἀγαθοποιῆσαι, ἢ κακοποιῆσαι; ψυχὴν
10 σῶσαι, ἢ ‖ἀποκτεῖναι; Καὶ περιβλεψάμενος πάντας
αὐτοὺς, εἶπεν ¹αὐτῷ· Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. Ὁ δὲ
‖ἐποίησε· καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ ‖‖χεὶρ αὐτοῦ ὡς ἡ ἄλλη. o/ Elz., St.
11 Αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας, καὶ διελάλουν πρὸς ἀλλή-
λους, τί ἂν ποιήσειαν τῷ Ἰησοῦ.
12 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ¹ἐξῆλθεν εἰς
τὸ ὄρος προσεύξασθαι· καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ
13 προσευχῇ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώ-
νησε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν
14 δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασε· (Σίμωνα, ὃν
καὶ ὠνόμασε Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ,

4. →ἔλαβε, καὶ 5. *add.* Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ θεασάμενός τινα ἐργαζόμενον τῷ σαββάτῳ, εἶπεν αὐτῷ· Ἄνθρωπε, εἰ μὲν οἶδας τί ποιεῖς, μακάριος εἶ· εἰ δὲ μὴ οἶδας, ἐπικατάρατος καὶ παραβάτης εἶ τοῦ νόμου. 7. ≈Παρετηροῦντο δὲ αὐτὸν οἱ *Alii.* ≈Παρετήρουν δὲ οἱ 8. ≈τῷ ἀνδρὶ, *Alii om.* 9. ∾ὑμᾶς τι· Ἔξεστι ‖*r.* ≈ἀπολέσαι; 10. *r.* ∾τῷ ἀνθρώπῳ· ‖*r.* ἐποίησεν οὕτω· *Alii:* ∾ὁ δὲ ἐξέτεινε· ‖‖*r.* χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. Αὐτοὶ *Alii:* ≈χεὶρ αὐτοῦ. Αὐτοὶ 12. ∾ἐξελθεῖν αὐτὸν εἰς

Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον,
Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, 15
καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον ζηλωτὴν, Ἰούδαν Ἰακώ- 16
βου καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ ἐγένετο προδό-
της·) καὶ καταβὰς μετ' αὐτῶν, ἔστη ἐπὶ τόπου πεδι- 17
νοῦ· καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ
λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας, καὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ
τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι
αὐτοῦ, καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν· καὶ οἱ 18
'ὀχλούμενοι '' ἀπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων· ''' καὶ ἐθε-
ραπεύοντο. Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτει ἅπτεσθαι αὐτοῦ· 19
ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο, καὶ ἰᾶτο πάντας.
Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς 20
μαθητὰς αὐτοῦ, ἔλεγε· Μακάριοι οἱ πτωχοί· ὅτι ὑμε-
τέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Μακάριοι οἱ πεινῶν- 21
τες νῦν· ὅτι χορτασθήσεσθε. Μακάριοι οἱ κλαίοντες
νῦν· ὅτι γελάσετε. Μακάριοί ἐστε, ὅταν μισήσωσιν 22
ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς, καὶ
ὀνειδίσωσι, καὶ ἐκβάλωσι τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν,
ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 'Χάρητε ἐν ἐκείνῃ τῇ 23
ἡμέρᾳ, καὶ σκιρτήσατε· ἰδοὺ γὰρ, ὁ μισθὸς ὑμῶν πο-
λὺς ἐν τῷ οὐρανῷ· κατὰ '' ταῦτα γὰρ ἐποίουν τοῖς
προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς 24
πλουσίοις· ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν. Οὐαὶ 25
ὑμῖν, οἱ ἐμπεπλησμένοι· ὅτι πεινάσετε· Οὐαὶ ' ὑμῖν,
οἱ γελῶντες νῦν· ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε. Οὐαὶ ', 26
ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἴπωσιν '' οἱ ἄνθρωποι· κατὰ ''' ταῦ-
τα γὰρ ἐποίουν τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐ-
τῶν. Ἀλλ' ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν· Ἀγαπᾶτε 27
τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν· καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς·
εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ' ὑμᾶς· '' προσεύχεσθε 28

18. ∾ ἐνοχλούμενοι '' r. ὑπὸ ''' om. καὶ 23. r. Χαί-
ρετε '' ∾ ταὐτὰ 25. → ὑμῖν, 26. † ὑμῖν, '' † πάν-
τες ''' ∾ ταὐτὰ 28. r. ὑμῖν· '' † καὶ

29 ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς. Τῷ τύπτοντί σε ἐπὶ
τὴν σιαγόνα, πάρεχε καὶ τὴν ἄλλην· καὶ ἀπὸ τοῦ αἴ-
ροντός σου τὸ ἱμάτιον, καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσῃς.
30 Παντὶ δὲ τῷ αἰτοῦντί σε, δίδου· καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντος
31 τὰ σὰ, μὴ ἀπαίτει. Καὶ καθὼς θέλετε, ἵνα ποιῶσιν
ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως.
32 Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις
ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς
33 ἀγαπῶσι. Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιοῦντας
ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ
34 αὐτὸ ποιοῦσι. Καὶ ἐὰν ' δανείζητε παρ' ὧν ἐλπίζετε
ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ '' οἱ ἁμαρ-
τωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανείζουσιν, ἵνα ἀπολάβωσι ''' τὰ
35 ἴσα. Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ ἀγαθο-
ποιεῖτε καὶ δανείζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες· καὶ ἔσται
ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ ' ὑψίστου· ὅτι
αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς.
36 Γίνεσθε ' οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν
37 οἰκτίρμων ἐστί. Καὶ μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε·
μὴ καταδικάζετε, καὶ ὐ μὴ καταδικασθῆτε· ἀπολύετε,
38 καὶ ἀπολυθήσεσθε. Δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· μέτρον
καλὸν, πεπιεσμένον καὶ σεσαλευμένον καὶ ὑπερεκχυ-
νόμενον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν· τῷ γὰρ αὐτῷ
39 μέτρῳ, ᾧ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. Εἶπε
δὲ παραβολὴν αὐτοῖς· Μήτι δύναται τυφλὸς τυφλὸν
40 ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται; Οὐκ
ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ· κατηρτισμέ-
41 νος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ. Τί δὲ
βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ
σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατα-
42 νοεῖς; ἢ πῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου· Ἀδελφὲ,
ἄφες, ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου·

34. ≈ δανείζετε '' ⊐ οἱ ''' om. τὰ ἴσα. 35. † τοῦ
36. ⊐ οὖν

αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δοκὸν οὐ βλέπων;
Ὑποκριτὰ, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλ-
μοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος τὸ
ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου. Οὐ γάρ ἐστι δέν- 43
δρον καλὸν, ποιοῦν καρπὸν σαπρόν· οὐδὲ δένδρον σα-
πρὸν, ποιοῦν καρπὸν καλόν. Ἕκαστον γὰρ δένδρον 44
ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται· οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν
συλλέγουσι σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου τρυγῶσι σταφυλήν.
Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρ- 45
δίας αὐτοῦ προφέρει τὸ ἀγαθόν· καὶ ὁ πονηρὸς ' ἄνθρω-
πος ἐκ τοῦ πονηροῦ '' θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προ-
φέρει τὸ πονηρόν· ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρ-
δίας λαλεῖ τὸ στόμα ''' αὐτοῦ. Τί δέ με καλεῖτε, 46
κύριε, κύριε· καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω; Πᾶς ὁ ἐρχόμε- 47
νος πρός με, καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων, καὶ ποιῶν
αὐτοὺς, ὑποδείξω ὑμῖν, τίνι ἐστὶν ὅμοιος. Ὅμοιός 48
ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψε καὶ
ἐβάθυνε, καὶ ἔθηκε θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν· πλημμύ-
ρας δὲ γενομένης, προσέῤῥηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ
ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσε σαλεῦσαι αὐτήν· τεθεμελίωτο
γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. Ὁ δὲ ἀκούσας, καὶ μὴ ποιήσας, 49
ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν
γῆν χωρὶς θεμελίου· ᾗ προσέῤῥηξεν ὁ ποταμός· καὶ
εὐθέως ἔπεσε, καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆγμα τῆς οἰκίας ἐκεί-
νης μέγα.

Ἐπεὶ δὲ ἐπλήρωσε πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς 7
ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς Καπερναούμ. Ἑκατον- 2
τάρχου δέ τινος δοῦλος, κακῶς ἔχων, ἤμελλε τελευ-
τᾷν, ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος. Ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, 3
ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων,
ἐρωτῶν αὐτὸν, ὅπως ἐλθὼν διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐ-
τοῦ. Οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, παρεκά- 4

45. ' ⇉ ἄνθρωπος '' ⇉ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ
''' → αὐτοῦ.

λουν αὐτὸν σπουδαίως, λέγοντες· Ὅτι ἄξιός ἐστιν,
5 ᾧ παρέξει τοῦτο· ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν
6 συναγωγὴν αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπο-
ρεύετο σὺν αὐτοῖς. Ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχον-
τος ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν ὁ ἑκατόνταρ-
χος φίλους, λέγων αὐτῷ· Κύριε, μὴ σκύλλου· οὐ γὰρ
7 εἰμι ἱκανὸς, ἵνα ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς· διὸ οὐδὲ
ἐμαυτὸν ἠξίωσα πρός σε ἐλθεῖν· ἀλλὰ εἰπὲ λόγῳ, καὶ
8 ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι
ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώ-
τας· καὶ λέγω τούτῳ· Πορεύθητι, καὶ πορεύεται· καὶ
ἄλλῳ· Ἔρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ μου· Ποί-
9 ησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς,
ἐθαύμασεν αὐτόν· καὶ στραφεὶς, τῷ ἀκολουθοῦντι αὐ-
τῷ ὄχλῳ εἶπε. Λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύ-
10 την πίστιν εὗρον. Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ πεμφθέντες εἰς
τὸν οἶκον, εὗρον τὸν ἀσθενοῦντα δοῦλον ὑγιαίνοντα.
11 Καὶ ἐγένετο ἐν 'τῇ ἑξῆς, ἐπορεύετο εἰς πόλιν κα-
λουμένην Ναΐν· καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
12 αὐτοῦ ''ἱκανοὶ, καὶ ὄχλος πολύς. Ὡς δὲ ἤγγισε τῇ
πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ, ἐξεκομίζετο 'τεθνηκὼς,
υἱὸς μονογενὴς τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὕτη χήρα· καὶ
13 ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς ''ἦν σὺν αὐτῇ. Καὶ ἰδὼν
αὐτὴν ὁ κύριος, ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ, καὶ εἶπεν
14 αὐτῇ· Μὴ κλαῖε. Καὶ προσελθὼν ἥψατο τῆς σοροῦ·
οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν. Καὶ εἶπε· Νεανίσκε, σοὶ
15 λέγω, ἐγέρθητι. Καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς, καὶ ἤρξατο
16 λαλεῖν· καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. Ἔλαβε
δὲ φόβος πάντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν, λέγοντες·
Ὅτι προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι ἐπε-
17 σκέψατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος
οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ
περιχώρῳ.

11. ∾ τῷ ἑξῆς, '' → ἱκανοί, 12. om. τεθνηκώς, '' ⇄ ἦν

Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννῃ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ 18
πάντων τούτων. Καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν 19
μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης, ἔπεμψε πρὸς τὸν Ἰη-
σοῦν, λέγων· Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶ-
μεν; Παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες, 20
εἶπον· Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν ἡμᾶς πρός σε,
λέγων· Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν;
Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσε πολλοὺς ἀπὸ νόσων 21
καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς
πολλοῖς ἐχαρίσατο ˈ τὸ βλέπειν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη- 22
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ
ἃ εἴδετε καὶ ἠκούσατε· ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσι, χωλοὶ
περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσι,
νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται· καὶ μακά- 23
ριός ἐστιν, ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί. Ἀπελ- 24
θόντων δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου, ἤρξατο λέγειν πρὸς
τοὺς ὄχλους περὶ Ἰωάννου· Τί ˈ ἐξεληλύθατε εἰς τὴν
ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον;
Ἀλλὰ τί ˈ ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς 25
ἱματίοις ἠμφιεσμένον; Ἰδοὺ, οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ
καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες, ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσίν. Ἀλλὰ 26
τί ˈ ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; προφήτην; Ναὶ λέγω ὑμῖν,
καὶ περισσότερον προφήτου. Οὗτός ἐστι, περὶ οὗ γέ- 27
γραπται· „Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου
πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου
ἔμπροσθέν σου.„ Λέγω γὰρ ὑμῖν, μείζων ἐν γεννη- 28
τοῖς γυναικῶν ˈ προφήτης Ἰωάννου ˈˈ τοῦ βαπτιστοῦ
οὐδείς ἐστιν· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ,
μείζων αὐτοῦ ἐστι. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας, καὶ οἱ 29
τελῶναι, ἐδικαίωσαν τὸν Θεὸν, βαπτισθέντες τὸ βάπτι-
σμα Ἰωάννου. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν 30
βουλὴν τοῦ Θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτοὺς, μὴ βαπτισθέν-

21. ⇉τὸ 24. 25. 26. ter ≈ἐξήλθατε 28. →προ-
φήτης ˈˈ →τοῦ βαπτιστοῦ

31 τες ὑπ' αὐτοῦ. ' Τίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους
32 τῆς γενεᾶς ταύτης ; καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι ; Ὅμοιοί εἰσι
παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις, καὶ προσφωνοῦσιν
ἀλλήλοις, καὶ λέγουσιν· Ηὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ
ὠρχήσασθε· ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκλαύσατε.
33 Ἐλήλυθε γὰρ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς, μήτε ' ἄρτον ἐσθί-
ων, μήτε " οἶνον πίνων· καὶ λέγετε· Δαιμόνιον ἔχει.
34 Ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἐσθίων καὶ πίνων·
καὶ λέγετε· Ἰδοὺ, ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης,
35 φίλος τελωνῶν καὶ ᴶ ἁμαρτωλῶν. Καὶ ἐδικαιώθη ἡ
σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς ' πάντων.
36 Ἠρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων, ἵνα φάγῃ μετ'
αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Φαρισαίου,
37 ἀνεκλίθη. Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ ἐν τῇ πόλει, ἥτις ἦν ' ἁμαρ-
τωλὸς, ἐπιγνοῦσα ὅτι ἀνάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρι-
38 σαίου, κομίσασα ἀλάβαστρον μύρου, καὶ στᾶσα οπίσω
παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, κλαίουσα, ἤρξατο βρέχειν
τοὺς πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσι· καὶ ταῖς θριξὶ τῆς
κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασσε, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας
39 αὐτοῦ, καὶ ἤλειφε τῷ μύρῳ. Ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ
καλέσας αὐτὸν, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, λέγων· Οὗτος εἰ ἦν
προφήτης, ἐγίνωσκεν ἂν, τίς καὶ ποταπὴ ἡ γυνὴ, ἥτις
40 ἅπτεται αὐτοῦ· ὅτι ἁμαρτωλός ἐστι. Καὶ ἀποκριθεὶς
ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν.
41 ' Ὁ δέ φησι· Διδάσκαλε, εἰπέ. Δύο χρεωφειλέται ἦσαν
δανειστῇ τινι· ὁ εἷς ὤφειλε δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ
42 ἕτερος πεντήκοντα. Μὴ ἐχόντων ' δὲ αὐτῶν ἀποδοῦ-
ναι, ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. Τίς οὖν αὐτῶν, " εἰπὲ,

31. † Εἶπε δὲ ὁ κύριος· 33. → ἄρτον " → οἶνον
34. ἁμαρτωλῶν, καὶ 35. → πάντων. 37. ∾ ἁμαρ-
τωλός· καὶ ἐπιγνοῦσα 40. Ὁ δέ φησι· Διδάσκα-
λε ; Εἶπε· Δύο *Alii* : Ὁ δέ· Διδάσκαλε εἰπέ. Φη-
σί· Δύο *Alii* : Ὁ δέ φησι· Διδάσκαλε εἰπέ. Ὁ δὲ
εἶπε· Δύο 42. ⇉ δὲ " → εἰπὲ,

πλεῖον αὐτὸν ἀγαπήσει; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν· 43
Ὑπολαμβάνω, ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο. Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτῷ· Ὀρθῶς ἔκρινας. Καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυ- 44
ναῖκα, τῷ Σίμωνι ἔφη· Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα;
εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν· ὕδωρ ἐπὶ τοὺς πόδας μου
οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέ μου τοὺς
πόδας, καὶ ταῖς θριξὶ ' αὐτῆς ἐξέμαξε. Φίλημά μοι 45
οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ, ἀφ' ἧς ' εἰσῆλθον, οὐ διέλιπε
καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας. Ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν 46
μου οὐκ ἤλειψας· αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψε ' τοὺς πόδας
μου. ' Οὗ χάριν, λέγω σοι, ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι 47
αὐτῆς αἱ πολλαὶ, ὅτι ἠγάπησε πολύ· ᾧ δὲ ὀλίγον
ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ. Εἶπε δὲ αὐτῇ· Ἀφέωνταί σου 48
αἱ ἁμαρτίαι. Καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν 49
ἐν ἑαυτοῖς· Τίς οὗτός ἐστιν, ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν;
Εἶπε δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα· Ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· 50
πορεύου εἰς εἰρήνην.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς, καὶ αὐτὸς διώδευε 8
κατὰ πόλιν καὶ κώμην, κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμε-
νος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ· καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ,
καὶ γυναῖκές τινες, αἳ ἦσαν τεθεραπευμέναι ἀπὸ πνευ- 2
μάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν· Μαρία ἡ καλουμένη
Μαγδαληνὴ, ἀφ' ἧς δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει, καὶ 3
Ἰωάννα, γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρώδου, καὶ Σου-
σάννα, καὶ ἕτεραι πολλαὶ, αἵτινες διηκόνουν ' αὐτῷ
" ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς.

Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ, καὶ τῶν κατὰ πόλιν 4
ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτὸν, εἶπε διὰ παραβολῆς·
Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ· 5
καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν, ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν·
καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέ-

44. † τῆς κεφαλῆς 45. ∾ εἰσῆλθεν, 46. → τους πό-
δας μου. 47. Οὗ χάριν λέγω σοι· Ἀφέωνται
3. ∾ αὐτοῖς " ≈ ἐκ

6 φαγεῖν αὐτό. Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν· καὶ
7 φυὲν ἐξηράνθη, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα. Καὶ ἕτερον
ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν· καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἄκαν-
8 θαι ἀπέπνιξαν αὐτό. Καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν
τὴν ἀγαθήν· καὶ φυὲν ἐποίησε καρπὸν ἑκατονταπλα-
σίονα. Ταῦτα λέγων, ἐφώνει· Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν,
9 ἀκουέτω. Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐ-
10 τοῦ, λέγοντες, τίς εἴη ἡ παραβολὴ αὕτη. Ὁ δὲ εἶ-
πεν· Ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας
τοῦ Θεοῦ· τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς· ἵνα βλέπον-
11 τες μὴ βλέπωσι, καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. Ἔστι
δὲ αὕτη ἡ παραβολή· Ὁ σπόρος, ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ
12 Θεοῦ. Οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν, εἰσὶν οἱ ἀκούοντες· εἶτα
ἔρχεται ὁ διάβολος, καὶ αἴρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρ-
13 δίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. Οἱ δὲ ἐπὶ
τῆς πέτρας, οἳ, ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρᾶς δέχονται
τὸν λόγον· καὶ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἳ πρὸς και-
ρὸν πιστεύουσι, καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται.
14 Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσὸν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαν-
τες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ
βίου πορευόμενοι συμπνίγονται, καὶ οὐ τελεσφοροῦσι.
15 Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν, οἵτινες ἐν καρδίᾳ
καλῇ καὶ ἀγαθῇ, ἀκούσαντες τὸν λόγον, κατέχουσι,
16 καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ. Οὐδεὶς δὲ λύ-
χνον ἅψας, καλύπτει αὐτὸν σκεύει, ἢ ὑποκάτω κλίνης
τίθησιν· ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας ἐπιτίθησιν, ἵνα οἱ εἰσπορευό-
17 μενοι βλέπωσι τὸ φῶς. Οὐ γάρ ἐστι κρυπτὸν, ὃ οὐ
φανερὸν γενήσεται· οὐδὲ ἀπόκρυφον, ὃ οὐ γνωσθήσε-
18 ται καὶ εἰς φανερὸν ἔλθῃ. Βλέπετε οὖν, πῶς ἀκούετε·
ὃς γὰρ ἂν ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς ἂν μὴ ἔχῃ,
καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν, ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

19 Παρεγένοντο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ
αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον.

8. r. ἐπὶ 9. → λέγοντες,

Καὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ, ' λεγόντων· Ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ 20
ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω, ἰδεῖν σε θέλοντες. Ὁ δὲ 21
ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· Μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί
μου οὗτοί εἰσιν, οἱ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἀκούοντες καὶ
ποιοῦντες'.

Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἐνέβη 22
εἰς πλοῖον, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ εἶπε πρὸς αὐ-
τύς· Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης· καὶ ἀνήχθη-
σαν. Πλεόντων δὲ αὐτῶν, ἀφύπνωσε· Καὶ κατέβη 23
λαίλαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο,
καὶ ἐκινδύνευον. Προσελθόντες δὲ διήγειραν αὐτὸν, 24
λέγοντες· Ἐπιστάτα, ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα. Ὁ δὲ
ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ
ὕδατος· καὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη. Εἶπε 25
δὲ αὐτοῖς· Ποῦ ἐστιν ἡ πίστις ὑμῶν; Φοβηθέντες δὲ
ἐθαύμασαν, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· Τίς ἄρα οὗτός
ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι,
καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ;

Καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν ' Γαδαρηνῶν, 26
ἥτις ἐστὶν " ἀντιπέραν τῆς Γαλιλαίας. Ἐξελθόντι δὲ 27
αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν, ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνήρ τις ἐκ τῆς
πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν, καὶ ἱμά-
τιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ'
ἐν τοῖς μνήμασιν. Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀνακρά- 28
ξας, προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπε· Τί
ἐμοὶ καὶ σοί, ' Ἰησοῦ, υἱὲ " τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου;
δέομαί σου, μή με βασανίσῃς. (Παρήγγειλε γὰρ τῷ 29
πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου·
πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν· καὶ ἐδεσμεῖτο
ἁλύσεσι καὶ πέδαις, φυλασσόμενος· καὶ διαρρήσσων
τὰ δεσμὰ, ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους.)

20. *om.* λεγόντων· 21. † αὐτόν. 22. ≈ Γερασηνῶν, *Alii*: Γεργεσηνῶν, " ≈ ἀντιπέρα 28. → Ἰησοῦ, " → τοῦ Θεοῦ

Καὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ, ' λεγόντων· Ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ 20
ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω, ἰδεῖν σε θέλοντες. Ὁ δὲ 21
ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· Μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί
μου οὗτοί εἰσιν, οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀκούοντες καὶ
ποιοῦντες'.

Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἐνέβη 22
εἰς πλοῖον, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης· καὶ ἀνήχθη-
σαν. Πλεόντων δὲ αὐτῶν, ἀφύπνωσε· Καὶ κατέβη 23
λαίλαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο,
καὶ ἐκινδύνευον. Προσελθόντες δὲ διήγειραν αὐτὸν, 24
λέγοντες· Ἐπιστάτα, ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα. Ὁ δὲ
ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ
ὕδατος· καὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη. Εἶπε 25
δὲ αὐτοῖς· Ποῦ ἐστιν ἡ πίστις ὑμῶν; Φοβηθέντες δὲ
ἐθαύμασαν, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· Τίς ἄρα οὗτός
ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι,
καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ;

Καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν ' Γαδαρηνῶν, 26
ἥτις ἐστὶν " ἀντιπέραν τῆς Γαλιλαίας. Ἐξελθόντι δὲ 27
αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν, ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνήρ τις ἐκ τῆς
πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν, καὶ ἱμά-
τιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ'
ἐν τοῖς μνήμασιν. Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀνακρά- 28
ξας, προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπε· Τί
ἐμοὶ καὶ σοί, ' Ἰησοῦ, υἱὲ " τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου;
δέομαί σου, μή με βασανίσῃς. (Παρήγγειλε γὰρ τῷ 29
πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου·
πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν· καὶ ἐδεσμεῖτο
ἁλύσεσι καὶ πέδαις, φυλασσόμενος· καὶ διαρρήσσων
τὰ δεσμὰ, ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους.)

20. *om.* λεγόντων· 21. † αὐτόν. 22. ≈ Γερασηνῶν, *Alii*: Γεργεσηνῶν, " ≈ ἀντιπέρα 28. → Ἰησοῦ, " → τοῦ θεοῦ

30 Ἐπηρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Τί σοί ἐστιν
ὄνομα; Ὁ δὲ εἶπε· Λεγεών· ὅτι δαιμόνια πολλὰ εἰσ-
31 ῆλθεν εἰς αὐτόν. Καὶ ' παρεκάλει αὐτὸν, ἵνα μὴ ἐπι-
32 τάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν. Ἦν δὲ ἐκεῖ
ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει· καὶ
παρεκάλουν αὐτὸν, ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους
33 εἰσελθεῖν. Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. Ἐξελθόντα δὲ τὰ
δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, ' εἰσῆλθεν εἰς τοὺς χοί-
ρους· καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν
34 λίμνην, καὶ ἀπεπνίγη. Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ
' γεγονὸς, ἔφυγον καὶ '' ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ
35 εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός· καὶ
ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὗρον καθήμενον τὸν ἄν-
θρωπον, ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει, ἱματισμένον
καὶ σωφρονοῦντα, παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ· καὶ
36 ἐφοβήθησαν. Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς ' καὶ οἱ ἰδόντες,
37 πῶς ἐσώθη '' ὁ δαιμονισθείς. Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν
ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν ' Γαδαρηνῶν,
ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν· ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο.
38 Αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον, ὑπέστρεψεν. Ἐδέετο
δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ, ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια, εἶναι
39 σὺν αὐτῷ. Ἀπέλυσε δὲ αὐτὸν ' ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Ὑπό-
στρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ, ὅσα ἐποίησέ σοι
ὁ Θεός. Καὶ ἀπῆλθε, καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων,
ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.
40 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέψαι τὸν Ἰησοῦν, ἀπεδέ-
ξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος· ἦσαν γὰρ πάντες προσδοκῶντες
41 αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ, ἦλθεν ἀνὴρ, ᾧ ὄνομα Ἰάειρος, καὶ
αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχε· καὶ πεσὼν παρὰ
τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς

31. ∾ παρεκάλουν 33. ∾ εἰσῆλθον 34. r. γεγενημένον, '' † ἀπελθόντες 36. ⇉ καὶ '' ⇉ ὁ δαιμονισθείς. *Alii :* ὁ Λεγεών. 37. Γερασηνῶν, *Alii :* Γεργεσηνῶν. 38. ⇉ ὁ Ἰησοῦς.

τὸν οἶκον αὐτοῦ· ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς 42
ἐτῶν δώδεκα, ' καὶ αὕτη ἀπέθνησκεν. Ἐν δὲ τῷ
ὑπάγειν αὐτὸν, οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν. Καὶ γυνὴ 43
οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἥτις ' ἰατροῖς
προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον, οὐκ ἴσχυσεν ὑπ' οὐδε-
νὸς θεραπευθῆναι· προσελθοῦσα ὄπισθεν, ἥψατο τοῦ 44
κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ παραχρῆμα ἔστη
ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Τίς 45
ὁ ἁψάμενός μου; Ἀρνουμένων δὲ πάντων, εἶπεν ὁ Πέ-
τρος καὶ ' οἱ σὺν αὐτῷ· Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσί
σε καὶ ἀποθλίβουσι· '' καὶ λέγεις· Τίς ὁ ἁψάμενός
μου; Ὁ δὲ ' Ἰησοῦς εἶπεν· Ἥψατό μού τις· ἐγὼ γὰρ 46
ἔγνων δύναμιν ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ. Ἰδοῦσα δὲ ἡ 47
γυνὴ, ὅτι οὐκ ἔλαθε, τρέμουσα ἦλθε, καὶ προσπεσοῦσα
αὐτῷ, δι' ἣν αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ, ἀπήγγειλεν ' αὐτῷ
ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα.
Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· 'Θάρσει, θύγατερ· ἡ πίστις σου 48
σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰρήνην. Ἔτι αὐτοῦ 49
λαλοῦντος, ἔρχεταί τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέ-
γων αὐτῷ· Ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου· μὴ σκύλλε
τὸν διδάσκαλον. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας, ἀπεκρίθη αὐ- 50
τῷ, λέγων· Μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε, καὶ σωθήσε-
ται. ' Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν 51
οὐδένα, εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον, καὶ
τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. Ἔκλαιον δὲ 52
πάντες, καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. Ὁ δὲ εἶπε· Μὴ κλαίε-
τε· 'οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέλων 53
αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. Αὐτὸς δὲ ' ἐκβαλὼν ἔξω 54
πάντας, καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς, ἐφώνησε,

42. ἀποθνήσκουσα. 43. r. εἰς ἰατροὺς 45. r. οἱ μετ' αὐτοῦ· '' → καὶ λέγεις· Τίς ὁ ἁψάμενός μου; 46. ⇄ Ἰησοῦς 47. ⇄ αὐτῷ 48. → Θάρσει, 51. r. Εἰσελθὼν 52. οὐ γὰρ ἀπέθανεν, 54. → ἐκβαλὼν ἔξω πάντας, καὶ

55 λέγων· Ἡ παῖς, ἐγείρου. Καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα
αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα· Καὶ διέταξεν αὐτῇ
56 δοθῆναι φαγεῖν. Καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς. Ὁ δὲ
παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

9 Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα ', ἔδωκεν αὐτοῖς
δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια, καὶ νό-
2 σους θεραπεύειν. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ ἰᾶσθαι τοὺς ' ἀσθενοῦντας.
3 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ' Μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδὸν,
μήτε ' ῥάβδον, μήτε πήραν, μήτε ἄρτον, μήτε ἀργύριον·
4 μήτε ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν. Καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν
5 εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε, καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε. Καὶ
ὅσοι ἂν μὴ ' δέξωνται ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πό-
λεως ἐκείνης, καὶ τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν
6 ἀποτινάξατε, εἰς μαρτύριον ἐπ' αὐτούς. Ἐξερχόμενοι
δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας, εὐαγγελιζόμενοι καὶ
θεραπεύοντες πανταχοῦ.

7 Ἤκουσε δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὰ γινόμενα ' ὑπ'
αὐτοῦ πάντα· καὶ διηπόρει, διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπό τινων,
8 ὅτι Ἰωάννης ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν· ὑπό τινων δὲ, ὅτι
Ἠλίας ἐφάνη· ἄλλων δὲ, ὅτι προφήτης εἷς τῶν ἀρ-
9 χαίων ἀνέστη. Καὶ εἶπεν ' Ἡρώδης· Ἰωάννην ἐγὼ
ἀπεκεφάλισα· τίς δέ ἐστιν οὗτος, περὶ οὗ ἐγὼ ἀκούω
τοιαῦτα; Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν.

10 Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ,
ὅσα ἐποίησαν· καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ὑπεχώρησε κατ'
ἰδίαν ' εἰς τόπον ἔρημον πόλεως καλουμένης Βηθσαϊδά.
11 Οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες, ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ δεξά-
μενος αὐτοὺς, ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ

1. † μαθητὰς αὐτοῦ, 2. ∾ ἀσθενεῖς. 3. r. ῥάβδους
5. ∾ δέχωνται 7. ⇉ ὑπ' αὐτοῦ 9. † ὁ 10. ∾ εἰς τό-
πον ἔρημον Βηθσαϊδά. *Alii*: ∾ εἰς πόλιν καλουμένην
Βηθσαϊδά. *Alii*: εἰς κώμην λεγομένην Βηθσαϊδά.
Alii: εἰς τόπον ἔρημον.

θεοῦ, καὶ τοὺς χρείαν ἔχοντας θεραπείας, ἰᾶτο. Ἡ δὲ 12
ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν· προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα,
εἶπον αὐτῷ· Ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα ' πορευθέντες
εἰς τὰς κύκλῳ κώμας καὶ τοὺς ἀγροὺς, καταλύσωσι,
καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμόν· ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ
ἐσμέν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φα- 13
γεῖν. Οἱ δὲ εἶπον· Οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ πέντε
ἄρτοι, καὶ ἰχθύες δύο, εἰ μήτι πορευθέντες ἡμεῖς ἀγο-
ράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα. Ἦσαν 14
γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ· Κατακλίνατε αὐτοὺς κλισίας ἀνὰ πεν-
τήκοντα. Καὶ ἐποίησαν οὕτω, καὶ ἀνέκλιναν ἅπαντας. 15
Λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, 16
ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλόγησεν αὐτούς· καὶ
κατέκλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, παρατιθέναι τῷ
ὄχλῳ. Καὶ ἔφαγον, καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες· καὶ 17
ἤρθη τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων, κόφινοι δώ-
δεκα.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον κα- 18
ταμόνας, συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί· καὶ ἐπηρώτησεν
αὐτοὺς, λέγων· Τίνα με λέγουσιν οἱ ὄχλοι εἶναι; Οἱ 19
δὲ ἀποκριθέντες εἶπον· Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν· ἄλλοι
δὲ, Ἠλίαν· ἄλλοι δὲ, ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων
ἀνέστη. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε 20
εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε· Τὸν Χριστὸν ' τοῦ
θεοῦ. Ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς, παρήγγειλε μηδενὶ 21
' λέγειν τοῦτο· εἰπών· Ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου 22
πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυ-
τέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκταν-
θῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ' ἐγερθῆναι. Ἔλεγε 23
δὲ πρὸς πάντας· Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ' ἔρχεσθαι,

12. r. ∾ἀπελθόντες 20. *add.* υἱὸν 21. r. ∾εἰπεῖν
22. ∾ἀναστῆναι. 23. r. ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω

ἀρνησάσθω ἑαυτὸν, ''καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ
24 '''καθ' ἡμέραν, καὶ ἀκολουθείτω μοι. Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν
ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει
25 αὐτήν. Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδήσας τὸν
26 κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας, ἢ ζημιωθείς; Ὃς
γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, τοῦτον
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν
τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ τοῦ πατρὸς, καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέ-
27 λων. Λέγω δὲ 'ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσί τινες τῶν ὧδε
''ἑστώτων, οἳ οὐ μὴ '''γεύσωνται θανάτου, ἕως ἂν
ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
28 Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους, ὡσεὶ ἡμέραι
ὀκτὼ, καὶ παραλαβὼν 'Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰά-
29 κωβον, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. Καὶ ἐγένετο,
ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν, τὸ εἶδος τοῦ προσώπου
αὐτοῦ ἕτερον, καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστρά-
30 πτων. Καὶ ἰδοὺ, ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ, οἵτι-
31 νες ἦσαν Μωσῆς καὶ Ἡλίας· οἳ ὀφθέντες ἐν δόξῃ,
ἔλεγον τὴν 'ἔξοδον αὐτοῦ, ἣν ἔμελλε πληροῦν ἐν Ἱε-
32 ρουσαλήμ. Ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβα-
ρημένοι ὕπνῳ. Διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δόξαν
αὐτοῦ, καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ.
33 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ,
εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Ἐπιστάτα, καλόν
ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς,
μίαν σοὶ, καὶ μίαν Μωσεῖ, καὶ μίαν Ἡλίᾳ· μὴ εἰδὼς
34 ὃ λέγει. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος, ἐγένετο νεφέλη,
καὶ ἐπεσκίασεν αὐτούς· ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ ἐκεί-
35 νους εἰσελθεῖν εἰς τὴν νεφέλην. Καὶ φωνὴ ἐγένετο
ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα· „Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου

23. ''→καὶ ἀράτω ad ἡμέραν, '''⇉καθ' ἡμέραν, 27. ὑμῖν· ἀληθῶς εἰσί ''r. ἑστηκότων, '''r. γεύσονται 28. † τὸν 31. δόξαν

ὁ ' ἀγαπητός· αὐτοῦ ἀκούετε.„ Καὶ ἐν τῷ γενέσθαι 36
τὴν φωνὴν, εὑρέθη ' ὁ Ἰησοῦς μόνος. Καὶ αὐτοὶ ἐσίγη-
σαν, καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις
οὐδὲν ὧν ἑωράκασιν.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ, κατελθόντων αὐτῶν 37
ἀπὸ τοῦ ὄρους, συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. Καὶ 38
ἰδοὺ, ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἀνεβόησε, λέγων· Διδά-
σκαλε, δέομαί σου, ' ἐπίβλεψαι ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι
μονογενής ἐστί μοι· καὶ ἰδοὺ, πνεῦμα λαμβάνει αὐτὸν, 39
καὶ ἐξαίφνης κράζει, καὶ σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ,
καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ, συντρίβον αὐτόν. Καὶ 40
ἐδεήθην τῶν μαθητῶν σου, ἵνα ' ἐκβάλωσιν αὐτό· καὶ
οὐκ ἠδυνήθησαν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ὦ γε- 41
νεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη· ἕως πότε ἔσομαι πρὸς
ὑμᾶς, καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; Προσάγαγε τὸν υἱόν σου
' ὧδε. Ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ, ἔρρηξεν αὐτὸν 42
τὸ δαιμόνιον, καὶ συνεσπάραξεν. Ἐπετίμησε δὲ ὁ Ἰη-
σοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖ-
δα, καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. Ἐξεπλήσ- 43
σοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ Θεοῦ.

Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ' ἐποίει " ὁ
Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Θέσθε ὑμεῖς 44
εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους· ὁ γὰρ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώ-
πων. Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν παρακε- 45
καλυμμένον ἀπ' αὐτῶν, ἵνα μὴ αἴσθωνται αὐτό· καὶ
ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.

Εἰσῆλθε δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ, τίς ἂν εἴη 46
μείζων αὐτῶν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν διαλογισμὸν 47
τῆς καρδίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος παιδίου, ἔστησεν
αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὃς ἐὰν δέξηται 48

35. ∾ ἐκλελεγμένος· *Alius*: ἐκλεκτός· 36. ⇉ ὁ
38. *r* ἐπίβλεψον 40. *r*. ἐκβάλλωσιν 41. → ὧδε. *Sed*
r. ὧδε τὸν υἱόν σου. 43. *r*. ἐποίησεν " ⇉ ὁ Ἰησοῦς,

τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται·
καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με.
Ὁ γὰρ μικρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων, οὗτος
49 ἔσται μέγας. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν·
Ἐπιστάτα, εἴδομέν τινα ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλ-
λοντα τὰ δαιμόνια· καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτὸν, ὅτι οὐκ
50 ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς·
Μὴ κωλύετε· ὃς γὰρ οὐκ ἔστι καθ' ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν
ἐστιν.
51 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς
ἀναλήψεως αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐστή-
52 ριξε τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἀπέστειλεν
ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ· καὶ πορευθέντες εἰσ-
ῆλθον εἰς κώμην Σαμαρειτῶν, ὥστε ἑτοιμάσαι αὐτῷ.
53 Καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτὸν, ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν
54 πορευόμενον εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ, Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, εἶπον· Κύριε, θέλεις
εἴπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀνα-
55 λῶσαι αὐτοὺς, ὡς καὶ Ἠλίας ἐποίησε; Στραφεὶς δὲ
ἐπετίμησεν αὐτοῖς, καὶ εἶπεν· Οὐκ οἴδατε, οἵου
56 πνεύματός ἐστε ὑμεῖς;" Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν
κώμην.
57 Ἐγένετο δὲ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ, εἶπέ
τις πρὸς αὐτόν· Ἀκολουθήσω σοι, ὅπου ἂν ἀπέρχῃ,
58 " κύριε. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Αἱ ἀλώπεκες φω-
λεοὺς ἔχουσι, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώ-
σεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει, ποῦ τὴν κεφα-
59 λὴν κλίνῃ. Εἶπε δὲ πρὸς ἕτερον· Ἀκολούθει
μοι. Ὁ δὲ εἶπε· Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι πρῶ-

48. ≈ ἐστι 49. ⇉ τὰ 50. r. καθ' ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν
54. → ὡς καὶ Ἠλίας ἐποίησε; 55. ⇉ καὶ εἶπεν ad
ἐστε ὑμεῖς; " † Ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ
ἦλθε ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι.
57. ≈ Καὶ πορευομένων " → κύριε.

τον θάψαι τὸν πατέρα μου. Εἶπε δὲ αὐτῷ 'ὁ Ἰησοῦς· 60
"Ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς· σὺ δὲ
ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Εἶπε 61
δὲ καὶ ἕτερος· Ἀκολουθήσω σοι, κύριε· πρῶτον δὲ
ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου.
Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν 62
χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον, καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω,
εὔθετός ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ κύριος καὶ ἑτέρους 10
ἑβδομήκοντα', καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο πρὸ
προσώπου αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον, οὗ ἔμελ-
λεν αὐτὸς ἔρχεσθαι. Ἔλεγεν 'οὖν πρὸς αὐτούς· Ὁ 2
μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεήθητε
οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ, ὅπως "ἐκβάλῃ ἐργάτας
εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. Ὑπάγετε· ἰδοὺ, ἐγὼ ἀπο- 3
στέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων. Μὴ βαστά- 4
ζετε βαλάντιον, μὴ πήραν, μηδὲ ὑποδήματα· καὶ μη-
δένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. Εἰς ἣν δ' ἂν οἰκίαν 5
'εἰσέρχησθε, πρῶτον λέγετε· Εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ.
Καὶ ἐὰν 'ᾖ ἐκεῖ "υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐ- 6
τὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει.
Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες 7
τὰ παρ' αὐτῶν· ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ
ἐστι· μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν. Καὶ εἰς 8
'ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέρχησθε, καὶ δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε
τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν, καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ 9
ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε αὐτοῖς· Ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βα-
σιλεία τοῦ Θεοῦ. Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν 'εἰσέρχησθε, καὶ 10
μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς,
εἴπατε· Καὶ τὸν κονιορτὸν', τὸν κολληθέντα ἡμῖν ἐκ 11

60. ⇄ ὁ Ἰησοῦς· 1. *add.* δύο, 2. ∾ δὲ " *r.* ἐκβάλλῃ 5. ≈ εἰσέλθητε, 6. † μὲν " † ὁ 8. ≈ ἣν ἂν 10. ≈ εἰσέλθητε, 11. *add.* τῶν ποδῶν ἡμῶν,

τῆς πόλεως ὑμῶν'', ἀπομασσόμεθα ὑμῖν· πλὴν τοῦτο
12 γινώσκετε, ὅτι ἤγγικεν '''ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Λέγω
'ὑμῖν, ὅτι Σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον
13 ἔσται, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. Οὐαί σοι, Χοραζίν, οὐαί
σοι, Βηθσαϊδά· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο
αἱ δυνάμεις, αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ
14 καὶ σποδῷ καθήμεναι μετενόησαν. Πλὴν Τύρῳ καὶ
15 Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ κρίσει, ἢ ὑμῖν. Καὶ
σὺ, Καπερναοὺμ, 'ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως
16 ᾅδου καταβιβασθήσῃ. Ὁ ἀκούων ὑμῶν, ἐμοῦ ἀκούει·
καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς, ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν, ἀθε-
τεῖ τὸν ἀποστείλαντά με.
17 Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα 'μετὰ χαρᾶς, λέγον-
τες· Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ
18 ὀνόματί σου. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν
19 ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα. Ἰδοὺ, 'δίδωμι
ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορ-
πίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ· καὶ
20 οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ''ἀδικήσῃ. Πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαί-
ρετε, ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται· χαίρετε δὲ',
21 ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ἐν
αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύματι 'ὁ Ἰησοῦς, καὶ
εἶπεν· Ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ
καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ
συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· ναὶ, ὁ πατὴρ,
22 ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. 'Πάντα
μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου· καὶ οὐδεὶς γινώ-
σκει, τίς ἐστιν ὁ υἱὸς, εἰ μὴ ὁ πατήρ· καὶ τίς ἐστιν
ὁ πατὴρ, εἰ μὴ ὁ υἱὸς, καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς

11. '' *add.* εἰς τοὺς πόδας *f.* εἰς τοὺς πόδας ἡμῶν, ''' † ἐφ' ὑμᾶς 12. † δὲ 15. μὴ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ; ἕως *f.* ἢ ἕως 17. *add.* δύο 19. δέδωκα '' *r.* ἀδικήσει. 20. † μᾶλλον, 21. *add.* τῷ ἁγίῳ 22. † Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς, εἶπε·

ἀποκαλύψαι. Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς, ˈκατ' 23
ἰδίαν εἶπε· Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ, οἱ βλέποντες, ἃ
βλέπετε. Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ 24
βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν, ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ οὐκ εἶ-
δον· καὶ ἀκοῦσαι, ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.
Καὶ ἰδοὺ, νομικός τις ἀνέστη, ἐκπειράζων αὐτὸν, 25
καὶ λέγων· Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κλη-
ρονομήσω; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἐν τῷ νόμῳ τί 26
γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· 27
„Ἀγαπήσεις κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας
σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς
ἰσχύος σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου· καὶ τὸν
πλησίον σου ὡς σεαυτόν.„ Εἶπε δὲ αὐτῷ· Ὀρθῶς 28
ἀπεκρίθης· τοῦτο ποίει, καὶ ζήσῃ. Ὁ δὲ θέλων δι- 29
καιοῦν ἑαυτὸν, εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Καὶ τίς ἐστί
μου πλησίον; Ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἄνθρω- 30
πός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχὼ, καὶ
λησταῖς περιέπεσεν· οἳ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πλη-
γὰς ἐπιθέντες, ἀπῆλθον, ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα.
Κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ 31
ἐκείνῃ· καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἀντιπαρῆλθεν. Ὁμοίως δὲ 32
καὶ Λευΐτης, ˈγενόμενος κατὰ τὸν τόπον, ˈˈἐλθὼν καὶ
ἰδὼν, ἀντιπαρῆλθε. Σαμαρείτης δέ τις ὁδεύων, ἦλθε 33
κατ' αὐτὸν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἐσπλαγχνίσθη. Καὶ προσ- 34
ελθὼν κατέδησε τὰ τραύματα αὐτοῦ, ἐπιχέων ἔλαιον
καὶ οἶνον· ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος,
ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον, καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ.
Καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ˈἐξελθὼν, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια 35
ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐπιμελήθητι
αὐτοῦ· καὶ ὅ, τι ἂν προσδαπανήσῃς, ἐγὼ, ἐν τῷ ἐπα-
νέρχεσθαί με, ἀποδώσω σοι. Τίς οὖν τούτων τῶν 36
τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς

23. *om.* κατ' ἰδίαν 32. *om.* γενόμενος ˈˈ→ ἐλθὼν
35. ⇉ ἐξελθὼν,

ἀποκαλύψαι. Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς, 'κατ' 23
ἰδίαν εἶπε· Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ, οἱ βλέποντες, ἃ
βλέπετε. Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ 24
βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν, ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ οὐκ εἶ-
δον· καὶ ἀκοῦσαι, ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.
Καὶ ἰδοὺ, νομικός τις ἀνέστη, ἐκπειράζων αὐτὸν, 25
καὶ λέγων· Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κλη-
ρονομήσω; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἐν τῷ νόμῳ τί 26
γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· 27
„Ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας
σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς
ἰσχύος σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου· καὶ τὸν
πλησίον σου ὡς σεαυτόν.„ Εἶπε δὲ αὐτῷ· Ὀρθῶς 28
ἀπεκρίθης· τοῦτο ποίει, καὶ ζήσῃ. Ὁ δὲ θέλων δι- 29
καιοῦν ἑαυτὸν, εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Καὶ τίς ἐστί
μου πλησίον; Ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἄνθρω- 30
πός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχὼ, καὶ
λῃσταῖς περιέπεσεν· οἳ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πλη-
γὰς ἐπιθέντες, ἀπῆλθον, ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα.
Κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ 31
ἐκείνῃ· καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἀντιπαρῆλθεν. Ὁμοίως δὲ 32
καὶ Λευΐτης, 'γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, '' ἐλθὼν καὶ
ἰδὼν, ἀντιπαρῆλθε. Σαμαρείτης δέ τις ὁδεύων, ἦλθε 33
κατ' αὐτὸν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἐσπλαγχνίσθη. Καὶ προσ- 34
ελθὼν κατέδησε τὰ τραύματα αὐτοῦ, ἐπιχέων ἔλαιον
καὶ οἶνον· ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος,
ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον, καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ.
Καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον 'ἐξελθὼν, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια 35
ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐπιμελήθητι
αὐτοῦ· καὶ ὅ, τι ἂν προσδαπανήσῃς, ἐγὼ, ἐν τῷ ἐπα-
νέρχεσθαί με, ἀποδώσω σοι. Τίς οὖν τούτων τῶν 36
τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς

23. om. κατ' ἰδίαν 32. om. γενόμενος ''→ ἐλθὼν
35. ⇉ ἐξελθὼν,

37 τοὺς λῃστάς; Ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐ-
τοῦ. Εἶπεν ' δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πορεύου, καὶ σὺ ποίει
ὁμοίως.
38 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς, καὶ αὐτὸς
εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινά· γυνὴ δέ τις, ὀνόματι Μάρθα,
39 ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. Καὶ τῇδε ἦν
ἀδελφὴ καλουμένη Μαρία, ἣ καὶ παρακαθίσασα παρὰ
40 τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, ἤκουε τὸν λόγον αὐτοῦ. Ἡ δὲ
Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν· ἐπιστᾶσα
δὲ εἶπε· Κύριε, οὐ μέλει σοι, ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην
με κατέλιπε διακονεῖν; εἰπὲ οὖν αὐτῇ, ἵνα μοι συναν-
41 τιλάβηται. Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μάρ-
42 θα, Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ ' τυρβάζῃ περὶ πολλά· 'ἑνὸς
δέ ἐστι χρεία. Μαρία δὲ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο,
ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς.
11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσ-
ευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπέ τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
πρὸς αὐτόν· Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, κα-
2 θὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. Εἶπε
δὲ αὐτοῖς· Ὅταν προσεύχησθε, λέγετε· Πάτερ', "ἁγια-
3 σθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω σου ἡ βασιλεία· ' τὸν
ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν·
4 καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ γὰρ αὐτοὶ 'ἀφίε-
μεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς
5 πειρασμόν". ' Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Τίς ἐξ
ὑμῶν ἕξει φίλον, καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυ-
κτίου, καὶ εἴπῃ αὐτῷ· Φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους·
6 ἐπειδὴ φίλος ' μου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρός με, καὶ

37. r. οὖν *Alii* → δὲ 41. θορυβάζῃ 42. *om.* ἑνὸς δέ ἐστι χρεία. *Alii*: ὀλίγων δέ ἐστι χρεία. *f.* ὀλίγων δέ ἐστι χρεία ἢ ἑνός. 2. † ἡμῶν, " † ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, 3. † γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· 4. ~ ἀφίομεν " † ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. 6. → μου *Alii*: μοι

οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ· κἀκεῖνος ἔσωθεν ἀποκρι- 7
θεὶς εἴπῃ· Μή μοι κόπους πάρεχε· ἤδη ἡ θύρα κέκλει-
σται, καὶ τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν·
οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι. Λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ 8
δώσει αὐτῷ ἀναστὰς, διὰ τὸ εἶναι αὐτοῦ φίλον, διά γε
τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ὅσων χρήζει.
Κἀγὼ ὑμῖν λέγω· Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖ- 9
τε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. Πᾶς 10
γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει· καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει· καὶ τῷ
κρούοντι ἀνοιγήσεται. Τίνα δὲ ' ὑμῶν τὸν πατέρα αἰ- 11
τήσει ὁ υἱὸς ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; " ἢ καὶ
ἰχθῦν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; ἢ καὶ ἐὰν 12
αἰτήσῃ ᾠὸν, μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον; Εἰ οὖν ὑμεῖς, 13
πονηροὶ ὑπάρχοντες, οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς
τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ, ὁ ἐξ οὐρανοῦ,
δώσει πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν;

Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον, καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν· 14
ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος, ἐλάλησεν ὁ κω-
φός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶ- 15
πον· Ἐν Βεελζεβοὺλ, ' ἄρχοντι τῶν δαιμονίων, ἐκβάλ-
λει τὰ δαιμόνια· ἕτεροι δὲ, πειράζοντες, σημεῖον παρ' 16
αὐτοῦ ἐζήτουν ἐξ οὐρανοῦ. Αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ 17
διανοήματα, εἶπεν αὐτοῖς· Πᾶσα βασιλεία, ἐφ' ἑαυτὴν
διαμερισθεῖσα, ἐρημοῦται, καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον πίπτει.
Εἰ δὲ καὶ ὁ σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶς στα- 18
θήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγετε, ἐν Βεελζεβοὺλ
ἐκβάλλειν με τὰ δαιμόνια. Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ 19
ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλου-
σι; Διὰ τοῦτο κριταὶ ὑμῶν αὐτοὶ ἔσονται. Εἰ δὲ ἐν 20
δακτύλῳ θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν
ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. Ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθω- 21
πλισμένος φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλὴν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶ τὰ
ὑπάρχοντα αὐτοῦ· ἐπὰν δὲ ὁ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελ- 22

11. ∾ ἐξ ὑμῶν τ. " εἰ 15. ∾ τῷ ἄρχοντι

θὼν νικήσῃ αὐτὸν, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει, ἐφ' ῇ
23 ἐπεποίθει, καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν. Ὁ μὴ ὢν
μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἐστι· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ,
24 σκορπίζει. Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ
τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων, ζητοῦν
ἀνάπαυσιν· καὶ μὴ εὑρίσκον, λέγει· Ὑποστρέψω εἰς
25 τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ἐξῆλθον. Καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σε-
26 σαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. Τότε πορεύεται καὶ πα-
ραλαμβάνει ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ,
καὶ ' εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα
27 τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. Ἐγέ-
νετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα, ἐπάρασά τις γυνὴ
φωνὴν ἐκ τοῦ ὄχλου, εἶπεν αὐτῷ· Μακαρία ἡ κοιλία
28 ἡ βαστάσασά σε, καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας. Αὐτὸς δὲ
εἶπε· Μενοῦνγε μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ
29 Θεοῦ, καὶ φυλάσσοντες '. Τῶν δὲ ὄχλων ἐπα-
θροιζομένων, ἤρξατο λέγειν· Ἡ γενεὰ αὕτη πονηρά
ἐστι· σημεῖον ἐπιζητεῖ· καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ,
30 εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ'. Καθὼς γὰρ ἐγένετο Ἰωνᾶς
σημεῖον τοῖς Νινευΐταις, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
31 ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ. Βασίλισσα Νότου ἐγερθή-
σεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύ-
της, καὶ κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περά-
των τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος· καὶ ἰδοὺ,
32 πλεῖον Σολομῶνος ὧδε. Ἄνδρες ' Νινευῒ ἀναστήσον-
ται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατα-
κρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ·
33 καὶ ἰδοὺ, πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας,
εἰς κρυπτὴν τίθησιν, οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ
τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ φέγγος βλέπω-
34 σιν. Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ' ὀφθαλμός· ὅταν
'' οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ῇ, καὶ ὅλον τὸ σῶμά

26. ∾ἐλθόντα 28. † αὐτόν. 29. † τοῦ προφήτου.
32. ∾Νινευΐται 34. ∾ὀφθαλμός σου· '' → οὖν

σου φωτεινόν ἐστιν· ἐὰν δὲ πονηρὸς ᾖ, καὶ τὸ σῶμά
σου σκοτεινόν. Σκόπει οὖν, μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ, σκό- 35
τος ἐστίν. Εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον φωτεινὸν, μὴ ἔχον 36
τὶ μέρος σκοτεινὸν, ἔσται φωτεινὸν ὅλον, ὡς ὅταν ὁ
λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ σε.
Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι, ἠρώτα αὐτὸν Φαρισαῖός τις, 37
ὅπως ἀριστήσῃ παρ᾽ αὐτῷ. Εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν.
Ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν, ὅτι οὐ πρῶτον ἐβα- 38
πτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου. Εἶπε δὲ ὁ κύριος πρὸς αὐ- 39
τόν· Νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου
καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε· τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν γέμει
ἁρπαγῆς καὶ πονηρίας. Ἄφρονες, οὐχ ὁ ποιήσας τὸ 40
ἔξωθεν, καὶ τὸ ἔσωθεν ' ἐποίησε; Πλὴν τὰ ἐνόντα δότε 41
ἐλεημοσύνην· καὶ ἰδοὺ, πάντα καθαρὰ ὑμῖν ἐστιν.
Ἀλλ᾽ οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ 42
ἡδύοσμον, καὶ τὸ πήγανον, καὶ πᾶν λάχανον· καὶ
παρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ.
' Ταῦτα ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ ἀφιέναι. Οὐαὶ ὑμῖν 43
τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν
ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς
ἀγοραῖς. Οὐαὶ ὑμῖν', ὅτι '' ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ 44
ἄδηλα, καὶ ''' οἱ ἄνθρωποι, οἱ περιπατοῦντες ἐπάνω,
οὐκ οἴδασιν. Ἀποκριθεὶς δέ τις τῶν νομικῶν 45
λέγει αὐτῷ· Διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρί-
ζεις. Ὁ δὲ εἶπε· Καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαὶ, ὅτι 46
φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα, καὶ
αὐτοὶ ἑνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ προσψαύετε τοῖς
φορτίοις. Οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν 47
προφητῶν, οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς.
Ἄρα μαρτυρεῖτε καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πα- 48
τέρων ὑμῶν· ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτοὺς, ὑμεῖς

40. ἐποίησε. 42. ∾Ταῦτα δὲ 44. † γραμμα-
τεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταὶ, *Alii om.* ὑποκριταὶ,
'' ἐστὲ μνημεῖα ἄδηλα, ''' → οἱ

49 δὲ οἰκοδομεῖτε ' αὐτῶν τὰ μνημεῖα. Διὰ τοῦτο ' καὶ
ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ εἶπεν· Ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς προφή-
τας καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσι καὶ
50 ἐκδιώξουσιν· ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προ-
φητῶν, τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ἀπὸ
51 τῆς γενεᾶς ταύτης· ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ ἕως τοῦ
αἵματος Ζαχαρίου, τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσια-
στηρίου καὶ τοῦ οἴκου. Ναὶ λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσε-
52 ται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς,
ὅτι ' ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ '' εἰσ-
53 ήλθατε, καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε. ' Λέ-
γοντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα πρὸς αὐτούς, ἤρξαντο οἱ γραμ-
ματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶς '' ἐνέχειν, καὶ ''' ἀποστο-
54 ματίζειν αὐτὸν '''' περὶ πλειόνων· ' ἐνεδρεύοντες αὐτὸν,''
''' ζητοῦντες '''' θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ,
12 ''''' ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. ' Ἐν οἷς ἐπισυν-
αχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου, ὥστε '' καταπα-
τεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς ''' αὐ-
τοῦ· Πρῶτον προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν
2 Φαρισαίων, ἥτις ἐστὶν ὑπόκρισις. Οὐδὲν δὲ συγκεκα-
λυμμένον ἐστὶν, ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται· καὶ κρυπτὸν,
3 ὃ οὐ γνωσθήσεται. Ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε,

48. ⇄ αὐτῶν τὰ μνημεῖα. 49. *om.* καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ εἶπεν· 52. ἐκρύψατε '' *r.* εἰσήλθετε, 53. ≈ Καὶ ἤρξαντο *Alii:* Κἀκεῖθεν ἐξελθόντος αὐτοῦ, ἤρξαντο '' ἔχειν, *ſ.* ἀνέχειν, *ſ.* συνέχειν, ''' ἀποστομίζειν αὐτὸν *Alii:* συμβάλλειν αὐτῷ '''' περὶ πλειόνων ἐνεδρεύοντες αὐτὸν θηρεῦσαί τι 54. ⇄ ἐνεδρεύοντες αὐτὸν, '' † καὶ ''' ⇄ ζητοῦντες '''' ἀφορμήν τινα λαβεῖν αὐτοῦ, ἵνα *Conject. om.* ζητοῦντες θηρεῦσαι τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ''''' ⇄ ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. *Alii:* ἵνα εὕρωσι κατηγορῆσαι αὐτοῦ. 1. Πολλῶν δὲ ὄχλων συμπεριεχόντων κύκλῳ, *Alii:* Περιεστηκότων δὲ τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου, '' συμπνίγειν ''' αὐτοῦ πρῶτον·

ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται· καὶ ὃ πρὸς τὸ οὖς ἐλαλή-
σατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμά-
των. Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου· Μὴ φοβηθῆτε 4
ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα μὴ
ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι. Ὑποδείξω δὲ ὑμῖν, 5
τίνα φοβηθῆτε· φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι, ἐξου-
σίαν ἔχοντα ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν· ναὶ λέγω ὑμῖν,
τοῦτον φοβήθητε. Οὐχὶ πέντε στρουθία πωλεῖται ἀσ- 6
σαρίων δύο; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμέ-
νον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφα- 7
λῆς ὑμῶν πᾶσαι ἠρίθμηνται. Μὴ οὖν φοβεῖσθε· πολ-
λῶν στρουθίων διαφέρετε. Λέγω δὲ ὑμῖν· Πᾶς 8
ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων,
καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ ἔμπρο-
σθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὲ ἀρνησάμενός με 9
ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν
ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ. Καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν 10
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ
ἅγιον πνεῦμα ˈβλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται. Ὅταν 11
δὲ προσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρ-
χὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ μεριμνᾶτε, πῶς ἢ τί ἀπολο-
γήσησθε, ἢ τί εἴπητε· τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα διδάξει 12
ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, ἃ δεῖ εἰπεῖν.

Εἶπε δέ τις αὐτῷ ἐκ τοῦ ὄχλου· Διδάσκαλε, εἰπὲ 13
τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονο-
μίαν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἄνθρωπε, τίς με κατέστησε 14
ˈδικαστὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; Εἶπε δὲ πρὸς 15
αὐτούς· Ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ ˈτῆς πλεονεξίας·
ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐστιν ἐκ
τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ. Εἶπε δὲ παραβολὴν 16
πρὸς αὐτούς, λέγων· Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφό-
ρησεν ἡ χώρα. Καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ, λέγων· 17
Τί ποιήσω; ὅτι οὐκ ἔχω, ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς

10. → βλασφημήσαντι 14. κριτὴν 15. ~ πάσης

18 μου. Καὶ εἶπε· Τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀπο-
θήκας, καὶ μείζονας οἰκοδομήσω· καὶ συνάξω ἐκεῖ
19 πάντα τὰ ' γενήματά μου, καὶ τὰ ἀγαθά μου· καὶ ἐρῶ
τῇ ψυχῇ μου· Ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς
20 ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. Εἶπε
δὲ αὐτῷ ὁ Θεός· Ἄφρον, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν
σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας, τίνι ἔσται;
21 ' Οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλου-
22 τῶν. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Διὰ
τοῦτο ὑμῖν λέγω, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ' ὑμῶν, τί
23 φάγητε· μηδὲ τῷ σώματι, τί ἐνδύσησθε. ' Ἡ ψυχὴ
πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς· καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος.
24 Κατανοήσατε τοὺς κόρακας, ὅτι οὐ σπείρουσιν, οὐδὲ
θερίζουσιν· οἷς οὐκ ἔστι ταμεῖον, οὐδὲ ἀποθήκη· καὶ
ὁ Θεὸς τρέφει αὐτούς. Πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε
25 τῶν πετεινῶν; Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται
26 προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; Εἰ οὖν
οὔτε ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶ-
27 τε; Κατανοήσατε τὰ κρίνα, πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ,
οὐδὲ νήθει. Λέγω δὲ ὑμῖν, οὐδὲ Σολομῶν ἐν πάσῃ
28 τῇ δόξῃ αὐτῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. Εἰ δὲ τὸν
' χόρτον ἐν τῷ ἀγρῷ, σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς
κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσι, πόσῳ
29 μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; Καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε, τί
30 φάγητε ἢ τί πίητε· καὶ μὴ μετεωρίζεσθε. Ταῦτα γὰρ
πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπιζητεῖ· ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ
31 οἶδεν, ὅτι χρῄζετε τούτων. Πλὴν ζητεῖτε τὴν βασι-
λείαν ' τοῦ Θεοῦ, καὶ ταῦτα " πάντα προστεθήσεται
32 ὑμῖν. Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον· ὅτι εὐδόκησεν
33 ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν. Πωλήσατε
τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν, καὶ δότε ἐλεημοσύνην. Ποιήσατε

18. r. γεννήματα 21. om. Οὕτως ad πλουτῶν. 22. ⇉ ὑμῶν, 23. ∾ Ἡ γὰρ 28. χόρτον, ἐν τῷ ἀγρῷ σήμερον 31. ≈ αὐτοῦ, " ⇉ πάντα

ἑαυτοῖς βαλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλει-
πτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτης οὐκ ἐγγίζει, οὐδὲ
σὴς διαφθείρει. Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, 34
ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται. Ἔστωσαν ὑμῶν 35
αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι, καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι· καὶ 36
ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυ-
τῶν, πότε ἀναλύσει ἐκ τῶν γάμων· ἵνα ἐλθόντος καὶ
κρούσαντος, εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ. Μακάριοι οἱ 37
δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος εὑρήσει γρηγο-
ροῦντας· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι περιζώσεται, καὶ ἀνα-
κλινεῖ αὐτοὺς, καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς. Καὶ 38
ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ φυ-
λακῇ ἔλθῃ, καὶ εὕρῃ οὕτω μακάριοί εἰσιν ' οἱ δοῦλοι
ἐκεῖνοι. Τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι, εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδε- 39
σπότης, ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν
ἂν, καὶ οὐκ ἂν ἀφῆκε διορυγῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ.
Καὶ ὑμεῖς οὖν γίνεσθε ἕτοιμοι· ὅτι, ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε, 40
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ 41
Πέτρος· Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέ-
γεις, ἢ καὶ πρὸς πάντας; Εἶπε δὲ ὁ κύριος· Τίς ἄρα 42
ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος ' καὶ φρόνιμος, ὃν καταστή-
σει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς " θεραπείας αὐτȣ͂, τȣ͂ διδόναι ἐν
καιρῷ τὸ σιτομέτριον; Μακάριος ὁ δȣ͂λος ἐκεῖνος, ὃν 43
ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτȣ͂ εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως. Ἀλη- 44
θῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ
καταστήσει αὐτόν. Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν 45
τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· Χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι·
καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας,
ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι· ἥξει ὁ κύριος 46
τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν
ὥρᾳ, ᾗ οὐ γινώσκει· καὶ διχοτομήσει αὐτὸν, καὶ τὸ
μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει. Ἐκεῖνος δὲ ὁ 47
δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, καὶ μὴ

38. → οἱ δοῦλοι. 42. ≈ ὁ φρόνιμος, " οἰκετίας

ˈἑτοιμάσας, μηδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δαρή-
48 σεται πολλάς· ὁ δὲ μὴ γνοὺς, ποιήσας δὲ ἄξια πλη-
γῶν, δαρήσεται ὀλίγας. Παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολὺ, πολὺ
ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ· καὶ ᾧ παρέθεντο πολὺ, πε-
49 ρισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν. Πῦρ ἦλθον βαλεῖν
50 ˈεἰς τὴν γῆν· ˈˈκαὶ τί θέλω, εἰ ἤδη ἀνήφθη. Βάπτισμα
δὲ ἔχω βαπτισθῆναι· καὶ πῶς συνέχομαι, ἕως ˈοὗ
51 τελεσθῇ. Δοκεῖτε, ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν
52 τῇ γῇ; Οὐχὶ, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἢ διαμερισμόν. Ἔσον-
ται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν οἴκῳ ἑνὶ διαμεμερισμέ-
53 νοι, τρεῖς ἐπὶ δυσὶ, καὶ δύο ἐπὶ τρισί. Διαμερισθήσε-
ται πατὴρ ἐφ' υἱῷ, καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί· μήτηρ ἐπὶ θυ-
γατρὶ, καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητρί· πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην
54 αὐτῆς, καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς. Ἔλεγε
δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις· Ὅταν ἴδητε τὴν νεφέλην ἀνατέλ-
λουσαν ἀπὸ δυσμῶν, εὐθέως λέγετε· Ὄμβρος ἔρχεται·
55 καὶ γίνεται οὕτω. Καὶ ὅταν Νότον πνέοντα, λέγετε·
56 Ὅτι καύσων ἔσται· καὶ γίνεται. Ὑποκριταὶ, τὸ πρόσ-
ωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν· τὸν
57 δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς οὐ δοκιμάζετε; Τί δὲ καὶ
58 ἀφ' ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον; Ὡς γὰρ ὑπάγεις
μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ' ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς
ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ· μήποτε κατασύρῃ σε
πρὸς τὸν κριτὴν, καὶ ὁ κριτής σε παραδῷ τῷ πρά-
59 κτορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε ˈβάλῃ εἰς φυλακήν. Λέγω
σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως οὗ καὶ τὸ ἔσχατον
λεπτὸν ἀποδῷς.

13 Παρῆσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ, ἀπαγγέλλον-
τες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων, ὧν τὸ αἷμα Πιλάτος
2 ἔμιξε μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Δοκεῖτε, ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι

47. *om.* ἑτοιμάσας μηδὲ *Alii om.* μηδὲ ποιήσας
49. ~ἐπὶ ˈˈκαὶ τί; θέλω εἰ 50. ~ὅτου
58. *r.* βάλλῃ

ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο,
ὅτι τοιαῦτα πεπόνθασιν; Οὐχὶ, λέγω ὑμῖν· ἀλλ' ἐὰν 3
μὴ μετανοῆτε, πάντες ὡσαύτως ἀπολεῖσθε. Ἢ ἐκεῖνοι 4
οἱ δέκα καὶ ὀκτὼ, ἐφ' οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σι-
λωὰμ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, δοκεῖτε, ὅτι οὗτοι ὀφει-
λέται ἐγένοντο παρὰ πάντας ἀνθρώπους τοὺς κατοι-
κοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ; Οὐχὶ, λέγω ὑμῖν· ἀλλ' ἐὰν 5
μὴ μετανοῆτε, πάντες ὁμοίως ἀπολεῖσθε. Ἔλεγε 6
δὲ ταύτην τὴν παραβολήν· Συκῆν εἶχέ τις ἐν τῷ ἀμπε-
λῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην· καὶ ἦλθε ζητῶν καρπὸν ἐν
αὐτῇ, καὶ οὐκ εὗρεν. Εἶπε δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν· 7
Ἰδοὺ, τρία ἔτη ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ
ταύτῃ, καὶ οὐχ εὑρίσκω· ἔκκοψον αὐτήν· ἱνατί καὶ
τὴν γῆν καταργεῖ; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ· Κύ- 8
ριε, ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω
περὶ αὐτὴν, καὶ βάλω ¹ κόπρια· κἂν μὲν ποιήσῃ καρ- 9
πόν· εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν.

Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς 10
σάββασι. Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ ἦν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας 11
ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ· καὶ ἦν συγκύπτουσα, καὶ μὴ δυνα-
μένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές. Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Ἰη- 12
σοῦς, προσεφώνησε, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Γύναι, ἀπολέλυ-
σαι τῆς ἀσθενείας σου. Καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖ- 13
ρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη, καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν.
Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν, ὅτι τῷ 14
σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ· Ἓξ
ἡμέραι εἰσὶν, ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ταύταις οὖν
ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββα-
του. Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ κύριος, καὶ εἶπεν· ¹Ὑπο- 15
κριτὰ, ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν
αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης, καὶ ἀπαγαγὼν ποτί-
ζει; Ταύτην δὲ, θυγατέρα Ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν ἔδησεν 16
ὁ σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι

8. r. κοπρίαν· 15. ~ Ὑποκριταὶ,

17 ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; Καὶ
ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, κατῃσχύνοντο πάντες οἱ ἀντι-
κείμενοι αὐτῷ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς
ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ.
18 Ἔλεγε δέ· Τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ;
19 καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; Ὁμοία ἐστὶ κόκκῳ σινάπεως,
ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ· καὶ
ηὔξησε, καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον 'μέγα, καὶ τὰ πε-
τεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐ-
20 τοῦ. 'Καὶ πάλιν εἶπε· Τίνι ὁμοιώσω τὴν βασι-
21 λείαν τοῦ Θεοῦ; Ὁμοία ἐστὶ ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ
ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη
ὅλον.
22 Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας, διδάσκων,
23 καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς Ἱερουσαλήμ. Εἶπε δέ τις
αὐτῷ· Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς
24 αὐτούς· Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς 'θύρας·
ὅτι πολλοὶ, λέγω ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ
25 ἰσχύσουσιν. Ἀφ' οὗ ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης, καὶ
ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἄρξησθε ἔξω ἑστάναι, καὶ
κρούειν τὴν θύραν, λέγοντες· Κύριε, κύριε, ἄνοιξον
ἡμῖν· καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν· Οὐκ οἶδα ὑμᾶς, πόθεν
26 ἐστέ. Τότε ἄρξεσθε λέγειν· Ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου
27 καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας. Καὶ
ἐρεῖ· Λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς, 'πόθεν ἐστέ· ἀπό-
28 στητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες "οἱ ἐργάται τῆς ἀδικίας. Ἐκεῖ
ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν
ὄψησθε Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ καὶ πάντας τοὺς
προφήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλ-
29 λομένους ἔξω. Καὶ ἥξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυ-
σμῶν, καὶ 'ἀπὸ Βορρᾶ καὶ Νότου· καὶ ἀνακλιθήσον-
30 ται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἰδοὺ, εἰσὶν ἔσχα-

19. → μέγα, 20. ⇉ Καὶ 24. r. ∾ πύλης· 27. om. πό-
θεν ἐστέ· " → οἱ 29. ⇉ ἀπὸ

τοι, οἳ ἔσονται πρῶτοι· καί εἰσι πρῶτοι, οἳ ἔσονται
ἔσχατοι.
Ἐν αὐτῇ τῇ ' ἡμέρᾳ προσῆλθόν τινες Φαρισαῖοι, λέ- 31
γοντες αὐτῷ· Ἔξελθε, καὶ πορεύου ἐντεῦθεν· ὅτι
Ἡρώδης θέλει σε ἀποκτεῖναι. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πο- 32
ρευθέντες εἴπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ· Ἰδοὺ, ἐκβάλλω
δαιμόνια καὶ ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ
τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι. Πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον 33
καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι· ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφή-
την ἀπολέσθαι ἔξω Ἱερουσαλήμ. Ἱερουσαλὴμ, Ἱερου- 34
σαλὴμ, ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας, καὶ λιθοβο-
λοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτὴν, ποσάκις ἠθέ-
λησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ὄρνις τὴν
ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας; καὶ οὐκ ἠθελήσατε.
Ἰδοὺ, ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν'. "Λέγω δὲ ὑμῖν, 35
ὅτι οὐ μή με ἴδητε, ἕως ἂν ἥξῃ ὅτε εἴπητε· Εὐλογη-
μένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.
Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος 14
τῶν ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον,
καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ, ἄν- 2
θρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Καὶ ἀπο- 3
κριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ Φαρι-
σαίους, λέγων· Εἰ ἔξεστι τῷ σαββάτῳ θεραπεύειν;
Οἱ δὲ ἡσύχασαν. Καὶ ἐπιλαβόμενος ἰάσατο αὐτὸν, 4
καὶ ἀπέλυσε. Καὶ ' ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπε· 5
Τίνος ὑμῶν "ὄνος ἢ βοῦς εἰς φρέαρ ἐμπεσεῖται, καὶ
οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαβ-
βάτου; Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι αὐτῷ πρὸς 6
ταῦτα. Ἔλεγε δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους παρα- 7
βολὴν, ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο,
λέγων πρὸς αὐτούς· Ὅταν κληθῇς ὑπό τινος εἰς γά- 8
μους, μὴ κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν· μήποτε

31. ∾ ὥρᾳ 35. † ἔρημος. " r. Ἀμὴν δὲ λέγω
5. ⇉ ἀποκριθεὶς "≈ υἱὸς

9 ἐντιμότερός σου ᾖ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ· καὶ ἐλθὼν
ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας, ἐρεῖ σοι· Δὸς τούτῳ τόπον·
καὶ τότε ἄρξῃ μετ' αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέ-
10 χειν· Ἀλλ' ὅταν κληθῇς, πορευθεὶς ' ἀνάπεσαι εἰς τὸν
ἔσχατον τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκώς σε, εἴπῃ
σοι· Φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον. Τότε ἔσται σοι
11 δόξα ἐνώπιον τῶν συνανακειμένων σοί. Ὅτι πᾶς ὁ
ὑψῶν ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται· καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυ-
12 τὸν, ὑψωθήσεται. Ἔλεγε δὲ καὶ τῷ κεκληκότι
αὐτόν· Ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς
φίλους σου, ' μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου, '' μηδὲ τοὺς
συγγενεῖς σου, μηδὲ γείτονας ''' πλουσίους· μήποτε καὶ
αὐτοί σε ἀντικαλέσωσι, καὶ γένηταί σοι ἀνταπόδομα.
13 Ἀλλ' ὅταν ποιῇς δοχὴν, κάλει πτωχοὺς, ἀναπήρους,
14 χωλοὺς, τυφλούς· καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν
ἀνταποδοῦναί σοι· ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῇ ἀνα-
15 στάσει τῶν δικαίων. Ἀκούσας δέ τις τῶν συνα-
νακειμένων ταῦτα, εἶπεν αὐτῷ· Μακάριος, ὃς φάγε-
16 ται ' ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐ-
τῷ· Ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκάλεσε
17 πολλούς. Καὶ ἀπέστειλε τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ
τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· Ἔρχεσθε, ὅτι
18 ἤδη ἕτοιμά ἐστι πάντα. Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραι-
τεῖσθαι πάντες. Ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· Ἀγρὸν ἠγό-
ρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν·
19 ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. Καὶ ἕτερος εἶπε·
Ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι
20 αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. Καὶ ἕτερος
εἶπε· Γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλ-
21 θεῖν. Καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος ' ἐκεῖνος ἀπήγγειλε
τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. Τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπό-

12. r. ἀνάπεσον *Alii :* ἀνάπεσε 12. *om.* μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου, '' → μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου, ''' *add.* μηδὲ τοὺς - 15. ∾ ἄριστον 21. ⇄ ἐκεῖνος

της εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ· Ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς
πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς
καὶ ἀναπήρους καὶ χωλοὺς καὶ τυφλοὺς εἰσάγαγε ὧδε.
Καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος· Κύριε, γέγονεν ὡς ἐπέταξας, καὶ 22
ἔτι τόπος ἐστί. Καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον· 23
Ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς, καὶ ἀνάγκασον
εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός μου. Λέγω γὰρ ὑμῖν, 24
ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύ-
σεταί μου τοῦ δείπνου.

Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· καὶ στρα- 25
φεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· Εἴ τις ἔρχεται πρός με, καὶ 26
οὐ μισεῖ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ, καὶ τὴν μητέρα, καὶ τὴν
γυναῖκα, καὶ τὰ τέκνα, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ τὰς
ἀδελφὰς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, οὐ δύναταί
μου μαθητὴς εἶναι. Καὶ ὅστις ȣ βαστάζει τὸν σταυρὸν 27
αὐτοῦ, καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύναταί μου εἶναι
μαθητής. Τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν, θέλων πύργον οἰκοδομῆ- 28
σαι, οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει
ʼεἰς ἀπαρτισμόν; ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον, 29
καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι, πάντες οἱ θεωροῦντες
ἄρξωνται ἐμπαίζειν αὐτῷ, λέγοντες· Ὅτι οὗτος ὁ 30
ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδομεῖν, καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτε-
λέσαι· Ἢ τίς βασιλεὺς πορευόμενος συμβαλεῖν ἑτέρῳ 31
βασιλεῖ εἰς πόλεμον, οὐχὶ καθίσας πρῶτον βουλεύε-
ται, εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν ἀπαντῆσαι τῷ
μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν; Εἰ δὲ 32
μήγε, ἔτι αὐτοῦ πόῤῥω ὄντος, πρεσβείαν ἀποστείλας,
ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρήνην. Οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν; 33
ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν, οὐ
δύναταί μου εἶναι μαθητής. Καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ 34
τὸ ἅλας ʼμωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται; Οὔτε εἰς γῆν, 35
οὔτε εἰς κοπρίαν εὔθετόν ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό.
Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.

28. r. τὰ πρὸς *Alii* ∾ τὰ εἰς 34. μαρανθῇ.

1 Ἦσαν δὲ ἐγγίζοντες αὐτῷ πάντες οἱ τελῶναι καὶ
2 οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἀκούειν αὐτοῦ. Καὶ διεγόγγυζον οἱ
Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς, λέγοντες· Ὅτι οὗτος
3 ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται, καὶ συνεσθίει αὐτοῖς. Εἶπε
4 δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην, λέγων· Τίς
ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα, καὶ ἀπολέ-
σας ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐ καταλείπει τὰ ἐννενηκονταεννέα
ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλὸς, ἕως
5 εὕρῃ αὐτό; Καὶ εὑρὼν, ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους
6 ἑαυτοῦ χαίρων· καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον, συγκαλεῖ
τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας, λέγων αὐτοῖς· Συγχά-
ρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός.
7 Λέγω ὑμῖν, ὅτι οὕτω χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ
ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι, ἢ ἐπὶ ἐννενηκονταεννέα
8 δικαίοις, οἵτινες οὐ χρείαν ἔχουσι μετανοίας. Ἢ τίς
γυνὴ, δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν
μίαν, οὐχὶ ἅπτει λύχνον, καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν, καὶ
9 ζητεῖ ἐπιμελῶς, ἕως ὅτου εὕρῃ; Καὶ εὑροῦσα συγκα-
λεῖται τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας, λέγουσα· Συγχά-
10 ρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν, ἣν ἀπώλεσα. Οὕτω,
λέγω ὑμῖν, χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ
11 Θεοῦ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι. Εἶπε δέ·
12 Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς. Καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος
αὐτῶν τῷ πατρί· Πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος
13 τῆς οὐσίας. Καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον. Καὶ μετ' οὐ
πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς,
ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν· καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε
14 τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, ζῶν ἀσώτως. Δαπανήσαντος δὲ
αὐτοῦ πάντα, ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν
15 ἐκείνην· καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. Καὶ πορευ-
θεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης·
καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοί-
16 ρους. Καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ

14. ≈ ἰσχυρὰ

τῶν κερατίων, ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι· καὶ οὐδεὶς ἐδίδου
αὐτῷ. Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν, εἶπε· Πόσοι μίσθιοι τοῦ 17
πατρός μου περισσεύουσιν ἄρτων; ἐγὼ δὲ ꜌ὧδε λιμῷ
ἀπόλλυμαι. Ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα 18
μου, καὶ ἐρῶ αὐτῷ· Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν
καὶ ἐνώπιόν σου· ꜌οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός 19
σου· ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου. Καὶ 20
ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα ἑαυτοῦ. Ἔτι δὲ αὐ-
τοῦ μακρὰν ἀπέχοντος, εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ,
καὶ ἐσπλαγχνίσθη· καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν
τράχηλον αὐτοῦ, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Εἶπε δὲ 21
αὐτῷ ὁ υἱός· Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ
ἐνώπιόν σου· ꜌καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός
σου.″ Εἶπε δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· 22
Ἐξενέγκατε ꜌τὴν στολὴν τὴν πρώτην, καὶ ἐνδύσατε
αὐτὸν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ
ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας. Καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον 23
τὸν σιτευτὸν θύσατε· καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν· ὅτι 24
οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· ꜌καὶ ἀπο-
λωλὼς ″ἦν, καὶ εὑρέθη. Καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι.
Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ 25
ὡς ἐρχόμενος ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμφωνίας καὶ
χορῶν. Καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παίδων, ἐπυν- 26
θάνετο, τί εἴη ταῦτα; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ὅτι ὁ ἀδελ- 27
φός σου ἥκει· καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν
σιτευτὸν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν. Ὠργίσθη 28
δὲ, καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν. Ὁ οὖν πατὴρ αὐτοῦ
ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ 29
πατρί· Ἰδοὺ, τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι, καὶ οὐδέποτε
ἐντολήν σου παρῆλθον· καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔρι-
φον, ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ. Ὅτε δὲ ὁ 30

17. *r. om.* ὧδε *Alii*: λιμῷ ὧδε 19. † καὶ 21. ⇉ καὶ ″*add.* ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου. 22. → τὴν 24. ⇉ καὶ ″ → ἦν, *Alii transp.*

υἱός σου οὗτος, ὁ καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ πορ-
νῶν, ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν.
31 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ,
32 καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σά ἐστιν. Εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆ-
ναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέ-
ζησε· ˡ καὶ ἀπολωλὼς ˡˡ ἦν, καὶ εὑρέθη.
16 Ἔλεγε δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Ἄνθρω-
πός τις ἦν πλούσιος, ὃς εἶχεν οἰκονόμον· καὶ οὗτος
διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ.
2 Καὶ φωνήσας αὐτὸν, εἶπεν αὐτῷ· Τί τοῦτο ἀκούω
περὶ σοῦ; ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας ˡ σου· οὐ
3 γὰρ δυνήσῃ ἔτι οἰκονομεῖν. Εἶπε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκο-
νόμος· Τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν
οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ; Σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν
4 αἰσχύνομαι. Ἔγνων τί ποιήσω, ἵνα, ὅταν μετασταθῶ
τῆς οἰκονομίας, δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν.
5 Καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν χρεωφειλετῶν
τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, ἔλεγε τῷ πρώτῳ· Πόσον ὀφείλεις
6 τῷ κυρίῳ μου; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἑκατὸν βάτους ἐλαίου.
Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Δέξαι σου τὸ γράμμα, καὶ καθίσας
7 ταχέως γράψον πεντήκοντα. Ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπε· Σὺ
δὲ πόσον ὀφείλεις; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἑκατὸν κόρους σίτου.
Καὶ λέγει αὐτῷ· Δέξαι σου τὸ γράμμα, καὶ γράψον
8 ὀγδοήκοντα. Καὶ ἐπῄνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς
ἀδικίας, ὅτι φρονίμως ἐποίησεν· ˡ ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶ-
νος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτὸς
9 εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσι. Κἀγὼ ὑμῖν λέγω·
Ποιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας·
ἵνα, ὅταν ˡ ἐκλίπητε, δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους
10 σκηνάς. Ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ, καὶ ἐν πολλῷ πιστός
ἐστι· καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος, καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός
11 ἐστιν. Εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένε-

32. → καὶ ˡˡ ⇉ ἦν, 2. ⇉ σου· 8. Διὸ λέγω ὑμῖν· Οἱ
9. ∾ ἐκλίπῃ,

σθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; καὶ εἰ ἐν τῷ 12
ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς ὑμῖν
δώσει; Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· 13
ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ
ἑνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ
δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.
Ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα καὶ οἱ Φαρισαῖοι, φιλάργυ- 14
ροι ὑπάρχοντες· καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. Καὶ εἶπεν 15
αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον
τῶν ἀνθρώπων· ὁ δὲ Θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν·
ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν, βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ
Θεοῦ'. Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ἕως Ἰωάννου· ἀπὸ 16
τότε ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίζεται, καὶ πᾶς εἰς
αὐτὴν βιάζεται. Εὐκοπώτερον δέ ἐστι τὸν οὐρανὸν 17
καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν, ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν
πεσεῖν. Πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ γα- 18
μῶν ἑτέραν, μοιχεύει· καὶ ' πᾶς ὁ ἀπολελυμένην '' ἀπὸ
ἀνδρὸς γαμῶν, μοιχεύει. Ἄνθρωπος δέ τις ἦν 19
πλούσιος,' καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον,
εὐφραινόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς. Πτωχὸς δέ τις 20
ἦν ὀνόματι Λάζαρος, ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα
αὐτοῦ ἡλκωμένος, καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν 21
ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλου-
σίου·' ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον τὰ
ἕλκη αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν, καὶ 22
ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον
'Ἀβραάμ. Ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος, καὶ ἐτάφη.
Καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρ- 23
χων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ τὸν Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ
Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς φωνήσας 24
εἶπε· Πάτερ Ἀβραὰμ, ἐλέησόν με, καὶ πέμψον Λάζα-
ρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος,

15. † ἐστιν. 18. ⇉ πᾶς ''→ ἀπὸ ἀνδρὸς 19. *add.* Νι-
νευής, 21. *add.* καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ· 22. † τοῦ

καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου· ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ
25 φλογὶ ταύτῃ. Εἶπε δὲ Ἀβραάμ· Τέκνον, μνήσθητι,
ὅτι ἀπέλαβες' τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λά-
ζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ "ὅδε παρακαλεῖται, σὺ
26 δὲ ὀδυνᾶσαι. Καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις, μεταξὺ ἡμῶν καὶ
ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες δια-
βῆναι 'ἔνθεν πρὸς ὑμᾶς, μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖ-
27 θεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. Εἶπε δέ· Ἐρωτῶ οὖν σε,
πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός
28 μου· ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς· ὅπως διαμαρτύρηται
αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦ-
29 τον τῆς βασάνου. Λέγει αὐτῷ Ἀβραάμ· Ἔχουσι Μωσέα
30 καὶ τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. Ὁ δὲ εἶπεν·
Οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ· ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πο-
31 ρευθῇ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν. Εἶπε δὲ αὐτῷ·
Εἰ Μωσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ
ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ, πεισθήσονται.
17 Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· Ἀνένδεκτόν ἐστι 'τοῦ
2 μὴ ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα· οὐαὶ δέ, δι' οὗ ἔρχεται. Λυ-
σιτελεῖ αὐτῷ, εἰ 'μύλος ὀνικὸς περίκειται περὶ τὸν
τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα
3 σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων. Προσέχετε ἑαυ-
τοῖς. Ἐὰν 'δὲ ἁμάρτῃ "εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου,
4 ἐπιτίμησον αὐτῷ· καὶ ἐὰν μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ. Καὶ
ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας 'ἁμάρτῃ εἰς σέ, καὶ ἑπτάκις
τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ", λέγων· Μετανοῶ· ἀφήσεις
5 αὐτῷ. Καὶ εἶπον οἱ ἀπόστολοι τῷ κυρίῳ· Πρόσ-
6 θες ἡμῖν πίστιν. Εἶπε δὲ ὁ κύριος· Εἰ εἴχετε πίστιν
ὡς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ·
Ἐκριζώθητι, καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ ὑπή-

25. † σὺ "≈ ὧδε 26. r. ἐντεῦθεν *Alii omitt.*
1. r. om. τοῦ 2. ≈ λίθος μυλικὸς 3. ⇉ δὲ
" → εἰς σὲ 4. ≈ ἁμαρτήσῃ " † ἐπί σε, *Alii :*
πρός σε, *f.* εἴς σε,

χουσεν ἂν ὑμῖν. Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀρο- 7
τριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ
'ἐρεῖ· Εὐθέως παρελθὼν ἀνάπεσαι; Ἀλλ᾽ οὐχὶ ἐρεῖ 8
αὐτῷ· Ἑτοίμασον τί δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενος
διακόνει μοι, ἕως φάγω καὶ πίω· καὶ μετὰ ταῦτα φά-
γεσαι καὶ πίεσαι σύ; Μὴ χάριν ἔχει τῷ δούλῳ ἐκείνῳ, 9
ὅτι ἐποίησε τὰ διαταχθέντα'; "Οὐ δοκῶ. Οὕτω καὶ 10
ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέ-
γετε· "Οτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν· 'ὅτι ὃ ὠφείλομεν
ποιῆσαι, πεποιήκαμεν.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν εἰς Ἱερουσα- 11
λὴμ, καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ μέσου Σαμαρείας καὶ
Γαλιλαίας. Καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἴς τινα κώμην, 12
ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἳ ἔστησαν πόρ-
ῥωθεν. Καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνὴν, λέγοντες· Ἰησοῦ ἐπι- 13
στάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. Καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς· Πορευ- 14
θέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσι. Καὶ ἐγένετο
ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς, ἐκαθαρίσθησαν. Εἷς δὲ ἐξ 15
αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψε, μετὰ φωνῆς μεγά-
λης δοξάζων τὸν Θεόν· καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ 16
τοὺς πόδας αὐτοῦ, 'εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν
Σαμαρείτης. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Οὐχὶ οἱ 17
δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἐννέα ποῦ; Οὐχ εὑρέθησαν 18
ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ, εἰ μὴ ὁ ἀλλογε-
νὴς οὗτος; Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀναστὰς πορεύου· ἡ πί- 19
στις σου σέσωκέ σε.

Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων, πότε ἔρχεται 20
ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς, καὶ εἶπεν·
Οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως·
οὐδὲ ἐροῦσιν· Ἰδοὺ ὧδε, ἢ, ἰδοὺ ἐκεῖ· ἰδοὺ γὰρ, ἡ 21
βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντός ὑμῶν ἐστιν. Εἶπε δὲ 22
πρὸς τοὺς μαθητάς· Ἐλεύσονται ἡμέραι, ὅτε ἐπιθυμή-

7. ἐρεῖ εὐθέως· 9. † αὐτῷ; " *om.* Οὐ δοκῶ.
10. → ὅτι 16. *om.* εὐχαριστῶν αὐτῷ·

σετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν
23 καὶ οὐκ ὄψεσθε. Καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν· Ἰδοὺ ὧδε, ' ἢ,
24 ἰδοὺ ἐκεῖ· μὴ ἀπέλθητε, μηδὲ διώξητε. Ὥσπερ γὰρ
ἡ ἀστραπὴ, ἡ ἀστράπτουσα ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανὸν, εἰς
τὴν ὑπ' οὐρανὸν λάμπει· οὕτως ἔσται ' ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
25 θρώπου " ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. Πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν
πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς
26 ταύτης. Καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ' Νῶε,
οὕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώ-
27 που. Ἤσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν, ἐξεγαμίζοντο, ἄχρι ἧς
ἡμέρας εἰσῆλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν· καὶ ἦλθεν ὁ
28 κατακλυσμὸς, καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας. Ὁμοίως καὶ
ὡς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ· ἤσθιον, ἔπινον, ἠγό-
29 ραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ᾠκοδόμουν· ᾗ δὲ ἡμέρᾳ
ἐξῆλθε Λὼτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξε πῦρ καὶ θεῖον ἀπ'
30 οὐρανοῦ, καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας· κατὰ ' ταῦτα ἔσται
31 ᾗ ἡμέρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται. Ἐν ἐκεί-
νῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὃς ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματος, καὶ τὰ σκεύη
αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταβάτω ἆραι αὐτά· καὶ ὁ ἐν
32 τῷ ἀγρῷ, ὁμοίως μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω. Μνη-
33 μονεύετε τῆς γυναικὸς Λώτ. Ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυ-
χὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὃς ἐὰν ἀπολέσῃ
34 αὐτὴν, ζωογονήσει αὐτήν. Λέγω ὑμῖν· Ταύτῃ τῇ
νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς· ' εἷς παραληφθήσε-
35 ται, καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται. Δύο ἔσονται ἀλήθουσαι
ἐπὶ τὸ αὐτό· ' ἡ μία παραληφθήσεται, καὶ ἡ ἑτέρα
37 ἀφεθήσεται. ' Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ· Ποῦ,
κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ συν-
18 αχθήσονται οἱ ἀετοί. Ἔλεγε δὲ καὶ παραβολὴν
αὐτοῖς, πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι, καὶ μὴ

23. ⇉ ἢ, *Alii:* καὶ, 24. † καὶ " *om.* ἐν τῇ ἡμέ-
ρᾳ αὐτοῦ. 26. † τοῦ 30. *r.* ταῦτα *Alii:* τὰ αὐτὰ
34. † ὁ 35. ⇉ ἡ 36. † Δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ· ὁ
εἷς παραληφθήσεται, καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται.

ἐκκακεῖν, λέγων· Κριτής τις ἦν ἔν τινι πόλει, τὸν 2
Θεὸν μὴ φοβούμενος, καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρεπόμενος.
Χήρα δὲ ˡ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ· καὶ ἤρχετο πρὸς 3
αὐτὸν, λέγουσα· Ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου.
Καὶ οὐκ ˡ ἠθέλησεν ἐπὶ χρόνον. Μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν 4
ἐν ἑαυτῷ· Εἰ καὶ τὸν Θεὸν οὐ φοβοῦμαι, καὶ ἄνθρω-
πον οὐκ ἐντρέπομαι· διάγε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν 5
χήραν ταύτην, ἐκδικήσω αὐτήν· ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρ-
χομένη ˡ ὑπωπιάζῃ με. Εἶπε δὲ ὁ κύριος· Ἀκούσατε, 6
τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει. Ὁ δὲ Θεὸς οὐ μὴ ποι- 7
ήσει τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων
πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, καὶ μακροθυμῶν ἐπ'
αὐτοῖς; Λέγω ὑμῖν, ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν 8
ἐν τάχει. Πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἆρα
εὑρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;

Εἶπε δὲ ˡ καὶ πρός τινας τοὺς πεποιθότας ἐφ' ἑαυ- 9
τοῖς ὅτι εἰσὶ δίκαιοι, καὶ ἐξουθενοῦντας τοὺς λοιποὺς,
τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς 10
τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι· ὁ εἷς Φαρισαῖος, καὶ ὁ ἕτερος
τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος, σταθεὶς ˡ πρὸς ἑαυτὸν, ταῦτα 11
προσηύχετο· Ὁ Θεὸς, εὐχαριστῶ σοι, ὅτι οὐκ εἰμὶ
ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἅρπαγες, ἄδικοι, μοι-
χοὶ, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης. Νηστεύω δὶς τοῦ 12
σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. Καὶ ὁ τε- 13
λώνης μακρόθεν ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπᾶραι· ἀλλ' ἔτυπτεν ˡ εἰς τὸ
στῆθος αὐτοῦ, λέγων· Ὁ Θεὸς, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρ-
τωλῷ. Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς 14
τὸν οἶκον αὐτοῦ, ˡ ἢ γὰρ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν

3. † τις 4. ∾ ἤθελεν 5. ∾ ὑποπιάζῃ *Alii*: ὑποπιέζῃ
9. → καὶ 11. ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν *Alii*: καθ' ἑαυ-
τὸν, ταῦτα 13. ⇉ εἰς 14. *r.* ἢ ἐκεῖνος· *Alii*:
ἤπερ ἐκεῖνος· *f.* ὑπὲρ ἐκεῖνον· *f.* παρ' ἐκεῖνον· *f.*
μᾶλλον παρ' ἐκεῖνον·

ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται· ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν, ὑψω-
θήσεται.
15 Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη, ἵνα αὐτῶν
ἅπτηται· ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς.
16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτὰ, εἶπεν· Ἄφετε τὰ
παιδία ἔρχεσθαι πρός με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν
17 γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. Ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς
παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.
18 Καὶ ἐπηρώτησέ τις αὐτὸν ἄρχων, λέγων· Διδά-
σκαλε ἀγαθὲ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;
19 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς
20 ἀγαθὸς, εἰ μὴ εἷς, ὁ θεός. Τὰς ἐντολὰς οἶδας· „Μὴ
μοιχεύσῃς· μὴ φονεύσῃς· μὴ κλέψῃς· μὴ ψευδομαρ-
τυρήσῃς· τίμα τὸν πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα ˈσου.„
21 Ὁ δὲ εἶπε· Ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός
22 μου. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῷ· Ἔτι
ἕν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ διάδος
πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο,
23 ἀκολούθει μοι. Ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα, περίλυπος ἐγέ-
24 νετο· ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα. Ἰδὼν δὲ αὐτὸν
ὁ Ἰησοῦς περίλυπον γενόμενον, εἶπε· Πῶς δυσκόλως
οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν
25 τοῦ θεοῦ. Εὐκοπώτερον γάρ ἐστι, κάμηλον διὰ τρυ-
μαλιᾶς ˈῥαφίδος εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασι-
26 λείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. Εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες·
27 Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; Ὁ δὲ εἶπε· Τὰ ἀδύνατα πα-
ρὰ ἀνθρώποις, δυνατά ἐστι παρὰ τῷ θεῷ.
28 Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· Ἰδοὺ, ἡμεῖς ˈἀφήκαμεν πάντα,
29 καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐδείς ἐστιν, ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ γο-
νεῖς, ἢ ἀδελφοὺς, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἕνεκεν τῆς

20. ⇉ σου. 25. ≈ βελόνης 28. ≈ ἀφέντες τὰ ἴδια
ἠκολουθήσαμέν σοι.

βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὃς οὐ μὴ ἀπολάβῃ ¹πολλαπλα- 30
σίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχο-
μένῳ ζωὴν αἰώνιον.

Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα, εἶπε πρὸς αὐτούς· 31
Ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ τελεσθήσεται
πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ υἱῷ τοῦ
ἀνθρώπου. Παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐμπαι- 32
χθήσεται, καὶ ὑβρισθήσεται, καὶ ἐμπτυσθήσεται· καὶ 33
μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτόν· καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ
τρίτῃ ἀναστήσεται. Καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν· 34
καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ
οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν ¹αὐτὸν εἰς Ἱεριχὼ, τυ- 35
φλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν. Ἀκούσας 36
δὲ ὄχλου διαπορευομένου, ἐπυνθάνετο, τί εἴη τοῦτο;
Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρ- 37
χεται. Καὶ ἐβόησε, λέγων· Ἰησοῦ, υἱὲ Δαυῒδ, ἐλέη- 38
σόν με. Καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ, ἵνα σιω- 39
πήσῃ. Αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· Υἱὲ Δαυῒδ,
ἐλέησόν με. Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν 40
ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν. Ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ, ἐπηρώτη-
σεν αὐτὸν, λέγων· Τί σοι θέλεις ποιήσω; Ὁ δὲ εἶπε· 41
Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· 42
Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Καὶ παραχρῆμα 43
ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ, δοξάζων τὸν Θεόν·
καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν, ἔδωκεν αἶνον τῷ Θεῷ.

Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἱεριχώ. Καὶ ἰδοὺ, 19.1.2
ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος· καὶ αὐτὸς ἦν
ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος ἦν πλούσιος. Καὶ ἐζήτει 3
ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν, τίς ἐστι· καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ
ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. Καὶ προδραμὼν 4
ἔμπροσθεν, ἀνέβη ἐπὶ ¹συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν·

30. ἑπταπλασίονα 33. αὐτὸν, εἰς Ἱεριχὼ τυφλὸς
4. ∾ συκομωραίαν, ſ. συκομωρέαν,

βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὃς οὐ μὴ ἀπολάβῃ ʹπολλαπλα- 30
σίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχο-
μένῳ ζωὴν αἰώνιον.

Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα, εἶπε πρὸς αὐτούς· 31
Ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ τελεσθήσεται
πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ υἱῷ τοῦ
ἀνθρώπε. Παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐμπαι- 32
χθήσεται, καὶ ὑβρισθήσεται, καὶ ἐμπτυσθήσεται· καὶ 33
μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτόν· καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ
τρίτῃ ἀναστήσεται. Καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν· 34
καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ
οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν ʹαὐτὸν εἰς Ἱεριχὼ, τυ- 35
φλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν. Ἀκούσας 36
δὲ ὄχλου διαπορευομένου, ἐπυνθάνετο, τί εἴη τοῦτο;
Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρ- 37
χεται. Καὶ ἐβόησε, λέγων· Ἰησοῦ, υἱὲ Δαυῒδ, ἐλέη- 38
σόν με. Καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ, ἵνα σιω- 39
πήσῃ. Αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· Υἱὲ Δαυῒδ,
ἐλέησόν με. Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν 40
ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν. Ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ, ἐπηρώτη-
σεν αὐτὸν, λέγων· Τί σοι θέλεις ποιήσω; Ὁ δὲ εἶπε· 41
Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· 42
Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Καὶ παραχρῆμα 43
ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ, δοξάζων τὸν Θεόν·
καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν, ἔδωκεν αἶνον τῷ Θεῷ.

Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἱεριχώ. Καὶ ἰδοὺ, 19.1.2
ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος· καὶ αὐτὸς ἦν
ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος ἦν πλούσιος. Καὶ ἐζήτει 3
ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν, τίς ἐστι· καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ
ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. Καὶ προδραμὼν 4
ἔμπροσθεν, ἀνέβη ἐπὶ ʹσυκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν·

30. ἑπταπλασίονα 33. αὐτὸν, εἰς Ἱεριχὼ τυφλὸς
4. ~ συκομωραίαν, ſ. συκομωρέαν,

5 ὅτι ‖ ἐκείνης ἤμελλε διέρχεσθαι. Καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ
τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτὸν, καὶ εἶπε
πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι· σήμερον γὰρ
6 ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι. Καὶ σπεύσας κατέβη,
7 καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. Καὶ ἰδόντες ἅπαντες
διεγόγγυζον, λέγοντες· Ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ
8 εἰσῆλθε καταλῦσαι. Σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς
τὸν κύριον· Ἰδοὺ, τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου,
κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς· καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάν-
9 τησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν
ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγέ-
10 νετο· καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν· ἦλθε γὰρ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπο-
λωλός.
11 Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα, προσθεὶς εἶπε παρα-
βολὴν, διὰ τὸ ἐγγὺς αὐτὸν εἶναι Ἱερουσαλὴμ, καὶ
δοκεῖν αὐτοὺς, ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ
12 Θεοῦ ἀναφαίνεσθαι. Εἶπεν οὖν· Ἄνθρωπός τις εὐγενὴς
ἐπορεύθη εἰς χώραν μακρὰν, λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν,
13 καὶ ὑποστρέψαι. Καλέσας δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ,
ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Πρα-
14 γματεύσασθε ‖ ἕως ἔρχομαι. Οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμί-
σουν αὐτὸν, καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ,
λέγοντες· Οὐ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ᾽ ἡμᾶς.
15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν
βασιλείαν, καὶ εἶπε φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους
τούτους, οἷς ἔδωκε τὸ ἀργύριον· ἵνα γνῷ, τίς τί διε-
16 πραγματεύσατο. Παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος, λέγων·
17 Κύριε, ἡ μνᾶ σου προσειργάσατο δέκα μνᾶς. Καὶ εἶ-
πεν αὐτῷ· Εὖ, ἀγαθὲ δοῦλε· ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς
18 ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων. Καὶ
ἦλθεν ὁ δεύτερος, λέγων· Κύριε, ἡ μνᾶ σου ἐποίησε
19 πέντε μνᾶς. Εἶπε δὲ καὶ τούτῳ· Καὶ σὺ γίνου ἐπάνω

4. ‖ † δι᾽ 13. ≈ ἐν ᾧ

πέντε πόλεων. Καὶ ἕτερος ἦλθε, λέγων· Κύριε, ἰδοὺ 20
ἡ μνᾶ σου, ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ. Ἐφο- 21
βούμην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ· αἴρεις,
ὃ οὐκ ἔθηκας, καὶ θερίζεις, ὃ οὐκ ἔσπειρας. Λέγει 22
ˈδὲ αὐτῷ· Ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε, πονηρὲ
δοῦλε· ᾔδεις, ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρός εἰμι, αἴρων
ὃ οὐκ ἔθηκα, καὶ θερίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα· καὶ διατί 23
οὐκ ἔδωκας τὸ ἀργύριόν μου ἐπὶ ˈτὴν τράπεζαν, καὶ
ἐγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν ἔπραξα αὐτό; Καὶ τοῖς παρε- 24
στῶσιν εἶπεν· Ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν, καὶ δότε
τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι. (Καὶ εἶπον αὐτῷ· Κύριε, 25
ἔχει δέκα μνᾶς.) Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι 26
δοθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει, ἀρθή-
σεται ἀπ' αὐτοῦ. Πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου ἐκείνους, 27
τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτοὺς, ἀγά-
γετε ὧδε, καὶ κατασφάξατε ἔμπροσθέν μου. Καὶ εἰ- 28
πὼν ταῦτα, ἐπορεύετο ἔμπροσθεν, ἀναβαίνων εἰς Ἱερο-
σόλυμα.

Καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν, 29
πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιῶν, ἀπέστειλε δύο
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, εἰπών· Ὑπάγετε εἰς τὴν κα- 30
τέναντι κώμην· ἐν ᾗ εἰσπορευόμενοι εὑρήσετε πῶλον
δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισε·
λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. Καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ· 31
Διατί λύετε; οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ· Ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ
χρείαν ἔχει. Ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὗρον, 32
καθὼς εἶπεν αὐτοῖς. Λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον, 33
εἶπον οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς· Τί λύετε τὸν
πῶλον; Οἱ δὲ εἶπον· Ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. 34
Καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ ἐπιρρίψαντες 35
ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον, ἐπεβίβασαν τὸν Ἰη-
σοῦν. Πορευομένου δὲ αὐτοῦ, ὑπεστρώννυον τὰ ἱμά- 36
τια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ. Ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ 37

22. ⇉ δὲ 23. ⇉ τὴν

ʹἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν, ἤρ-
ξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν
τὸν Θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων,
38 λέγοντες· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν ὀνό-
ματι κυρίου· εἰρήνη ἐν οὐρανῷ, καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις.
39 Καί τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπον πρὸς
40 αὐτόν· Διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου. Καὶ
ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν οὗτοι
41 σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι κεκράξονται. Καὶ ὡς ἤγγι-
42 σεν, ἰδὼν τὴν πόλιν, ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτῇ, λέγων· ʺὍτι
εἰ ἔγνως καὶ σὺ, ʹκαίγε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ʺσοῦ ταύτῃ, τὰ
πρὸς εἰρήνην σου· νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν
43 ‴σου. Ὅτι ἥξουσιν ἡμέραι ἐπί σε, καὶ περιβαλοῦσιν
οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι, καὶ περικυκλώσουσί σε,
44 καὶ συνέξουσί σε πάντοθεν· καὶ ἐδαφιοῦσί σε, καὶ τὰ
τέκνα σου ἐν σοί· καὶ οὐκ ἀφήσουσιν ἐν σοὶ λίθον
ἐπὶ λίθῳ· ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνως τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκο-
πῆς σου.
45 Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς
46 πωλοῦντας ʹἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας, λέγων αὐτοῖς·
Γέγραπται· „ʹὉ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς ἐστιν·
47 ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν.„ Καὶ
ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ ἀρχιε-
ρεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι, καὶ
48 οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ. Καὶ οὐχ εὕρισκον τὸ τί ποιήσω-
σιν· ὁ λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.
20 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ʹἐκείνων, διδάσκον-
τος αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εὐαγγελιζομένου,
ἐπέστησαν οἱ ʺἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς
2 πρεσβυτέροις, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, λέγοντες· Εἰπὲ

37. ἤδη, πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν ἤρξαντο 42. om. καίγε ʺ→σου ‴σου, ὅτι
45. ⇉ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας, 46. add. ʺὍτι
1. ⇉ἐκείνων, ʺ∾ἱερεῖς

ἡμῖν, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; ἢ τίς ἐστιν ὁ δούς
σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην; Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε πρὸς 3
αὐτούς· Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ˈἕνα λόγον, καὶ εἴπατέ
μοι· Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀν- 4
θρώπων; Οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτούς, λέγον- 5
τες· Ὅτι ἐὰν εἴπωμεν· Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· Διατί ˈοὖν
οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; Ἐὰν δὲ εἴπωμεν· Ἐξ ἀνθρώ- 6
πων· πᾶς ὁ λαὸς καταλιθάσει ἡμᾶς· πεπεισμένος γάρ
ἐστιν, Ἰωάννην προφήτην εἶναι. Καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ 7
εἰδέναι πόθεν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐδὲ ἐγὼ 8
λέγω ὑμῖν, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. Ἤρξατο 9
δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην·
Ἄνθρωπος ˈ ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν
γεωργοῖς· καὶ ἀπεδήμησε χρόνους ἱκανούς. Καὶ ἐν 10
καιρῷ ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, ἵνα ἀπὸ
τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος δῶσιν αὐτῷ· οἱ δὲ γεωρ-
γοὶ, δείραντες αὐτὸν, ἐξαπέστειλαν κενόν. Καὶ προσ- 11
έθετο πέμψαι ἕτερον δοῦλον· οἱ δὲ κἀκεῖνον δείραντες
καὶ ἀτιμάσαντες, ἐξαπέστειλαν κενόν. Καὶ προσέθετο 12
πέμψαι τρίτον· οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέ-
βαλον. Εἶπε δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος· Τί ποιήσω; 13
πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως τοῦτον ˈἰδόν-
τες ἐντραπήσονται. Ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ, διε- 14
λογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς, λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ὁ κλη-
ρονόμος· ˈδεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, ἵνα ἡμῶν γένη-
ται ἡ κληρονομία. Καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ 15
ἀμπελῶνος, ἀπέκτειναν. Τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύ-
ριος τοῦ ἀμπελῶνος; Ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς 16
γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις.
Ἀκούσαντες δὲ εἶπον· Μὴ γένοιτο. Ὁ δὲ, ἐμβλέψας 17
αὐτοῖς, εἶπε· Τί οὖν ἐστι τὸ γεγραμμένον τοῦτο· „Λί-
θον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη

3. ⇄ ἕνα 5. → οὖν 9. † τις 13. ⇄ ἰδόντες
14. → δεῦτε

18 εἰς κεφαλὴν γωνίας;,, Πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν
λίθον, συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει
19 αὐτόν. Καὶ ἐζήτησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς
ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ· καὶ
ἐφοβήθησαν ' τὸν λαόν· ἔγνωσαν γὰρ, ὅτι πρὸς αὐτοὺς
τὴν παραβολὴν ταύτην εἶπε.
20 Καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους, ὑπο-
κρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι· ἵνα ἐπιλάβωνται
αὐτοῦ ' λόγου, εἰς τὸ παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ
21 τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν,
λέγοντες· Διδάσκαλε, οἴδαμεν, ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ
διδάσκεις, καὶ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀλη-
22 θείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις. Ἔξεστιν ἡμῖν Καί-
23 σαρι φόρον δοῦναι, ἢ οὔ; Κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν
24 πανουργίαν, εἶπε πρὸς αὐτούς· 'Τί με πειράζετε; 'Δεί-
ξατέ μοι δηνάριον· τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφήν;
25 Ἀποκριθέντες δὲ εἶπον· Καίσαρος. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
Ἀπόδοτε τοίνυν τὰ Καίσαρος, Καίσαρι· καὶ τὰ τοῦ
26 Θεοῦ, τῷ Θεῷ. Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ
ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ· καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ
27 ἀποκρίσει αὐτοῦ, ἐσίγησαν. Προσελθόντες δέ τι-
νες τῶν Σαδδουκαίων, οἱ ' ἀντιλέγοντες ἀνάστασιν μὴ
28 εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες· Διδάσκαλε, Μω-
σῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ,,ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων
γυναῖκα, καὶ οὗτος ἄτεκνος ἀποθάνῃ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελ-
φὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ
29 ἀδελφῷ αὐτοῦ.,, Ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶ-
30 τος λαβὼν γυναῖκα, ἀπέθανεν ἄτεκνος. ' Καὶ ἔλαβεν
ὁ δεύτερος τὴν γυναῖκα, καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος.

19. *om.* τὸν λαόν· 20. τῶν λόγων, *Alii* : λόγον, *f.* λόγους, 23. ⇉ Τί με πειράζετε; 24. *r.* Ἐπιδεί-ξατε · 27. λέγοντες 30. 31. ∽ Καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ οὐ κατέλιπον τέκνα, *Alius* : Καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρί-τος ὡσαύτως οἱ ἑπτὰ οὐκ ἀφῆκαν τέκνον,

Καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν ' αὐτήν· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτά· 31
" οὐ κατέλιπον τέκνα, καὶ ἀπέθανον. Ὕστερον ' δὲ 32
" πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. Ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, 33
τίνος αὐτῶν γίνεται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν
γυναῖκα. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οἱ 34
υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου γαμοῦσι καὶ ἐκγαμίσκονται·
οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν, καὶ 35
τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν, οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε
ἐκγαμίσκονται· οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται· ἰσάγ- 36
γελοι γάρ εἰσι, καὶ υἱοί εἰσι τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀναστά-
σεως υἱοὶ ὄντες. Ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροὶ, καὶ 37
Μωσῆς ' ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς βάτου, ὡς λέγει κύριον,
τὸν Θεὸν Ἀβραὰμ, καὶ τὸν Θεὸν Ἰσαὰκ, καὶ τὸν Θεὸν
Ἰακώβ. Θεὸς δὲ οὐκ ἔστι νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων· 38
πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. Ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν 39
γραμματέων εἶπον· Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας. Οὐκέτι 40
δὲ ἐτόλμων ἐπερωτᾷν αὐτὸν οὐδέν. Εἶπε δὲ πρὸς 41
αὐτούς· Πῶς λέγουσι τὸν Χριστὸν υἱὸν Δαυῒδ ' εἶναι;
Καὶ αὐτὸς Δαυῒδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· „Εἶπεν ὁ 42
κύριος τῷ κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως 43
ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου."
Δαυῒδ οὖν κύριον αὐτὸν καλεῖ, καὶ πῶς υἱὸς αὐτοῦ 44
ἐστιν; Ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ, εἶπε τοῖς 45
μαθηταῖς αὐτοῦ· Προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων, τῶν 46
θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς, καὶ φιλούντων ἀσπα-
σμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς
συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις· οἳ κα- 47
τεσθίουσι τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει ' μακρὰ
προσεύχονται· οὗτοι λήψονται περισσότερον κρίμα.
Ἀναβλέψας δὲ εἶδε τοὺς βάλλοντας τὰ δῶρα αὐτῶν 21

31. αὐτὴν ὡσαύτως· ὡσαύτως δὲ καὶ " † καὶ
32. ⇉ δὲ " → πάντων 37. ἐμήνυσεν, ἐπὶ τῆς βάτου ὡς 41. → εἶναι; 47. μακρᾷ *Alii:* μακρὰν

2 εἰς τὸ γαζοφυλάκιον πλουσίους. Εἶδε δὲ ' καί τινα
3 χήραν πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ δύο λεπτά· καὶ εἶπεν·
Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα ἡ πτωχὴ αὕτη πλεῖον
4 πάντων ἔβαλεν. Ἅπαντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισ-
σεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ· αὕτη
δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς ἅπαντα τὸν βίον, ὃν εἶ-
χεν, ἔβαλε.
5 Καί τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ ὅτι λίθοις
6 καλοῖς καὶ ἀναθήμασι κεκόσμηται, εἶπε· Ταῦτα ἃ θεω-
ρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος
7 ἐπὶ λίθῳ, ὃς οὐ καταλυθήσεται. Ἐπηρώτησαν δὲ αὐ-
τὸν, λέγοντες· Διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται; καὶ
8 τί τὸ σημεῖον, ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι; Ὁ δὲ εἶπε·
Βλέπετε, μὴ πλανηθῆτε. Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ
τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες· Ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ ὁ και-
9 ρὸς ἤγγικε. Μὴ οὖν πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. Ὅταν
δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆ-
τε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον· ἀλλ' οὐκ εὐθέως
10 τὸ τέλος. Τότε ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπὶ
11 ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· σεισμοί τε μεγάλοι
κατὰ τόπους, καὶ λιμοὶ, καὶ λοιμοὶ ἔσονται· φόβητρά
12 τε καὶ σημεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται. Πρὸ
δὲ τούτων πάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας
αὐτῶν, καὶ διώξουσι, παραδιδόντες εἰς συναγωγὰς καὶ
φυλακὰς, ἀγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας, ἕνεκεν
13 τοῦ ὀνόματός μου. Ἀποβήσεται δὲ ὑμῖν εἰς μαρτύ-
14 ριον. Θέσθε οὖν εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν, μὴ προμελε-
15 τᾷν ἀπολογηθῆναι. Ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ
σοφίαν, ᾗ οὐ δυνήσονται ἀντειπεῖν ' ἢ ἀντιστῆναι πάν-
16 τες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν. Παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ
γονέων, καὶ ἀδελφῶν, καὶ συγγενῶν, καὶ φίλων· καὶ
17 θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν. Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ
18 πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. Καὶ θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς

2. → καὶ 15. r. οὐδὲ

ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται. Ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν ˈκτήσα- 19
σθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. Ὅταν δὲ ἴδητε κυκλουμέ- 20
νην ὑπὸ στρατοπέδων τὴν Ἱερουσαλήμ, τότε γνῶτε,
ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς. Τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, 21
φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη· καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς, ἐκχω-
ρείτωσαν· καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις, μὴ εἰσερχέσθωσαν
εἰς αὐτήν. Ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗταί εἰσι, τοῦ 22
ˈπλησθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα. Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν 23
γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς
ἡμέραις· ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ
ὀργὴ ˈτῷ λαῷ τούτῳ· καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαί- 24
ρας, καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς πάντα τὰ ἔθνη· καὶ
Ἱερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι πληρω-
θῶσι ˈκαιροὶ ἐθνῶν. Καὶ ἔσται σημεῖα ἐν ἡλίῳ 25
καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροις· καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν
ˈἐν ἀπορίᾳ ἤχους θαλάσσης καὶ σάλου· ἀποψυχόντων 26
ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων
τῇ οἰκουμένῃ· αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευ-
θήσονται. Καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου 27
ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ, μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολ-
λῆς. Ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι, ἀνακύψατε καὶ 28
ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν· διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύ-
τρωσις ὑμῶν. Καὶ εἶπε παραβολὴν αὐτοῖς· Ἴδετε 29
τὴν συκῆν καὶ πάντα τὰ δένδρα· ὅταν προβάλωσιν 30
ἤδη, ˈβλέποντες, ἀφ᾽ ἑαυτῶν γινώσκετε, ὅτι ἤδη ἐγγὺς
τὸ θέρος ἐστίν. Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα 31
γινόμενα, γινώσκετε, ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ 32
αὕτη, ἕως ἂν πάντα γένηται. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ 33
παρελεύσονται· οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι.

19. ∾ κτήσεσθε 22. r. πληρωθῆναι 23. † ἐν
24. *om.* καιροὶ ἐθνῶν. *Alii:* καὶ ἔσονται καιροὶ ἐθνῶν.
25. *r.* ∾ ἐν ἀπορίᾳ, ἠχούσης 30. *om.* βλέπον-
τες, ἀφ᾽ ἑαυτῶν *Alii:* βλέποντες, ἀπ᾽ αὐτῶν

34 Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς, μήποτε ' βαρηθῶσιν ὑμῶν αἱ
καρδίαι ἐν κραιπάλῃ, καὶ μέθῃ, καὶ μερίμναις βιωτι-
καῖς· καὶ αἰφνίδιος ἐφ' ὑμᾶς ἐπιστῇ ἡ ἡμέρα "ἐκείνη.
35 Ὡς παγὶς γὰρ ἐπελεύσεται ἐπὶ πάντας τοὺς καθημέ-
36 νους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. Ἀγρυπνεῖτε 'οὖν
ἐν παντὶ καιρῷ, δεόμενοι, ἵνα καταξιωθῆτε ἐκφυγεῖν
ταῦτα πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ σταθῆναι ἔμ-
προσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
37 Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων· τὰς δὲ
νύκτας ἐξερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμε-
38 νον ἐλαιῶν. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζε πρὸς αὐτὸν ἐν
22 τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ. Ἤγγιζε δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν
2 ἀζύμων, ἡ λεγομένη πάσχα· καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ γραμματεῖς, τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν· ἐφοβοῦντο
3 γὰρ τὸν λαόν. Εἰσῆλθε δὲ ' σατανᾶς εἰς Ἰούδαν τὸν
ἐπικαλούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν
4 δώδεκα. Καὶ ἀπελθὼν συνελάλησε τοῖς ἀρχιερεῦσι
καὶ τοῖς στρατηγοῖς, τὸ πῶς αὐτὸν παραδῷ αὐτοῖς.
5 Καὶ ἐχάρησαν· καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι.
6 Καὶ ἐξωμολόγησε· καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦ-
ναι αὐτὸν αὐτοῖς ἄτερ ὄχλου.
7 Ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι
8 τὸ πάσχα· καὶ ἀπέστειλε Πέτρον καὶ Ἰωάννην, εἰπών·
Πορευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα, ἵνα φάγωμεν.
9.10 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμεν; Ὁ δὲ
εἶπεν αὐτοῖς· Ἰδού, εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν,
συναντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων·
ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν, οὗ εἰσπορεύεται·
11 καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας· Λέγει σοι ὁ
διδάσκαλος· Ποῦ ἐστι τὸ κατάλυμα, ὅπου τὸ πάσχα
12 μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; Κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει

34. r. βαρυνθῶσιν "ἐκείνη ὡς παγίς. Ἐπελεύ-
σεται γὰρ. 36. οὖν, ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι,
3. † ὁ

ˈἀνάγαιον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε. Ἀπελ- 13
θόντες δὲ εὗρον καθὼς εἴρηκεν αὐτοῖς· καὶ ἡτοίμασαν
τὸ πάσχα. Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσε, καὶ 14
οἱ δώδεκα ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐ- 15
τούς· Ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν
μεθ' ὑμῶν, πρὸ τοῦ με παθεῖν. Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι 16
οὐκέτι οὐ μὴ φάγω ἐξ αὐτοῦ, ἕως ὅτου ˈπληρωθῇ ἐν
τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. Καὶ δεξάμενος ˈποτήριον, εὐ- 17
χαριστήσας εἶπε· Λάβετε τοῦτο, καὶ διαμερίσατε ἑαυ-
τοῖς. Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ πίω ˈἀπὸ τοῦ γεννή- 18
ματος τῆς ἀμπέλου, ἕως ὅτου ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ
ἔλθῃ. Καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαριστήσας ἔκλασε, 19
καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων· Τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου,
ˈτὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν
ἀνάμνησιν. Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον, μετὰ τὸ δει- 20
πνῆσαι, λέγων· Τοῦτο τὸ ποτήριον, ἡ καινὴ διαθήκη ἐν
τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον. Πλὴν 21
ἰδοὺ, ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς
τραπέζης. Καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πορεύεται 22
κατὰ τὸ ὡρισμένον· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ,
δι' οὗ παραδίδοται. Καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συζητεῖν πρὸς 23
ἑαυτοὺς, τὸ, τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων
πράσσειν.
Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ, τίς αὐτῶν 24
δοκεῖ εἶναι μείζων. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οἱ βασιλεῖς 25
τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν· καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες
αὐτῶν, εὐεργέται καλοῦνται. Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως· 26
ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν, γενέσθω ὡς ὁ νεώτερος· καὶ
ὁ ἡγούμενος, ὡς ὁ διακονῶν. Τίς γὰρ μείζων; ὁ ἀνα- 27
κείμενος, ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; ἐγὼ δέ

12. *r.* ἀνώγεον 16. καινὸν βρωθῇ 17. *add.* τὸ
18. *add.* ἀπὸ τοῦ νῦν *Alii idem add. ante* οὐ μὴ
19. 20. *om.* τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον *ad* ὑπὲρ ὑμῶν
ἐκχυνόμενον.

28 εἰμι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν. Ὑμεῖς δέ ἐστε
οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου.
29 Κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν, καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ
30 ' μου βασιλείαν, ἵνα ἐσθίητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέ-
ζης μου ' ἐν τῇ βασιλείᾳ " μου· καὶ καθίσεσθε ἐπὶ θρό-
νων, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.
31 ' Εἶπε δὲ ὁ κύριος· Σίμων, Σίμων, ἰδοὺ, ὁ σατα-
32 νᾶς ἐξητήσατο ὑμᾶς, τοῦ σινιάσαι ὡς τὸν σῖτον. Ἐγὼ
δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ, ἵνα μὴ ἐκλείπῃ ἡ πίστις σου.
Καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας, στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου.
33 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, μετὰ σοῦ ἕτοιμός εἰμι καὶ
34 εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. Ὁ δὲ εἶπε·
Λέγω σοι, Πέτρε, οὐ μὴ φωνήσει σήμερον ἀλέκτωρ,
35 πρὶν ἢ τρὶς ἀπαρνήσῃ ' μὴ εἰδέναι με. Καὶ εἶπεν
αὐτοῖς· Ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλαντίου, καὶ
πήρας, καὶ ὑποδημάτων, μή τινος ὑστερήσατε; Οἱ δὲ
36 εἶπον· Οὐδενός. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς· Ἀλλὰ νῦν, ὁ ἔχων
βαλάντιον, ' ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν· καὶ ὁ μὴ ἔχων,
" πωλησάτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἀγορασάτω μάχαι-
37 ραν. Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι ' ἔτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον
δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοὶ, τό· „Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογί-
38 σθη.„ Καὶ γὰρ " τὰ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει. Οἱ δὲ εἶ-
πον· Κύριε, ἰδοὺ, μάχαιραι ὧδε δύο. Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτοῖς· ' Ἱκανόν ἐστι.
39 Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος
τῶν ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ
40 αὐτοῦ. Γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου, εἶπεν αὐτοῖς·
41 Προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν. Καὶ αὐτὸς
ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολὴν, καὶ θεὶς
42 τὰ γόνατα προσηύχετο, λέγων· Πάτερ, εἰ βούλει

29. r. μου, βασιλείαν· ἵνα 30. om. ἐν τῇ βασι-
λείᾳ μου· " r. μου, καὶ καθίσησθε 31. om. Εἶ-
πε δὲ ὁ κύριος· 34. om. μὴ 36. ἀρεῖ, " πωλή-
σει et ἀγοράσει 37. → ἔτι " τὸ 38. Ἀρκεῖ.

28 εἰμι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν. Ὑμεῖς δέ ἐστε
οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου.
29 Κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν, καθὼς διέθετό μοι ὁ πατὴρ
30 ' μου βασιλείαν, ἵνα ἐσθίητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέ-
ζης μου ' ἐν τῇ βασιλείᾳ " μου· καὶ καθίσεσθε ἐπὶ θρό-
νων, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.
31 ' Εἶπε δὲ ὁ κύριος· Σίμων, Σίμων, ἰδοὺ, ὁ σατα-
32 νᾶς ἐξῃτήσατο ὑμᾶς, τοῦ σινιάσαι ὡς τὸν σῖτον. Ἐγὼ
δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ, ἵνα μὴ ἐκλείπῃ ἡ πίστις σου.
Καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας, στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου.
33 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, μετὰ σοῦ ἕτοιμός εἰμι καὶ
34 εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. Ὁ δὲ εἶπε·
Λέγω σοι, Πέτρε, οὐ μὴ φωνήσει σήμερον ἀλέκτωρ,
35 πρὶν ἢ τρὶς ἀπαρνήσῃ ' μὴ εἰδέναι με. Καὶ εἶπεν
αὐτοῖς· Ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλαντίου, καὶ
πήρας, καὶ ὑποδημάτων, μή τινος ὑστερήσατε; Οἱ δὲ
36 εἶπον· Οὐδενός. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς· Ἀλλὰ νῦν, ὁ ἔχων
βαλάντιον, ' ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν· καὶ ὁ μὴ ἔχων,
" πωλησάτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἀγορασάτω μάχαι-
37 ραν. Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι ' ἔτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον
δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοὶ, τό· „Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογί-
38 σθη.„ Καὶ γὰρ " τὰ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει. Οἱ δὲ εἶ-
πον· Κύριε, ἰδοὺ, μάχαιραι ὧδε δύο. Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτοῖς· ' Ἱκανόν ἐστι.
39 Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος
τῶν ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ
40 αὐτοῦ. Γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου, εἶπεν αὐτοῖς·
41 Προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν. Καὶ αὐτὸς
ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολὴν, καὶ θεὶς
42 τὰ γόνατα προσηύχετο, λέγων· Πάτερ, εἰ βούλει

29. r. μου, βασιλείαν· ἵνα 30. om. ἐν τῇ βασι-
λείᾳ μου· " r. μου, καὶ καθίσησθε 31. om. Εἶ-
πε δὲ ὁ κύριος· 34. om. μὴ 36. ἀρεῖ, " πωλή-
σει et ἀγοράσει 37. → ἔτι " τὸ 38. Ἀρκεῖ.

ˈπαρενεγκεῖν τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ
θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν γενέσθω. ˈ"Ωφθη δὲ αὐτῷ 43
ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ, ἐνισχύων αὐτόν. Καὶ γενόμενος 44
ἐν ἀγωνίᾳ, ἐκτενέστερον προσηύχετο. Ἐγένετο δὲ ὁ
ἱδρὼς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ
τὴν γῆν. Καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς 45
τοὺς μαθητὰςˈ, εὗρεν αὐτοὺς κοιμωμένους ἀπὸ τῆς
λύπης· καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί καθεύδετε; ἀναστάντες 46
προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν.
Ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ λεγό- 47
μενος Ἰούδας, εἷς τῶν δώδεκα, προήρχετο ˈαὐτοὺς,
καὶ ἤγγισε τῷ Ἰησοῦ φιλῆσαι αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς 48
εἶπεν αὐτῷ· Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
παραδίδως; Ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον, 49
εἶπον αὐτῷ· Κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρᾳ; Καὶ 50
ἐπάταξεν εἷς τις ἐξ αὐτῶν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως,
καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ οὖς τὸ δεξιόν. Ἀποκριθεὶς δὲ 51
ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἐᾶτε ἕως τούτου. Καὶ ἁψάμενος τοῦ
ὠτίου αὐτοῦ, ἰάσατο αὐτόν. Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς 52
πρὸς τοὺς παραγενομένους ˈἐπ' αὐτὸν ἀρχιερεῖς, καὶ
στρατηγοὺς τοῦ ἱεροῦ, καὶ πρεσβυτέρους· Ὡς ἐπὶ λη-
στὴν ἐξεληλύθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων· καθ' 53
ἡμέραν ὄντος μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ, οὐκ ἐξετεί-
νατε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ· ἀλλ' αὕτη ὑμῶν ἐστιν ἡ ὥρα,
καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους.
Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον, καὶ εἰσήγαγον ˈαὐ- 54
τὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχιερέως. Ὁ δὲ Πέτρος ἠκο-
λούθει μακρόθεν. Ἁψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆς 55
αὐλῆς, καὶ συγκαθισάντων αὐτῶν, ἐκάθητο ὁ Πέτρος
ἐν μέσῳ αὐτῶν. Ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις καθή- 56
μενον πρὸς τὸ φῶς, καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ, εἶπε· Καὶ

42. παρενέγκαι *Alii:* παρένεγκε 43. 44. *om.* Ὤφθη
ad ἐπὶ τὴν γῆν. 45. † αὐτοῦ, 47. *r.* αὐτῶν.
52. πρὸς 54. ⇄ αὐτὸν

57 οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν. Ὁ δὲ ἠρνήσατο ˈαὐτὸν, λέγων·
58 Γύναι, οὐκ οἶδα αὐτόν. Καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν
αὐτὸν, ἔφη· Καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν·
59 Ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. Καὶ διαστάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς,
ἄλλος τις διϊσχυρίζετο, λέγων· Ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗ-
60 τος μετ' αὐτοῦ ἦν· καὶ γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν. Εἶπε δὲ
ὁ Πέτρος· Ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις. Καὶ παρα-
χρῆμα, ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ, ἐφώνησεν ˈἀλέκτωρ.
61 Καὶ στραφεὶς ὁ κύριος ἐνέβλεψε τῷ Πέτρῳ· καὶ ὑπε-
μνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ λόγου τοῦ κυρίου, ὡς εἶπεν
αὐτῷ· Ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, ἀπαρνήσῃ με τρίς.
62 Καὶ ἐξελθὼν ἔξω, ἔκλαυσε πικρῶς.
63 Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες ˈτὸν Ἰησοῦν, ἐνέπαιζον
64 αὐτῷ, δέροντες· καὶ περικαλύψαντες αὐτὸν, ἔτυπτον
αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν, λέγοντες·
65 Προφήτευσον, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε; Καὶ ἕτερα πολλὰ
βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν.
66 Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον
τοῦ λαοῦ, ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς, καὶ ἀνήγαγον
67 αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον ˈἑαυτῶν, λέγοντες· Εἰ σὺ εἶ
ὁ ˈΧριστὸς, εἰπὲ ἡμῖν. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ἐὰν ὑμῖν
68 εἴπω, οὐ μὴ πιστεύσητε· ἐὰν δὲ καὶ ἐρωτήσω, οὐ μὴ
69 ἀποκριθῆτέ μοι, ἢ ἀπολύσητε. Ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως
70 τοῦ Θεοῦ. Εἶπον δὲ πάντες· Σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς
τοῦ Θεοῦ; Ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· Ὑμεῖς λέγετε· ὅτι
71 ἐγώ εἰμι. Οἱ δὲ εἶπον· Τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτυ-
ρίας; Αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.
23 Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν, ˈἤγαγον αὐ-
2 τὸν ἐπὶ τὸν Πιλάτον. Ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ,
λέγοντες· Τοῦτον εὕρομεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος, καὶ
κωλύοντα Καίσαρι φόρους διδόναι, λέγοντα ἑαυτὸν

57. ⇉ αὐτὸν, 60. † ὁ 62. † ὁ Πέτρος, 63. ≈ αὐτὸν,
66. ∾ αὐτῶν, 67. Χριστός; 1. r. ἤγαγεν

Χριστὸν βασιλέα εἶναι. Ὁ δὲ Πιλάτος ἐπηρώτησεν 3
αὐτὸν, λέγων· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη· Σὺ λέγεις. Ὁ δὲ Πιλάτος εἶπε 4
πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους· Οὐδὲν εὑρίσκω
αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. Οἱ δὲ ἐπίσχυον. λέγον- 5
τες· Ὅτι ἀνασείει τὸν λαὸν, διδάσκων καθ' ὅλης τῆς
Ἰουδαίας, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ὧδε. Πι- 6
λάτος δὲ ἀκούσας Γαλιλαίαν, ἐπηρώτησεν, εἰ ὁ ἄνθρω-
πος Γαλιλαῖός ἐστι. Καὶ ἐπιγνοὺς, ὅτι ἐκ τῆς ἐξου- 7
σίας Ἡρώδου ἐστὶν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρώδην,
ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέ-
ραις. Ὁ δὲ Ἡρώδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν, ἐχάρη 8
λίαν· ἦν γὰρ θέλων ἐξ ˈἱκανοῦ ἰδεῖν αὐτὸν, διὰ τὸ
ἀκούειν ˈˈπολλὰ περὶ αὐτοῦ· καὶ ἤλπιζέ τι σημεῖον
ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον. Ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λό- 9
γοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ. Εἱστή- 10
κεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, εὐτόνως
κατηγοροῦντες αὐτοῦ. Ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν ὁ Ἡρώ- 11
δης σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ, καὶ ἐμπαίξας, περι-
βαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα λαμπρὰν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ
Πιλάτῳ. Ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ, τε Πιλάτος καὶ ὁ Ἡρώ- 12
δης ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων· προϋπῆρχον γὰρ
ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς ἑαυτούς. Πιλάτος δὲ συγκα- 13
λεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν
λαὸν, εἶπε πρὸς αὐτούς· Προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρω- 14
πον τοῦτον, ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαόν· καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ
ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας, οὐδὲν εὗρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ
τούτῳ αἴτιον, ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ. Ἀλλ' οὐδὲ 15
Ἡρώδης· ˈἀνέπεμψα γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτὸν, καὶ ἰδοὺ,
οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶ πεπραγμένον ˈˈαὐτῷ. Παι- 16
δεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. ˈἈνάγκην δὲ εἶχεν 17
ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ ἑορτὴν ἕνα. Ἀνέκραξαν δὲ 18

8. ἱκανῶν χρόνων ˈˈ⇉ πολλὰ 15. ∾ ἀνέπεμψε γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς, ˈˈ*add.* ἐν 17. ⇉ Ἀνάγκην *ad* ἕνα.

παμπληθεὶ, λέγοντες· Αἶρε τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν
19 τὸν Βαραββᾶν· ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην
ἐν τῇ πόλει, καὶ φόνον, βεβλημένος εἰς φυλακήν.
20 Πάλιν οὖν ὁ Πιλάτος προσεφώνησε, θέλων ἀπολῦσαι
21 τὸν Ἰησοῦν. Οἱ δὲ ἐπεφώνουν, λέγοντες· Σταύρω-
22 σον, σταύρωσον αὐτόν. Ὁ δὲ τρίτον εἶπε πρὸς αὐτούς·
Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτος; οὐδὲν αἴτιον θανάτου
23 εὗρον ἐν αὐτῷ· παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. Οἱ δὲ
ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις, αἰτούμενοι αὐτὸν σταυρω-
θῆναι· καὶ κατίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχιε-
24 ρέων. Ὁ δὲ Πιλάτος ἐπέκρινε γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐ-
25 τῶν. Ἀπέλυσε δὲ τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βεβλη-
μένον εἰς τὴν φυλακὴν, ὃν ᾐτοῦντο· τὸν δὲ Ἰησοῦν
παρέδωκε τῷ θελήματι αὐτῶν.
26 Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτὸν, ἐπιλαβόμενοι Σίμωνός
τινος Κυρηναίου ἐρχομένου ἀπ' ἀγροῦ, ἐπέθηκαν αὐ-
27 τῷ τὸν σταυρὸν, φέρειν ὄπισθεν τοῦ Ἰησοῦ. Ἠκολού-
θει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ, καὶ γυναικῶν·
28 αἳ καὶ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν. Στραφεὶς δὲ
πρὸς αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Θυγατέρες Ἱερουσαλὴμ,
μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμέ· πλὴν ἐφ' ἑαυτὰς κλαίετε, καὶ ἐπὶ
29 τὰ τέκνα ὑμῶν. Ὅτι ἰδοὺ, ἔρχονται ἡμέραι, ἐν αἷς
ἐροῦσι· Μακάριαι αἱ στεῖραι, καὶ κοιλίαι αἳ οὐκ ἐγέν-
30 νησαν, καὶ μαστοὶ οἳ οὐκ ἐθήλασαν. Τότε ἄρξονται
λέγειν τοῖς ὄρεσι· Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς· καὶ τοῖς βουνοῖς·
31 Καλύψατε ἡμᾶς. Ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα
32 ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται; Ἤγοντο δὲ καὶ
ἕτεροι δύο κακοῦργοι, σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι.
33 Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον, τὸν καλέμενον Κρα-
νίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν, καὶ τοὺς κακούργους· ὃν
34 μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν. Ὁ δὲ Ἰησῦς ἔλεγε·

18. → τὸν 21. Σταυροῦ, σταυροῦ 23. om. καὶ τῶν ἀρχιερέων. 25. † αὐτοῖς 26. † τοῦ 27. → καὶ 29. ἔθρεψαν. f. ἐξέθρεψαν. 33. ἦλθον

Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι. Διαμερι-
ζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἔβαλον ' κλῆρον. Καὶ 35
εἱστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν· ἐξεμυκτήριζον δὲ καὶ οἱ ἄρ-
χοντες ' σὺν αὐτοῖς, λέγοντες· Ἄλλους ἔσωσε, σωσάτω
ἑαυτὸν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς, ὁ τοῦ θεοῦ ἐκλε-
κτός. Ἐνέπαιζον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται, προσερ- 36
χόμενοι καὶ ὄξος προσφέροντες αὐτῷ, καὶ λέγοντες· 37
Εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν.
Ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ ' γεγραμμένη ἐπ' αὐτῷ '' γράμμα- 38
σιν Ἑλληνικοῖς, καὶ Ῥωμαϊκοῖς, καὶ Ἑβραϊκοῖς· „Οὗ-
τός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.„ Εἷς δὲ 39
τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτὸν, λέ-
γων· Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς.
Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπετίμα αὐτῷ, λέγων· Οὐδὲ 40
φοβῇ σὺ τὸν θεὸν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ; Καὶ 41
ἡμεῖς μὲν δικαίως· ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμ-
βάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε. Καὶ ' ἔλεγε 42
τῷ Ἰησοῦ· Μνήσθητί μου, κύριε, '' ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ
βασιλείᾳ σου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω 43
' σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ. Ἦν 44
δὲ ὡσεὶ ὥρα ἕκτη, καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν
γῆν, ἕως ὥρας ἐννάτης. ' Καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος· καὶ 45
ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον. Καὶ φωνή- 46
σας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Πάτερ, εἰς χεῖράς
σου ' παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου. Καὶ ταῦτα εἰπὼν,
ἐξέπνευσεν. Ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατόνταρχος τὸ γενό- 47
μενον, ἐδόξασε τὸν θεὸν, λέγων· Ὄντως ὁ ἄνθρωπος
οὗτος δίκαιος ἦν. Καὶ πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι 48

34. κλήρους. 35. → σὺν αὐτοῖς, 38. *om.* γεγραμμένη *Alii:* ἐπιγεγραμμένη '' *om.* γράμμασιν *ad* Ἑβραϊκοῖς· 42. ἔλεγεν· Ἰησοῦ, μνήσθητί μου, ὅταν *Alii om. vel transp.* κύριε, '' *om.* ὅταν ἔλθῃς *Alii:* ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐλεύσεώς σου. 43. σοι σήμερον, 45. *om.* Καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος· *Alii:* τοῦ ἡλίου ἐκλείποντος· 46. ∾ παρατίθεμαι *Alii:* παρατίθημι

ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωροῦντες τὰ γενό-
49 μενα, τύπτοντες ' ἑαυτῶν τὰ στήθη ὑπέστρεφον. Εἱ-
στήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ μακρόθεν, καὶ
γυναῖκες αἱ συνακολουθήσασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλι-
λαίας, ὁρῶσαι ταῦτα.
50 Καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσὴφ, βουλευτὴς ὑπάρ-
51 χων, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος, (οὗτος οὐκ ἦν συγκα-
τατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν,) ἀπὸ
Ἀριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ' ὃς καὶ προσεδέχετο
52 καὶ αὐτὸς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ· οὗτος προσελθὼν
53 τῷ Πιλάτῳ, ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ καθε-
λὼν αὐτὸ, ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ
ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν οὐδέπω οὐδεὶς κείμε-
54 νος. ' Καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευὴ, '' καὶ σάββατον ἐπέ-
φωσκε.
55 Κατακολουθήσασαι δὲ ' καὶ γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν
συνεληλυθυῖαι αὐτῷ ἐκ τῆς Γαλιλαίας, ἐθεάσαντο τὸ
56 μνημεῖον, '' καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ. Ὑποστρέψα-
σαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα· καὶ τὸ μὲν σάβ-
24 βατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν. Τῇ δὲ μιᾷ τῶν
σαββάτων, ὄρθρου βαθέος, ἦλθον ἐπὶ τὸ μνῆμα, φέρουσαι
2 ἃ ἡτοίμασαν ἀρώματα· ' καί τινες σὺν αὐταῖς. Εὗρον
3 δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου· καὶ
εἰσελθοῦσαι οὐχ εὗρον τὸ σῶμα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.
4 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τούτου,
καὶ ἰδοὺ, ἄνδρες δύο ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ἐσθήσεσιν
5 ἀστραπτούσαις. Ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐτῶν, καὶ
κλινουσῶν τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, εἶπον πρὸς αὐτάς·

48. ⇉ ἑαυτῶν 51. ∾ ὃς προσεδέχετο τὴν *Alii:* ὃς καὶ αὐτὸς προσεδέχετο τὴν 54. *add.* Καὶ θέντος αὐτοῦ, ἐπέθηκε τῷ μνημείῳ λίθον, ὃν μόγις εἴκοσι ἐκύλιον. Ἦν δὲ ἡ ἡμέρα πρὸ σαββάτου. Κατηκολούθησαν δὲ '' ⇉ καὶ 55. ⇉ καὶ *Alii:* αἱ '' *om.* καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα 1. → καὶ τινες σὺν αὐταῖς.

Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν; Οὐκ ἔστιν 6
ὧδε, ἀλλ' ἠγέρθη. Μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν, ἔτι
ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, λέγων· Ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ 7
ἀνθρώπου παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτω-
λῶν, καὶ σταυρωθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆ-
ναι. Καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ· καὶ 8.9
ὑποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου, ἀπήγγειλαν ταῦτα
πάντα τοῖς ἕνδεκα καὶ πᾶσι τοῖς ' λοιποῖς. Ἦσαν δὲ ἡ 10
Μαγδαληνὴ Μαρία, καὶ Ἰωάννα, καὶ Μαρία '' Ἰακώ-
βου, καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς, ''' αἳ ἔλεγον πρὸς τοὺς
ἀποστόλους ταῦτα. Καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ 11
λῆρος τὰ ῥήματα αὐτῶν, καὶ ἠπίστουν αὐταῖς. ' Ὁ δὲ 12
Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ παρα-
κύψας βλέπει τὰ ὀθόνια '' κείμενα ''' μόνα· καὶ '''' ἀπῆλ-
θε πρὸς ἑαυτὸν, θαυμάζων τὸ γεγονός.

Καὶ ἰδοὺ, δύο ἐξ αὐτῶν ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ 13
τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ' ἑξήκοντα
ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, '' ᾗ ὄνομα Ἐμμαούς. Καὶ αὐτοὶ ὡμί- 14
λουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων
τούτων. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συζη- 15
τεῖν, καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς.
Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο, τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι 16
αὐτόν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Τίνες οἱ λόγοι οὗτοι, 17
οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες, καί
ἐστε σκυθρωποί; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εἷς, ᾧ ὄνομα Κλεό- 18
πας, εἶπε πρὸς αὐτόν· Σὺ μόνος παροικεῖς ' Ἱερουσα-
λὴμ, καὶ οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέ-

9. 10. ∾ λοιποῖς ἡ Μαγδαληνὴ *Alii* : ∾ λοιποῖς. Ἦν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ '' Ἰακώβου· καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτα. ''' ⇄ αἳ 12. *om.* Ὁ δὲ Πέτρος *ad* γεγονός. '' *om.* κείμενα *Alii transp.* ''' *om.* μόνα· *Alii transp.* '''' ἀπῆλθε, πρὸς ἑαυτὸν θαυμάζων 13. *add.* ἑκατὸν '' ὀνόματι Οὐλαμμαοὺς *f.* Ἀμμαοὺς καὶ Κλεόπας 18. † ἐν *Alii* : ∾ εἰς

19 ραις ταύταις; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ποῖα; Οἱ δὲ εἶπον
αὐτῷ· Τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζαραίου, ὃς ἐγένετο
ἀνὴρ προφήτης, δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον
20 τοῦ Θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ· ὅπως τε παρέδωκαν
αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα
21 θανάτου, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. Ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν,
ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραήλ·
ἀλλάγε σὺν πᾶσι τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει
22 σήμερον, ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο. Ἀλλὰ καὶ γυναῖκές
τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς, γενόμεναι ὄρθριαι ἐπὶ
23 τὸ μνημεῖον· καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ, ἦλθον,
λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρακέναι, οἳ λέγου-
24 σιν αὐτὸν ζῇν. Καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ
τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον οὕτω, καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες
25 εἶπον· αὐτὸν δὲ οὐκ 'εἶδον. Καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· Ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν
26 ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται. Οὐχὶ ταῦτα
ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν, καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν
27 αὐτοῦ; Καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Μωσέως καὶ ἀπὸ πάντων
τῶν προφητῶν, διηρμήνευεν αὐτοῖς ἐν 'πάσαις ταῖς
28 γραφαῖς τὰ περὶ αὐτοῦ. Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην
οὗ ἐπορεύοντο· καὶ αὐτὸς 'προσεποιεῖτο πορρωτέρω
29 πορεύεσθαι. Καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν, λέγοντες· Μεῖ-
νον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστὶ, καὶ κέκλικεν
30 ἡ ἡμέρα. Καὶ εἰσῆλθε τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖς. Καὶ
ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ' αὐτῶν, λαβὼν
τὸν ἄρτον, εὐλόγησε, καὶ κλάσας ἐπεδίδου αὐτοῖς.
31 Αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ, καὶ ἐπέγνωσαν
32 αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. Καὶ
εἶπον πρὸς ἀλλήλους· Οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη
ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὡς διήνοι-
33 γεν ἡμῖν τὰς γραφάς; Καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ
ὥρᾳ, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ· καὶ εὗρον συνηθροι-

24. εἴδομεν. 27. om. πάσαις 28. ∾ προσεποιήσατο

σμένους τοὺς ἕνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, λέγον- 34
τας· Ὅτι ' ἠγέρθη ὁ κύριος ὄντως, καὶ ὤφθη Σίμωνι.
Καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὡς ἐγνώσθη 35
αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου.

Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων, αὐτὸς ' ἔστη ἐν μέσῳ 36
αὐτῶν, '' καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἰρήνη ὑμῖν. Πτοηθέντες 37
δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι, ἐδόκουν ' πνεῦμα θεωρεῖν.
Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί τεταραγμένοι ἐστέ; καὶ διατί 38
διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; Ἴδετε 39
τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι αὐτὸς ἐγώ
εἰμι· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε· ὅτι πνεῦμα σάρκα καὶ
ὀστέα οὐκ ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα. Καὶ 40
τοῦτο εἰπὼν, ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς
πόδας. Ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς, καὶ 41
θαυμαζόντων, εἶπεν αὐτοῖς· Ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθά-
δε; Οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος, ' καὶ 42
ἀπὸ μελισσίου κηρίου. Καὶ λαβὼν, ἐνώπιον αὐτῶν 43
ἔφαγεν.'

Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Οὗτοι οἱ λόγοι, οὓς ἐλάλησα πρὸς 44
ὑμᾶς, ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ
γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωσέως, καὶ προφήταις, καὶ
ψαλμοῖς, περὶ ἐμοῦ. Τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν, 45
τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς· καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτι οὕτω 46
γέγραπται, ' καὶ οὕτως ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν, καὶ
ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ κηρυχθῆναι 47
ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν
εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ' ἀρξάμενον ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. Ὑμεῖς 48

34. ∾ ὄντως ὁ κύριος ἠγέρθη, 36. † ὁ Ἰησοῦς '' om. καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἰρήνη ὑμῖν. *Alii add.* ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. 37. φάντασμα 42. → καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου. 43. *add.* καὶ (λαβὼν) τὰ ἐπί-λοιπα (περισσεύματα) ἔδωκεν αὐτοῖς. 46. → καὶ οὕτως ἔδει 47. ἀρξαμένων *f.* ἀρξάμενοι *f.* ἀρξάμενος

49 δὲ ἐστε μάρτυρες τούτων. Καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω
τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ
καθίσατε ἐν τῇ πόλει', ἕως οὗ ἐνδύσησθε δύναμιν ἐξ
ὕψους.

50 Ἐξήγαγε δὲ αὐτοὺς 'ἕξω ἕως εἰς Βηθανίαν· καὶ
51 ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ, εὐλόγησεν αὐτούς. Καὶ
ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτοὺς, διέστη ἀπ' αὐ-
52 τῶν, 'καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ αὐτοὶ
'προσκυνήσαντες αὐτὸν, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ
53 μετὰ χαρᾶς μεγάλης· καὶ ἦσαν διαπαντὸς ἐν τῷ ἱερῷ,
αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν.'

49. † Ἱερουσαλὴμ, 50. → ἕξω 51. → καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν. 52. → προσκυνήσαντες αὐτὸν, 53. † Ἀμήν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ.

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεὸν, 1
καὶ ' θεὸς " ἦν ὁ λόγος. Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν 2
θεόν. Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο· καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγέ- 3
νετο οὐδὲ ' ἕν, ὃ γέγονεν. Ἐν αὐτῷ ζωὴ ' ἦν, καὶ ἡ 4
ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων· καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκο- 5
τίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν. Ἐγέ- 6
νετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ
Ἰωάννης· οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ 7
περὶ τοῦ φωτὸς, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ.
Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ 8
' φωτός. Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν, ὃ φωτίζει 9
πάντα ' ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. Ἐν τῷ 10
κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ
κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ 11
ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτὸν, 12
ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι, τοῖς
πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ· ' οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, 13

1. ὁ θεὸς *Conject.* θεοῦ "*Conj.* ἦν καὶ ὁ λόγος. Οὗτος ἦν *Alii :* ἦν. Ὁ λόγος οὗτος ἦν ἐν   3. ἕν. "Ὃ γέγονεν ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν,   4. ἐστι,   8. 9. 10. φωτὸς ἦν. Τὸ φῶς τὸ . . . ἄνθρ. ἐρχ. εἰς τὸν κόσμον, ἐν τῷ κόσμῳ ἦν· καὶ   9. ἄνθρωπον, ἐρχόμενον   13. ὃς οὐκ . . . ἐγεννήθη.

οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀν-
14 δρὸς, ἀλλ' ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν. Καὶ ὁ λόγος σὰρξ
ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, (καὶ ἐθεασάμεθα τὴν
δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρὸς,)
15 ¹πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. Ἰωάννης μαρ-
τυρεῖ περὶ αὐτοῦ, καὶ κέκραγε, λέγων· Οὗτος ἦν,
ὃν εἶπον· Ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἔμπροσθέν μου γέ-
16 γονεν· ὅτι πρῶτός μου ἦν. ¹Ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματος
αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος.
17 Ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωσέως ἐδόθη· ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλή-
18 θεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο. Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε
πώποτε· ὁ μονογενὴς ¹υἱὸς, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ
πατρὸς, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.
19 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἀπέ-
στειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ Λευΐ-
20 τας, ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν· Σὺ τίς εἶ; Καὶ ὡμολόγη-
σε, καὶ οὐκ ἠρνήσατο· καὶ ὡμολόγησεν· Ὅτι οὐκ εἰμὶ
21 ἐγὼ ὁ Χριστός. Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν· Τί οὖν; Ἠλίας
εἶ σύ; Καὶ λέγει· Οὐκ εἰμί. Ὁ προφήτης εἶ σύ; Καὶ
22 ἀπεκρίθη· Οὔ. Εἶπον οὖν αὐτῷ· Τίς εἶ; ἵνα ἀπόκρι-
σιν δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς· τί λέγεις περὶ σεαυ-
23 τοῦ; Ἔφη· Ἐγὼ „φωνὴ ¹βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Εὐ-
θύνατε τὴν ὁδὸν κυρίου,„ καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προ-
24 φήτης. Καὶ ¹οἱ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων·
25 καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν, καὶ εἶπον αὐτῷ· Τί οὖν βαπτί-
ζεις, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστὸς, οὔτε Ἠλίας, οὔτε ὁ προ-
26 φήτης; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης, λέγων· Ἐγὼ
βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος δὲ ὑμῶν ἕστηκεν, ὃν ὑμεῖς
27 οὐκ ¹οἴδατε, ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, οὗ ¹ἐγὼ οὐκ

14. πλήρη 16. r. Καὶ 18. → υἱὸς, *Alii*: θεὸς, *f.* θεοῦ, *f.* υἱὸς θεὸς, 23. βοῶντος· Ἐν τῇ ἐρήμῳ εὐθύνατε 24. *om.* οἱ 26. 27. r. οἴδατε· αὐτός ἐστιν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν· οὗ 27. ⇉ ἐγὼ

εἰμὶ ἄξιος, ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήμα-
τος. Ταῦτα ἐν ' Βηθανίᾳ ἐγένετο πέραν τοῦ Ἰορδάνου, 28
ὅπου ἦν Ἰωάννης βαπτίζων. Τῇ ἐπαύριον βλέ- 29
πει ' τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει· Ἴδε
ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου.
Οὗτός ἐστι, περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον· Ὀπίσω μου ἔρχεται 30
ἀνὴρ, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν· ὅτι πρῶτός μου ἦν.
Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραὴλ, 31
διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν ' τῷ ὕδατι βαπτίζων. Καὶ 32
ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης, λέγων· Ὅτι τεθέαμαι τὸ πνεῦ-
μα καταβαῖνον ' ὡς περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμει-
νεν ἐπ' αὐτόν. Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν· ἀλλ' ὁ πέμψας 33
με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· Ἐφ' ὃν ἂν
ἴδῃς τὸ πνεῦμα καταβαῖνον, καὶ μένον ἐπ' αὐτὸν, οὗτός
ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Κἀγὼ ἑώρακα, 34
καὶ μεμαρτύρηκα, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἱστήκει ὁ Ἰωάννης, καὶ ἐκ 35
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. Καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ 36
περιπατοῦντι, λέγει· Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἤκου- 37
σαν αὐτοῦ οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντος, καὶ ἠκολούθη-
σαν τῷ Ἰησοῦ. Στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ θεασάμενος 38
αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας, λέγει αὐτοῖς· Τί ζητεῖτε; Οἱ 39
δὲ εἶπον αὐτῷ· Ῥαββὶ, (ὃ λέγεται ἑρμηνευόμενον,
διδάσκαλε,) ποῦ μένεις; Λέγει αὐτοῖς· Ἔρχεσθε καὶ 40
' ἴδετε. Ἦλθον καὶ εἶδον, ποῦ μένει· καὶ παρ' αὐτῷ
ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ὥρα '' ἦν ὡς δεκάτη.
Ἦν Ἀνδρέας, ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου, εἷς ἐκ τῶν 41
δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου, καὶ ἀκολουθη-
σάντων αὐτῷ. Εὑρίσκει οὗτος ' πρῶτος τὸν ἀδελφὸν 42
τὸν ἴδιον Σίμωνα, καὶ λέγει αὐτῷ· Εὑρήκαμεν τὸν
'' Μεσσίαν (ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, ''' Χριστός). Καὶ 43

28. r. ≈ Βηθαβαρᾷ 29. † ὁ Ἰωάννης 31. → τῷ
32. r. ὡσεὶ 40. ∾ ὄψεσθε. '' † δὲ 42. πρῶτον
'' ≈ Μεσίαν ''' † ὁ

ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Ἐμβλέψας ' αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς εἶπε· Σὺ εἶ Σίμων, ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ· σὺ κληθήσῃ
44 Κηφᾶς· ὃ ἑρμηνεύεται Πέτρος. Τῇ ἐπαύριον ἠθέ-
λησεν ' ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ εὑρίσκει Φίλιπ-
45 πον, καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι. Ἦν δὲ ὁ Φίλιπ-
πος ἀπὸ Βηθσαϊδὰ, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέ-
46 τρου. Εὑρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ, καὶ λέγει
αὐτῷ· Ὃν ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ, καὶ οἱ προφῆ-
ται, εὑρήκαμεν, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ, τὸν ἀπὸ
47 ' Ναζαρέθ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναήλ· Ἐκ ' Ναζαρὲθ
δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι; Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Ἔρ-
48 χου καὶ ἴδε. Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμε-
νον πρὸς αὐτὸν, ' καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· Ἴδε ἀληθῶς
49 Ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι. Λέγει αὐτῷ Να-
θαναήλ· Πόθεν με γινώσκεις; Ἀπεκρίθη ' Ἰησοῦς καὶ
εἶπεν αὐτῷ· Πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, ὄντα ὑπὸ
50 τὴν συκῆν, εἶδόν σε. Ἀπεκρίθη Ναθαναὴλ καὶ λέγει
αὐτῷ· Ῥαββὶ, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασι-
51 λεὺς τοῦ Ἰσραήλ. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ·
Ὅτι εἶπόν σοι· Εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, ' πι-
52 στεύεις; μείζω τούτων " ὄψῃ. Καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ' ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳ-
γότα, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ
καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

2 Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾶ τῆς
2 Γαλιλαίας· καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ. Ἐκλήθη
δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον.
3 Καὶ ὑστερήσαντος οἴνου, λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ
4 πρὸς αὐτόν· Οἶνον οὐκ ἔχουσι. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
5 Τί ἐμοὶ καὶ σοὶ, γύναι; οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου. Λέγει
ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις· Ὅ, τι ἂν λέγῃ ὑμῖν,

43. † δὲ 44. † ὁ Ἰησοῦς *Alii ponunt post* λέγει αὐτῷ·
46 *et* 47. ≈ Ναζαρέτ. 49. † ὁ 51. πιστεύεις·
" *r.* ὄψει. 52. ⇉ ἀπ' ἄρτι

ποιήσατε. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαι λίθιναι ἓξ κείμεναι 6
κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἀνὰ
μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Γεμί- 7
σατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. Καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω.
Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἀντλήσατε νῦν, καὶ φέρετε τῷ ἀρ- 8
χιτρικλίνῳ. Καὶ ἤνεγκαν. Ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχι- 9
τρίκλινος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον· (καὶ οὐκ ᾔδει
πόθεν ἐστίν· οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν, οἱ ἠντληκότες τὸ
ὕδωρ·) φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινος, καὶ λέγει 10
αὐτῷ· Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησι,
καὶ ὅταν μεθυσθῶσι, τότε τὸν ἐλάσσω· σὺ τετήρηκας
τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι. Ταύτην ἐποίησε τὴν ἀρχὴν 11
τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ
ἐφανέρωσε τὴν δόξαν αὐτοῦ· καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Κα- 12
περναοὺμ, αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ
αὐτοῦ, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ ἐκεῖ 'ἔμειναν οὐ
πολλὰς ἡμέρας.

Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη 13
εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς. Καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς 14
πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰς, καὶ
τοὺς κερματιστὰς καθημένους. Καὶ ποιήσας φραγέλ- 15
λιον ἐκ σχοινίων, πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά
τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας· καὶ τῶν κολλυβιστῶν
ἐξέχεε 'τὸ κέρμα, καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψε· καὶ 16
τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν· Ἄρατε ταῦτα
ἐντεῦθεν· μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου οἶκον
ἐμπορίου. Ἐμνήσθησαν δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ὅτι γε- 17
γραμμένον ἐστίν· „Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου 'καταφά-
γεταί με.„ Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ 18
εἶπον αὐτῷ· Τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα
ποιεῖς; Ἀπεκρίθη 'ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Λύσατε 19
τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν.

12. ἔμεινεν 15. τὰ κέρματα, 17. ⸆ κατέφαγέ 19. ⸋ ὁ

20 Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· Τεσσαράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν
ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος· καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις
21 ἐγερεῖς αὐτόν; Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ
22 σώματος αὐτοῦ. Ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνή-
σθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ὅτι τοῦτο ἔλεγε'· καὶ ἐπί-
στευσαν τῇ γραφῇ, καὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.
23 Ὡς δὲ ἦν ἐν ' τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πάσχα ἐν
τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
24 θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. Αὐτὸς δὲ ὁ
Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν ἑαυτὸν αὐτοῖς, διὰ τὸ αὐτὸν
25 γινώσκειν ' πάντας· καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν, ἵνα τὶς
μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκε,
3 τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν
Φαρισαίων, Νικόδημος ὄνομα αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰου-
2 δαίων· οὗτος ἦλθε πρὸς ' αὐτὸν νυκτὸς, καὶ εἶπεν
αὐτῷ· Ῥαββὶ, οἴδαμεν, ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλήλυθας διδά-
σκαλος· οὐδεὶς γὰρ ταῦτα τὰ σημεῖα δύναται ποιεῖν,
3 ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ᾖ ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ. Ἀπεκρίθη
' ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν
μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασι-
4 λείαν τοῦ θεοῦ. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος· Πῶς
δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρων ὤν; μὴ δύναται
εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν,
5 καὶ γεννηθῆναι; Ἀπεκρίθη ' Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, οὐ
6 δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. Τὸ γε-
γεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς, σάρξ ἐστι ' καὶ τὸ γεγεν-
7 νημένον ἐκ τοῦ πνεύματος, πνεῦμά ἐστι." Μὴ θαυ-
μάσῃς, ὅτι εἶπόν σοι· Δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν.

22. † αὐτοῖς· 23. r. om. τοῖς 24. πάντα· 2. r. τὸν Ἰησοῦν 3. ⇄ ὁ 5. † ὁ 6. add. ὅτι ἐκ τῆς σαρκὸς ἐγεννήθη. " add. ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματός ἐστι. *Alii:* ὅτι θεὸς πνεῦμά ἐστι. *Alii:* ὅτι θεὸς πνεῦμά ἐστι, καὶ ἐκ θεοῦ ἐγεννήθη.

Τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ· καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ 8
ἀκούεις, ἀλλ' οὐκ οἶδας, πόθεν ἔρχεται, καὶ ποῦ ὑπά-
γει· οὕτως ἐστὶ πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ πνεύμα-
τος. Ἀπεκρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ· Πῶς δύνα- 9
ται ταῦτα γενέσθαι; Ἀπεκρίθη ' Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐ- 10
τῷ· Σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ταῦτα οὐ
γινώσκεις; Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι ὃ οἴδαμεν λαλοῦ- 11
μεν, καὶ ὃ ἑωράκαμεν μαρτυροῦμεν· καὶ τὴν μαρτυ-
ρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε. Εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν, 12
καὶ οὐ πιστεύετε· πῶς, ἐὰν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια,
πιστεύσετε; Καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν, 13
εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβὰς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που, ' ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. Καὶ καθὼς Μωσῆς ὕψωσε 14
τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου· ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν, ' μὴ 15
ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. Οὕτω γὰρ ἠγάπη- 16
σεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονο-
γενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν, μὴ ἀπό-
ληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. Οὐ γὰρ ἀπέστειλεν 17
ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον, ἵνα κρίνῃ τὸν
κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ. Ὁ πι- 18
στεύων εἰς αὐτὸν, οὐ κρίνεται· ὁ δὲ μὴ πιστεύων, ἤδη
κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονο-
γενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ 19
φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρω-
ποι μᾶλλον τὸ σκότος, ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ πονηρὰ αὐ-
τῶν τὰ ἔργα. Πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων, μισεῖ τὸ 20
φῶς, καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ
τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν, ἔρχεται 21
πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν
Θεῷ ἐστιν εἰργασμένα.

Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 22

10. † ὁ 13. → ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. 15. ⊐ μὴ ἀπόληται, ἀλλ'

εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν· καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐτῶν,
23 καὶ ἐβάπτιζεν. Ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰ-
νὼν, ἐγγὺς τοῦ Σαλεὶμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ·
24 καὶ παρεγίνοντο, καὶ ἐβαπτίζοντο. Οὔπω γὰρ ἦν βε-
25 βλημένος εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης. Ἐγένετο οὖν
ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ ' Ἰουδαίου
26 περὶ καθαρισμοῦ. Καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην, καὶ
εἶπον αὐτῷ· Ῥαββὶ, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορ-
δάνου, ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας, ἴδε, οὗτος βαπτίζει, καὶ
27 πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν. Ἀπεκρίθη Ἰωάννης καὶ
εἶπεν· Οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν ' οὐδὲν, ἐὰν
28 μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Αὐτοὶ ὑμεῖς
' μοι μαρτυρεῖτε, ὅτι εἶπον· Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστὸς,
29 ἀλλ' ὅτι ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου. Ὁ ἔχων
τὴν νύμφην, νυμφίος ἐστίν· ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου,
ὁ ἑστηκὼς καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρᾷ χαίρει διὰ τὴν
φωνὴν τοῦ νυμφίου. Αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλή-
30 ρωται. Ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι.
31 Ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος, ἐπάνω πάντων ἐστίν. Ὁ ὢν ἐκ
τῆς γῆς, ἐκ τῆς γῆς ἐστι, καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ· ὁ ἐκ
32 τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος, ' ἐπάνω πάντων ἐστὶ, καὶ ὃ
ἑώρακε καὶ ἤκουσε, ' τοῦτο μαρτυρεῖ· καὶ τὴν μαρτυ-
33 ρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει. Ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν
34 μαρτυρίαν, ἐσφράγισεν, ὅτι ὁ Θεὸς ἀληθής ἐστιν. Ὃν
γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς, τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ λαλεῖ·
35 οὐ γὰρ ἐκ ' μέτρου δίδωσιν '' ὁ Θεὸς τὸ πνεῦμα. Ὁ πα-
τὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱὸν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ
36 αὐτοῦ. Ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν, ἔχει ζωὴν αἰώνιον·
ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ, οὐκ ὄψεται ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ
τοῦ Θεοῦ ' μένει ἐπ' αὐτόν.

25. *r.* ∾ Ἰουδαίων *Alii conj.* Ἰησοῦ 27. *add.* ἀφ' ἑαυ-
τοῦ *Alii transp.* 28. *om.* μοι 31. ⇉ ἐπάνω πάν-
των ἐστὶ, καὶ 32. ⇉ τοῦτο 34. μέρους '' ⇉ ὁ Θεὸς
36. ∾ μενεῖ

Ὡς οὖν ἔγνω ὁ κύριος, ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι, 1
ὅτι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει, ἢ
Ἰωάννης· (καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν, ἀλλ' 2
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·) ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ἀπῆλθε 3
'πάλιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι 4
διὰ τῆς Σαμαρείας. Ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σα- 5
μαρείας, λεγομένην 'Συχὰρ, πλησίον τοῦ χωρίου,
''οὗ ἔδωκεν Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. Ἦν δὲ 6
ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. Ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακὼς ἐκ
τῆς ὁδοιπορίας, ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα
ἦν ὡσεὶ ἕκτη. Ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας, 7
ἀντλῆσαι ὕδωρ. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Δός μοι πιεῖν.
(Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν, 8
ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι.) Λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σα- 9
μαρεῖτις· Πῶς σὺ, Ἰουδαῖος ὢν, παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς,
οὔσης γυναικὸς Σαμαρείτιδος; '(Οὐ γὰρ συγχρῶνται
Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις.) Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν 10
αὐτῇ· Εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ
λέγων σοι· Δός μοι πιεῖν· σὺ ἂν ᾔτησας αὐτὸν, καὶ
ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Κύριε, 11
οὔτε ἄντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν
οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ 12
πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ; ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ
αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιε, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ θρέμ-
ματα αὐτοῦ. Ἀπεκρίθη 'Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· Πᾶς 13
ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου, διψήσει πάλιν· ὃς δ' 14
ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος, οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ
διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα· ἀλλὰ τὸ ὕδωρ, ὃ δώσω αὐτῷ,
γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν
αἰώνιον. Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή· Κύριε, δός μοι 15
τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε
ἀντλεῖν. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ὕπαγε, φώνησον τὸν 16

3. → πάλιν 5. *r.* Σιχὰρ, '' *r.* ὃ 9. *om.* Οὐ γὰρ *ad* Σαμαρείταις. 13. † ὁ

Ὡς οὖν ἔγνω ὁ κύριος, ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι, 1
ὅτι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει, ἢ
Ἰωάννης· (καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν, ἀλλ' 2
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·) ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ἀπῆλθε 3
ˈπάλιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι 4
διὰ τῆς Σαμαρείας. Ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σα- 5
μαρείας, λεγομένην ˈΣυχὰρ, πλησίον τοῦ χωρίου,
ˈˈοὗ ἔδωκεν Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. Ἦν δὲ 6
ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. Ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακὼς ἐκ
τῆς ὁδοιπορίας, ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα
ἦν ὡσεὶ ἕκτη. Ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας, 7
ἀντλῆσαι ὕδωρ. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Δός μοι πιεῖν.
(Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν, 8
ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι.) Λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σα- 9
μαρεῖτις· Πῶς σὺ, Ἰουδαῖος ὢν, παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς,
οὔσης γυναικὸς Σαμαρείτιδος; ˈ(Οὐ γὰρ συγχρῶνται
Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις.) Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν 10
αὐτῇ· Εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ
λέγων σοι· Δός μοι πιεῖν· σὺ ἂν ᾔτησας αὐτὸν, καὶ
ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Κύριε, 11
οὔτε ἄντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν
οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ 12
πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ; ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ
αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιε, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ θρέμ-
ματα αὐτοῦ. Ἀπεκρίθη ˈἸησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· Πᾶς 13
ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου, διψήσει πάλιν· ὃς δ' 14
ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος, οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ
διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα· ἀλλὰ τὸ ὕδωρ, ὃ δώσω αὐτῷ,
γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν
αἰώνιον. Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή· Κύριε, δός μοι 15
τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε
ἀντλεῖν. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ὕπαγε, φώνησον τὸν 16

3. → πάλιν 5. *r.* Σιχὰρ, ˈˈ *r.* ὃ 9. *om.* Οὐ γὰρ *ad* Σαμαρείταις. 13. † ὁ

17 ἄνδρα σου, καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε. Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶ-
πεν· Οὐκ ἔχω ἄνδρα. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Καλῶς
18 εἶπας· Ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω. Πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες·
καὶ νῦν ὃν ἔχεις, οὐκ ἔστι σου ἀνήρ· τοῦτο ἀληθὲς εἴρη-
19 κας. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Κύριε θεωρῶ, ὅτι προφή-
20 της εἶ σύ. Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσ-
εκύνησαν· καὶ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν
21 ὁ τόπος, ὅπου δεῖ προσκυνεῖν. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
Γύναι, πίστευσόν μοι, ὅτι ἔρχεται ὥρα, ὅτε οὔτε ἐν
τῷ ὄρει τούτῳ, οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε
22 τῷ πατρί. Ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε· ἡμεῖς
προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰου-
23 δαίων ἐστίν. Ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε
οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ πατρὶ ἐν
πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους
24 ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν. Πνεῦμα ὁ Θεός· καὶ
τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ
25 δεῖ προσκυνεῖν. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Οἶδα, ὅτι Μεσ-
σίας ἔρχεται· (ὁ λεγόμενος Χριστός·) ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖ-
26 νος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
27 Ἐγώ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι. Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθον οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμαζον, ὅτι μετὰ γυναικὸς
ἐλάλει. Οὐδεὶς μέντοι εἶπε· Τί ζητεῖς; ἤ, τί λαλεῖς
28 μετ' αὐτῆς; Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ
γυνὴ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀν-
29 θρώποις· Δεῦτε, ἴδετε ἄνθρωπον, ὃς εἶπέ μοι πάντα
30 ὅσα ἐποίησα· μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός; Ἐξῆλθον
31 ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν. Ἐν
δὲ τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ, λέγοντες·
32 Ῥαββὶ, φάγε. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐγὼ βρῶσιν ἔχω
33 φαγεῖν, ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. Ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ
34 πρὸς ἀλλήλους· Μήτις ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; Λέγει

21. ∾ Πίστευέ μοι, γύναι, 25. ∾ Μεσίας 27. r. ἐθαύ-
μασαν, 28. πολίταις· 30. † οὖν 31. ⇉ δὲ

αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Ἐμὸν βρῶμά ἐστιν, ἵνα ' ποιῶ τὸ
θέλημα τοῦ πέμψαντός με, καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ
ἔργον. Οὐχ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ' ἔτι " τετράμηνός ἐστι, 35
καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; Ἰδοὺ, λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε
τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι
λευκαί εἰσι πρὸς θερισμὸν ' ἤδη. 'Ὁ θερίζων μισθὸν 36
λαμβάνει, καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον·
ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ, καὶ ὁ θερίζων. Ἐν 37
γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν 'ὁ ἀληθινὸς, „ὅτι ἄλλος
ἐστὶν ὁ σπείρων, καὶ ἄλλος ὁ θερίζων.„ Ἐγὼ ἀπέ- 38
στειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι
κεκοπιάκασι, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύ-
θατε. Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπί- 39
στευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαρειτῶν, διὰ τὸν λόγον
τῆς γυναικὸς, μαρτυρούσης· Ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα
ἐποίησα. Ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, 40
ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ᾽ αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ
δύο ἡμέρας. Καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν 41
λόγον αὐτοῦ. Τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον· Ὅτι οὐκέτι διὰ 42
τὴν σὴν 'λαλιὰν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν,
καὶ οἴδαμεν, ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ
κόσμου, "ὁ Χριστός.

Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, 'καὶ 43
ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Αὐτὸς γὰρ 'Ἰησοῦς ἐμαρ- 44
τύρησεν, ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ
ἔχει. Ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο 45
αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρακότες ἃ ἐποίησεν ἐν
Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς
τὴν ἑορτήν. Ἦλθεν οὖν ' πάλιν εἰς τὴν Κανᾶ 46
τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον. Καὶ ἦν

34. ≈ποιήσω 35. →ἔτι " r. τετράμηνόν
35. 36. θερισμόν. Ἤδη ὁ θερίζων 36. † Καὶ
37. →ὁ 42. μαρτυρίαν " ⇉ὁ Χριστὸς.
43. →καὶ ἀπῆλθεν 44. † ὁ 46. † ὁ Ἰησοῦς

τις βασιλικὸς, οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει, ἐν Καπερναούμ.
47 Οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἥκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς
τὴν Γαλιλαίαν, ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ ἠρώτα αὐτὸν,
ἵνα καταβῇ, καὶ ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν· ἤμελλε γὰρ
48 ἀποθνήσκειν. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν· Ἐὰν
49 μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ πιστεύσητε. Λέγει
πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικός· Κύριε, κατάβηθι, πρὶν ἀπο-
50 θανεῖν τὸ παιδίον μου. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πο-
ρεύου· ὁ υἱός σου ζῇ. ᾿Καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος
51 τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν αὐτῷ ''Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύετο. Ἤδη
δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος, οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἀπήντησαν
αὐτῷ, καὶ ἀπήγγειλαν, λέγοντες· Ὅτι ὁ ᾿παῖς σου ζῇ.
52 Ἐπύθετο οὖν παρ' αὐτῶν τὴν ὥραν, ἐν ᾗ κομψότερον
ἔσχε. Καὶ εἶπον αὐτῷ· Ὅτι ᾿χθὲς ὥραν ἑβδόμην ἀφῆ-
53 κεν αὐτὸν ὁ πυρετός. Ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ, ὅτι ἐν
ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι ὁ υἱός
σου ζῇ. Καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς, καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ
54 ὅλη. Τοῦτο πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰη-
σοῦς, ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.
5 Μετὰ ταῦτα ἦν ᾿ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη
2 ''ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς ᾿Ἱεροσο-
λύμοις, ἐπὶ τῇ προβατικῇ, κολυμβήθρα, ἡ ἐπιλεγο-
3 μένη Ἑβραϊστὶ ''Βηθεσδὰ, πέντε στοὰς ἔχουσα. Ἐν
ταύταις κατέκειτο πλῆθος ᾿πολὺ τῶν ἀσθενούντων,
τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν ''[ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδα-

50. → Καὶ ''∾ ὁ Ἰησοῦς, 51. υἱός 52. ≈ ἐχθὲς
1. *add.* ἡ ''⇉ ὁ 2. Ἱεροσολύμοις κολυμβήθρα, *Alii:* Ἱεροσολύμοις προβατικὴ κολυμβήθρα, *Alii:* Ἱεροσ., ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρᾳ, *Alii:* Ἱεροσ. ἐν τῇ προβ. κολ., ''βηθζαθὰ, *ſ.* βητζεθὰ, *ſ.* βηλζεθὰ, *ſ.* βηθσαϊδὰ, 3. ⇉ πολὺ ''⇉ ἐκδεχομένων *ad* νοσήματι. *Alii om.* ἐκδεχ. *ad.* κίνησιν. *Alii om.* Ἄγγελος *ad* νοσήματι. *Alii om.* Ἄγγελος *ad* ὕδωρ· *Alii om.* ὁ οὖν πρῶτος *ad* νοσήματι. *Alii om.* μετὰ *ad* ὕδατος, *Alii om.* ᾧ δήποτε *ad* νοσήματι.

τος κίνησιν. ῎Αγγελος γὰρ ˈκατὰ καιρὸν ˈˈ κατέβαινεν 4
ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν
πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος, ὑγιὴς
ἐγίνετο, ᾧ δήποτε κατείχετο νοσήματι]. ῏Ην δέ τις 5
ἄνθρωπος ἐκεῖ, τριάκοντα ˈκαὶ ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ
ἀσθενείᾳ. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ 6
γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· Θέλεις
ὑγιὴς γενέσθαι; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· Κύριε, 7
ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα, ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ,
ˈβάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγὼ,
ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· 8
Ἔγειραι, ἆρον τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει.
Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦρε τὸν 9
κράββατον αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει. ῏Ην δὲ σάββατον
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ 10
τεθεραπευμένῳ· Σάββατόν ἐστιν· οὐκ ἔξεστί σοι ἆραι
τὸν κράββατον. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· Ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, 11
ἐκεῖνός μοι εἶπεν· Ἆρον τὸν κράββατόν σου, καὶ πε-
ριπάτει. Ἠρώτησαν ˈοὖν αὐτόν· Τίς ἐστιν ὁ ἄνθρω- 12
πος, ὁ εἰπών σοι· Ἆρον ˈˈ τὸν κράββατόν σου, καὶ
περιπάτει; Ὁ δὲ ˈἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ 13
Ἰησοῦς ἐξένευσεν, ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. Μετὰ 14
ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπεν
αὐτῷ· Ἴδε, ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ
χεῖρόν σοί τι γένηται. Ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος, καὶ 15
ἀνήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν, ὁ ποιήσας
ˈαὐτὸν ὑγιῆ. Καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον τὸν Ἰησοῦν 16
οἱ Ἰουδαῖοι, ˈὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ. Ὁ δὲ Ἰη- 17
σοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς· Ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργά-

4. *add.* κυρίου *Alii om.* κατὰ καιρὸν ˈˈ ἐλούετο ἐν *f.* ἔλουε τὸν ἐν 5. *r. om.* καὶ 7. *r.* βάλλῃ 12. → οὖν ˈˈ *om.* τὸν κράββατόν σου 13. ∾ ἀσθενῶν *Conject.* Ὁ δὲ οὐκ 15. με 16. † καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι,

18 ζεται, κἀγὼ ἐργάζομαι. Διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζή-
τουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυε
τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγε τὸν θεὸν,
19 ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ θεῷ. Ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς
καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται
ὁ υἱὸς ' ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ οὐδὲν, ἐὰν μή τι βλέπῃ τὸν
πατέρα ποιοῦντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ
20 ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ· ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ τὸν υἱὸν, καὶ
πάντα δείκνυσιν αὐτῷ, ἃ αὐτὸς ποιεῖ· καὶ μείζονα τού-
21 των δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε. Ὥσπερ
γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ· οὕτω
22 καὶ ὁ υἱὸς, οὓς θέλει, ζωοποιεῖ. Οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ
κρίνει οὐδένα· ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκε τῷ
23 υἱῷ· ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν υἱὸν, καθὼς τιμῶσι τὸν
πατέρα. Ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱὸν, οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα,
24 τὸν πέμψαντα αὐτόν. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὁ
τὸν λόγον μου ἀκούων, καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με,
ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ
25 μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν. Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε
οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ ' θεοῦ·
26 καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσονται. Ὥσπερ γὰρ πατὴρ ἔχει
ζωὴν ἐν ἑαυτῷ· οὕτως ἔδωκε καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν
27 ἐν ἑαυτῷ. Καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ κρίσιν
28 ' ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστί. Μὴ θαυμάζετε τοῦ-
το· ὅτι ἔρχεται ὥρα, ἐν ᾗ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις
29 ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκπορεύσονται, οἱ
τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες, εἰς ἀνάστασιν ζωῆς· οἱ δὲ τὰ
30 φαῦλα πράξαντες, εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. Οὐ δύνα-
μαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐδέν. Καθὼς ἀκούω,
κρίνω· καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν· ὅτι οὐ ζητῶ
τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός

19. *add.* τοῦ ἀνθρώπου 25. ἀνθρώπου· 27. ποι-
εῖν. Ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστὶ, μὴ

με'. Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία 31
μου οὐκ ἔστιν ἀληθής. Ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ 32
ἐμοῦ· καὶ 'οἶδα, ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία, ἣν
μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. Ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς Ἰωάν- 33
νην, καὶ μεμαρτύρηκε τῇ ἀληθείᾳ. Ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ 34
ἀνθρώπȣ τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω· ἀλλὰ ταῦτα λέγω,
ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. Ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος 35
καὶ φαίνων· ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε 'ἀγαλλιαθῆναι πρὸς
ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυ- 36
ρίαν μείζω τοῦ Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα, ἃ ἔδωκέ μοι
ὁ πατὴρ, ἵνα τελειώσω αὐτὰ, αὐτὰ τὰ ἔργα, ἃ ἐγὼ
ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ, ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέσταλκε.
Καὶ ὁ πέμψας με πατὴρ αὐτὸς μεμαρτύρηκε περὶ ἐμȣ̃. 37
Οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἀκηκόατε πώποτε, οὔτε εἶδος αὐ-
τοῦ ἑωράκατε. Καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε μέ- 38
νοντα ἐν ὑμῖν· ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς
οὐ πιστεύετε. Ἐρευνᾶτε τὰς γραφὰς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε 39
ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν· καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ
μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ· καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός 40
με, ἵνα ζωὴν ἔχητε. Δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμ- 41
βάνω· ἀλλ' ἔγνωκα ὑμᾶς, ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ 42
οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς. Ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι 43
τοῦ πατρός μου, καί οὐ λαμβάνετέ με· ἐὰν ἄλλος
ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήψεσθε. Πῶς 44
δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμ-
βάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ οὐ
ζητεῖτε; Μὴ δοκεῖτε, ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς 45
τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν, Μωσῆς, εἰς ὃν
ὑμεῖς ἠλπίκατε. Εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωσῇ, ἐπιστεύετε 46
ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. Εἰ δὲ τοῖς 47
ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασι
πιστεύσετε;

Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης 6

30. † πατρός. 32. οἴδατε, 35. r. ἀγαλλιασθῆναι

2 τῆς Γαλιλαίας, ′ τῆς Τιβεριάδος. Καὶ ἠκολούθει αὐτῷ
ὄχλος πολὺς, ὅτι ἑώρων ′ τὰ σημεῖα, ἃ ἐποίει ἐπὶ
3 τῶν ἀσθενούντων. Ἀνῆλθε δὲ εἰς τὸ ὄρος ὁ Ἰησοῦς,
4 καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Ἦν δὲ
5 ἐγγὺς ′ τὸ πάσχα, ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων. Ἐπάρας
οὖν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ θεασάμενος ὅτι
πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτὸν, λέγει πρὸς τὸν
Φίλιππον· Πόθεν ἀγοράσομεν ἄρτους, ἵνα φάγωσιν
6 οὗτοι; (Τοῦτο δὲ ἔλεγε πειράζων αὐτόν· αὐτὸς γὰρ
7 ᾔδει, τί ἔμελλε ποιεῖν.) Ἀπεκρίθη αὐτῷ Φίλιππος·
Διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα
8 ἕκαστος αὐτῶν βραχύ τι λάβῃ. Λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας, ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος
9 Πέτρου· Ἔστι παιδάριον ′ ἓν ὧδε, ″ ὃ ἔχει πέντε ἄρ-
τους κριθίνους, καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν
10 εἰς τοσούτους; Εἶπε ′ δὲ ὁ Ἰησοῦς· Ποιήσατε τοὺς ἀν-
θρώπους ἀναπεσεῖν. Ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ.
Ἀνέπεσον ″ οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὡσεὶ πεντακισχί-
11 λιοι. Ἔλαβε δὲ τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς, καὶ εὐχαριστή-
σας διέδωκε ′ τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ἀνα-
κειμένοις· ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων, ὅσον ″ ἤθε-
12 λον. Ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐ-
τοῦ· Συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μή
13 τι ἀπόληται. Συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα
κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθί-
14 νων, ἃ ἐπερίσσευσε τοῖς βεβρωκόσιν. Οἱ οὖν
ἄνθρωποι ἰδόντες ὃ ἐποίησε σημεῖον ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγον·
Ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης, ὁ ἐρχόμενος εἰς
15 τὸν κόσμον. Ἰησοῦς οὖν γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι,
καὶ ἁρπάζειν αὐτὸν, ἵνα ποιήσωσιν αὐτὸν βασιλέα,
ἀνεχώρησε ′ πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος.

1. *add.* εἰς τὰ μέρη 2. † αὐτοῦ 4. *Conj. om.* τὸ πάσχα,
9. → ἓν ″ ∾ ὅς 10. ⇉ δὲ ″ ⇉ οὖν 11. ⇉ τοῖς
μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ ″ ἤθε, εν. 15. → πάλιν

Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 16
ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον, ἤρ- 17
χοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καπερναούμ. Καὶ σκο-
τία ἤδε ἐγεγόνει, καὶ ' οὐκ ἐληλύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ
Ἰησοῦς. Ἥ τε θάλασσα, ἀνέμου μεγάλου πνέοντος, 18
διηγείρετο. Ἐληλακότες οὖν ὡς σταδίους εἰκοσιπέντε 19
ἢ τριάκοντα, θεωροῦσι τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ
τῆς θαλάσσης, καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον· καὶ
ἐφοβήθησαν. Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· Ἐγώ εἰμι, μὴ φο- 20
βεῖσθε. Ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον· 21
καὶ εὐθέως τὸ πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ἣν
ὑπῆγον.

Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος, ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς θαλάσ- 22
σης, ' ἰδὼν, ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ, εἰ μὴ
ἓν'', καὶ ὅτι οὐ συνεισῆλθε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰη-
σοῦς εἰς τὸ ''' πλοῖον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
ἀπῆλθον· (' ἄλλα δὲ ἦλθε πλοιάρια ἐκ Τιβεριάδος 23
ἐγγὺς τοῦ τόπου, ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον, '' εὐχαρι-
στήσαντος τοῦ κυρίου·) ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος, ὅτι 24
Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ, οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβη-
σαν ' αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ἦλθον εἰς Καπερναοὺμ,
ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν. Καὶ εὑρόντες αὐτὸν πέ- 25
ραν τῆς θαλάσσης, εἶπον αὐτῷ· Ῥαββὶ, πότε ὧδε
γέγονας; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἀμὴν 26
ἀμὴν λέγω ὑμῖν· Ζητεῖτέ με, οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα,
ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων, καὶ ἐχορτάσθητε.
Ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ 27
τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφρά-
γισεν ὁ θεός. Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· Τί ποιῶμεν, ἵνα 28

17. οὔπω 22. εἶδον, f. εἶδεν, '' † ἐκεῖνο, εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ''' r. πλοιάριον, 23. ἄλλων πλοιαρίων ἐλθόντων ἐκ '' → εὐχαριστήσαντος τοῦ κυρίου· 24. † καὶ

29 ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ; Ἀπεκρίθη ˈὁ Ἰησοῦς
καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτό ἐστι τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ, ἵνα
30 πιστεύσητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος. Εἶπον οὖν αὐ-
τῷ· Τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύ-
31 σωμέν σοι; τί ἐργάζῃ; Οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφα-
γον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθώς ἐστι γεγραμμένον· „Ἄρτον
32 ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν.„ Εἶπεν
οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ Μω-
σῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· ἀλλ' ὁ
πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
33 τὸν ἀληθινόν. Ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ Θεοῦ ἐστιν ὁ κατα-
βαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ.
34 Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· Κύριε, παντοτε δὸς ἡμῖν τὸν
35 ἄρτον τοῦτον. Εἶπε ˈδὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι
ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρός με, οὐ μὴ πεινά-
σῃ· καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, οὐ μὴ διψήσῃ πώποτε.
36 Ἀλλ' εἶπον ὑμῖν, ὅτι καὶ ἑωράκατέ ˈμε, καὶ οὐ πι-
37 στεύετε. Πᾶν ὃ δίδωσί μοι ὁ πατὴρ, πρὸς ἐμὲ ἥξει·
38 καὶ τὸν ἐρχόμενον πρός με, οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω· ὅτι
καταβέβηκα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα
39 τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με. Τοῦτο
δέ ἐστι τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός μεˈ, ἵνα πᾶν ὃ
δέδωκέ μοι, μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω
40 αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Τοῦτο ˈγάρ ἐστι τὸ θέλημα
τοῦ ˈˈπέμψαντός με, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν, καὶ
πιστεύων εἰς αὐτὸν, ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον· καὶ ἀναστήσω
41 αὐτὸν ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἐγόγγυζον οὖν οἱ
Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν· Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος
42 ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἔλεγον· Οὐχ οὗτός
ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πα-
τέρα καὶ τὴν μητέρα; Πῶς οὖν λέγει ˈοὗτος· Ὅτι ἐκ

29. ⇉ ὁ 32. ⇉ οὖν 35. ⇉ δὲ 36. *om.* με,
39. † πατρὸς, 40. *r.* δέ ˈˈ∾ πατρός μου,
42. → οὗτος·

τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα; Ἀπεκρίθη ' ὁ Ἰησοῦς καὶ 43
εἶπεν αὐτοῖς· Μὴ γογγύζετε μετ' ἀλλήλων. Οὐδεὶς 44
δύναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ, ὁ πέμψας
με, ἑλκύσῃ αὐτὸν, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ' ἐν τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἔστι γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις· 45
„Καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ ' Θεοῦ.„ Πᾶς '' ὁ ''' ἀκού-
σας παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μαθὼν, ἔρχεται πρός με.
Οὐχ ὅτι τὸν πατέρα τις ἑώρακεν, εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ 46
τοῦ Θεοῦ· οὗτος ἑώρακε τὸν πατέρα. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω 47
ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, ἔχει ζωὴν αἰώνιον. Ἐγώ 48
εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ 49
μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀπέθανον· οὗτός ἐστιν ὁ ἄρ- 50
τος, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τὶς ἐξ αὐτοῦ
φάγῃ, καὶ μὴ ἀποθάνῃ. Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὁ 51
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ
ἄρτου, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ὁ ἄρτος δὲ, ὃν
ἐγὼ δώσω, ἡ σάρξ μου ἐστὶν, ' ἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ
τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς. Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλή- 52
λους οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες· Πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν
δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν; Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· 53
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ
υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ
ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, 54
καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἔχει ζωὴν αἰώνιον· καὶ ἐγὼ
ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἡ γὰρ σάρξ μου 55
' ἀληθῶς ἐστι βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου ' ἀληθῶς ἐστι
πόσις. Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ 56
αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ. Καθὼς ἀπέστειλέ 57
με ὁ ζῶν πατὴρ, κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα· καὶ ὁ
τρώγων με, κἀκεῖνος ' ζήσεται δι' ἐμέ. Οὗτός ἐστιν 58
ὁ ἄρτος, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· οὐ καθὼς ἔφαγον

43. † οὖν 44. r. om. ἐν 45. † τοῦ '' † οὖν
''' ∾ ἀκούων 51. → ἣν ἐγὼ δώσω 55. ≈ ἀληθὴς bis.
57. ∾ ζήσει

οἱ πατέρες ' ὑμῶν'', καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων τοῦτον
59 τὸν ἄρτον, ''' ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. Ταῦτα εἶπεν ἐν
συναγωγῇ διδάσκων ἐν Καπερναούμ.
60 Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,
εἶπον· Σκληρός ἐστιν οὗτος ὁ λόγος· τίς δύναται αὐ-
61 τοῦ ἀκούειν; Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ, ὅτι γογγύ-
ζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς·
62 Τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; Ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν υἱὸν
63 τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα, ὅπου ἦν τὸ πρότερον; Τὸ
πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιοῦν· ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν.
Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ ' λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή
64 ἐστιν. Ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινὲς, οἳ οὐ πιστεύουσιν·
ᾔδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς, τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύον-
65 τες, καὶ τίς ἐστιν ὁ παραδώσων αὐτόν. Καὶ ἔλεγε·
Διὰ τοῦτο εἴρηκα ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν
πρός με, ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρός
66 ' μου. Ἐκ τούτου πολλοὶ ἀπῆλθον τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω· καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπά-
67 τουν. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα· Μὴ καὶ ὑμεῖς
68 θέλετε ὑπάγειν; Ἀπεκρίθη ' αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύ-
ριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου
69 ἔχεις· καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν, ὅτι
70 σὺ εἶ ὁ ' ἅγιος τοῦ θεοῦ. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην; καὶ ἐξ ὑμῶν
71 εἷς διάβολός ἐστιν. Ἔλεγε δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος
' Ἰσκαριώτην· οὗτος γὰρ ἤμελλεν αὐτὸν παραδιδόναι,
εἷς '' ὢν ἐκ τῶν δώδεκα.
7 Καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Γαλι-
λαίᾳ· οὐ γὰρ ' ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι
2 ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι. Ἦν δὲ

58. ⇉ ὑμῶν '' † τὸ μάννα, ''' ≈ ζήσει 63. ≈ λε-
λάληκα 65. ⇉ μου. 68. † οὖν 69. r. ∾ Χρι-
στὸς, ὁ υἱός τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. 70. ⇉ ὁ Ἰησοῦς·
71. ἀπὸ Καριώτου· '' ⇉ ὢν 1. εἶχεν ἐξουσίαν

ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, ἡ σκηνοπηγία. Εἶπον 3
οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· Μετάβηθι ἐντεῦ-
θεν, καὶ ὕπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταί
σου θεωρήσωσι τὰ ἔργα σου, ἃ ποιεῖς. Οὐδεὶς γὰρ ἐν 4
κρυπτῷ τι ποιεῖ, καὶ ζητεῖ ' αὐτὸς ἐν παῤῥησίᾳ εἶναι.
Εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ. Οὐδὲ 5
γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν'. Λέγει 6
' οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πάρε-
στιν· ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμος.
Οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς· ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι 7
ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ, ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά
ἐστιν. Ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ' ταύτην· ἐγὼ 8
" οὐκ ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ καιρὸς
ὁ ἐμὸς οὔπω πεπλήρωται. Ταῦτα ' εἰπὼν " αὐτοῖς, 9
ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ. Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ 10
αὐτοῦ, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτὴν, οὐ φανε-
ρῶς, ἀλλ' ὡς ἐν κρυπτῷ. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζή- 11
τουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ, καὶ ἔλεγον· Ποῦ ἐστιν ἐκεῖ-
νος; Καὶ γογγυσμὸς πολὺς περὶ αὐτοῦ ἦν ἐν τοῖς 12
ὄχλοις. Οἱ μὲν ἔλεγον· Ὅτι ἀγαθός ἐστιν· ἄλλοι
' ἔλεγον· Οὔ· ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον. Οὐδεὶς μέντοι 13
παῤῥησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ, διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰου-
δαίων.

Ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσούσης, ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς 14
τὸ ἱερὸν, καὶ ἐδίδασκε. Καὶ ἐθαύμαζον οἱ Ἰουδαῖοι, 15
λέγοντες· Πῶς οὗτος γράμματα οἶδε, μὴ μεμαθηκώς;
Ἀπεκρίθη ' αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἡ ἐμὴ διδαχὴ 16
οὐκ ἔστιν ἐμὴ, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με. Ἐάν τις θέλῃ 17
τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς,
πότερον ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ.
Ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ λαλῶν, τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ 18

4. αὐτὸ 5. *add.* τότε. 6. ⇄ οὖν 8. ⇄ ταύτην·
" *r.* οὔπω 9. † δὲ " ∾ αὐτὸς ἔμεινεν 12. † δὲ
16. ∾ οὖν αὐτοῖς

ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτὸν, οὗτος ἀληθής
19 ἐστι, καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. Οὐ Μωσῆς δέ-
δωκεν ὑμῖν τὸν νόμον; καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ τὸν
20 νόμον· τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι; Ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος
καὶ εἶπε· Δαιμόνιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι;
21 Ἀπεκρίθη ˈὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἓν ἔργον ἐποί-
22 ησα, καὶ πάντες ˈˈθαυμάζετε διὰ τοῦτο. Μωσῆς δέ-
δωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν (οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωσέως
ἐστὶν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων) καὶ ἐν σαββάτῳ περι-
23 τέμνετε ἄνθρωπον. Εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος
ἐν σαββάτῳ, ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωσέως, ˈἐμοὶ
χολᾶτε, ὅτι ˈˈὅλον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββά-
24 τῳ; Μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν
25 κρίνατε. Ἔλεγον οὖν τινες ἐκ τῶν Ἱεροσολυμι-
26 τῶν· Οὐχ οὗτός ἐστιν, ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι; ˈκαὶ
ἴδε, παῤῥησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσι· μή-
ποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες, ὅτι οὗτός ἐστιν ˈˈ
27 ὁ Χριστός; Ἀλλὰ τοῦτον οἴδαμεν, πόθεν ἐστίν· ὁ
δὲ Χριστὸς ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γινώσκει, πόθεν
28 ἐστίν. Ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ
Ἰησοῦς, καὶ λέγων· Κἀμὲ οἴδατε, καὶ οἴδατε πόθεν
ˈεἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν ἀλη-
29 θινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. Ἐγὼ ˈοἶδα
αὐτὸν, ὅτι παρ' αὐτοῦ ˈˈεἰμι, κἀκεῖνός με ἀπέστειλεν.
30 Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι· καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ'
αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.
31 Πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν, καὶ
ἔλεγον· Ὅτι ὁ Χριστὸς ὅταν ἔλθῃ, ˈμήτι πλείονα
32 σημεῖα ˈˈτούτων ποιήσει, ὧν οὗτος ἐποίησεν; Ἤκου-
σαν οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ
ταῦτα· καὶ ἀπέστειλαν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς

21. → ὁ ˈˈθαυμάζετε. Διὰ τοῦτο Μωσῆς 23. add. τῶς ˈˈχωλὸν 26. → καὶ ˈˈ † ἀληθῶς 28. εἰμί; 29. † δὲ ˈˈ εἶμι, 31. ∾ μὴ ˈˈ → τούτων

ὑπηρέτας, ἵνα πιάσωσιν αὐτόν. Εἶπεν οὖν ' ὁ 33
Ἰησοῦς· Ἔτι μικρὸν χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ ὑπάγω
πρὸς τὸν πέμψαντά με. Ζητήσετέ με, καὶ οὐχ εὑρή- 34
σετε· καὶ ὅπου ' εἰμὶ ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν.
Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς· Ποῦ οὗτος μέλ- 35
λει πορεύεσθαι, ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὑρήσομεν αὐτόν; μὴ
εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι,
καὶ διδάσκειν τοὺς Ἕλληνας; Τίς ἐστιν οὗτος ὁ λόγος, 36
ὃν εἶπε· Ζητήσετέ με, καὶ οὐχ εὑρήσετε· καὶ ὅπου
'εἰμὶ ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;

Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς 37
εἱστήκει ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔκραξε, λέγων· Ἐάν τις διψᾷ,
ἐρχέσθω πρός με, ' καὶ πινέτω. Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, 38
καθὼς εἶπεν ἡ γραφὴ, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ
ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. Τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ 39
πνεύματος, οὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς
αὐτόν· οὔπω γὰρ ἦν πνεῦμα ' ἅγιον'', ὅτι ''' ὁ Ἰησοῦς
οὐδέπω ἐδοξάσθη. Πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου 40
ἀκούσαντες τὸν λόγον, ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς
ὁ προφήτης. Ἄλλοι ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. 41
Ἄλλοι ' δὲ ἔλεγον· Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χρι-
στὸς ἔρχεται; Οὐχὶ ἡ γραφὴ εἶπεν, ὅτι ἐκ τοῦ σπέρ- 42
ματος Δαυῒδ, καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς κώμης, ὅπου ἦν
Δαυῒδ, ὁ Χριστὸς ἔρχεται; Σχίσμα οὖν ἐν τῷ ὄχλῳ 43
ἐγένετο δι' αὐτόν. Τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν 44
πιάσαι αὐτόν· ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς
χεῖρας. Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς 45
καὶ Φαρισαίους. Καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι· Διατί οὐκ
ἠγάγετε αὐτόν; Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· Οὐδέποτε 46

33. † αὐτοῖς 34. *et* 36. εἶμι 37. 38. καὶ πινέτω ὁ πιστ. ε. ἐμὲ, κ. ε. ἡ γραφή. Ποταμοὶ *Alii:* καὶ πινέτω ὁ πιστ. ε. ἐμέ. Καθὼς ε. ἡ γραφή· Ποταμοὶ 39. → ἅγιον, '' *add.* ἐπ' αὐτοὺς, *Alii add.* δεδομένον, ''' ⇉ ὁ 41. ⇉ δὲ

οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ˈὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος.
47 Ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι· Μὴ καὶ ὑμεῖς
48 πεπλάνησθε; μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς
49 αὐτὸν, ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος ὁ
50 μὴ γινώσκων τὸν νόμον· ˈἐπικατάρατοί εἰσι. Λέγει
Νικόδημος πρὸς αὐτοὺς, ὁ ἐλθὼν ˈνυκτὸς πρὸς αὐτὸν,
51 εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν· Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄν-
θρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ ˈπρότερον, καὶ
52 γνῷ τί ποιεῖ; Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Μὴ καὶ
σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐρεύνησον καὶ ἴδε', ὅτι προ-
φήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ˈˈἐγήγερται.
53 ˈ[Καὶ ˈˈἐπορεύθη ἕκαστος εἰς ˈˈˈτὸν οἶκον αὐτοῦ.
8 1. 2 Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν· ὄρθρου
δὲ ˈπάλιν ˈˈπαρεγένετο εἰς τὸ ἱερὸν, ˈˈˈκαὶ πᾶς ὁ λαὸς
ἤρχετο πρὸς αὐτόν· ˈˈˈˈκαὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς.
3 ˈἌγουσι δὲ οἱ ˈˈγραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ˈˈˈπρὸς
αὐτὸν γυναῖκα ˈˈˈˈἐν μοιχείᾳ κατειλημμένην, καὶ στή-
4 σαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ, ˈλέγουσιν αὐτῷˈˈ· Διδάσκαλε,
ˈˈˈαὕτη ἡ γυνὴ κατειλήφθη ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένη.
5 ˈἘν δὲ τῷ νόμῳ Μωσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύ-
τας ˈˈλιθοβολεῖσθαι· ˈˈˈσὺ οὖν τί λέγεις; ˈΤοῦτο δὲ

46. → ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος. 49. ἐπάρατοί 50. om. νυκτὸς et add. τὸ πρότερον 51. ∾ πρῶτον, 52. add. τὰς γραφὰς, ˈˈἐγείρεται. 53. ☲ Καὶ ἐπορεύθη ad cap. 8, 11. μηκέτι ἁμάρτανε. ˈˈἐπορεύθησαν f. ἀπῆλθον ˈˈˈτὰ ἴδια f. τὸν τόπον 2. πάλιν βαθέως ˈˈἦλθεν ˈˈˈom. καὶ πᾶς ad αὐτόν· Alii om. πρὸς αὐτόν· ˈˈˈˈom. καὶ καθ. ad αὐτούς. 3. φέρουσι f. προσήνεγκαν ˈˈἀρχιερεῖς ˈˈˈom. πρὸς αὐτὸν ˈˈˈˈἐπὶ ἁμαρτίᾳ εἰλημμένην, f. καταληφθεῖσαν, 4. εἶπον ˈˈadd. πειράζοντες· Alii add. ἐκπειράζοντες αὐτὸν οἱ ἱερεῖς, ἵνα ἔχωσι κατηγορίαν αὐτοῦ· ˈˈˈταύτην εὕρομεν ἐπ' αὐτοφώρῳ μοιχευομένην. 5. Μωσῆς δὲ ἐν τῷ νόμῳ ἐκέλευσε ˈˈλιθάζειν f. λιθάζεσθαι· ˈˈˈσὺ δὲ νῦν τί λέγεις περὶ αὐτῆς; 6. om. Τοῦτο ad κατηγορεῖν αὐτοῦ.

οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ' ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος.
47 Ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι· Μὴ καὶ ὑμεῖς
48 πεπλάνησθε; μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς
49 αὐτὸν, ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος ὁ
50 μὴ γινώσκων τὸν νόμον ' ἐπικατάρατοί εἰσι. Λέγει
Νικόδημος πρὸς αὐτοὺς, ὁ ἐλθὼν ' νυκτὸς πρὸς αὐτὸν,
51 εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν· Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄν-
θρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ ' πρότερον, καὶ
52 γνῷ τί ποιεῖ; Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Μὴ καὶ
σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐρεύνησον καὶ ἴδε', ὅτι προ-
φήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ '' ἐγήγερται.
53 ' [Καὶ '' ἐπορεύθη ἕκαστος εἰς ''' τὸν οἶκον αὐτοῦ.
8 1. 2 Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν· ὄρθρου
δὲ ' πάλιν '' παρεγένετο εἰς τὸ ἱερὸν, ''' καὶ πᾶς ὁ λαὸς
ἤρχετο πρὸς αὐτόν· '''' καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς.
3 ' Ἄγουσι δὲ οἱ '' γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ''' πρὸς
αὐτὸν γυναῖκα '''' ἐν μοιχείᾳ κατειλημμένην, καὶ στή-
4 σαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ, ' λέγουσιν αὐτῷ''· Διδάσκαλε,
''' αὕτη ἡ γυνὴ κατειλήφθη ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένη.
5 ' Ἐν δὲ τῷ νόμῳ Μωσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύ-
τας '' λιθοβολεῖσθαι· ''' σὺ οὖν τί λέγεις; ' Τοῦτο δὲ

46. → ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος. 49. ἐπάρατοί
50. *om.* νυκτὸς *et add.* τὸ πρότερον 51. ∾ πρῶτον,
52. *add.* τὰς γραφὰς, '' ἐγείρεται. 53. ☰ Καὶ ἐπο-
ρεύθη *ad cap.* 8, 11. μηκέτι ἁμάρτανε. '' ἐπορεύθη-
σαν *f.* ἀπῆλθον ''' τὰ ἴδια *f.* τὸν τόπον 2. πά-
λιν βαθέως '' ἦλθεν ''' *om.* καὶ πᾶς *ad* αὐτόν·
Alii om. πρὸς αὐτόν· '''' *om.* καὶ καθ. *ad* αὐτούς.
3. φέρουσι *f.* προσήνεγκαν '' ἀρχιερεῖς ''' *om.* πρὸς
αὐτὸν '''' ἐπὶ ἁμαρτίᾳ εἰλημμένην, *f.* καταληφθεῖ-
σαν, 4. εἶπον '' *add.* πειράζοντες· *Alii add.* ἐκπει-
ράζοντες αὐτὸν οἱ ἱερεῖς, ἵνα ἔχωσι κατηγορίαν αὐ-
τοῦ· ''' ταύτην εὕρομεν ἐπ' αὐτοφώρῳ μοιχευομέ-
νην. 5. Μωσῆς δὲ ἐν τῷ νόμῳ ἐκέλευσε '' λιθά-
ζειν *f.* λιθάζεσθαι· ''' σὺ δὲ νῦν τί λέγεις περὶ αὐ-
τῆς; 6. *om.* Τοῦτο *ad* κατηγορεῖν αὐτοῦ.

ᴵᴵ ἔλεγον πειράζοντες αὐτὸν, ἵνα ᴵᴵᴵ ἔχωσι ᴵ κατηγορεῖν
αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας, ᴵᴵ τῷ δακτύλῳ ᴵᴵᴵ ἔγρα-
φεν εἰς τὴν γῆν ᴵᴵᴵᴵ. Ὡς δὲ ἐπέμενον ᴵ ἐρωτῶντες αὐτὸν, 7
ἀνακύψας εἶπε πρὸς αὐτούς· Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν,
ᴵᴵ πρῶτος τὸν λίθον ἐπ' αὐτῇ βαλέτω. Καὶ πάλιν 8
ᴵ κάτω κύψας, ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν ᴵᴵ. ᴵ Οἱ δὲ ἀκού- 9
σαντες, ᴵᴵ καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι, ᴵᴵᴵ ἐξήρ-
χοντο εἷς καθ' εἷς, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων
ᴵ ἕως τῶν ἐσχάτων· καὶ κατελείφθη ᴵᴵ μόνος ὁ Ἰησοῦς,
καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ ᴵᴵᴵ ἑστῶσα. ᴵ Ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰη- 10
σοῦς, ᴵᴵ καὶ μηδένα θεασάμενος πλὴν τῆς γυναικὸς,
εἶπεν ᴵᴵᴵ αὐτῇ· ᴵ Ἡ γυνὴ, ᴵᴵ ποῦ εἰσιν ἐκεῖνοι οἱ κατή-
γοροί σου; οὐδείς σε κατέκρινεν; ᴵ Ἡ δὲ εἶπεν· Οὐδεὶς, 11
κύριε. ᴵᴵ Εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Οὐδὲ ἐγώ σε ᴵᴵᴵ κατα-
κρίνω· ᴵ πορεύου, καὶ ᴵᴵ μηκέτι ἁμάρτανε.]
Πάλιν οὖν ὁ Ἰησοῦς ᴵ αὐτοῖς ἐλάλησε, λέγων· Ἐγώ 12
εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ, οὐ μὴ

6. ᴵᴵ εἶπαν ἐκπειράζοντες ᴵᴵᴵ εὕρωσι ᴵ κατηγορίαν κατ' αὐτοῦ. ᴵᴵ om. τῷ δακτύλῳ ᴵᴵᴵ κατέγραφεν ∫. καταγέγραφεν ᴵᴵᴵᴵ add. προσποιούμενος ∫. μὴ προσποιούμενος. 7. ἐπερωτῶντες, ἀναβλέψας (∫. ἀνέκυψε καὶ) λέγει αὐτοῖς· ᴵᴵ πρῶτον λίθον ἐπ' αὐτὴν βαλλέτω. 8. κατακύψας, τῷ δακτύλῳ κατέγραφεν ᴵᴵ add. ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν τὰς ἁμαρτίας. 9. om. Οἱ δὲ ἀκούσαντες, Alii: Ἕκαστος δὲ τῶν Ἰουδαίων ᴵᴵ om. καὶ ὑπὸ ad ἐλεγχόμενοι, ᴵᴵᴵ εἷς καθ εἷς (∫. εἷς ἕκαστος αὐτῶν) ἀνεχώρησαν, ᴵ om. ἕως τῶν ἐσχάτων· Alii: ὥστε πάντας ἐξελθεῖν· ᴵᴵ om. μόνος ὁ Ἰησοῦς, καὶ Al. om. μόνος Al. om. ὁ Ἰησοῦς, ᴵᴵᴵ οὖσα. 10. Ἀναβλέψας οὖν ᴵᴵ om. καὶ μηδένα ad γυναικὸς, Al. εἶδεν αὐτὴν καὶ εἶπεν Al. om. πλὴν τῆς γυναικὸς, ᴵᴵᴵ om. αὐτῇ· Al. τῇ γυναικί· ᴵ om. Ἡ γυνὴ, Al. Γύναι, ᴵᴵ om. ποῦ εἰσιν ad σου; Al. om. ἐκεῖνοι ad σου; Al. om. ἐκεῖνοι 11. Κἀκείνη εἶπεν αὐτῷ· ᴵᴵ Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐδὲ ᴵᴵᴵ κρινῶ· ᴵ ὕπαγε, ᴵᴵ add. ἀπὸ τοῦ νῦν ∫. τὸ λοιπὸν 12. om. αὐτοῖς

περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς.
13 Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι· Σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρ-
14 τυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής. Ἀπεκρίθη
Ἰησῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυ-
τοῦ, ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία μου· ὅτι οἶδα, πόθεν
ἦλθον, καὶ ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε, πόθεν
15 ἔρχομαι, ' ἢ ποῦ ὑπάγω. Ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρί-
16 νετε, ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα. Καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγὼ,
ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ' ἀληθής ἐστιν· ὅτι μόνος οὐκ εἰμὶ,
17 ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ πέμψας με πατήρ. Καὶ ἐν τῷ νόμῳ
δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται· „Ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ
18 μαρτυρία ἀληθής ἐστιν.„ Ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ
ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ.
19 Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· ποῦ ἐστιν ὁ πατήρ σου; Ἀπεκρίθη
' Ἰησοῦς· Οὔτε ἐμὲ οἴδατε, οὔτε τὸν πατέρα μου. Εἰ
20 ἐμὲ ᾔδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ᾔδειτε ἄν. Ταῦτα τὰ
ῥήματα ἐλάλησεν ' ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, διδάσκων ἐν
τῷ ἱερῷ· καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτὸν, ὅτι οὔπω ἐληλύ-
θει ἡ ὥρα αὐτοῦ.
21 Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ' ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ ὑπάγω,
καὶ ζητήσετέ με, " καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖ-
22 σθε· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. Ἔλε-
γον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· Μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτὸν, ὅτι λέ-
23 γει· Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν; Καὶ
εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστὲ, ἐγὼ ἐκ τῶν
ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἐστὲ, ἐγὼ οὐκ
24 εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. Εἶπον οὖν ὑμῖν, ὅτι ἀπο-
θανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύ-
σητε, ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις
25 ὑμῶν. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· Σὺ τίς εἶ; ' Καὶ εἶπεν αὐ-
26 τοῖς ὁ Ἰησοῦς· " Τὴν ἀρχὴν ὅ, τι καὶ λαλῶ ὑμῖν. Πολ-

14. r. καὶ 16. ἀληθινή 19. † ὁ 20. † ὁ Ἰησοῦς
21. ⇉ ὁ Ἰησῦς· " add. καὶ οὐχ εὑρήσετε, 25. ⇉ Καὶ
" Τὴν ἀρχὴν, ὅτι καὶ λαλῶ ὑμῖν, πολλὰ ἔχω...κρί-
νειν. Ἀλλ' *Alii*: Τὴν ἀρχὴν ὅτι καὶ λαλῶ ὑμῖν;

λὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν, καὶ κρίνειν· ἀλλ' ὁ πέμψας
με ἀληθής ἐστι· κἀγὼ ἃ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα
'λέγω εἰς τὸν κόσμον. Οὐκ ἔγνωσαν, ὅτι τὸν πατέρα 27
αὐτοῖς ἔλεγεν. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ὅταν 28
ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε, ὅτι
ἐγώ 'εἰμι· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδὲν, ἀλλὰ καθὼς
ἐδίδαξέ με ὁ πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ· καὶ ὁ πέμψας 29
με, μετ' ἐμοῦ ἐστιν· οὐκ ἀφῆκέ με μόνον 'ὁ πατὴρ,
ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε.

Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς 30
αὐτόν. Ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκό- 31
τας αὐτῷ Ἰουδαίους· Ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ
τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστὲ, καὶ γνώσεσθε 32
τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς. Ἀπε- 33
κρίθησαν αὐτῷ· Σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν, καὶ οὐδενὶ
δεδουλεύκαμεν πώποτε· πῶς σὺ λέγεις· Ὅτι ἐλεύθε-
ροι γενήσεσθε; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν 34
λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, δοῦλός ἐστι
'τῆς ἁμαρτίας. Ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς 35
τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Ἐὰν οὖν ὁ 36
υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε. Οἶδα, 37
ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι,
ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. Ἐγὼ ὃ ἑώρακα 38
παρὰ τῷ πατρί 'μου, λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν ὃ "ἑωρά-
κατε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν, ποιεῖτε. Ἀπεκρίθησαν καὶ 39
εἶπον αὐτῷ· Ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστι. Λέγει αὐ-
τοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ 'ἐστε, τὰ ἔργα
τοῦ Ἀβραὰμ ἐποιεῖτε". Νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖ- 40
ναι, ἄνθρωπον, ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν
ἤκουσα παρὰ τοῦ Θεοῦ· τοῦτο Ἀβραὰμ οὐκ ἐποίησεν.
Ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. Εἶπον 'οὖν 41
αὐτῷ· Ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννήμεθα· ἕνα πατέρα

26. ≈λαλῶ 28. εἰμι, καὶ 29. ⇉ὁ πατὴρ,
34. ⇉τῆς ἁμαρτίας. 38. ⇉με et ὑμῶν, " ≈ἠκού-
σατε 39. r. ἦτε, " † ἄν. 41. → οὖν

42 ἔχομεν, τὸν Θεόν. Εἶπεν ' αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ ὁ Θεὸς
πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ Θεοῦ
ἐξῆλθον καὶ ἥκω· οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα,
43 ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλε· Διατί τὴν λαλιὰν τὴν
ἐμὴν οὐ γινώσκετε; Ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λό-
44 γον τὸν ἐμόν. Ὑμεῖς ἐκ ' τοῦ πατρὸς τοῦ διαβόλου
ἐστὲ, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποι-
εῖν· Ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ
ἀληθείᾳ οὐχ ἕστηκεν· ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ.
Ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ· ὅτι ψεύ-
45 στης ἐστὶ, '' καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλή-
46 θειαν λέγω, οὐ πιστεύετέ μοι. Τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει
με περὶ ἁμαρτίας; εἰ ' ἀλήθειαν λέγω, διατί ὑμεῖς οὐ
47 πιστεύετέ μοι; Ὁ ὢν ἐκ τοῦ Θεοῦ, τὰ ῥήματα τοῦ
Θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ
48 τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐστέ. Ἀπεκρίθησαν ' οἱ Ἰουδαῖοι καὶ
εἶπον αὐτῷ· Οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς, ὅτι Σαμαρείτης
49 εἶ σὺ, καὶ δαιμόνιον ἔχεις; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἐγὼ
δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα μου, καὶ
50 ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με. Ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν μου·
51 ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ἐάν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ
52 θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι·
Νῦν ἐγνώκαμεν, ὅτι δαιμόνιον ἔχεις· Ἀβραὰμ ἀπέθανε
καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις· Ἐάν τις τὸν λόγον
μου τηρήσῃ, οὐ μὴ ' γεύσηται θανάτου '' εἰς τὸν αἰῶνα.
53 Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραὰμ, ὅστις
ἀπέθανε; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον· τίνα σεαυτὸν
54 ' ποιεῖς; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἐὰν ἐγὼ δοξάζω ἐμαυ-
τὸν, ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστιν. Ἔστιν ὁ πατήρ μου ὁ
δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε, ὅτι Θεὸς ' ὑμῶν ἐστι,

42. † οὖν 44. *r. om.* τοῦ '' ὡς *ſ.* καθὼς καὶ ὁ
46 † δὲ 48. † οὖν 52. *r.* γεύσεται '' → εἰς τὸν
αἰῶνα. 53. † σὺ 54. ≈ ἡμῶν

καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν· ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν. Καὶ 55
ἐὰν εἴπω, ὅτι οὐκ οἶδα αὐτὸν, ἔσομαι ὅμοιος ὑμῶν,
ψεύστης. Ἀλλ' οἶδα αὐτὸν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ
τηρῶ. Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο, ἵνα ἴδῃ 56
τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν· καὶ εἶδε, καὶ ἐχάρη. Εἶπον 57
οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν· ¹Πεντήκοντα ἔτη οὔπω
ἔχεις, καὶ Ἀβραὰμ ἑώρακας; Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· 58
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραὰμ ¹γενέσθαι, ἐγώ
εἰμι. Ἦραν οὖν λίθους, ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐτόν· 59
Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ¹.

Καὶ παράγων, εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς. 9
Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες· 2
Ῥαββὶ, τίς ἥμαρτεν; οὗτος, ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα
τυφλὸς γεννηθῇ; Ἀπεκρίθη ¹Ἰησοῦς· Οὔτε οὗτος ἥμαρ- 3
τεν, οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ· ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα
τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. ¹Ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ 4
πέμψαντός ¹με, ἕως ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νὺξ, ὅτε
οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, 5
φῶς εἰμι τοῦ κόσμου. Ταῦτα εἰπὼν, ἔπτυσε χαμαὶ, 6
καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισε
τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ¹τοῦ τυφλοῦ, καὶ εἶπεν 7
αὐτῷ· Ὕπαγε, νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σι-
λωάμ· (ὃ ἑρμηνεύεται, ἀπεσταλμένος.) Ἀπῆλθεν οὖν,
καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθε βλέπων. Οἱ οὖν γείτονες, 8
καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον, ὅτι ¹προσαίτης
ἦν, ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαι-
τῶν; Ἄλλοι ἔλεγον· Ὅτι οὗτός ἐστιν. Ἄλλοι δέ· Ὅτι 9
ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν. Ἐκεῖνος ἔλεγεν· Ὅτι ἐγώ εἰμι.
Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· Πῶς ἀνεῴχθησάν ¹σου οἱ ὀφθαλ- 10

57. Τεσσαράκοντα 58. *om.* γενέσθαι, 59. † διελ-
θὼν διὰ μέσου αὐτῶν, καὶ παρῆγεν οὕτως. *Alii:*
καὶ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν, ἐπορεύετο, καὶ παρῆ-
γεν οὕτως. 3. † ὁ 4. *bis* ἡμᾶς 6. → τοῦ τυφλοῦ,
8. *r.* τυφλὸς 10. *r.* σοι

11 μοί; Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· Ἄνθρωπος, λεγό-
μενος Ἰησοῦς, πηλὸν ἐποίησε, καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς
ὀφθαλμοὺς, καὶ εἶπέ μοι· Ὕπαγε εἰς τὸν Σιλωὰμ,
καὶ νίψαι. Ἀπελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος, ἀνέβλεψα.
12 Εἶπον οὖν αὐτῷ· Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; Λέγει· Οὐκ
οἶδα.
13 Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τόν ποτε
14 τυφλόν. Ἦν δὲ σάββατον, ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν
15 ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. Πάλιν
οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι, πῶς ἀνέβλεψεν·
Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Πηλὸν ἐπέθηκέ μυ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλ-
16 μοὺς, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέπω. Ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν
Φαρισαίων τινές· Οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι παρὰ
τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. Ἄλλοι ἔλεγον·
Πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα
17 ποιεῖν; Καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. Λέγουσι τῷ τυφλῷ
πάλιν· Σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἤνοιξέ σου τοὺς
18 ὀφθαλμούς; Ὁ δὲ εἶπεν· Ὅτι προφήτης ἐστίν. Οὐκ
ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι τυφλὸς
ἦν, καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς
19 αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος. Καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς, λέ-
γοντες· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε,
20 ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν ἄρτι βλέπει; Ἀπεκρί-
θησαν αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον· Οἴδαμεν, ὅτι
οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη·
21 πῶς δὲ νῦν βλέπει, οὐκ οἴδαμεν· ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ
τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν· αὐτὸς ἡλικίαν
ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε· αὐτὸς περὶ αὐτοῦ λαλήσει.
22 Ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰου-
δαίους. Ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα ἐάν
τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστὸν, ἀποσυνάγωγος γένηται.
23 Διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον· Ὅτι ἡλικίαν ἔχει,

11. r. τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ, 18. om. ὅτι
ad ἀνέβλεψεν,

αὐτὸν ἐρωτήσατε. Ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέρου 24
τὸν ἄνθρωπον, ὃς ἦν τυφλὸς, καὶ εἶπον αὐτῷ. Δὸς
δόξαν τῷ Θεῷ· ἡμεῖς οἴδαμεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος
ἁμαρτωλός ἐστιν. Ἀπεκρίθη ' οὖν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· 25
Εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν, οὐκ οἶδα· ἓν οἶδα, ὅτι τυφλὸς
ὢν, ἄρτι βλέπω. Εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν· Τί ἐποίησέ 26
σοι; πῶς ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ἀπεκρίθη αὐ- 27
τοῖς· Εἶπον ὑμῖν ἤδη, καὶ ' οὐκ ἠκούσατε· τί πάλιν
θέλετε ἀκούειν; μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ
γενέσθαι; Ἐλοιδόρησαν ' αὐτὸν, καὶ εἶπον· Σὺ εἶ μα- 28
θητὴς ἐκείνου· ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωσέως ἐσμὲν μαθηταί.
Ἡμεῖς οἴδαμεν, ὅτι Μωσῇ λελάληκεν ὁ Θεός· τοῦτον 29
δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν. Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος 30
καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ' Ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστιν,
ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστὶ, καὶ ἀνέῳξέ μου τοὺς
ὀφθαλμούς. Οἴδαμεν ' δὲ, ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ 31
ἀκούει· ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ, καὶ τὸ θέλημα αὐ-
τοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει. Ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκού- 32
σθη, ὅτι ἤνοιξέ τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου·
εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν. 33
Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεν- 34
νήθης ὅλος· καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; Καὶ ἐξέβαλον
αὐτὸν ἔξω.

Ἤκουσεν ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω· καὶ 35
εὑρὼν αὐτὸν, εἶπεν αὐτῷ· Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ
' Θεοῦ; Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπε· ' Καὶ τίς ἐστι, κύ- 36
ριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; Εἶπε ' δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· 37
Καὶ ἑώρακας αὐτὸν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ, ἐκεῖνός
ἐστιν. Ὁ δὲ ἔφη· Πιστεύω, κύριε· καὶ προσεκύνησεν 38
αὐτῷ· Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν 39
κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσι,

25. ⇄ οὖν 27. *om.* οὐκ 28. † οὖν 30. Ἐν γὰρ τοῦτο 31. ⇄ δὲ, 35. ∾ ἀνθρώπου; 36. *r. om.* Καὶ 37. ⇄ δὲ

40 καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται. ˈΚαὶ ἤκου-
σαν ἐκ τῶν Φαρισαίων ταῦτα οἱ ὄντες μετ' αὐτοῦ,
41 καὶ εἶπον αὐτῷ· Μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί ἐσμεν; Εἶπεν
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρ-
τίαν· νῦν δὲ λέγετε· Ὅτι βλέπομεν· ἡ ˈοὖν ἁμαρτία
10 ὑμῶν μένει. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχό-
μενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων,
ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶ καὶ
2 λῃστής· ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας, ποιμήν ἐστι
3 τῶν προβάτων. Τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει· καὶ τὰ
πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει· καὶ τὰ ἴδια πρό-
4 βατα ˈκαλεῖ κατ' ὄνομα, καὶ ἐξάγει αὐτά· ˈΚαὶ ὅταν
τὰ ἴδια πρόβατα ἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύε-
ται· καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἴδασι τὴν
5 φωνὴν αὐτοῦ. Ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ˈἀκολουθήσωσιν,
ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ· ὅτι οὐκ οἴδασι τῶν ἀλλο-
6 τρίων τὴν φωνήν. Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν, τίνα ἦν,
7 ἃ ἐλάλει αὐτοῖς. Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν προ-
8 βάτων· ˈΠάντες ὅσοι ἦλθον ˈˈπρὸ ἐμοῦ, κλέπται εἰσὶ
καὶ λῃσταί· ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρόβατα.
9 Ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσε-
ται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται, καὶ νομὴν εὑρή-
10 σει. Ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται, εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ, καὶ
θύσῃ, καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον, ἵνα ζωὴν ἔχωσι, καὶ
11 περισσὸν ἔχωσιν. Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός· ὁ ποι-
μὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προ-
12 βάτων. Ὁ μισθωτὸς δέ, καὶ οὐκ ὢν ποιμήν, οὗ οὐκ
εἰσὶ τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον,
καὶ ἀφίησι τὰ πρόβατα, καὶ φεύγει· καὶ ὁ λύκος ἁρπά-

40. ⇉Καὶ 41. ⇉οὖν 3. ≈φωνεῖ 4. ⇉Καὶ
5. ἀκολουθήσουσιν, 8. *om.* Πάντες ˈˈ*om.* πρὸ
ἐμοῦ,

ζει ˈαὐτὰ, καὶ σκορπίζει ˈˈτὰ πρόβατα. ⁝ˈΟ δὲ μισθω- 13
τὸς φεύγει, ὅτι μισθωτός ἐστι, καὶ οὐ μέλει αὐτῷ
περὶ τῶν προβάτων. Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός· 14
καὶ γινώσκω τὰ ἐμὰ, καὶ γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν,
καθὼς γινώσκει με ὁ πατὴρ, κἀγὼ γινώσκω τὸν πα- 15
τέρα· καὶ τὴν ψυχήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων.
Καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς 16
ταύτης· κἀκεῖνά με δεῖ ἀγαγεῖν· καὶ τῆς φωνῆς μου
ἀκούσουσι, καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἷς ποιμήν. Διὰ 17
τοῦτο ὁ πατήρ με ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχήν
μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν· οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ' 18
ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ· ἐξουσίαν
ἔχω θεῖναι αὐτὴν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐ-
τήν· ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός
μου. Σχίσμα ˈοὖν πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰȣδαίοις 19
διὰ τȣ̀ς λόγȣς τούτους. Ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν· 20
Δαιμόνιον ἔχει, καὶ μαίνεται· τί αὐτȣ̃ ἀκȣ́ετε; Ἄλλοι 21
ἔλεγον· Ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστι δαιμονιζομένȣ· μὴ
δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς ἀνοίγειν;

Ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκαίνια ἐν ˈτοῖς Ἱεροσολύμοις, 22
ˈˈκαὶ χειμὼν ἦν· καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, 23
ἐν τῇ στοᾷ ˈΣολομῶνος· Ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ 24
Ἰουδαῖοι, καὶ ἔλεγον αὐτῷ· Ἕως πότε τὴν ψυχὴν
ἡμῶν ˈαἴρεις; Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, εἰπὲ ἡμῖν παῤῥη-
σίᾳ. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησους· Εἶπον ὑμῖν, 25
καὶ οὐ πιστεύετε. Τὰ ἔργα, ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνό-
ματι τοῦ πατρός μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.
Ἀλλ' ὑμεῖς οὐ πιστεύετε· οὐ γάρ ἐστε ἐκ τῶν προ- 26
βάτων τῶν ˈἐμῶν. ˈˈΚαθὼς εἶπον ὑμῖν, τὰ πρόβατα 27

12. *om.* αὐτὰ, ˈˈ *om.* τὰ πρόβατα. 13. ⇉ ˈΟ δὲ μι-
σθωτὸς φεύγει, 19. → οὖν 22. ⇉ τοῖς ˈˈ → καὶ
23. *r.* τοῦ Σολομῶντος. 24. *Conject.* αἰωρεῖς;
26. ἐμῶν, καθὼς εἶπον ὑμῖν. Τὰ ˈˈ → Καθὼς εἶ-
πον ὑμῖν,

τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούει, κἀγὼ γινώσκω αὐτὰ,
28 καὶ ἀκολουθοῦσί μοι· κἀγὼ ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐ-
τοῖς, καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ
29 ἁρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός μου. Ὁ πατήρ μου,
ὃς δέδωκέ μοι, μείζων πάντων ἐστί· καὶ οὐδεὶς δύνα-
30 ται ἁρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρός μου· ἐγὼ
31 καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν. Ἐβάστασαν οὖν πάλιν
32 λίθους οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν. Ἀπεκρίθη
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα ὑμῖν ἐκ
τοῦ πατρός μου· διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον λιθάζετέ με;
33 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, ' λέγοντες· Περὶ καλοῦ
ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ
34 ὅτι σὺ, ἄνθρωπος ὢν, ποιεῖς σεαυτὸν Θεόν. Ἀπεκρίθη
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ ἔστι γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ
35 ὑμῶν· „Ἐγὼ εἶπα, Θεοί ἐστε;„ Εἰ ἐκείνους εἶπε
θεοὺς, πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ
36 δύναται λυθῆναι ἡ γραφή· ὃν ὁ πατὴρ ' ἡγίασε, καὶ
ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε· Ὅτι βλασ-
37 φημεῖς, ὅτι εἶπον, υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰμι; Εἰ οὐ ποιῶ
38 τὰ ἔργα τοῦ πατρός μου, μὴ πιστεύετέ μοι. Εἰ δὲ
ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε, τοῖς ἔργοις πιστεύσατε·
ἵνα γνῶτε ' καὶ πιστεύσητε, ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ, κἀγὼ
39 ἐν " αὐτῷ. Ἐζήτουν οὖν πάλιν αὐτὸν πιάσαι·
καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.
40 Καὶ ἀπῆλθε πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, εἰς τὸν
τόπον, ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων· καὶ
41 ἔμεινεν ἐκεῖ. Καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔλε-
γον· Ὅτι Ἰωάννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν οὐδέν· πάντα
42 δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννης περὶ τούτου, ἀληθῆ ἦν. Καὶ
ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐκεῖ εἰς αὐτόν.
11 Ἦν δέ τις ἀσθενῶν, Λάζαρος, ἀπὸ Βηθανίας, ἐκ
τῆς κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς.

33. ⇄ λέγοντες· 36. ἠγάπησε, 38. om. καὶ πιστεύ-
σητε, *Alii:* καὶ γινώσκητε, " ∾ τῷ πατρί.

τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούει, κἀγὼ γινώσκω αὐτὰ,
28 καὶ ἀκολουθοῦσί μοι· κἀγὼ ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐ-
τοῖς, καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ
29 ἁρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός μου. Ὁ πατήρ μου,
ὃς δέδωκέ μοι, μείζων πάντων ἐστί· καὶ οὐδεὶς δύνα-
30 ται ἁρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρός μου· ἐγὼ
31 καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν. Ἐβάστασαν οὖν πάλιν
32 λίθους οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν. Ἀπεκρίθη
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα ὑμῖν ἐκ
τοῦ πατρός μου· διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον λιθάζετέ με ;
33 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, ' λέγοντες· Περὶ καλοῦ
ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ
34 ὅτι σὺ, ἄνθρωπος ὢν, ποιεῖς σεαυτὸν Θεόν. Ἀπεκρίθη
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ ἔστι γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ
35 ὑμῶν· „Ἐγὼ εἶπα, Θεοί ἐστε ;„ Εἰ ἐκείνους εἶπε
Θεοὺς, πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ
36 δύναται λυθῆναι ἡ γραφή· ὃν ὁ πατὴρ ' ἡγίασε, καὶ
ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε· Ὅτι βλασ-
37 φημεῖς, ὅτι εἶπον, υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰμι ; Εἰ οὐ ποιῶ
38 τὰ ἔργα τοῦ πατρός μου, μὴ πιστεύετέ μοι. Εἰ δὲ
ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε, τοῖς ἔργοις πιστεύσατε·
ἵνα γνῶτε ' καὶ πιστεύσητε, ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ, κἀγὼ
39 ἐν " αὐτῷ. Ἐζήτουν οὖν πάλιν αὐτὸν πιάσαι·
καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.

40 Καὶ ἀπῆλθε πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, εἰς τὸν
τόπον, ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων· καὶ
41 ἔμεινεν ἐκεῖ. Καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔλε-
γον· Ὅτι Ἰωάννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν οὐδέν· πάντα
42 δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννης περὶ τούτου, ἀληθῆ ἦν. Καὶ
ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐκεῖ εἰς αὐτόν.

11 Ἦν δέ τις ἀσθενῶν, Λάζαρος, ἀπὸ Βηθανίας, ἐκ
τῆς κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς.

33. ⇄ λέγοντες· 36. ἠγάπησε, 38. om. καὶ πιστεύσητε, *Alii:* καὶ γινώσκητε, " ∾ τῷ πατρί.

(Ἦν δὲ Μαρία ἡ ἀλείψασα τὸν κύριον μύρῳ, καὶ 2
ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξὶν αὐτῆς· ἧς ὁ
ἀδελφὸς Λάζαρος ἠσθένει.) Ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελ- 3
φαὶ πρὸς αὐτὸν, λέγουσαι· Κύριε, ἴδε, ὃν φιλεῖς,
ἀσθενεῖ. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Αὕτη ἡ ἀσθέ- 4
νεια οὐκ ἔστι πρὸς θάνατον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ
θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ δι' αὐτῆς. 'Ἠγάπα 5
δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς, καὶ
τὸν Λάζαρον. Ὡς οὖν ἤκουσεν, ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν 6
ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας. Ἔπειτα μετὰ τοῦτο 7
λέγει τοῖς μαθηταῖς· Ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν.
Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· Ῥαββὶ, νῦν ἐζήτουν σε 8
λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ; Ἀπε- 9
κρίθη 'Ἰησοῦς· Οὐχὶ δώδεκά εἰσιν ὧραι τῆς ἡμέρας;
ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ
φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει· ἐὰν δέ τις περιπατῇ 10
ἐν τῇ νυκτὶ, προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν
αὐτῷ. Ταῦτα εἶπε· καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς· 11
Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλλὰ πορεύομαι,
ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. Εἶπον οὖν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· 12
Κύριε, εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται. Εἰρήκει δὲ ὁ Ἰη- 13
σοῦς περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν, ὅτι
περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου λέγει. Τότε οὖν εἶπεν 14
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παῤῥησίᾳ· Λάζαρος ἀπέθανε· καὶ 15
χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ·
ἀλλ' ἄγωμεν πρὸς αὐτόν· Εἶπεν οὖν Θωμᾶς, ὁ λεγό- 16
μενος Δίδυμος, τοῖς συμμαθηταῖς· Ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς,
ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.

Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας 17
ἤδη ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ. Ἦν δὲ ἡ Βηθανία ἐγγὺς 18
τῶν Ἱεροσολύμων, ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε· καὶ 19
πολλοὶ ἐκ τῶν 'Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς " τὰς περὶ
Μάρθαν καὶ Μαρίαν, ἵνα παραμυθήσωνται αὐτὰς περὶ

5. Ἐφίλει 9. † ὁ 19. Ἱεροσολύμων " τὴν Μάρθαν

20 τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν. Ἡ οὖν Μάρθα ὡς ἤκουσεν, ὅτι
ˈὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ· Μαρία δὲ ἐν τῷ
21 οἴκῳ ἐκαθέζετο. Εἶπεν οὖν ˈἡ Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν·
Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, ὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν ''ἐτεθνήκει·
22 ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα, ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν Θεὸν, δώσει
23 σοι ὁ Θεός. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἀναστήσεται ὁ ἀδελ-
24 φός σου. Λέγει αὐτῷ Μάρθα· Οἶδα, ὅτι ἀναστήσε-
25 ται, ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Εἶπεν
αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή· ὁ
26 πιστεύων εἰς ἐμὲ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται· καὶ πᾶς ὁ
ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν
27 αἰῶνα. Πιστεύεις τοῦτο; Λέγει αὐτῷ· Ναὶ, κύριε·
ἐγὼ πεπίστευκα, ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ
28 Θεοῦ, ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος. Καὶ ταῦτα εἰποῦ-
σα, ἀπῆλθε, καὶ ἐφώνησε Μαρίαν τὴν ἀδελφὴν ˈαὐτῆς
λάθρα, εἰποῦσα· Ὁ διδάσκαλος πάρεστι, καὶ φωνεῖ
29 σε. Ἐκείνη ὡς ἤκουσεν, ἐγείρεται ταχὺ, καὶ ἔρχεται
30 πρὸς αὐτόν. (Οὔπω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν
κώμην· ἀλλ' ἦν ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ
31 ἡ Μάρθα.) Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν
τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτὴν, ἰδόντες τὴν Μα-
ρίαν, ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν
αὐτῇ, ˈλέγοντες· Ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον, ἵνα
32 κλαύσῃ ἐκεῖ· Ἡ οὖν Μαρία ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν ὁ
Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτὸν, ἔπεσεν αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας,
λέγουσα αὐτῷ· Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανέ
33 μου ὁ ἀδελφός. Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίου-
σαν, καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας,
34 ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι, καὶ ἐτάραξεν ἑαυτὸν, καὶ
εἶπε· Ποῦ τεθείκατε αὐτόν; Λέγουσιν αὐτῷ· Κύριε,
35-36 ἔρχου καὶ ἴδε. Ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς. Ἔλεγον οὖν οἱ
37 Ἰουδαῖοι· Ἴδε, πῶς ἐφίλει αὐτόν. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν

20. † ὁ 21. † ἡ '' ∾ ἀπέθανεν· 28. αὐτῆς, λάθρα εἰ-
ποῦσα· 31. ∾ δόξαντες, ὅτι

εἶπον· Οὐκ ἠδύνατο οὗτος, ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς
τοῦ τυφλοῦ, ποιῆσαι, ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ;
Ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐμβριμώμενος ἐν ἑαυτῷ, ἔρχεται 38
εἰς τὸ μνημεῖον. Ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο
ἐπ' αὐτῷ. Λέγει ὁ Ἰησοῦς· Ἄρατε τὸν λίθον. Λέγει 39
αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ ˈτεθνηκότος, Μάρθα· Κύριε, ἤδη
ὄζει· τεταρταῖος ˈˈγάρ ἐστι. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· 40
Οὐκ εἶπόν σοι, ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς, ˈὄψει τὴν ˈˈδόξαν
τοῦ Θεοῦ; Ἦραν οὖν τὸν λίθον†. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρε 41
τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω, καὶ εἶπε· Πάτερ, εὐχαριστῶ
σοι, ὅτι ἤκουσάς μου. Ἐγὼ δὲ ᾔδειν, ὅτι πάντοτέ μου 42
ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον,
ἵνα πιστεύσωσιν, ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Καὶ ταῦτα 43
εἰπὼν, φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασε· Λάζαρε, δεῦρο ἔξω.
†Ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς, δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς 44
χεῖρας κειρίαις· καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέ-
δετο. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Λύσατε αὐτὸν, καὶ
ἄφετε ὑπάγειν. Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, 45
οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαρίαν, καὶ θεασάμενοι ἃ ἐποί-
ησεν†, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλ- 46
θον πρὸς τοὺς Φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἃ ἐποίη-
σεν ὁ Ἰησοῦς.

Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέ- 47
δριον, καὶ ἔλεγον· Τί ποιοῦμεν; ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρω-
πος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ. Ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτω, 48
πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν· καὶ ἐλεύσονται οἱ Ῥω-
μαῖοι, καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος.
Εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν, Καϊάφας, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ 49
ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐ-
δέν· οὐδὲ ˈδιαλογίζεσθε, ὅτι συμφέρει ἡμῖν, ἵνα εἷς 50

39. ~ τετελευτηκότος, ˈˈ*om.* γάρ 40. ~ ὄψῃ
ˈˈδύναμιν 41. † οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος. *Alii:*
οὗ ἦν. *f.* ὅπου ἔκειτο. 44. † Καὶ 45. † ὁ Ἰησοῦς,
50. ~ λογίζεσθε,

ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, καὶ μὴ ὅλον τὸ
51 ἔθνος ἀπόληται. Τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν· ἀλλὰ
ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, προεφήτευσεν, ὅτι
52 ἔμελλεν ' Ἰησοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους· καὶ
οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ
53 Θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἕν. Ἀπ' ἐκείνης
οὖν τῆς ἡμέρας συνεβουλεύσαντο, ἵνα ἀποκτείνωσιν
54 αὐτόν. Ἰησοῦς οὖν οὐκέτι παρρησίᾳ περιεπάτει
ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν
' ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς " Ἐφραὶμ λεγομένην πόλιν· κἀ-
55 κεῖ διέτριβε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἐγγὺς
τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς Ἱε-
ροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας ' πρὸ τοῦ πάσχα, ἵνα ἁγνίσω-
56 σιν ἑαυτούς. Ἐζήτουν οὖν τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔλεγον
μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἑστηκότες· Τί δοκεῖ ὑμῖν;
57 ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν; Δεδώκεισαν δὲ καὶ οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐντολήν, ἵνα ἐάν τις γνῷ
ποῦ ἐστι, μηνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

12 Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς
Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς, ὃν ἤγειρεν
2 ἐκ νεκρῶν'. Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ
Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν τῶν ' ἀνακειμέ-
3 νων σὺν αὐτῷ. Ἡ οὖν Μαρία λαβοῦσα λίτραν ' μύρου
νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ
Ἰησοῦ, καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξὶν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐ-
τοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου.
4 Λέγει οὖν εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ' Ἰούδας Σίμω-
5 νος " Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι· Διατί
τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων, καὶ

51. † ὁ 54. *add.* Σαμφουρεὶν, " Ἐφρὲμ *ſ.* Ἐφραῖμ *ſ.* Ἐφραὶμ 55. *om.* πρὸ τοῦ πάσχα, *Alii transp.* *Alii:* πρὶν τὸ πάσχα, *ſ.* πρὸ τῆς ἑορτῆς, 1. *add.* ὁ Ἰησοῦς. 2. *r.* συνανακειμένων αὐτῷ. 3. πιστικῆς μύρου πολυτίμου, 4. *om.* Ἰούδας Σίμωνος *Alii om.* Σίμωνος *Alii:* Ἰούδας Σίμων " ἀπὸ Καριώτου,

ἐδόθη πτωχοῖς; Εἶπε δὲ τοῦτο, οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτω- 6
χῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ γλωσσό-
κομον εἶχε, καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. Εἶπεν οὖν 7
ὁ Ἰησοῦς· Ἄφες αὐτήν· ˈεἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφια-
σμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό. ˈΤοὺς πτωχοὺς γὰρ πάν- 8
τοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.
Ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐκεῖ 9
ἐστι· καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ
τὸν Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐβου- 10
λεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς, ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀπο-
κτείνωσιν· ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων, 11
καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.
Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς, ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν, 12
ἀκούσαντες, ὅτι ἔρχεται ˈˈἸησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, ἔλα- 13
βον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων, καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν
αὐτῷ, καὶ ἔκραζον· Ὡσαννὰ, εὐλογημένος ˈὁ ἐρχόμενος
ἐν ὀνόματι ˈˈκυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. Εὑρὼν 14
δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτὸ, καθώς ἐστι
γεγραμμένον· „Μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών· ἰδοὺ, ὁ 15
βασιλεύς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου.„
Ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον· 16
ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν, ὅτι
ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν
αὐτῷ. Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος, ὁ ὢν μετ' αὐ- 17
τοῦ, ˈὅτι τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου,
καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντη- 18
σεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ˈἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιη-
κέναι τὸ σημεῖον. Οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς ἑαυ- 19
τούς· Θεωρεῖτε, ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν· ἴδε, ὁ κό-
σμος ˈὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν.

7. ἵνα εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφ. μου τηρήσῃ αὐτό.
8. *om.* Τοὺς *ad* οὐ πάντοτε ἔχετε. 12. † ὁ 13. ⇉ ὁ
ˈˈ∾ κυρίου βασιλεὺς 17. ∾ ὅτε 18. *r.* ἤκουσε
19. *add.* ὅλος

20 Ἦσαν δέ τινες Ἕλληνες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων, ἵνα
21 προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ. Οὗτοι οὖν προσῆλθον
Φιλίππῳ, τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἠρώ-
των αὐτὸν, λέγοντες· Κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν
22 ἰδεῖν. Ἔρχεται Φίλιππος, καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ· καὶ
23 πάλιν Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος λέγουσι τῷ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ
Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς, λέγων· Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα,
24 ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν
ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν
25 καρπὸν φέρει. Ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπολέσει
αὐτήν· καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ
26 τούτῳ, εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν. Ἐὰν ἐμοὶ
διακονῇ τις, ἐμοὶ ἀκολουθείτω· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ,
ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται· ˡ ἐάν τις ἐμοὶ δια-
27 κονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ. Νῦν ἡ ψυχή μου τετά-
ρακται· καὶ τί εἴπω; Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας
ˡ ταύτης;. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην.
28 Πάτερ, δόξασόν ˡ σου τὸ ὄνομα. Ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ· „Καὶ ἐδόξασα, καὶ πάλιν δοξάσω.„
29 Ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἑστὼς καὶ ἀκούσας, ἔλεγε βροντὴν
γεγονέναι. Ἄλλοι ἔλεγον· Ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν.
30 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Οὐ δι' ἐμὲ αὕτη ἡ φωνὴ
31 γέγονεν, ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. Νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ κόσμου
ˡ τούτου· νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ˡˡ ἐκβληθή-
32 σεται ἔξω. Κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, ˡ πάντας
33 ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν. Τοῦτο δὲ ἔλεγε, σημαίνων
34 ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. Ἀπεκρίθη
αὐτῷ ὁ ὄχλος· Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι
ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ πῶς σὺ λέγεις,

26. † καὶ 27. ταύτης· ἀλλὰ 28. μου τὸ ὄνομα. *Alii:* σου τὸν υἱόν. 31. ⇉ τούτου· ˡˡ κάτω βληθήσεται. 32. πάντα

' ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; '' τίς ἐστιν
οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰη- 35
σοῦς· Ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς ' ἐν ὑμῖν ἐστι. Περι-
πατεῖτε, '' ἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς κα-
ταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ, οὐκ οἶδε ποῦ
ὑπάγει. ' Ἕως τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, 36
ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε. Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς,
καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν.

Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν 37
αὐτῶν, οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν· ἵνα ὁ λόγος Ἡσαΐου 38
τοῦ προφήτου πληρωθῇ, ὃν εἶπε· „ Κύριε, τίς ἐπί-
στευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων κυρίου τίνι
ἀπεκαλύφθη; „ Διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο ' πιστεύειν· 39
'' ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαΐας· „ ' Τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς 40
ὀφθαλμοὺς, καὶ '' πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν· ἵνα
μὴ ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ ''' νοήσωσι τῇ καρδίᾳ,
καὶ ἐπιστραφῶσι, καὶ '''' ἰάσωμαι αὐτούς. „ Ταῦτα εἶ- 41
πεν Ἡσαΐας, ὅτε εἶδε τὴν δόξαν ' αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε
περὶ αὐτοῦ. Ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολ- 42
λοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν· ἀλλὰ διὰ τοὺς Φαρισαίους
οὐχ ὡμολόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται· ἠγά- 43
πησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον, ἤπερ
τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. Ἰησοῦς δὲ ἔκραξε καὶ εἶ- 44
πεν· Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, οὐ πιστεύει εἰς ἐμὲ, ἀλλ'
εἰς τὸν πέμψαντά με· καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ, θεωρεῖ τὸν 45
πέμψαντά με. Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα 46
πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ. Καὶ 47

34. ⇄ ὅτι '' *om.* τίς *ad* ἀνθρώπου; *Alii:* τίς ἐστιν ὁ λόγος οὗτος; 35. *r.* μεθ' ὑμῶν '' ὡς 36. Ὡς 39. πιστεύειν, ὅτι '' καὶ γὰρ 40. Τετύφλωκαν αὐτῶν τ. ὀφθ. καὶ πεπώρωκαν αὐτῶν '' πεπήρωκεν ''' *add.* μὴ '''' ~ ἰάσομαι 41. τοῦ θεοῦ, *f.* τοῦ θεοῦ αὐτοῦ,

ἐάν τις μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων, ¹καὶ μὴ πιστεύσῃ,
ἐγω οὐ κρίνω αὐτόν· (οὐ γὰρ ἦλθον, ἵνα κρίνω τὸν
48 κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον·) ὁ ἀθετῶν ἐμὲ,
καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου, ἔχει τὸν κρίνοντα
αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτὸν ἐν
49 τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα·
ἀλλ' ὁ πέμψας με πατὴρ, αὐτός μοι ἐντολὴν ἔδωκε,
50 τί εἴπω καὶ τί λαλήσω· καὶ οἶδα, ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ
ζωὴ αἰώνιός ἐστιν. Ἃ οὖν λαλῶ ἐγὼ, καθὼς εἴρηκέ
μοι ὁ πατὴρ, οὕτω λαλῶ.
13 Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα, εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς, ὅτι
¹ἐλήλυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα, ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου
τούτου πρὸς τὸν πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς
2 ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς· καὶ δείπνου
γενομένου, (τοῦ διαβόλου ἤδη βεβληκότος εἰς τὴν καρ-
δίαν ²Ἰούδα Σίμωνος Ἰσκαριώτου, ἵνα αὐτὸν παραδῷ,)
3 εἰδὼς ³ὁ Ἰησοῦς, ὅτι πάντα δέδωκεν αὐτῷ ὁ πατὴρ
εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθε, καὶ πρὸς τὸν
4 Θεὸν ὑπάγει· ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου, καὶ τίθησι τὰ
5 ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέντιον, διέζωσεν ἑαυτόν· εἶτα
βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν
τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ
6 ᾧ ἦν διεζωσμένος. Ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέ-
τρον· ⁶καὶ λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος· Κύριε, σύ μου νίπτεις
7 τοὺς πόδας; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὃ ἐγὼ
8 ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα. Λέ-
γει αὐτῷ Πέτρος· Οὐ μὴ νίψῃς τοὺς πόδας μου εἰς
τὸν αἰῶνα. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν μὴ νίψω
9 σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ. Λέγει αὐτῷ Σίμων
Πέτρος· Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ
10 τὰς χεῖρας, καὶ τὴν κεφαλήν. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησους·

47. ≈ καὶ μὴ φυλάξῃ. *Alii:* ∾ καὶ φυλάξῃ, 1. ≈ ἦλ-
θεν 2. ≈ ἵνα παραδῷ αὐτὸν Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκα-
ριώτης, 3. ⇉ ὁ Ἰησοῦς. 6. ⇉ καὶ

Ὁ λελουμένος οὐ χρείαν ἔχει ' ἢ τοὺς πόδας νίψασθαι,
ἀλλ' ἔστι καθαρὸς ὅλος· καὶ ὑμεῖς καθαροί ἐστε, ἀλλ'
οὐχὶ πάντες. Ἤδει γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν· ' διὰ 11
τοῦτο εἶπεν· Οὐχὶ πάντες καθαροί ἐστε. Ὅτε οὖν 12
ἔνιψε τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ ἔλαβε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ,
ἀναπεσὼν ' πάλιν, εἶπεν αὐτοῖς· Γινώσκετε, τί πεποί-
ηκα ὑμῖν; Ὑμεῖς φωνεῖτέ με· Ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ 13
κύριος· καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ. Εἰ οὖν ἐγὼ 14
ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας, ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος,
καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας.
Ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα 15
ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ 16
ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. οὐδὲ ἀπόστο-
λος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν. Εἰ ταῦτα οἴδατε, 17
μακάριοί ἐστε, ἐὰν ποιῆτε αὐτά. Οὐ περὶ πάντων 18
ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οιδα οὓς ἐξελεξάμην· ἀλλ', ἵνα ἡ
γραφὴ πληρωθῇ· „Ὁ τρώγων ' μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον,
ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ.„ Ἀπ' ἄρτι λέγω 19
ὑμῖν, πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται, πιστεύσητε,
ὅτι ἐγώ εἰμι. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· Ὁ λαμβάνων 20
ἐάν τινα πέμψω, ἐμὲ λαμβάνει· ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων,
λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι, καὶ 21
ἐμαρτύρησε, καὶ εἶπεν· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. Ἔβλεπον ' οὖν εἰς ἀλλή- 22
λους οἱ μαθηταὶ, ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει. Ἦν 23
δὲ ἀνακείμενος εἷς ' ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ
κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς. Νεύει οὖν 24
τούτῳ Σίμων Πέτρος, ' πυθέσθαι τίς ἂν εἴη περὶ οὗ

10.→ἢ τοὺς πόδας *Alii:* εἰ μὴ τοὺς πόδας *Alii:* τὴν κεφαλὴν νίψασθαι, εἰ μὴ τοὺς πόδας μόνον· ἔστι γὰρ καθαρὸς 11.*om.* διὰ *ad* ἐστε. 12. πάλιν εἶπεν 18. μου τὸν 22.⇄οὖν 23. *r.om.* ἐκ 24. καὶ λέγει αὐτῷ· Εἰπὲ, τις ἐστι περὶ οὗ

25 λέγει. ' Ἐπιπεσὼν δὲ ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰη-
26 σοῦ, λέγει αὐτῷ· Κύριε, τίς ἐστιν; Ἀποκρίνεται ὁ
Ἰησοῦς· Ἐκεῖνός ἐστιν, ᾧ ἐγὼ βάψας τὸ ψωμίον ἐπι-
δώσω. Καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον, ' δίδωσιν Ἰούδᾳ Σί-
27 μωνος Ἰσκαριώτῃ. Καὶ μετὰ τὸ ψωμίον, τότε εἰσῆλ-
θεν εἰς ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς. Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
28 Ὃ ποιεῖς, ποίησον τάχιον. Τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν
29 ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ. Τινὲς γὰρ ἐδόκουν,
ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν ὁ Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς· Ἀγόρασον ὧν χρείαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν·
30 ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τὶ δῷ. Λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον
ἐκεῖνος, εὐθέως ἐξῆλθεν· ἦν δὲ ' νύξ.
31 Ὅτε ' ἐξῆλθε, λέγει ὁ Ἰησοῦς· Νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς
32 τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ. Εἰ ὁ
Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ Θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν
33 ἑαυτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν. Τεκνία, ἔτι μικρὸν
μεθ' ὑμῶν εἰμι. Ζητήσετέ με· καὶ καθὼς εἶπον τοῖς
Ἰουδαίοις· Ὅτι ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε
34 ἐλθεῖν· καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι
ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους· καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς,
35 ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Ἐν τούτῳ γνώσον-
ται πάντες, ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε
36 ἐν ἀλλήλοις. Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύ-
ριε, ποῦ ὑπάγεις; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅπου
' ὑπάγω, οὐ δύνασαί μοι νῦν ἀκολουθῆσαι· ὕστερον δὲ
37 ἀκολουθήσεις μοι. Λέγει αὐτῷ ' Πέτρος· Κύριε, διατί
οὐ δύναμαί σοι " ἀκολουθῆσαι ἄρτι; τὴν ψυχήν μου
38 ὑπὲρ σοῦ θήσω. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Τὴν ψυ-
χήν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις; Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ
μὴ ἀλέκτωρ φωνήσει, ἕως οὗ ἀπαρνήσῃ με τρίς.

25. ∾ Ἀναπεσὼν 26. *add.* λαμβάνει καὶ 30. νὺξ, ὅτε ἐξῆλθε. Λέγει 31. † οὖν 36. *add.* ἐγὼ 37. † ὁ " νῦν ἀκολουθῆσαι; τὴν *Alii*: νῦν ἀκολουθῆσαι; ἄρτι τὴν

Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία ˈ· πιστεύετε εἰς τὸν 1
Θεὸν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός 2
μου μοναὶ πολλαί εἰσιν· εἰ δὲ μὴ, εἶπον ἂν ˈ ὑμῖν.
Πορεύομαι ἑτοιμάσαι τόπον ὑμῖν· καὶ ἐὰν ˈ πορευθῶ, 3
καὶ ἑτοιμάσω ὑμῖν τόπον, πάλιν ἔρχομαι, καὶ παρα-
λήψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν· ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, καὶ
ὑμεῖς ἦτε. Καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε, καὶ τὴν ὁδὸν 4
οἴδατε. Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς· Κύριε, οὐκ οἴδα- 5
μεν ποῦ ὑπάγεις· καὶ πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι;
Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς, καὶ ἡ ἀλή- 6
θεια, καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα, εἰ
μὴ δι' ἐμοῦ. Εἰ ἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν πατέρα μου 7
ἐγνώκειτε ἄν· καὶ ἀπ' ἄρτι γινώσκετε αὐτὸν, καὶ
ἑωράκατε αὐτόν. Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Κύριε, 8
δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. Λέγει αὐτῷ 9
ὁ Ἰησοῦς· Τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ
ἔγνωκάς με, Φίλιππε; Ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ, ἑώρακε ˈ τὸν
πατέρα· καὶ πῶς σὺ λέγεις· Δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα;
Οὐ πιστεύεις, ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ, καὶ ὁ πατὴρ ἐν 10
ἐμοί ἐστι; Τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, ἀπ' ἐμαυτοῦ
οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ, ὁ ἐν ἐμοὶ μένων, αὐτὸς ποιεῖ
τὰ ἔργα. Πιστεύετέ μοι, ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ, καὶ 11
ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ˈ· εἰ δὲ μὴ, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πι-
στεύετέ ˈˈ μοι. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς 12
ἐμὲ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ, κἀκεῖνος ποιήσει, καὶ μεί-
ζονα τούτων ποιήσει· ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα ˈ μου
πορεύομαι, καὶ ὅ, τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, 13
τοῦτο ποιήσω· ἵνα δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ.
Ἐάν τι αἰτήσητε ˈ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ποι- 14
ήσω. Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς 15

1. *add.* μηδὲ δειλιάτω· 2. 3. ὑμῖν, πορεύομαι *ſ.* ὑμῖν, ὅτι πορεύομαι 3. πορευθῶ ἑτοιμάσαι *Alii:* πορευθῶ, ἑτοιμάσω 9. *add.* καὶ 11. † ἐστιν· ˈˈ→ μοι. 12. ⇉ με 14. *add.* με *Alii add.* τὸν πατέρα

16 τηρήσατε· καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα, καὶ ἄλλον
παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα 'μένῃ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν
17 αἰῶνα· τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύνα-
ται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ, οὐδὲ γινώσκει αὐτό·
ὑμεῖς δὲ γινώσκετε αὐτὸ, ὅτι παρ' ὑμῖν 'μένει, καὶ
18 ἐν ὑμῖν " ἔσται. Οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς· ἔρχομαι
19 πρὸς ὑμᾶς. Ἔτι μικρὸν, καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεω-
ρεῖ· ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με· ὅτι ἐγὼ ζῶ, καὶ ὑμεῖς
20 ζήσεσθε. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε ὑμεῖς, ὅτι
ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου, καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν
21 ὑμῖν. Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου, καὶ τηρῶν αὐτὰς,
ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με, ἀγαπη-
θήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός μου· καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐ-
22 τὸν, καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. Λέγει αὐτῷ
Ἰούδας (οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης)· Κύριε, 'καὶ τί γέγονεν,
ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν, καὶ οὐχὶ τῷ
23 κόσμῳ; Ἀπεκρίθη 'Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐάν τις
ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει· καὶ ὁ πατήρ μου
ἀγαπήσει αὐτὸν, καὶ πρὸς αὐτὸν " ἐλευσόμεθα, καὶ
24 μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν. Ὁ μὴ ἀγαπῶν με, τοὺς
λόγους μου οὐ τηρεῖ· καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε, οὐκ
25 ἔστιν ἐμὸς, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρός. Ταῦ-
26 τα λελάληκα ὑμῖν, παρ' ὑμῖν μένων· ὁ δὲ παράκλη-
τος, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ
ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα, καὶ ὑπομνή-
27 σει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν. Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν,
εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος
δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ
28 καρδία, μηδὲ δειλιάτω. Ἠκούσατε, ὅτι ἐγὼ εἶπον
ὑμῖν· Ὑπάγω, καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Εἰ ἠγαπᾶτέ
με, ἐχάρητε ἂν, 'ὅτι πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα· ὅτι

16. ἢ 17. μενεῖ, " ἐστιν. 22. r. ∾ τί 23. † ὁ
" ἐλεύσομαι . . . ποιήσομαι. 28. r. ὅτι εἶπον· Πο-
ρεύομαι

ὁ πατήρ ‖ μου μείζων μου ἐστί. Καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν 29
πρὶν γενέσθαι, ἵνα, ὅταν γένηται, πιστεύσητε. Οὐκ- 30
ἔτι πολλὰ λαλήσω μεθ᾽ ὑμῶν. Ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ
κόσμου ˈ ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ ‖ οὐκ ἔχει οὐδέν. Ἀλλ᾽ 31
ἵνα γνῷ ὁ κόσμος, ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα, καὶ καθὼς
ἐνετείλατό μοι ὁ πατὴρ, οὕτω ποιῶ· ἐγείρεσθε, ἄγω-
μεν ἐντεῦθεν.

Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινὴ, καὶ ὁ πατήρ μου 15
ὁ γεωργός ἐστι. Πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, 2
αἴρει αὐτό· καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, ˈ καθαίρει αὐτὸ,
ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ. Ἤδη ὑμεῖς καθαροί ἐστε 3
διὰ τὸν λόγον, ὃν λελάληκα ὑμῖν. Μείνατε ἐν ἐμοὶ, 4
κἀγὼ ἐν ὑμῖν. Καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν
φέρειν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ· οὕτως
οὐδὲ ὑμεῖς, ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μείνητε. Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπε- 5
λος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. Ὁ μένων ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν
αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν· ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ
δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. Ἐὰν μή τις μείνῃ ἐν ἐμοὶ, ἐβλή- 6
θη ἔξω, ὡς τὸ κλῆμα, καὶ ἐξηράνθη· καὶ συνάγουσιν
ˈ αὐτὰ, καὶ εἰς ‖ πῦρ βάλλουσι, καὶ καίεται. Ἐὰν μεί- 7
νητε ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν
θέλητε ˈ αἰτήσεσθε, καὶ γενήσεται ὑμῖν. Ἐν τούτῳ 8
ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε,
καὶ ˈ γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί. Καθὼς ἠγάπησέ 9
με ὁ πατὴρ, κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς· μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ
τῇ ἐμῇ. Ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν 10
τῇ ἀγάπῃ μου· καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρός μου
τετήρηκα, καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ. Ταῦτα 11
λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν ˈ μείνῃ, καὶ
ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ, 12
ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. Μεί- 13

28. ‖ → μου 30. † τούτου ‖ εὑρήσει οὐδέν. *Alii:*
ἔχει οὐδὲν εὑρεῖν. 2. καθαριεῖ 6. ∾ αὐτὸ,
‖ ∾ τὸ πῦρ 7. ∾ αἰτήσασθε, 8. ∾ γένησθε 11. ∾ ῇ.

ζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τὶς τὴν ψυχὴν
14 αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. Ὑμεῖς φίλοι μου
15 ἐστὲ, ἐὰν ποιῆτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. Οὐκέτι
ὑμᾶς λέγω δούλους· ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδε τί ποιεῖ
αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα
16 ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός μου, ἐγνώρισα ὑμῖν. Οὐχ
ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ
ἔθηκα ὑμᾶς, ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε,
καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ· ἵνα ὅ, τι ἂν αἰτήσητε τὸν
17 πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δῷ ὑμῖν. Ταῦτα ἐντέλ-
18 λομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Εἰ ὁ κόσμος
ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε, ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμί-
19 σηκεν. Εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον
ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστὲ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξε-
λεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς
20 ὁ κόσμος. Μνημονεύετε τοῦ λόγου, οὗ ἐγὼ εἶπον
ὑμῖν· Οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Εἰ
ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου
21 ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν. Ἀλλὰ ταῦτα
πάντα ποιήσουσιν ' ὑμῖν διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ
22 οἴδασι τὸν πέμψαντά με. Εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα
αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ
23 ἔχουσι περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν. Ὁ ἐμὲ μισῶν, καὶ
24 τὸν πατέρα μου μισεῖ. Εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐ-
τοῖς, ἃ οὐδεὶς ἄλλος πεποίηκεν, ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον·
νῦν δὲ καὶ ἑωράκασι, καὶ μεμισήκασι καὶ ἐμὲ καὶ τὸν
25 πατέρα μου. Ἀλλ', ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ γεγραμ-
μένος ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν· „Ὅτι ἐμίσησάν με δω-
26 ρεάν.„ Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ παράκλητος, ὃν ἐγὼ
πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρὸς, (τὸ πνεῦμα τῆς ἀλη-
θείας, ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται,) ἐκεῖνος μαρ-
27 τυρήσει περὶ ἐμοῦ. Καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ'
16 ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐστε. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν,

21. ∾εἰς ὑμᾶς διὰ

ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε. Ἀποσυναγώγους ποιήσουσιν 2
ὑμᾶς· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς,
δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ Θεῷ. Καὶ ταῦτα ποιή- 3
σουσιν', ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα, οὐδὲ ἐμέ. Ἀλλὰ 4
ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ' ὥρα, μνη-
μονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· Ταῦτα δὲ ὑμῖν
ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην. Νῦν δὲ 5
ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν
ἐρωτᾷ με· Ποῦ ὑπάγεις; Ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα 6
ὑμῖν, ἡ λύπη ' πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. Ἀλλ' 7
ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν· συμφέρει ὑμῖν, ἵνα ἐγὼ
ἀπέλθω. Ἐὰν γὰρ ' μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος οὐκ
ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν
πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον 8
περὶ ἁμαρτίας, καὶ περὶ δικαιοσύνης, καὶ περὶ κρί-
σεως. Περὶ ἁμαρτίας μὲν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ· 9
περὶ δικαιοσύνης δὲ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα ' μου ὑπάγω, 10
καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με· περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων 11
τοῦ κόσμου τούτου κέκριται. Ἔτι πολλὰ ἔχω λέγειν 12
ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι. Ὅταν δὲ ἔλθῃ 13
ἐκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς ' εἰς
πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ,
ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσῃ, λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγ-
γελεῖ ὑμῖν· Ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ 14
λήψεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. Πάντα ὅσα ἔχει ὁ πα- 15
τὴρ, ἐμά ἐστι. Διὰ τοῦτο εἶπον, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ
' λαμβάνει, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. Μικρὸν, καὶ οὐ θεω- 16
ρεῖτέ με· καὶ πάλιν μικρὸν, καὶ ὄψεσθέ με, ' ὅτι "
ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα· Εἶπον οὖν ἐκ τῶν 17
μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους· Τί ἐστι τοῦτο ὃ λέ-

3. † ὑμῖν, 4. ὥρα αὐτῶν, μνημονεύητε, ὅτι
6. πεπώρωκεν 7. ∾ ἐγὼ μὴ 10. ⇉ μου
13. ∾ ἐν τῇ ἀληθείᾳ πάσῃ. 15. r. λήψεται,
16. → ὅτι ad πατέρα. " † ἐγὼ

γει ἡμῖν· Μικρὸν, καὶ οὐ θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν
μικρὸν, καὶ ὄψεσθέ με· καί· Ὅτι ˡἐγὼ ὑπάγω πρὸς
18 τὸν πατέρα; Ἔλεγον οὖν· Τοῦτο τί ἐστιν ὃ λέγει,
19 τὸ μικρόν; Οὐκ οἴδαμεν τί λαλεῖ. Ἔγνω ˡὁ Ἰησοῦς,
ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾷν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Περὶ τού-
του ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων, ὅτι εἶπον· Μικρὸν, καὶ
οὐ θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν μικρὸν, καὶ ὄψεσθέ με;
20 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε
ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς ˡδὲ λυπηθήσε-
21 σθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. Ἡ γυ-
νὴ ὅταν τίκτῃ, λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς·
ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς
θλίψεως, διὰ τὴν χαρὰν, ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς
22 τὸν κόσμον. Καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν ˡἔχετε·
πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία,
23 καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ' ὑμῶν· καὶ ἐν
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν.. Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν
24 τῷ ὀνόματί μου, δώσει ὑμῖν. Ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε
οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε, καὶ λήψεσθε, ἵνα
25 ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη. Ταῦτα ἐν παροι-
μίαις λελάληκα ὑμῖν· ˡἔρχεται ὥρα, ὅτε οὐκέτι ἐν
παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παῤῥησίᾳ περὶ τοῦ
26 πατρὸς ἀναγγελῶ ὑμῖν. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ
ὀνόματί μου αἰτήσεσθε· καὶ οὐ λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐγὼ
27 ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν· αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ
φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε, καὶ πεπιστεύ-
28 κατε, ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον. Ἐξῆλθον
ˡπαρὰ τοῦ πατρὸς, καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πά-
λιν ἀφίημι τὸν κόσμον, καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν πα-
29 τέρα. Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Ἴδε,
νῦν παῤῥησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις.

17. *om.* ἐγὼ 19. † οὖν 20. ⇉ δὲ 22. ἕξετε·
25. † ἀλλ' 28. ἐκ

Νῦν οἴδαμεν, ὅτι οἶδας πάντα, καὶ οὐ χρείαν ἔχεις, 30
ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν τούτῳ πιστεύομεν, ὅτι ἀπὸ Θεοῦ
ἐξῆλθες. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἄρτι ' πιστεύε- 31
τε· ἰδοὺ, ἔρχεται ὥρα, καὶ ' νῦν ἐλήλυθεν, ἵνα σκορ- 32
πισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἐμὲ μόνον ἀφῆτε·
καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πατὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστι. Ταῦ- 33
τα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. Ἐν
τῷ κόσμῳ θλίψιν ' ἔχετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενί-
κηκα τὸν κόσμον.

Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλ- 17
μοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἶπε· Πάτερ, ἐλήλυ-
θεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱὸν, ἵνα ' καὶ ὁ υἱός
σου δοξάσῃ σε· καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης 2
σαρκὸς, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ, δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν
αἰώνιον. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώ- 3
σκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν, καὶ ὃν ἀπέστει-
λας Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς ' γῆς· 4
τὸ ἔργον ἐτελείωσα, ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω· καὶ 5
νῦν δόξασόν με, σὺ πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ, ᾗ
εἶχον, πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι, παρὰ σοί. Ἐφα- 6
νέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ' ἀνθρώποις, οὓς δέδωκάς
μοι ἐκ τοῦ κόσμου· σοὶ ἦσαν, καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδω-
κας· καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασι. Νῦν ' ἔγνωκαν, 7
ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι, παρὰ σοῦ ἐστιν· ὅτι τὰ 8
ῥήματα ἃ δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς· καὶ αὐτοὶ
' ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς, ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλ-
θον, καὶ ἐπίστευσαν, ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Ἐγὼ 9
περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλ-
λὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσι· καὶ τὰ ἐμὰ 10

31. πιστεύετε; 32. ⇉ νῦν 33. r. ἕξετε· 1. ⇉ καὶ
4. γῆς, τὸ ἔργον τελειώσας, 6. ἀνθρώποις· οὓς
δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου, σοὶ ἦσαν, *Alii*: ἀν-
θρώποις· οὓς δέδωκάς μοι, ἐκ τοῦ κόσμου ἦσαν,
7. ἔγνωκα, 8. ἔλαβον, ἀληθῶς ὅτι

Νῦν οἴδαμεν, ὅτι οἶδας πάντα, καὶ οὐ χρείαν ἔχεις, 30
ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν τούτῳ πιστεύομεν, ὅτι ἀπὸ Θεοῦ
ἐξῆλθες. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἄρτι ˈπιστεύε- 31
τε· ἰδοὺ, ἔρχεται ὥρα, καὶ ˈνῦν ἐλήλυθεν, ἵνα σκορ- 32
πισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἐμὲ μόνον ἀφῆτε·
καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πατὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστι. Ταῦ- 33
τα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. Ἐν
τῷ κόσμῳ θλίψιν ˈἔχετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενί-
κηκα τὸν κόσμον.

Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλ- 17
μοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἶπε· Πάτερ, ἐλήλυ-
θεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱὸν, ἵνα ˈκαὶ ὁ υἱός
σου δοξάσῃ σε· καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης 2
σαρκὸς, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ, δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν
αἰώνιον. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώ- 3
σκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν, καὶ ὃν ἀπέστει-
λας Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς ˈγῆς· 4
τὸ ἔργον ἐτελείωσα, ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω· καὶ 5
νῦν δόξασόν με, σὺ πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ, ᾗ
εἶχον, πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι, παρὰ σοί. Ἐφα- 6
νέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ˈἀνθρώποις, οὓς δέδωκάς
μοι ἐκ τοῦ κόσμου· σοὶ ἦσαν, καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδω-
κας· καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασι. Νῦν ˈἔγνωκαν, 7
ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι, παρὰ σοῦ ἐστιν· ὅτι τὰ 8
ῥήματα ἃ δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς· καὶ αὐτοὶ
ˈἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς, ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλ-
θον, καὶ ἐπίστευσαν, ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Ἐγὼ 9
περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλ-
λὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσι· καὶ τὰ ἐμὰ 10

31. πιστεύετε; 32. ⇉νῦν 33. r. ἕξετε· 1. ⇉καὶ
4. γῆς, τὸ ἔργον τελειώσας, 6. ἀνθρώποις· οὓς
δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου, σοὶ ἦσαν, *Alii*: ἀν-
θρώποις· οὓς δέδωκάς μοι, ἐκ τοῦ κόσμου ἦσαν,
7. ἔγνωκα, 8. ἔλαβον, ἀληθῶς ὅτι

πάντα σά ἐστι, καὶ τὰ σὰ ἐμά· καὶ ˈδεδόξασμαι ἐν
11 αὐτοῖς. Καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν
τῷ κόσμῳ εἰσὶ, καὶ ἐγὼ πρός σε ἔρχομαι. Πάτερ
ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, ˈᾧ δέδω-
12 κάς μοι· ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς. Ὅτε ἤμην μετ' αὐ-
τῶν ˈἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνό-
ματί σου· ˈˈοὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ
αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ
13 γραφὴ πληρωθῇ. Νῦν δὲ πρός σε ἔρχομαι, καὶ ταῦτα
λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν
14 πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς. Ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν
λόγον σου· καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτοὺς, ὅτι οὐκ
εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κό-
15 σμου. Οὐκ ἐρωτῶ, ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου,
16 ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ. Ἐκ τοῦ
κόσμου οὐκ εἰσὶ, καθὼς ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμί.
17 Ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ ˈσου· ὁ λόγος ὁ σὸς
18 ἀλήθειά ἐστι. Καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον,
19 κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον. Καὶ ὑπὲρ
αὐτῶν ἐγὼ ἁγιάζω ἐμαυτὸν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ὦσιν ἡγια-
20 σμένοι ἐν ἀληθείᾳ. Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ
μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ˈπιστευόντων διὰ τοῦ λό-
21 γου αὐτῶν εἰς ἐμέ· ἵνα πάντες ἓν ὦσι· καθὼς σὺ,
πάτερ, ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν σοὶ, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν
ˈἓν ὦσιν· ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ, ὅτι σύ με ἀπέστει-
22 λας. Καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι, δέδωκα
23 αὐτοῖς· ἵνα ὦσιν ἓν, καθὼς ἡμεῖς ἕν ἐσμεν· (ἐγὼ ἐν
αὐτοῖς, καὶ σὺ ἐν ἐμοί·) ἵνα ὦσι τετελειωμένοι εἰς
ἓν, ˈκαὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος, ὅτι σύ με ἀπέστειλας,
24 καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς, καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας. Πάτερ,
ˈοὓς δέδωκάς μοι, θέλω, ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, κἀκεῖ-

10. *Conject.* δεδοξάσομαι 11. r. οὓς *Alii* : ὃ
12. → ἐν τῷ κόσμῳ, ˈˈὃ *f.* ᾧ 17. ⇉ σου·
20. r. πιστευσάντων 21. ⇉ ἓν 23. → καὶ 24. ὃ

νοι ὦσι μετ᾽ ἐμοῦ· ἵνα θεωρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν,
ἣν ἔδωκάς μοι, ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κό-
σμου. Πάτερ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω· ἐγὼ 25
δέ σε ἔγνων, καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με ἀπέστει-
λας. Καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου, καὶ γνωρί- 26
σω· ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με, ἐν αὐτοῖς ᾖ, κἀγὼ
ἐν αὐτοῖς.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθε σὺν τοῖς μαθηταῖς 18
αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάῤῥου ' τοῦ Κεδρὼν, ὅπου ἦν
κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
Ἤδει δὲ καὶ Ἰούδας, ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν, τὸν τόπον· 2
ὅτι πολλάκις συνήχθη ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ. Ὁ οὖν Ἰούδας λαβὼν τὴν σπεῖραν, καὶ 3
ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων ὑπηρέτας, ἔρχεται
ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὅπλων. Ἰη- 4
σοῦς οὖν εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ᾽ αὐτὸν, ἐξελ-
θὼν εἶπεν αὐτοῖς· Τίνα ζητεῖτε; Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· 5
Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ
εἰμι. (Εἱστήκει δὲ καὶ Ἰούδας, ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν,
μετ᾽ αὐτῶν.) Ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτι ἐγώ εἰμι· 6
ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἔπεσον χαμαί. Πάλιν οὖν 7
αὐτοὺς ἐπηρώτησε· Τίνα ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον· Ἰη-
σοῦν τὸν Ναζωραῖον. Ἀπεκρίθη ' Ἰησοῦς· Εἶπον ὑμῖν, 8
ὅτι ἐγώ εἰμι· εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τούτους ὑπά-
γειν. Ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος, ὃν εἶπεν· „Ὅτι οὓς δέ- 9
δωκάς μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα.„ Σί- 10
μων οὖν Πέτρος ἔχων μάχαιραν, εἵλκυσεν αὐτὴν, καὶ
ἔπαισε τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον, καὶ ἀπέκοψεν αὐ-
τοῦ τὸ ὠτίον τὸ δεξιόν. Ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ
Μάλχος. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· Βάλε τὴν 11
μάχαιραν ' εἰς τὴν θήκην· τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέ μοι
ὁ πατὴρ, οὐ μὴ πίω αὐτό;

Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέται 12

1. r. τῶν Κέδρων, 8. † ὁ 11. † σου

τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔδησαν αὐ-
13 τὸν, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν πρὸς "Ανναν πρῶτον· ' ἦν
γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυ-
14 τοῦ ἐκείνου. Ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμβουλεύσας τοῖς
Ἰουδαίοις, ὅτι συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον ' ἀπολέσθαι
15 ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων
Πέτρος, καὶ ' ὁ ἄλλος μαθητής. Ὁ δὲ μαθητὴς ἐκεῖ-
νος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ συνεισῆλθε τῷ Ἰη-
16 σοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως. Ὁ δὲ Πέτρος εἱ-
στήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴς ὁ
ἄλλος, ὃς ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ εἶπε τῇ θυ-
17 ρωρῷ, καὶ εἰσήγαγε τὸν Πέτρον. Λέγει οὖν ἡ παιδί-
σκη ἡ θυρωρὸς τῷ Πέτρῳ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθη-
τῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; Λέγει ἐκεῖνος· Οὐκ
18 εἰμί. Εἱστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀν-
θρακιὰν πεποιηκότες, ὅτι ψῦχος ἦν, καὶ ἐθερμαίνον-
το· ἦν δὲ μετ' αὐτῶν ὁ Πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινό-
19 μενος. Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν
περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐ-
20 τοῦ. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ παῤῥησίᾳ ἐλά-
λησα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν ' συναγωγῇ
καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου " πάντες οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχον-
21 ται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν· τί με ἐπερωτᾷς;
ἐπερώτησον τοὺς ἀκηκοότας, τί ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε,
22 οὗτοι οἴδασιν ἃ εἶπον ἐγώ. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος,
εἷς τῶν ὑπηρετῶν παρεστηκὼς ἔδωκε ῥάπισμα τῷ Ἰη-
23 σοῦ, εἰπών· Οὕτως ἀποκρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ; Ἀπεκρίθη
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ
24 τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις; Ἀπέστειλεν '
αὐτὸν ὁ "Αννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιε-

13. *add.* Ἀπέστειλεν οὖν αὐτὸν ὁ "Αννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα. 14. ~ ἀποθανεῖν 15. ⇉ ὁ 20. † τῇ " *r.* πάντοθεν *Alii:* ~ πάντοτε 24. † οὖν

ρία. Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινό- 25
μενος. Εἶπον οὖν αὐτῷ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ εἶ; Ἠρνήσατο ἐκεῖνος, καὶ εἶπεν· Οὐκ εἰ-
μί. Λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως, συγγε- 26
νὴς ὢν οὗ ἀπέκοψε Πέτρος τὸ ὠτίον· Οὐκ ἐγώ σε
εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ; Πάλιν οὖν ἠρνήσατο 27
' ὁ Πέτρος· καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.

Ἄγουσιν ' οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ 28
πραιτώριον· ἦν δὲ '' πρωΐ. Καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον
εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, ἀλλ' ἵνα φάγω-
σι τὸ πάσχα. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πιλάτος πρὸς αὐτοὺς, 29
καὶ εἶπε· Τίνα κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώ-
που τούτου; Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Εἰ μὴ 30
ἦν οὗτος κακοποιὸς, οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν.
Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, 31
καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν. Εἶπον οὖν
αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐ-
δένα. Ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ, ὃν εἶπε, ση- 32
μαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. Εἰσ- 33
ῆλθεν οὖν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πιλάτος, καὶ
ἐφώνησε τὸν Ἰησοῦν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ βασι-
λεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀφ' 34
ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλοι σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ;
Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος· Μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ 35
ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί· τί
ἐποίησας; Ἀπεκρίθη ' Ἰησοῦς· Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ 36
ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τού-
του ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ ἠγω-
νίζοντο, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ
βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. Εἶπεν οὖν αὐτῷ 37
ὁ Πιλάτος· Οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰη-
σοῦς· Σὺ λέγεις· ὅτι βασιλεύς εἰμι ἐγώ. Ἐγὼ εἰς
τοῦτο γεγέννημαι, καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κό-

27. ⇉ ὁ 28. ⇉ οὖν '' γ. πρωΐα. 36. † ὁ

σμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ. Πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς
38 ἀληθείας, ἀκούει μου τῆς φωνῆς. Λέγει αὐτῷ ὁ Πι-
λάτος· Τί ἐστιν ἀλήθεια; Καὶ τοῦτο εἰπὼν, πάλιν
ἐξῆλθε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἐγὼ
39 οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ. Ἔστι δὲ συνή-
θεια ὑμῖν, ἵνα ἕνα ὑμῖν ἀπολύσω ἐν τῷ πάσχα· βού-
λεσθε οὖν, ὑμῖν ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαί-
40 ων; Ἐκραύγασαν οὖν πάλιν πάντες, λέγοντες· Μὴ
τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν. Ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς λη-
19 στής. Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν,
2 καὶ ἐμαστίγωσε. Καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέ-
φανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ
3 ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτὸν, καὶ ἔλεγον·
Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἐδίδουν αὐτῷ
4 ῥαπίσματα. Ἐξῆλθεν [1] πάλιν ἔξω ὁ Πιλάτος,
καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἴδε, ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα
5 γνῶτε, ὅτι ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω. (Ἐξ-
ῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέ-
φανον, καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον.) Καὶ λέγει αὐτοῖς·
6 Ἴδε ὁ ἄνθρωπος. Ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν, λέγοντες· Σταύρωσον,
σταύρωσον [1] αὐτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Λάβετε
αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ σταυρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω
7 ἐν αὐτῷ αἰτίαν. Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι·
Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει
8 ἀποθανεῖν, ὅτι ἑαυτὸν υἱὸν [1] Θεοῦ ἐποίησεν. Ὅτε
οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλάτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον
9 ἐφοβήθη· καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν, καὶ
λέγει τῷ Ἰησοῦ· Πόθεν εἶ σύ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρι-
10 σιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. Λέγει [1] οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος·
Ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας, ὅτι ἐξουσίαν ἔχω σταυ-
11 ρῶσαι σε, καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί σε; Ἀπεκρίθη
[1] Ἰησοῦς. Οὐκ εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ, εἰ

4. † οὖν 6. r. om. αὐτόν. 7. † τοῦ 10. ⇄ οὖν 11. † ὁ

μὴ ἦν σοι δεδομένον ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδιδούς
με σοὶ, μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει. Ἐκ τούτου ἐζή- 12
τει ὁ Πιλάτος ἀπολῦσαι αὐτόν. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἔκρα-
ζον, λέγοντες· Ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ φίλος
τοῦ Καίσαρος· πᾶς ὁ βασιλέα ἑαυτὸν ποιῶν, ἀντιλέ-
γει τῷ Καισαρι. Ὁ οὖν Πιλάτος ἀκούσας ' τοῦτον 13
τὸν λόγον, ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν
ἐπὶ '' τοῦ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον,
Ἑβραϊστὶ δὲ ''' Γαββαθᾶ· (ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ πά- 14
σχα, ' ὥρα δὲ ὡσεὶ '' ἕκτη·) καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις·
Ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. Οἱ δὲ ἐκραύγασαν· Ἆρον, 15
ἆρον· σταύρωσον αὐτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος·
Τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρ-
χιερεῖς· Οὐκ ἔχομεν βασιλέα, εἰ μὴ Καίσαρα. Τότε 16
οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς, ἵνα σταυρωθῇ. ' Παρέ-
λαβον δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ '' ἤγαγον.

Καὶ βαστάζων τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, ἐξῆλθεν εἰς 17
' τὸν λεγόμενον κρανίου τόπον, '' ὃς λέγεται Ἑβραϊστὶ
Γολγοθᾶ· ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ 18
ἄλλους δύο, ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰη-
σοῦν. Ἔγραψε δὲ καὶ τίτλον ὁ Πιλάτος, καὶ ἔθηκεν 19
ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. Ἦν δὲ γεγραμμένον· „Ἰησοῦς ὁ
Ναζωραῖος, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.„ Τοῦτον οὖν 20
τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγ-
γὺς ἦν ὁ τόπος τῆς πόλεως, ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰη-
σοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστὶ, Ἑλληνιστὶ, Ῥω-
μαϊστί. Ἔλεγον οὖν τῷ Πιλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰου- 21
δαίων· Μὴ γράφε· Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· ἀλλ'
ὅτι ἐκεῖνος εἶπε· Βασιλεύς εἰμι τῶν Ἰουδαίων. Ἀπε- 22
κρίθη ὁ Πιλάτος· Ὃ γέγραφα, γέγραφα. Οἱ οὖν 23

13. ∾ τῶν λόγων τούτων, '' ⇉ τοῦ ''' Γαβαθᾶ·
14. ∾ ὥρα ἦν ὡς '' ∾ τρίτη· 16. → Παρέλα-
βον ad ἤγαγον. '' r. ἀπήγαγον. 17. τόπον λεγό-
μενον '' om. ὃς λέγεται

στρατιῶται, ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, (καὶ ἐποίησαν τέσσαρα μέρη, ἑκά-
στῳ στρατιώτῃ μέρος,) καὶ τὸν χιτῶνα. Ἦν δὲ ὁ
χιτὼν ἄῤῥαφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι' ὅλου.
24 Εἶπον οὖν πρὸς ἀλλήλους· Μὴ σχίσωμεν αὐτὸν, ἀλ-
λὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, τίνος ἔσται. Ἵνα ἡ γραφὴ
πληρωθῇ ἡ λέγουσα· „Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου
ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον.„
25 Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν. Εἱστή-
κεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐ-
τοῦ, καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ τοῦ
26 Κλωπᾶ, καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνή. Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν
τὴν μητέρα, καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα, ὃν ἠγά-
πα, λέγει τῇ μητρὶ αὐτοῦ· Γύναι, ' ἴδε ὁ υἱός σου.
27 Εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου. Καὶ
ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ὁ μαθητὴς αὐτὴν εἰς τὰ
28 ἴδια. Μετὰ τοῦτο ' εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς, ὅτι πάντα
ἤδη '' τετέλεσται ἵνα ''' τελειωθῇ ἡ γραφὴ, λέγει· Δι-
29 ψῶ. Σκεῦος οὖν ἔκειτο ὄξους μεστόν· οἱ δὲ πλήσαν-
τες σπόγγον ' ὄξους, καὶ '' ὑσσώπῳ περιθέντες, προσ-
30 ήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι.' Ὅτε οὖν ἔλαβε τὸ ὄξος
ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Τετέλεσται· καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν,
παρέδωκε τὸ πνεῦμα.
31 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι (ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ
τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ· ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν· ἦν
γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ' ἐκείνου τοῦ σαββάτου) ἠρώτη-
σαν τὸν Πιλάτον, ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη,
32 καὶ ἀρθῶσιν. Ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν
πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη, καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συ-

26. r. ∾ἰδοὺ 28. ∾ἰδὼν ''τετέλεσται, ἵνα *Alii* : τε-
τελείωται, ἵνα *Alii* : τετέλεσται τὰ περὶ αὐτοῦ, ἵνα
''' πληρωθῇ 29. ὄξους καὶ ὑσσώπου, '' *Conject.* ὕσ-
σωπον περιθέντες, *Alii conj.* ὑσσωτῷ *f.* ὑσσωδίῳ πε-
ριθ. *Alii conj.* ὑσσῷ *f.* ξυστῷ προπεριθ. 31. r. ἐκείνη

σταυρωθέντος αὐτῷ. Ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, 33
ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ
τὰ σκέλη· ἀλλ᾽ εἷς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ 34
τὴν πλευρὰν ' ἔνυξε, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν αἷμα καὶ
ὕδωρ. Καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀλη- 35
θινὴ αὐτοῦ ἐστιν ἡ μαρτυρία· κἀκεῖνος οἶδεν, ὅτι
ἀληθῆ λέγει, ἵνα ' καὶ ὑμεῖς πιστεύσητε. Ἐγένετο γὰρ 36
ταῦτα, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· „Ὀστοῦν οὐ συντρι-
βήσεται ' αὐτοῦ.„ Καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει· 37
„Ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν.„
Μετὰ ' δὲ ταῦτα ἠρώτησε τὸν Πιλάτον " ὁ Ἰωσὴφ 38
''' ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, (ὢν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, κεκρυμ-
μένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων,) ἵνα ἄρῃ τὸ
σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πιλάτος. Ἦλθεν
οὖν καὶ ἦρε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ἦλθε δὲ καὶ Νικό- 39
δημος, (ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς τὸ πρῶτον,)
φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ' ὡς λίτρας ἑκατόν.
Ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἔδησαν αὐτὸ 40
' ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς
Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν. Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου 41
ἐσταυρώθη, κῆπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον ' και-
νὸν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη. Ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν 42
παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον,
ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.
Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ 20
ἔρχεται πρωῒ, σκοτίας ἔτι οὔσης, εἰς τὸ μνημεῖον·
καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου. Τρέ- 2
χει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον, καὶ πρὸς
τὸν ἄλλον μαθητὴν, ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει
αὐτοῖς· Ἦραν τὸν κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ
οἴδαμεν, ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος, 3

34. ἤνοιξε, 35. r. → καὶ 36. ∾ ἀπ᾽ αὐτοῦ.
38. ⇉ δὲ " ⇉ ὁ ''' → ὁ 39. r. ὡσεὶ 40. ≈ ἐν ὀθο-
νίοις 41. κενὸν,

καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς, καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον.
4 Ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ· καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς προέ-
δραμε τάχιον τοῦ Πέτρου, καὶ ἦλθε πρῶτος εἰς τὸ
5 μνημεῖον. Καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια·
6 οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. Ἔρχεται οὖν Σίμων Πέτρος ἀκο-
λουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεω-
7 ρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα, καὶ τὸ σουδάριον ὃ ἦν ἐπὶ τῆς
κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον, ἀλλὰ
8 χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἕνα τόπον. Τότε οὖν εἰσ-
ῆλθε καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς, ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ
9 μνημεῖον, καὶ εἶδε, καὶ ἐπίστευσεν. Οὐδέπω γὰρ
ᾔδεισαν τὴν γραφὴν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀνα-
10 στῆναι. Ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ μαθη-
11 ταί. Μαρία δὲ εἱστήκει πρὸς ' τῷ μνημείῳ κλαί-
ουσα ἔξω. Ὡς οὖν ἔκλαιε, παρέκυψεν εἰς τὸ μνη-
12 μεῖον, καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζο-
μένους, ἕνα πρὸς τῇ κεφαλῇ, καὶ ἕνα πρὸς τοῖς πο-
13 σὶν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ λέγουσιν
αὐτῇ ἐκεῖνοι· Γύναι, τί κλαίεις; Λέγει αὐτοῖς· Ὅτι
ἦραν τὸν κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐ-
14 τόν. ' Ταῦτα εἰποῦσα, ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ
θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἑστῶτα· καὶ οὐκ ᾔδει, ὅτι " Ἰη-
15 σοῦς ἐστι. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Γύναι, τί κλαίεις;
τίνα ζητεῖς; Ἐκείνη, δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστι,
λέγει αὐτῷ· Κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτὸν, εἰπέ μοι
16 ποῦ ἔθηκας αὐτὸν, κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ. Λέγει αὐτῇ
ὁ Ἰησοῦς· Μαρία. Στραφεῖσα ἐκείνη λέγει ' αὐτῷ·
17 Ῥαββουνὶ, ὃ λέγεται, διδάσκαλε. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη-
σοῦς· Μή μου ἅπτου· οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς
τὸν πατέρα ' μου· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς
μου, καὶ εἰπὲ αὐτοῖς· Ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα
μου καὶ πατέρα ὑμῶν, καὶ θεόν μου καὶ θεὸν ὑμῶν.

11. r. τὸ μνημεῖον 14. † Καὶ " † ὁ 16. ∾ αὐ-
τῷ Ἑβραϊστί· Ῥαββουνὶ, 17. om. μου·

Ἔρχεται Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἀπαγγέλλουσα τοῖς 18
μαθηταῖς, ὅτι ἑώρακε τὸν κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν
αὐτῇ.

Οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν σαβ- 19
βάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, ὅπου ἦσαν οἱ
μαθηταὶ ' συνηγμένοι, διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων,
ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐ-
τοῖς· Εἰρήνη ὑμῖν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἔδειξεν αὐτοῖς 20
τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. Ἐχάρησαν οὖν
οἱ μαθηταὶ, ἰδόντες τὸν κύριον. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ 21
Ἰησοῦς πάλιν· Εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ
πατὴρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐνεφύ- 22
σησε, καὶ λέγει αὐτοῖς· Λάβετε πνεῦμα ἅγιον. Ἄν 23
τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς· ἄν τινων
κρατῆτε, κεκράτηνται.

Θωμᾶς δὲ, εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δί- 24
δυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. Ἔλε- 25
γον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· Ἑωράκαμεν τὸν κύ-
ριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν
αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν
μου εἰς τὸν ' τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά
μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. Καὶ 26
μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. Ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, τῶν θυ-
ρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ εἶπεν·
Εἰρήνη ὑμῖν. Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· Φέρε τὸν δάκτυ- 27
λόν σου ὧδε, καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν
χεῖρά σου, καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου· καὶ μὴ
γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός. ' Ἀπεκρίθη " Θωμᾶς καὶ 28
εἶπεν αὐτῷ· Ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου. Λέγει 29
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι ἑώρακάς με, ' " πεπίστευκας·
μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες, καὶ πιστεύσαντες.

19. → συνηγμένοι, 25. τόπον 28. † Καὶ " † ὁ
29. † Θωμᾶ, " πεπίστευκας;

30 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰη-
σοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γε-
31 γραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. Ταῦτα δὲ γέγραπται,
ἵνα πιστεύσητε, ὅτι ˈἸησοῦς ἐστιν ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς
τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ˮ ἔχητε ἐν τῷ
ὀνόματι αὐτοῦ.
21 Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ Ἰησοῦς
τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος. Ἐφα-
2 νέρωσε δὲ οὕτως. Ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ
Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ
Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ ἄλ-
3 λοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. Λέγει αὐτοῖς Σίμων
Πέτρος· Ὑπάγω ἁλιεύειν. Λέγουσιν αὐτῷ· Ἐρχόμε-
θα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. Ἐξῆλθον, καὶ ˈἐνέβησαν εἰς
τὸ πλοῖον ˮ εὐθὺς, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν
4 οὐδέν. Πρωΐας δὲ ἤδη γενομένης, ἔστη ὁ Ἰησοῦς ˈεἰς
τὸν αἰγιαλόν· οὐ μέντοι ᾔδεισαν οἱ μαθηταὶ, ὅτι Ἰη-
5 σοῦς ἐστι. Λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Παιδία, μή
6 τι προσφάγιον ἔχετε; Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Οὔ. Ὁ δὲ
εἶπεν αὐτοῖς· Βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου
τὸ δίκτυον, καὶ εὑρήσετε. Ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι
αὐτὸ ἑλκῦσαι ἴσχυσαν ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων.
7 Λέγει οὖν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, τῷ
Πέτρῳ· Ὁ κύριός ἐστι. Σίμων οὖν Πέτρος, ἀκούσας
ὅτι ὁ κύριός ἐστι, τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο· ἦν γὰρ
8 γυμνός· καὶ ˈἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ
δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον, (οὐ γὰρ ἦσαν
μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ᾽ ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων,)
9 σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων. Ὡς οὖν ἀπέβησαν
εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην, καὶ ὀψά-
10 ριον ἐπικείμενον, καὶ ἄρτον. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·

31. † ὁ ˮ *add.* αἰώνιον 3. *r.* ἀνέβησαν ˮ ⇒ εὐθὺς,
4. ∾ ἐπὶ 7. ἥλλατο εἰς

Ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων, ὧν ἐπιάσατε νῦν. Ἀνέβη 11
Σίμων Πέτρος, καὶ εἵλκυσε τὸ δίκτυον ἐπὶ τῆς γῆς,
μεστὸν ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντηκοντατριῶν· καὶ
τοσούτων ὄντων, οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. Λέγει 12
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Δεῦτε, ἀριστήσατε. Οὐδεὶς δὲ ἐτόλ-
μα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτόν· Σὺ τίς εἶ; εἰδότες,
ὅτι ὁ κύριός ἐστιν. Ἔρχεται [1] ὁ Ἰησοῦς, καὶ λαμβά- 13
νει τὸν ἄρτον, καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον
ὁμοίως. Τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερώθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς 14
μαθηταῖς αὐτοῦ, ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν.
Ὅτε οὖν ἠρίστησαν, λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ 15
Ἰησοῦς· Σίμων [1] Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με πλεῖον τούτων;
Λέγει αὐτῷ· Ναὶ, κύριε, σὺ οἶδας, ὅτι φιλῶ σε.
Λέγει αὐτῷ· Βόσκε τὰ ἀρνία μου. Λέγει αὐτῷ πάλιν 16
δεύτερον· Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με; Λέγει αὐτῷ·
Ναὶ, κύριε, σὺ οἶδας, ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ·
Ποίμαινε τὰ πρόβατά μου. Λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον· 17
Σίμων Ἰωνᾶ, φιλεῖς με; Ἐλυπήθη ὁ Πέτρος, ὅτι εἶ-
πεν αὐτῷ τὸ τρίτον· Φιλεῖς με; καὶ εἶπεν αὐτῷ·
Κύριε, σὺ πάντα οἶδας· σὺ γινώσκεις, ὅτι φιλῶ σε.
Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Βόσκε τὰ πρόβατά μου. Ἀμὴν 18
ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώννυες σεαυτὸν,
καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτε-
νεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος σε ζώσει, καὶ οἴσει
ὅπου οὐ θέλεις. Τοῦτο δὲ εἶπε, σημαίνων, ποίῳ θα- 19
νάτῳ δοξάσει τὸν θεόν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, λέγει αὐ-
τῷ· Ἀκολούθει μοι· Ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ Πέτρος 20
βλέπει τὸν μαθητὴν, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, ἀκολου-
θοῦντα· (ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆ-
θος αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Κύριε, τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς
σε;) τοῦτον ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· Κύριε, 21
οὗτος δὲ τί; Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν αὐτὸν θέλω 22

13. † οὖν 15. Ἰωάννου,

μένειν ' ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; σὺ ἀκολούθει μοι.
23 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος οὗτος εἰς τοὺς ἀδελφοὺς, ὅτι
ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει. Καὶ οὐκ εἶπεν
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει· ἀλλ'· Ἐὰν αὐ-
τὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ;
24 Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς, ὁ μαρτυρῶν περὶ τού-
των, καὶ γράψας ταῦτα· καὶ ' οἴδαμεν, ὅτι ἀληθής
25 ἐστιν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ
ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἓν,
οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα
βιβλία. '

22. *add.* οὕτως 24. οἶδα μὲν, 25 † Ἀμήν.